

INFORME 2013.
L'ESTAT DEL RACISME
A CATALUNYA

Crèdits.

Coordinació de l'edició

Alba Cuevas

Equip informe

Maria Canelo, Paula Civit, Javier Garcia, Beatriu Guarro, Raquel Méndez, Jose Peñín, Alicia Rodríguez, Ana Safranoff, Ignasi Torrent, Isabel Wojtowicz.

Il·lustracions i portada.

Andreu Foz, col·laborador de SOS Racisme Catalunya.

Són nius tothom necessita un lloc on viure, tots som aus migratòries.

I la col·laboració de El Tinter.

Pocs dies abans de tancar aquest informe vam conèixer
la lamentable notícia de la mort de 15 persones a la frontera de Ceuta.
Sent aquesta una mostra més de que el racisme mata.

Per això aquesta edició vol ser un petit homenatge a elles.
A elles i a totes les persones que
dia a dia es juguen la vida a la recerca d'un món millor.
... per sempre...

PRESENTACIÓ

L'Estat del racisme a Catalunya 2013 és la 5a edició d'aquest **informe independent que elaborem des de SOS Racisme Catalunya**, un document d'anàlisi i de denúncia de les diverses causes, manifestacions i situacions de racisme i xenofòbia que es desenvolupen a Catalunya.

L'elaboració de l'informe respon a tres necessitats:

1. Fer una denúncia pública de l'existència de situacions discriminatòries i de la presència del racisme al nostre país.
2. Elaborar un material de sensibilització social que permeti a la ciutadania apropar-se a la defensa de la igualtat de drets i oportunitats i a la lluita contra el racisme.
3. Esdevenir una eina per les administracions catalanes que ajudi a planificar polítiques per lluitar contra la discriminació i el racisme a partir d'un diagnòstic.

Els continguts de l'informe es treballen de la següent manera:

Recull de premsa. La cronologia de notícies intenta recollir els esdeveniments que han tingut lloc a Catalunya, que tenen relació amb el racisme i la igualtat de drets i oportunitat, la convivència i la cohesió social.

Reflexió. Articles i cròniques elaborades amb la col·laboració d'articulistes que plantegen diferents temes per contribuir en la reflexió i l'anàlisi del racisme.

Fets en profunditat. Un anàlisi detallat d'aquells fets del 2013 que considerem rellevants.

Dades estadístiques i Casos, es recullen els casos que s'han atès durant l'any al Servei d'Atenció i Denúncia per a víctimes de racisme i xenofòbia de SOS Racisme, que exemplifiquen situacions de discriminació, vulneració de drets, abusos i agressions amb motivació racista que es donen a Catalunya.

Enguany l'informe està estructurat en **5 blocs** que pretenen recollir les diferents tipologies i espais on es manifesta el racisme. I un apartat d'annexes on es recull l'activitat durant el 2013 del Servei d'Atenció i Denúncia per a víctimes de racisme i xenofòbia.

Els blocs de l'informe són.

- Racisme Institucional
- Desigualtat en l'accés als drets
- Racisme Social
- Extrema Dreta
- Lluita Antiracista
- Annexes. Memòria del Servei d'Atenció i Denúncia per a víctimes de racisme i xenofòbia.

SUMARI

UNES CONCLUSIONS COM A PUNT DE PARTIDA

Pàg. 8

BLOC 1 RACISME INSTITUCIONAL

Pàg. 14

Legislació Estrangeria. Pàg. 15

- Recull Premsa
- Article Maria Sales. *Algunes consideracions sobre la Llei d'acollida i el seu reglament.* Pàg. 31
- Fet en Profunditat. El macro assentament de Barcelona. Pàg. 40

Àmbit Judicial. Pàg. 16

- Recull Premsa

Centres Internament Persones Estrangeres. Pàg. 18

- Recull Premsa
- Fet en Profunditat. *Una nova mort al CIE de Barcelona. Exigim una investigació oficial profunda i efectiva per la mort d'una persona al CIE de Zona Franca.* Pàg. 52

Fronteres. Pàg. 22

- Recull Premsa
- Reflexió SOS Racisme. *La realitat invisibilitzada dels menors a les fronteres.* Pàg. 56
- Article Daniela Frechero. *Carta de una deportación.* Pàg. 58

Abusos Cossos Policials. Pàg. 24

- Recull Premsa
- Dades i Casos del Servei d'Atenció i Denúncia per a víctimes de racisme i xenofòbia.

BLOC 2. ACCÉS ALS DRETS

Pàg. 62

Article Aida Guillen. *Drets en perill d'extinció.* Pàg.72

Sanitat

- Recull Premsa
- Fet en Profunditat. *Més d'un any de l'aplicació del Reial Decret Llei 16/2012.* Pàg.74

Educació. Pàg. 63

- Recull Premsa

Accés als Drets Socials. Pàg. 63

- Recull Premsa
- Dades i Casos del Servei d'Atenció i Denúncia per a víctimes de racisme i xenofòbia.

Treball. Pàg. 65

- Recull Premsa

- Dades i Casos del Servei d'Atenció i Denúncia per a víctimes de racisme i xenofòbia.

Drets Polítics. Pàg. 67

- Recull Premsa
- Article Karlos Castilla. *Igualdad y ciudadanía en un contexto de migración mundial. ¿Son conceptos compatibles desde una perspectiva de derechos humanos?* Pàg. 89
- Article Marco Aparicio i Pau Vidal. *Una esmena a la llei de consulta, una possibilitat per avançar en drets polítics a Catalunya.* Pàg. 94
- Reflexió. *On queda la Catalunya de set milions i mig de catalans?* Pàg. 99

Culte. Pàg. 68

- Recull Premsa

BLOC 3. RACISME SOCIAL

Pàg. 106

Discurs Racista. Pàg. 107

- Recull Premsa
- Fet en Profunditat. *Xavier Garcia Albiol. El primer alcalde de l'estat espanyol jutjat per un delictes de provocació a l'odi i al racisme.* Pàg.117

Mitjans de Comunicació. Pàg. 107

- Recull Premsa

Conflictes entre veïns i veïnes. Pàg. 108

- Recull Premsa
- Dades i Casos del Servei d'Atenció i Denúncia per a víctimes de racisme i xenofòbia: Conflictes entre particulars, Serveis No bàsics i Seguretat Privada.
- Reflexió SOS Racisme. *Cap acte de xenofòbia, per part de ningú.* Pàg. 134

BLOC 4. EXTREMA DRETA

Pàg. 134

Entrevista a Bertran Cazorla, Aitor Hernández i Carles Viñas. *L'extrema dreta, l'extrema desconeguda.* Pàg. 142

Grups Violents d'extrema dreta. Pàg. 136

- Recull Premsa

Difusió Discurs de l'odi. Pàg. 137

- Recull Premsa

Plataforma Per Catalunya. Pàg. 138

- Recull Premsa

Europa. Pàg. 140

- Fet en Profunditat. *Una mirada a Europa, polítiques antiimmigració, partits d'extrema dreta i racisme.* Pàg. 151
- Article Àlex Romaguera. *Ultradreta: quan l'odi entra als hemicicles.* Pàg.156
- Article Roger Garcia. *Alba Daurada: un altre cop, el cant de les sirenes.* Pàg. 159
- Article Organització Maldestra. *L'extrema dreta italiana, històricament desunida i fragmentada.* Pàg. 161

BLOC 5. LLLUITA ANTIRACISTA

Pàg. 162

Iniciatives Societat Civil a Catalunya. Pàg. 163

- Recull Premsa
- Reflexió SOS Racisme. *Contra els crims de l'odi, avui i sempre.* Pàg. 176
- Reflexió Mar Carrera i Alba Gómez. *Maletes invisibles.* Pàg. 177
- Article Carlos Jiménez Villarejo. *En record de la nit dels vidres trencats.* Pàg. 181
- Reflexió SOS Racisme. *5 anys de Directiva de la Vergonya.* Pàg. 185

Iniciatives de les Institucions a Catalunya. Pàg. 168

- Recull Premsa

Recull de bones pràctiques arreu. Pàg. 171

- Recull Premsa

ANNEXES.

- **Dades generals del Servei durant el 2013**
- **Dades per tipologies**
- **Perfil de la víctima**

Unes CONCLUSIONS com a punt de partida

La societat actual es troba en constant procés de canvi, un canvi que, actualment, es manifesta sobretot en la crisi econòmica i en una crisi de valors que s'acarnissen especialment en les persones més dèbils i en les més pobres. L'estat mal anomenat del benestar ha deixat de ser el garant de la igualtat entre totes les persones; l'ascensor social que, basat en l'educació i en la redistribució de la riquesa, havia de garantir la igualtat d'oportunitats a l'hora de posicionar-nos en un espai social equivalent, es troba en estat vegetatiu, sinó anul·lat.

Per recollir-ho en paraules d'Aida Guillen, directora de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, en un article que inclou aquest informe: "*Estem patint un autèntic atac contra el nostre model d'estat i de convivència, un atac contra els consensos llargament establerts. Un atac deliberat i articulat que socava el nostre estat de dret democràtic i social*". El monstre bicèfal de la crisi, amb el seu cap econòmic, i el seu cap de valors -aquest segon inexorablement més petit cada dia que passa-, se'ns està menjant. I quan un monstre ataca, els primers a caure sempre són els que tenen menys recursos.

La crisi econòmica ha esdevingut el marc més adequat perquè les elits governants aprofitin per incrementar el seu poder i restringir drets i llibertats individuals i col·lectives. I la baula més feble de la cadena la formen aquelles persones que no tenen nacionalitats europees. Exemples de l'exercici d'aquest poder els trobem en una llei d'estrangeria que, des de fa ja uns quants anys, omple de presons incontrolades les ciutats: hi ha més de 280 CIES a Europa, 9 dels quals, a l'Estat espanyol i un d'ells a Barcelona; en aquest darrer, enguany ha mort una persona i a hores d'ara encara no s'ha fet cap investigació formal, o si més no, no s'ha fet pública. Un altre exemple, l'actuació de la Guàrdia Civil que s'ha saldat amb la mort de 15 persones a Ceuta, i un Ministeri d'Interior mentint i encobrint els excessos policials. I encara un altre: l'*apartheid* sanitari, o altres legislacions restrictives, que afecten el conjunt de la població, com ara la llei de seguretat ciutadana, la llei de l'avortament o la llei d'educació; totes elles xoquen amb qualsevol concepte d'estat democràtic. Podem parlar aleshores d'una ofensiva antidemocràtica i repressiva per limitar els drets civils, i per atemorir la població?

Estem patint la crua destrucció de l'estat de dret. Naomi Klein, fent ús de la teoria de la *doctrina del shock*, probablement ens diria que s'està aprofitant la situació de crisi, i la convulsió social que aquesta comporta, per aplicar mesures cada cop més liberals, en l'aspecte econòmic, i més conservadores en el social, sense que ens adonem de l'abast real que aquestes mesures tenen. És legítim preguntar-se si hi haurà un retorn a la situació anterior quan l'economia millori, però, malauradament, sembla que les reformes han arribat per quedar-s'hi.

La crisi genera pobresa i exclusió, i el propi sistema busca eines per a criminalitzar aquesta pobresa, en comptes de buscar alternatives per combatre la desigualtat. Resulta més fàcil criminalitzar determinats col·lectius, per tal de justificar l'actuació destructiva del propi sistema, que ens vol fer creure, per exemple, que no es priva de llibertat algunes persones estrangeres, tancant-les als CIES, pel fet de no tenir la documentació en regla, sinó que es fa perquè "són delinqüents"; o bé es denegen

beques amb l'excusa que les persones sol·licitants són "violentes", obviant així que un altre dels col·lectius més castigats per la crisi és el de la joventut.

És possible, per tant, que com a societat acabem buscant pretextos que suavitzin les nostres actituds hostils i la nostra manca de valors humans i humanistes? Lamentablement, massa cops aquestes actituds acaben desenvolupant una permissivitat davant de situacions de racisme, com les que representen la mateixa existència dels Centres d'Internament, les ordenances que pretenen regular l'ús del vel integral, els desallotjaments de les naus del Poble Nou i la incapacitat de les administracions per donar una sortida digna a les persones que hi vivien... Mesures, totes elles, que contribueixen a la criminalització de la diferència, pel simple fet de tenir un determinat aspecte o d'haver nascut en un altre lloc, tot i que, evidentment, aquesta no sigui la versió oficial.

Tots aquests fets es veuen encara agreujats per discursos criminalitzadors que, des de diversos àmbits de la societat, atien el foc del racisme i, prescindint de fets objectivables, estigmatitzen els col·lectius més desfavorits, els utilitzen com a boc expiatori i els fan culpables de totes les desgràcies que deriven de la crisi.

De qui és la responsabilitat? Els partits polítics sovint hi juguen un paper important, la majoria de cops per treure'n rèdit electoral, però també en són responsables alguns mitjans de comunicació que persegueixen el "titular fàcil", o la notícia que vengui més. Fóra interessant d'analitzar, en un espai més adient, la relació entre aquests dos elements, la seva capacitat de retroalimentació i d'influència en el conjunt de la població, aquesta espiral destructiva on no se sap si és primer l'ou o la gallina... el mal és que, aquesta vegada, l'ou no és de gallina, sinó de serp.

No es tracta, per tant, d'eludir responsabilitats: hem d'anar amb molta cura de no fer-nos còmplices de l'elaboració o de la difusió d'aquests discursos, i tenir molt present que, en ocasions, paraules o fets que poden semblar banals o trivials, alimenten aquest imaginari segregador i contribueixen, doncs, a consolidar el racisme.

Pocs dies abans de tancar aquest informe ens va arribar la tràgica notícia de la mort de 15 persones a la tanca de Ceuta, derivades de l'actuació (o de la inhibició en matèria d'auxili) de la Guàrdia civil espanyola. Tenint en compte la gravetat dels fets, hem volgut fer-hi esment de manera significativa, ja que aquesta és la cara més amarga de la política de gestió migratòria aplicada per l'Estat espanyol; una política assassina, que vol vendre mà dura i control ferri de les fronteres, una obsessió que en massa ocasions acaba en desgràcia.

El Ministre de l'Interior s'excusa al·ludint a la pressió migratòria que es dona a Ceuta i a Melilla, però res no justifica la violència que s'hi ha produït aquests darrers dies ni la que s'hi produeix constantment. Tot i així, el que succeeix en aquestes fronteres, com a l'illa de Lampedusa i a molts altres indrets del Mediterrani, no és més que la punta de l'iceberg d'una política migratòria europea que actua amb mà de ferro i que és assumida amb una duresa inaudita per cadascun dels estats membres.

I quines són les conseqüències d'aquestes polítiques? D'una banda la mort. Moltes persones perden la vida intentant arribar a la *gran fortalesa*. D'altra banda, la pèrdua gairebé total de l'estatus de refugiat. Els mitjans de comunicació, amb etiquetes com la d'immigrant "il·legal" han contribuït a l'acceptació generalitzada d'aquest fet lamentable; la tramitació d'expedients de refugi a l'Estat espanyol és pràcticament testimonial; quan una persona arriba a les costes peninsulars, rares vegades es té en compte el país del qual prové ni la situació en què es troba. Com a organització de defensa dels Drets Humans, aquest fet ens preocupa especialment.

Europa es tanca en si mateixa en lloc d'acceptar els beneficis que pot comportar la immigració; construeix tanques i murs cada cop més alts i infranquejables, com si així es pogués dissuadir les persones que emigren per buscar una situació millor que la que tenen als seus països, o perquè simplement és la seva opció de vida. La "directiva europea del retorn", més coneguda com a "directiva de la vergonya", és un exemple d'aquesta psicosi de la qual sembla que és víctima el continent, en matèria de gestió migratòria, i que porta a una vulneració sistemàtica dels Drets Humans.

I aquesta política, basada en la por i en la criminalització de la diferència, no fa altra cosa que alimentar el fantasma de l'extrema dreta, que s'expandeix a velocitats de vertigen per tot Europa. Assistim impassibles a l'avenç de partits que fins fa molt poc temps eren considerats residuals, i que avui creixen amb força, com la grega Alba Daurada, potser el cas més paradigmàtic però que lamentablement no és l'únic. Un cop més es confirma el binomi crisi econòmica i augment de l'extrema dreta, sense que els governs prenguin consciència de les greus conseqüències que la seva inhibició, o fins i tot condescendència, pot arribar a comportar.

A Catalunya, en els últims anys, s'ha registrat un creixement preocupant en el nombre de votants de partits polítics declaradament xenòfobs. Aquest partits aprofiten l'actual context social per fer penetrar en la societat catalana un discurs agressiu i populista que assenyalava una part important de la població del nostre país com a responsable de tots els problemes. En la majoria dels casos, aquests problemes no són altra cosa que el resultat del dèficit estructural de polítiques públiques que caracteritza Catalunya, que encara s'ha fet més evident després de les retallades aplicades els últims anys. Veiem amb preocupació el creixement d'aquests partits polítics, i augurem que encara creixerà més.

Però també veiem, amb la mateixa preocupació, com partits polítics d'arrel tradicional incorporen els postulats de l'extrema dreta més dura. En aquest informe hem fet una anàlisi exhaustiva del processament a Xavier Garcia Albiol, alcalde de Badalona, per haver repartit pamflets xenòfobs durant la campanya electoral a les darreres eleccions municipals, quan encara només era aspirant. Fets com aquest, que fins fa pocs dies eren repudiats per la majoria de la societat, tenen cada cop més acceptació, de manera que constatem amb consternació com es tendeix cap a una certa normalització del racisme.

Aquesta és una qüestió molt preocupant, i és necessari que els partits polítics, així com també els mitjans de comunicació, siguin conscients de la seva capacitat d'influència, i actuïn, per tant, amb la responsabilitat que haurien de tenir. Si les declaracions i actuacions racistes i xenòfobes per part de polítics estan presents en el dia a dia, i els mitjans de comunicació les recullen com quelcom habitual i normal, es fa difícil que l'opinió pública pugui elaborar una visió crítica davant d'aquests postulats. Un cop més hem de fer referència a la relació entre polítics, mitjans i opinió pública, que entren en aquest cercle viciós de retroalimentació d'un discurs cada vegada més excloent, basat en el fals supòsit que "no hi ha lloc per a tothom" o "primer els de casa". I és així com emergeixen actituds racistes i xenòfobes, que separen la població i obren encara més la fractura social.

L'extrema dreta, amb la seva capacitat de filtrar continguts, missatges i posicionaments a la resta de partits, sembla que estigui guanyant la jugada, però no podem permetre que guanyi el partit sencer. Cal que la societat i les organitzacions es posicionin de manera ferma en contra del racisme, i que exigeixen el mateix a les institucions. Cal, també, que els partits polítics que són contraris a aquests postulats

es facin forts i evidencïïn el seu rebuig. Està en joc el nostre país, l'extrema dreta va corcant les bigues que sustenten una societat justa i igualitària i cal que hi posem fre, perquè, si no, aquestes bigues acabaran cedint.

Aquest increment de l'extrema dreta és provocat, en part, pel racisme institucional, aquest racisme que l'estat exerceix des dels diferents estaments, a través de lleis i normatives, de la mà dels propis agents de l'administració (des dels governants fins als cossos de seguretat pública), i que es basen, en la restricció o la negació de drets fonamentals, en l'abús de poder o en l'agressió. Començarem parlant dels Centres d'Internament per a persones Estrangeres, els CIES, que són una vergonya per a Europa, per a l'estat espanyol i per a la ciutat de Barcelona. Aquest 2013 al CIE de Barcelona ha mort una persona: un home conegut com a Alik, de nacionalitat armènia, que segons les versions oficials es va suïcidar en una cel·la d'aïllament del centre. L'opacitat que caracteritza aquests centres no ha permès confirmar ni desmentir aquestes versions oficials. Lamentablement aquesta nova mort ha posat en evidència les mancances d'aquests centres, on la falta de transparència i la vulneració constant dels drets humans semblen no preocupar els responsables públics, que han trigat més de 29 anys (des que existeixen els CIE a l'estat espanyol) i més de 4 anys (des de la darrera reforma de la llei d'estrangeria que recollia el compromís) a elaborar un reglament que els reguli.¹

No ens manquen les raons per continuar denunciant la deplorable existència d'aquests centres parapenitenciaris, en els quals se segueix tancant les persones per una mera falta administrativa. Enguany, però, també hem pogut observar amb satisfacció un augment significatiu de la consciència social sobre l'existència dels CIES i del rebuig que provoquen; cada cop s'estén més, doncs, la idea col·lectiva que aquesta mena de centres no tenen cabuda en una societat justa.

Altres conseqüències del racisme institucional, de què ens hem fet ressò en aquest informe són, per exemple, les legislacions en contra de l'ús del vel integral: la moció presentada al Parlament per CIU, al més de juliol, on s'instava a legislar sobre la prohibició del seu ús als espais públics, o el cens elaborat per Mossos d'Esquadra de les dones que l'utilitzen. Un cop més constatem tristament com es legisla a cop de titular, sense cap justificació social, creant problemes on no n'existien. És un bon exemple, per tant, d'una polèmica falsa, que s'utilitza com a cortina de fum per amagar altres temes o per mostrar certa mà dura cap a un col·lectiu concret. Però malauradament aquesta manera de fer suposa l'estigmatització de determinats col·lectius i la consolidació d'un imaginari social que legitima el racisme i debilita la convivència i la cohesió.

També n'és una mostra la situació d'*apartheid* sanitari: el 2013 ha estat marcat per les pèssimes conseqüències del Reial Decret 16/2012 que exclou una part de la població del sistema de sanitat pública i gratuïta. La negació, per primera vegada des de la recuperació de la democràcia, de la sanitat universal, és un fet molt greu i preocupant, ja que el dret a la sanitat és un pilar bàsic de la societat del benestar. Alguna cosa important es trenca en una societat, quan una part dels seus membres deixa de tenir assistència sanitària universal, pública i gratuïta.

¹ El reglament dels CIES ha aparegut finalment al BOE amb data 15 de març del 2014 . El nostre equip jurídic n'està fent un estudi detallat.

No podem oblidar, tampoc, la demanda principal de moltes persones per a les quals la reivindicació de viure amb dignitat és prioritària i, per això, necessiten regularitzar la seva situació; entre aquestes les que vivien i/o continuen vivint als assentaments del Poble Nou, són casos que evidencien l'absurditat d'una llei d'estrangeria que viu d'esquena a la realitat del país i que no dona resposta a les necessitats més prementeres. En aquest sentit considerem important insistir en el fet que la responsabilitat davant aquesta realitat és compartida, i que no podem permetre que les administracions locals ni les autonòmiques mirin sempre cap a l'Estat o cap a la Unió Europea, al·legant la seva manca de competència. És cert que la Generalitat i els ajuntaments tenen poc marge de maniobra en les qüestions d'estrangeria, però també ho és que hi ha alguns àmbits on sí que en tenen: ens podríem referir a la redacció dels informes d'estrangeria, a la possibilitat de no cobrar taxes per fer-los, a facilitar els tràmits de l'empadronament (oferint, com ho fan alguns ajuntaments la possibilitat d'empadronar-se malgrat no es tingui un domicili fix), o a no aplicar el Decret sobre sanitat, entre d'altres possibilitats d'actuació.

El racisme d'estat, lamentablement, té conseqüències més enllà de les nefastes morts a les fronteres i la negació de drets a persones. Cultiva un discurs de por a l'altre, a l'estranger, consolidant la imatge d'amenaça i d'invasió, que dona peu a discursos basats en el fals supòsit que "no hi ha lloc per a tothom" o "primer els de casa". I és així com emergeixen actituds racistes i xenòfobes, que separen la població i obren encara més la fractura social.

Podem dir que el 2013 ha estat un any important pel que fa a mobilitzacions, i en aquest sentit, també ho ha estat per la lluita antiracista. Més que mai les persones s'han mobilitzat per reivindicar una societat més justa, des de les diferents lluites. Les més de 36.000 manifestacions que s'han convocat a l'Estat espanyol, en són una mostra ben palesa. No es fa estrany passejar pels carrers de la ciutat i coincidir amb alguna mobilització o alguna manifestació. El carrer està viu, i aquest és un element que cal valorar molt positivament. És veritat que cal fer molta més feina i multiplicar la pressió social, però certament vivim dies que fins fa poc temps haguessin resultat inaudits.

Hem de continuar exercint aquesta pressió i començar-nos a plantejar la conveniència de fer un pas més, de plantejar la desobediència civil com a alternativa de lluita no violenta per fer sentir la veu de la ciutadania i exigir que les nostres denúncies siguin escoltades. La lluita contra els CIES, com comentàvem abans, n'és un exemple. El 2013 ha estat l'any de la visibilitat de l'existència dels CIES a la nostra societat, ja que un tema desconegut per a molta gent, ha acabat sent, pràcticament, de domini públic. L'eclosió d'una lluita fins ara sorda però constant, ha posat en evidència, davant de la palestra social i dels mitjans de comunicació, com n'és d'injustificable i de racista que existeixin centres com aquests a casa nostra.

Fins aquí un repàs succint dels esdeveniments que recollim en aquest informe i que han marcat durant el 2013 la lluita contra el racisme, la defensa de la igualtat de drets i el treball per enfortir la convivència i la cohesió. Ara cal, però, fer una crida a la responsabilitat de les institucions públiques, a tots els nivells de l'administració: és urgent que els governs es prenguin seriosament la lluita contra el racisme i que l'abordin com a una prioritat, ja que en un context de crisi com el que vivim, el racisme es converteix en un instrument ideal per accentuar les desigualtats, augmentar les

tensions socials i destruir la possibilitat de viure en una societat democràtica, justa i inclusiva.

Des de SOS Racisme fa molt de temps que alertem els poders públics sobre la necessitat de treballar de manera prioritària i transversal la lluita contra el racisme; són molts els exemples de països propers, com França o el Regne Unit, que ens poden donar pistes sobre el que no hem de fer o sobre el que hem de treballar. La igualtat d'oportunitats és fonamental si volem garantir la pervivència de l'ascensor social i evitar la discriminació de les persones pel fet de no haver nascut aquí o de ser fills i filles de famílies migrants: ens hi juguem el futur de la nostra societat.

No podem tancar els ulls davant les situacions de racisme i, per tant de vulneració dels Drets Humans, que es viuen al nostre país, i que lamentablement, en la seva majoria són invisibles, o, encara pitjor, de vegades són visibles però resten impunes. En aquest sentit és prioritari comptar amb dades oficials que recullin aquestes situacions; no podem ser únicament les organitzacions de defensa dels Drets Humans les que fem aquesta tasca. Ens consta que aquesta no és pas una demanada aïllada: a nivell europeu la mateixa Agència Europea dels Drets Fonamentals fa temps que ho reclama. Més a prop, també se'n fa ressò el Servei Especial de Delictes de l'Odi de l'Audiència Provincial de Barcelona, un servei que suposa un pas endavant en la lluita contra els delictes de l'odi i la discriminació.

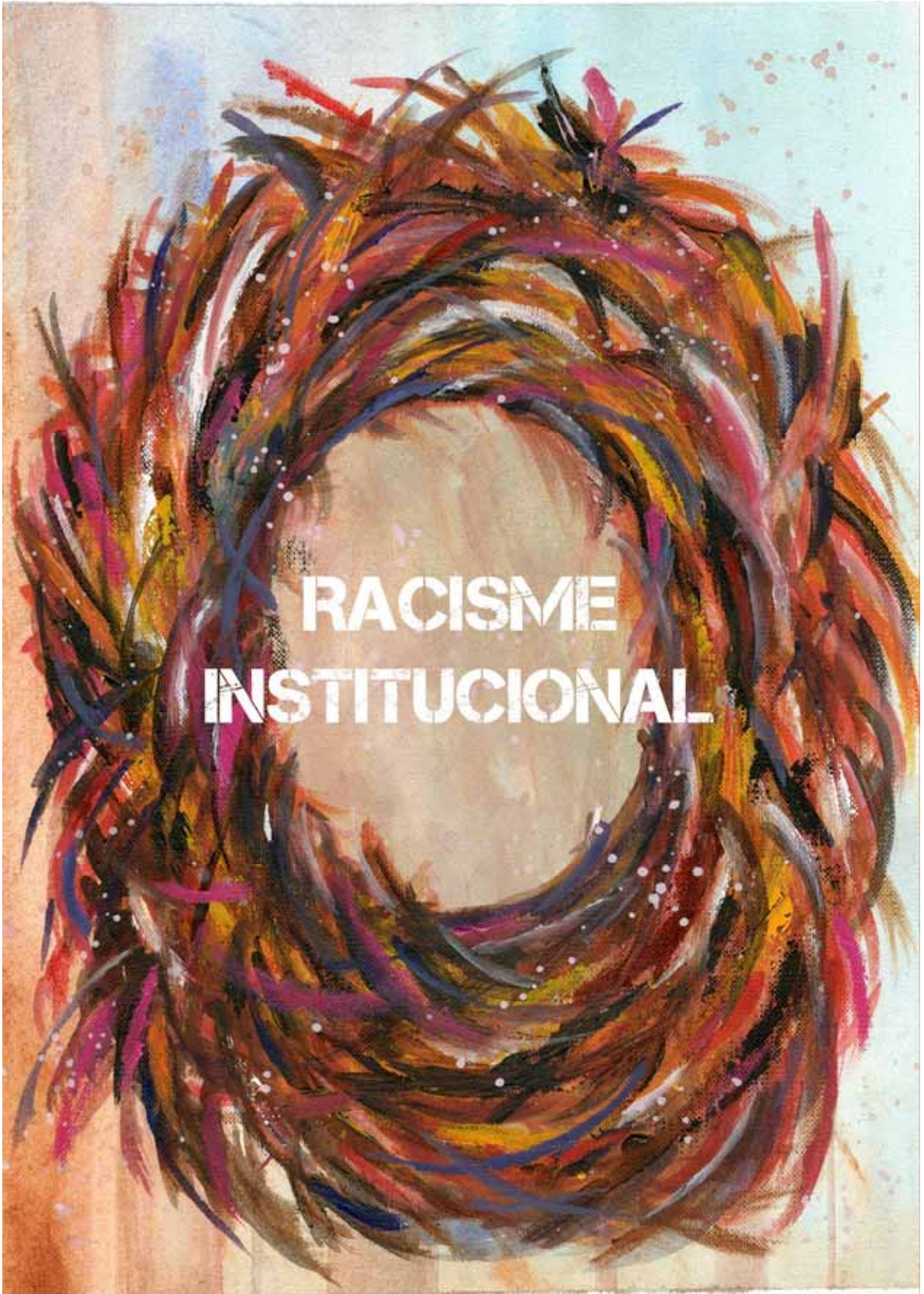
Cal conèixer i visibilitzar aquestes situacions, ja que si no comptem amb aquest registre, sembla que no existeixin i per tant no s'hi pot actuar. Per poder dissenyar polítiques públiques per a prevenir el racisme i garantir la igualtat de drets i d'oportunitats, és necessari conèixer abans amb profunditat sobre què estem treballant.

Evidentment per avançar en aquesta línia cal el compromís ferm dels diferents governs, cal que els seus responsables adoptin la lluita contra el racisme i la xenofòbia com a una prioritat, sense la qual no serà possible en cap cas construir una societat justa i democràtica.

Ens queda molta feina per fer i ens caldrà caminar cap a mobilitzacions unitàries, partint de reivindicacions diverses però compartint espais de transformació. Si aconseguim relligar totes les lluites serem molt més fortes, perquè les entitats i els moviments, des de les especificitats dels propis àmbits d'actuació, podem avançar cap a una societat més justa i exigir responsabilitats a les institucions, perquè ens puguin acompanyar també en aquest camí.

No cal aixecar gaire la vista per veure l'horitzó que ens espera. El fet que estiguem patint una crisi, ens ha de fer replantejar els esquemes i refer la concepció que tenim de la societat, per construir-ne una de millor. Potser havíem de tocar fons per començar des de zero, des de la base, de baix cap a dalt. I ara que Catalunya s'està plantejant un nou futur, potser ha arribat el moment de construir aquest nou món, un món en el qual, per descomptat, no hi haurà ni CIES ni lleis d'estrangeria.

Però, sigui quin sigui el futur de Catalunya i de l'Estat espanyol, hem de seguir lluitant per recuperar els drets que ens han estat arrabassats amb el pretext de la crisi, i anar molt més enllà. Hem de construir una societat igualitària on el racisme no tingui cabuda, on totes les persones puguem viure lliures i amb dignitat. ■

BLOC 1 RACISME INSTITUCIONAL

Legislació d'estrangeria

Algunes consideracions sobre la llei d'acollida i el seu reglament. **ARTICLE.** María Sales, Ha estat tècnica d'immigració de la Fundació Ser-Gi i és membre de SOS Racisme. Març 2014. Pàg. 31

ESTAT ESPANYOL. Febrer. **El Tribunal Constitucional va declarar il·legal la prohibició d'entrada als "sense papers" retornats.** Després del recurs interposat per part del Parlament Basc contra la Llei d'Estrangeria, el Tribunal Constitucional va considerar inconstitucional la prohibició d'entrada de tres anys a aquells immigrants que hagin estat interceptats intentant entrar de forma irregular a Espanya i retornats al seu país d'origen.

Diario Crítico

LLEIDA. Febrer. **Desarticulada a Lleida una banda dedicada al tràfic d'immigrants.** La Policia Nacional juntament amb la Guàrdia Civil han detingut a 54 persones presumptament per tràfic d'éssers humans. Els detinguts introduïen a l'estat espanyol a persones immigrades d'origen asiàtic des de Gran Bretanya i França. El viatge es produïa en situacions pèssimes i aquestes persones havien de pagar entre 3.000 i 6.000 euros per aconseguir que els entressin al país de forma il·legal utilitzant contractes en empreses fictícies. Només sis dels detinguts han ingressat en presó.

El País

ESTAT ESPANYOL. Març. **Els estrangers hauran d'aprovar un examen i jurar fidelitat al rei per poder obtenir la nacionalitat espanyola.** L'esborrany del nou avantprojecte de llei de Reforma Integral dels Registres modifica les condicions, de manera que els espanyols que no ho siguin d'origen obtindran o perdran la nacionalitat per resolució del Ministeri de Justícia. Les persones d'origen estranger hauran de passar un examen oficial que acrediti un grau suficient de coneixement de l'idioma i demostrar la seva integració a la societat espanyola per poder adquirir la nacionalitat. L'article 25, del projecte de llei, inclou noves vies per acordar la pèrdua de la nacionalitat espanyola per "raons d'ordre públic, de seguretat, d'interès nacional o bé quan s'entri voluntàriament al servei de les armes o exerceixin un càrrec polític a un país estranger".

Planteja també, un nou procediment de concessió de nacionalitat per raons de residència amb intervenció del notari; en aquest cas el requisit de jurament al rei i obediència a la Constitució i a les Lleis s'acreditarà mitjançant un acta notarial. La nacionalitat espanyola serà concedida pel Ministeri de Justícia, previ expedient tramitat per l'Oficina de Registre Civil competent.

Público

Un joc polític molt perillós. **COMUNICAT.** SOS Racisme 15 de maig de 2013. Resposta la polèmica al voltant de l'expulsió d'un membre de Nous Catalans. Pàg. 36.

LLEIDA. Maig. **Batuda a la ciutat de Lleida.** El passat 12 de maig es va realitzar a la ciutat de Lleida una batuda per detenir ciutadans d'origen estranger i en situació administrativa irregular. La Policia Nacional es va desplaçar pels carrers de la capital

del Segrià, per cercar possibles estrangers sense papers, per aplicar-los la Llei d'Estrangeria.

Exigim que posin fi a les batudes racistes. **COMUNICAT.** SOS Racisme, 14 de juny de 2013. Davant la batuda realitzada el passat 12 de maig a la ciutat de Lleida, volem comunicar el nostre rebuig a aquests actes il·legals, realitzats impunement pels cossos de seguretat, en els carrers de les nostres ciutats i pobles. Pàg. 38

CATALUNYA. Juliol. **Els immigrants hauran de pagar 35 euros per un informe d'arrelament.** La Consellera de Benestar i Família ha anunciat la intenció de fer pagar 35 euros per un informe d'arrelament a les persones d'origen immigrant que inicien aquest procediment. La Consellera Neus Munté, en les seves declaracions, ha justificat aquest cobrament, argumentant que no creu que els immigrants per regla general siguin un col·lectiu vulnerable tot i que sap que tenen dificultats per trobar feina.

El País

ESTAT ESPANYOL. Desembre. **Deneguen la nacionalitat per pocs coneixements de la societat espanyola.** Un home d'origen nigerià no pot obtenir la nacionalitat espanyola degut a la sentència de l'Audiència Nacional, que assegura que l'immigrant presenta nuls coneixements sobre la cultura general espanyola. Tot i demostrar que ha treballat gairebé deu anys a Espanya, l'Audiència Nacional denega la nacionalitat a l'home nigerià perquè no coneix qüestions que, segons aquest organisme, són bàsiques i qualsevol ciutadà espanyol les hauria de saber.

20 minutos.

Ca l'Àfrica. El macro assentament de Barcelona. **FET EN PROFUNDITAT.** F. Javier García i Isabel Wojtowicz estudiants de Sociologia a la Universitat de Barcelona, i del Màster en Migracions Contemporànies de la Universitat Autònoma de Barcelona. Març de 2014. Pàg. 39

Àmbit judicial

ESTAT ESPANYOL. Gener. **Ajudar a immigrants irregulars podria ser penat amb la presó.** El Ministre de Justícia, Alberto Ruiz Gallardón, està preparant una reforma del Codi Penal on deixa en mans del Ministeri Fiscal la possibilitat de perseguir als qui ajudin a persones en situació irregulars. La Plataforma "Salvemos la Hospitalidad" i l'associació Jueces por la Democracia han criticat aquesta nova reforma i l'han titllat d'inadmissible, ja que tracta igual un delictes d'abús o explotació de persones immigrades que un acte de solidaritat.

L'ambigüïtat del text també ha estat criticada per un informe de Consell General del Poder Judicial que aconsella la seva concertació i que no quedi implícitament derivada al Ministeri Públic la possibilitat de sancionar amb multes.

Público

CATALUNYA. Març. **Tres anys d'inhabilitació a la jutgessa que va dictar una ordre d'internament per a dues persones sense raó.** El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ha condemnat a tres anys d'inhabilitació i a pagar els costos judicials a una jutgessa de Santa Coloma de Farners que va dictar una ordre d'internament per a dues persones sense raó. Ha estat acusada de prevaricació imprudent, perquè a la sentència que va dictar, va passar per alt el procediment d'estrangeria, i va ordenar l'internament al CIE, aleshores de la Verneda, de dues persones d'origen senegalès

sense la petició per part de l'autoritat policial competent en matèria d'estrangeria. La jutgessa que no va rectificar en aquell moment, pot fer, encara, un recurs de cassació.

El Punt Avui

ESTAT ESPANYOL. Abril. **Ruiz Gallardón amenaça amb retirar la nacionalitat a immigrants que participin a 'escraches' i altres protestes.** L'avantprojecte de llei impulsat pel Ministre Alberto Ruiz Gallardón, inclou la possibilitat de que les persones d'origen estranger amb nacionalitat espanyola, podran perdre la nacionalitat en diferents situacions "per raons d'ordre públic, per oposar-se a un desnonament o per participar a un 'escrache... entre altres; segons alerta la diputada del PSOE Soledad Pérez Domínguez.

Cuartopoder.es

ESTAT ESPANYOL. Abril. **El Suprem obliga a examinar més a fons les peticions d'asil saharauis.** El Tribunal Suprem ha obligat al Ministeri d'Interior a admetre a tràmit la sol·licitud d'asil d'una ciutadana saharauí presentada al CIE de Lanzarote al 2011, rebutjant que s'utilitzi la negació automàtica d'aquestes sense comprovar la seva veracitat. La Sala evita, però, pronunciar-se sobre si convé concedir l'asil i es centra en el tema del rebuig de la petició.

La sentència respon al recurs presentat pel serveis jurídics de la Comisión Espanyola de Ayuda al Refugiado (CEAR) contra la resolució de l'Audiència Nacional de 2012 que denegava la sol·licitud d'asil d'aquesta ciutadana, impedit així que s'estudiés el cas en profunditat. A la seva petició d'asil assegurava estar patint la persecució de les autoritat marroquines i haver sofert violacions per part d'aquestes mateixes autoritats.

Europa Press

BARCELONA. Setembre. **El CGPJ va denegar al jutge Santiago Vidal la participació en una comissió jurídica de SOS Racisme.** La denegació per part del Consell General de Poder Judicial (CGPJ), a la participació del jutge Santiago Vidal amb l'organització SOS Racisme, al·lega que és incompatible el càrrec de jutge o magistrat amb tot tipus d'assessorament jurídic. El magistrat, que és titular de la Secció 10 de l'Audiència de Barcelona, va presentar un recurs al Tribunal Suprem (TS).

Segons l'article 389 de la Llei Orgànica del Poder Judicial, prohibeix "tot tipus d'assessorament jurídic, sigui o no retribuït". Però sí que permet que els jutges es dediquin a "la docència o a la investigació jurídica". La finalitat de la comissió jurídica de SOS Racisme és "la reflexió i l'anàlisi des de la perspectiva de l'estudi i la investigació". En aquest sentit Vidal, SOS Racisme i altres persones vinculades al món judicial s'han mostrat en desacord amb la decisió del CGPJ.

El Periódico i El País

El CGPJ no permet al jutge Santiago Vidal col·laborar amb SOS Racisme Catalunya. **COMUNICAT.** SOS Racisme 19 de maig de 2013. Resposta davant la negativa del Consejo General del Poder Judicial perquè el jutge Santiago Vidal participi en una comissió de treball a SOS Racisme. Pàg. 49

ESTAT ESPANYOL. Desembre. **Els immigrants irregulars poden ser expulsats si infringeixen la llei de seguretat ciutadana.** L'avantprojecte de la Llei de Seguretat Ciutadana elaborat pel Ministeri de l'Interior estableix que aquells immigrants en situació irregular que cometin infraccions greus com fer "botellón" o participar en un escarni, poden ser expulsats del territori espanyol o se'ls hi poden denegar els permisos de residència i treball. El Consell General d'Advocacia Espanyola (CGAE) s'oposa a aquest avantprojecte de llei, ja que considera que és una barbaritat igualar una infracció administrativa amb un delicte.

Europa Press.

Centres Internament Estrangers

BARCELONA. Gener. **Tanquem els CIE anuncia una querella per reobrir la investigació de la mort d'Idrissa Diallo.** En un comunicat fet públic per les entitats que s'apleguen a la plataforma *Tanquem els CIE*, han anunciat la seva intenció de presentar la pròxima setmana una querella amb la que pretenen reobrir la investigació de la mort d'Idrissa Diallo al CIE de Zona Franca al gener de 2012. Denuncien també, que la situació en aquests centres no ha canviat i que la única solució a l'actual problemàtica és el tancament immediat de tots els CIE.

La Directa

ESTAT ESPANYOL. Febrer. **La ONU denuncia tortures al CIE de Madrid, el govern diu que són autolesions.** El Govern de Mariano Rajoy contradiu a la ONU negant els casos de tortura que l'organisme internacional va constatar el passat mes de maig durant una visita al CIE d'Aluche. L'executiu no ha volgut donar explicacions sobre l'informe publicat i ha negat la veracitat dels fets, al·legant autolesió per part de Adnam El Hadj, intern marroquí víctima de les agressions racistes al CIE. Les explicacions del Govern donen resposta a un la insistència i interès d'un diputat d'Amaiur que va traslladar a l'executiu una pregunta sobre l'informe de la ONU.

Público

ESTAT ESPANYOL. Febrer. **El nou Reglament dels CIE s'aprovarà en les pròximes setmanes.** El diputat popular Francisco Márquez de la Rubia ha anunciat que el nou Reglament dels CIE està ja molt avançat i que probablement s'aprovarà en les pròximes setmanes.

Esquerra Plural ha proposat un projecte de llei, que el PP ja ha dit que no recolzarà en la votació, en el que es proposava el desenvolupament urgent d'aquest reglament per als CIE i una investigació a fons sobre les condicions dels centres. A més, en el document, s'insta al tancament immediat del CIE d'Aluche i al tancament progressiu de tots el CIE i la seva substitució per centres on es garanteixin els drets fonamentals i que comptin amb unes condicions idònies.

Elconfidencial.com

ESTAT ESPANYOL. Març. **El PSOE demana dades del CIE d'Algeciras-Tarifa davant la "falta de transparència" sobre el seu funcionament.** El grup socialista al Congrés dels Diputats ha registrat, a la cambra, una sèrie de preguntes dirigides al govern, en les que demana dades estadístiques i informació sobre el funcionament d'alguns dels Centres d'Internament d'Estrangers de l'estat.

Entre les demandes que fan, exigeixen saber el número d'interns, el sexe i la nacionalitat dels mateixos i quants han estat repatriats. Aquesta iniciativa respon a la sol·licitud de la Asociación Pro Derechos Humanos de Andalucía davant la dificultat d'aquesta per obtenir dades governamentals el CIE.

La Vanguardia

ESTAT ESPANYOL. Març. **Al CIE després de ser posades en llibertat per manca de proves.** Dues persones d'origen txetxè romanen tancades a un CIE després que el passat agost fossin detingudes per les autoritats, acusades de terrorisme.

Fa una setmana van ser posades en llibertat per falta de proves sobre la seva presumpta pertinença a organització terrorista. Al sortir de la presó van ser detinguts per no tenir papers i van ser traslladats a un Centre d'Internament d'Estrangers on esperen la seva expulsió del país.

Terra.es

BARCELONA. Març. **Noves agressions al CIE de Barcelona, les traves de sempre per actuar.** El passat diumenge 31 de març un intern del CIE de Zona Franca va comunicar a SOS Racisme, organització de defensa dels Drets Humans, que el dia abans havien agredit a dues persones retingudes al mateix centre i que com a protesta unes 80 persones havien iniciat una vaga de fam.

SOS Racisme que ha assumit el cas, a través del Servei d'Atenció i Denúncia per a víctimes de racisme i xenofòbia, i una vegada més constata les dificultats per contrastar els fets i accedir a les víctimes.

SOS Racisme

BARCELONA. Març. **Un cop més SOS Racisme Catalunya, denuncia agressions al CIE de Barcelona.** Entrevista a Karlos Castilla, advocat membre del grup de recerca interdisciplinari en immigració de la UPF i activista de SOS Racisme, explica al programa “#bocaorella” de Boca Ràdio, els detalls d'aquest nou cas d'agressions al CIE de Barcelona.

L'associació explica que el diumenge 31 de març un intern del CIE de Barcelona els va comunicar que el dia abans havien agredit a dues persones retingudes al mateix centre i que a resultes un grup d'un es 80 persones havien iniciat una vaga de fam. SOS Racisme ha pogut construir els detalls dels casos a partir del relats de persones allà internades, donada la dificultat que tenen com a entitat social de defensa dels drets humans per a contactar amb les persones que hi estan retingudes. [L'entrevista.](#)

BARCELONA. Abril. **Un estudi denuncia el tracte degradant als interns del CIE.** La Plataforma d'Entitats Cristianes amb els Immigrants, integrada per 25 entitats religioses, ha exposat en un document les males condicions a les que es veuen sotmesos el estrangers reclosos al CIE de la Zona Franca de Barcelona, un centre amb una capacitat de 250 persones i pel que van passar 1.800 estrangers al 2012. Entre aquestes denúncies es troben l'absència d'informació, la falta d'aigua calenta a les dutxes, passar fred a l'hivern i calor a l'estiu, ... i, també, ser víctimes d'un tracte degradant per part de la policia. Las condicions sanitàries també són deficientes i els malalts crònics no poden seguir el seu tractament. Destaquen el problema de l'idioma que fa que en molts casos els interns no sàpiguen tan sols el motiu pel que han estat tancats, ja que no se'ls presta serveis de traducció que els ajudin.

L'informe, exposen, no arriba a tota la realitat del centre ja que només tenen accés a aquells interns que tenen familiars o amics que fan d'enllaç.

La Vanguardia, 20minutos, El PuntAvui

ESTAT ESPANYOL. Abril. **Un informe denuncia la barreja de delinqüents i no delinqüents als CIE.** Un informe sobre els Centre d'Internament d'Estrangers elaborat per el Servicio Jesuïta para Migrantes, denuncia el tancament d'estrangers que no tenen residència per haver perdut el treball, incloent persones amb fills de nacionalitat espanyola, internats juntament amb estrangers que han comés delictes, i que també estan pendants d'expulsió.

L'informe recull casos del CIE de Madrid i de Barcelona; denuncia, també, les males condicions dels centres tant a nivell d'infraestructura com a nivell de drets. També s'exposa que es trasllada a potencials víctimes d'explotació sexual sense cap assessorament sobre les possibilitats de defensar-se i s'inclouen relats de casos d'agressions físiques a dins del centre.

La Vanguardia

ESTAT ESPANYOL. Abril. **L'Estat va descuidar la vida de Samba.** La incomunicació entre dos centres d'immigrants va causar la mort d'una interna. Samba patia un sida molt avançat i el Centre d'Estància Temporal d'Immigrants (CETI) de Melilla on havia estat a l'arribar del Congo, tenia el diagnòstic feia un mes. Un cop va ser traslladada al

CIE de Madrid va consultar els serveis mèdics d'allà un desena de vegades però no la van saber diagnosticar correctament. Mentre que el CETI coneixia la gravetat de la seva malaltia, un cop al CIE de Madrid no va es va detectar el sida fins uns dies abans de seva mort.

El jutjat d'instrucció número 38 de Madrid ha descartat negligència mèdica i han arxivat el cas. D'altra banda, el Defensor del Pueblo ha obert una investigació sobre el tema i la família ha exigint al Govern una indemnització pel mal funcionament de l'Administració de l'Estat.

El País

ESTAT ESPANYOL. Abril. **El Comitè Antitortura del Consell d'Europa constata irregularitats a les presons i als CIE.** El Comitè Antitortura del Consell d'Europa ha publicat dos informes on denuncien les irregularitats existents en diversos centres: presons, centre de menors i als Centres d'internament de persones estrangeres. L'informe alerta de la vulneració del drets humans i la impunitat per part de les autoritats.

El País

ESTAT ESPANYOL. Maig. **Interior denega l'entrada al CIE de Canàries a 24 jutges i 5 fiscals.** El Ministeri d'Interior, a través de la Comissaria General d'Estrangeria i Fronteres de Madrid, ha denegat la possibilitat de que 24 jutges i 5 fiscals puguin entrar al Centre Internament per Estrangers de Barranco Seco, a Canàries, per conèixer la realitat.

Els magistrats assisteixen aquests dies a un Fòrum d'Immigració per a especialistes jurídics. Els jutges han lamentat la decisió i l'han interpretada com una evidència de l'opacitat que existeix en aquests centres d'internament.

El País

BARCELONA. Maig. **Denuncien una agressió seguida d'una deportació al CIE de Zona Franca.** Un intern d'origen gambià ha estat presumptament agredit per la Policia Nacional a les dutxes del CIE de Zona Franca. L'intern ha estat hospitalitzat, i més tard ha estat deportat amb caràcter d'urgència. Els advocats denuncien les dificultats per accedir als interns i la pràctica habitual de deportar a una possible víctima per evitar un procés judicial que esclareixi els fets.

Europa Press

CATALUNYA. Juny. **SOS Racisme denuncia, un cop més, el blindatge dels Centres d'Internaments d'Estrangers (CIE).** Després de l'entrada al CIE de Zona Franca amb la eurodiputada Carmen Romero, els diputats del Parlament de Catalunya Isabel Vallet (CUP) i Pere Aragonés (ERC) i la entitat Movimiento por la Paz i Desarrollo (MPDL); SOS Racisme, a través d'un comunicat ha criticat la negativa de la Comissaria General de Extranjería y Fronteras de deixar entrar els mitjans de comunicació i representants d'organitzacions socials que també havien de participar d'aquesta visita; evidenciant així la falta de transparència que existeix en aquests centres.

Openaccesnow.eu

SOS Racisme Catalunya denuncia, una vegada més, el blindatge dels CIES a la societat civil. **COMUNICAT.** SOS Racisme, 28 de juny de 2013. *En relació a la visita organitzada per l'associació, dins la campanya de Migreurop Open Access Now, en la que va participar una diputada del Parlament Europeu, 2 diputats del Parlament de Catalunya, i representats d'altres associacions.* Pàg. 50

BARCELONA. Juny. **Dos jutges eliminen les restriccions al CIE de Zona Franca per a l'accés de lletrats i ONG.** El jutjat d'instrucció número 1 i 30 de Barcelona, que són els encarregats del control del CIE de Zona Franca, consideren que *"no existeix cap justificació legal per a limitar el dret de visita de les ONG a aquets centres"*. Aquests jutjat ha acordat mesures perquè les ONG SOS Racisme i Migra Studium tinguin garantida la entrada al CIE "sense restriccions".

Europa Press

MÁLAGA. Juliol. **Cinc policies seran jutjats per abusos sexuals a internes.** El proper dia 8 d'Octubre cinc policies nacionals seran jutjats per presumptes abusos sexuals a ciutadanes estrangeres recloses al Centre d'Internament d'Estrangers de Málaga. El fiscal demana una pena d'entre 2 i 10 anys de presó pel delictes d'abús sexual amb consentiment viciat. Els policies organitzaven sopars de matinada on invitaven a les internes a menjar, beguda, poder parlar per telèfon o sortir al pati, a canvi, però, buscaven tenir relacions sexuals amb elles.

ABC

TARIFA. Agost. **Concentració per reclamar el tancament dels CIEs a l'Estat Espanyol.** Diversos col·lectius i organitzacions socials i polítiques s'han concentrat davant del Centre d'Internament d'Estrangers de Tarifa per reclamar el tancament dels nou centres que existeixen a l'Estat espanyol. Consideren que els *"CIEs són un sistema poc eficaç i injust"* i critiquen que *"l'internament en aquests centres hagi esdevingut normal quan en realitat la llei ho recull com una mesura excepcional"*.

La Información

ALGECIRAS. Setembre. **Crítiques i denúncies per les males condicions del CIE d'Algeciras.** El CIE d'Algeciras finalment s'ha tancat, parcialment, després que es despregués un tros del sostre. Anteriorment diverses ONG, el Defensor del Pueblo i el Sindicat Unificat de Policia havien denunciat les males condicions en les que es troba el centre, reclamant el seu tancament total. Fins al 2004 havia estat una presó i, tot i que legalment no tenia un caràcter penitenciari, l'estructura seguia tenint aquest caràcter.

Les organitzacions critiquen la poca assistència jurídica que reben els interns i la manca de formació en temes socials i jurídics dels policies que s'encarreguen del centre.

Per altra banda, també insisteixen en què és il·legal i innecessari que *"ajuntin a delinqüents i persones que només tenen una falta administrativa, casos on l'internament a un CIE hauria de ser l'última opció"*.

El Diario.es

MADRID. Setembre. **Un metge critica la situació dels malalts de Sida als CIE.** El metge Federico Pulido, de l'Hospital 12 d'Octubre de Madrid, va denunciar la situació dels malalts de Sida als Centres d'Internament d'Estrangers. Va afirmar que els malalts interns als CIEs es troben en una situació pitjor que la resta d'afectats, i que no se'ls facilita la medicació necessària, fet que suposa una pèrdua absoluta de drets dels malalts.

La Vanguardia

BARCELONA. Octubre. **El Fiscal d'Estrangeria denuncia deficiències al CIE de Barcelona.** A l'informe realitzat pel fiscal Fernando Rodríguez Rey sobre el Centre d'Internament d'Estrangers de la Zona Franca, es denuncia el dèficit en serveis socials, en assessoria jurídica i assistència psicològica, que només estan disponibles durant el matins. També posa èmfasi en la manca d'instal·lacions, ja que no es disposa de lavabos a les habitacions ni espais habilitats i separats per als interns

malalts. Per una altra banda, la manca del reglament deixa als interns sense garanties jurídiques i per tant, es vulneren els seus drets.

El Diario.es

FET EN PROFUNDITAT. Una nova mort al CIE de Barcelona. Exigim una investigació oficial profunda i efectiva per la mort d'una persona al CIE de Zona Franca. SOS Racisme Catalunya, Desembre de 2013. Pàg. 52

Fronteres

La realitat invisibilitzada dels menors a les fronteres. REFLEXIÓ. SOS Racisme, Taula Rodona, el 23 de gener de 2013. El passat 23 de Gener, va tenir lloc el Diàleg Antiracista “**Menors a la Frontera**” amb la intervenció de Pablo Ceriani, Mikel Mazkarian, Núria Empez i Albert Parés. Els especialistes de la taula van presentar la problemàtica relativa a la situació dels menors d'edat a les fronteres, fent referència als casos de la frontera sud de Mèxic, a l'estat Espanyol, i Catalunya. Pàg. 56

EUROPA. Gener. **El nou mur d'Europa contra la immigració.** La zona de la frontera entre Turquia i Grècia, s'ha convertit en una via d'entrada a Europa pels immigrants que surten del seu país buscant una vida millor. Durant el passat mes d'agost es van enviar 2.000 efectius més de la Policia per tal d'evitar l'entrada d'immigrants. A més s'ha construït un mur a la frontera, 10 quilometres de longitud i quatre metres d'alçada. Una tanca que ha estat finançada només per Grècia, ja que la Unió Europea es va negar a participar en un projecte que tantes crítiques ha rebut per part dels grups de drets humans. El nombre d'immigrants s'ha reduït dràsticament però existeixen rutes alternatives que són perilloses.

Eldiario.es

ESTAT ESPANYOL. Març. **Dos morts i dos desapareguts en un naufragi a l'Estret.** Una barca amb 6 persones que naufragava a l'Estret va ser ajudada per un transbordador marroquí; una ajuda que no evitar la mort d'una de les persones de la barca, la d'un membre de la tripulació del transbordador i la desaparició de dues persones més. Els supervivents del naufragi van ser traslladats a l'Hospital Punta Europa d'Algeciras (Cadiz) amb severes hipotèrmies.

El País

EUROPA. Març. **Alemanya vetarà a Bulgària i Romania al Tractat de Schengen.** El ministre d'Interior d'Alemanya, Hans-Peter Friedrich, ha comunicat que Alemanya no permetrà la lliure circulació a la Unió Europea a persones provinents de Romania i Bulgària ja que “*no compleixen els requisits essencials*”. Finlàndia i els Països Baixos ja havien vetat l'adhesió d'aquests països al tractat.

Diario Vasco

MELILLA. Maig. **Imbroda anuncia la creació d'un nou pas fronterer.** El president de Melilla, Juan José Imbroda, ha anunciat la creació d'un nou pas fronterer a Melilla que estarà situat entre el de Beni Enzar i el Barrio Chino, després d'un acord entre l'Estat Espanyol i el Marroc.

Lainformacion.com

ESTAT ESPANYOL. Juliol. **Eurodiputats supervisaran des d'Espanya l'operació contra la immigració irregular.** Una delegació d'eurodiputats ha visitat Espanya per reunir informació i supervisar el funcionament de l'operació 'Índalo' de l'Agència

Europea de Control de Fronteres (FRONTEX), una operació que té com objectiu combatre els fluxos d'immigració irregular procedents del nord d'Àfrica i dels països subsaharians.

Europa Press

ESTAT ESPANYOL. Juliol. **Mor una persona intentant creuar la tanca de Melilla.** Unes 125 persones han intentat creuar la tanca de Melilla un cop passada la mitjanit; d'aquestes, 40 han aconseguit traspasar la frontera, però una persona ha mort, suposadament per un parada cardiorespiratòria. La mateixa matinada, a les 5:30h s'ha vist un altre grup que ha estat aturat per un fort dispositiu policial.

Diario Vasco

MELILLA. Agost. **El govern de Melilla va difondre un vídeo intentant demostrar que els violents són els immigrants i no la Guardia Civil.** Després de la mort d'una persona i la desaparició de set més, el passat 13 de desembre del 2012, quan una pastera va ser envestida per una embarcació de la Benemérita a un kilòmetre de la costa, la sentència de la jutge culpava als immigrants de la coalició. Segons el Govern els immigrants de la pastera amenaçaven en cremar-la i llançar menors per la borda. La delegació del Govern a Melilla, va distribuir un vídeo, en el que apareix una patrulla perseguint a una pastera amb unes 13 persones amb actitud agressiva. Un vídeo que pretén netejar la imatge de Guardia Civil, criminalitzant al col·lectiu immigrant.

Público

MELILLA. Agost. **Impedeixen l'entrada de 50 immigrants subsaharians que intenten saltar la doble balla de Melilla.** Un grup de persones va intentar traspasar la doble balla de 6 metres de la frontera però la Guardia Civil i les Forces de seguretat del Marroc ho van impedir. El dia anterior, 50 immigrants d'un grup de 200 que va intentar passar a Melilla, ho van aconseguir. El centre d'Estància Temporal d'Immigrants, amb una capacitat per a 480 persones, superava els 850 acollits.

Europa Press

EUROPA. Agost. **Troben morts 24 immigrants al mar Egeu.** El passat mes d'agost es van trobar a les aigües internacionals del mar Egeu entre Grècia i Turquia, els cossos de 24 immigrants quan l'embarcació en la que viatjaven va bolcar a les costes de Enzine. Cap a les 11 de la nit, el capità d'una embarcació va alertar als Guarda Costes que l'embarcació s'estava enfonsant amb 30 persones a bord.

El Correo

MELILLA. Setembre. **Les forces de seguretat marroquines i espanyoles protagonitzen episodis violents.** El passat 22 de juliol es va produir una de les batudes més violentes a la frontera de l'Estat espanyol amb el Marroc. 300 agents de l'elit militar marroquí van protagonitzar l'expulsió de 400 persones, els fets van acabar amb al menys 8 persones mortes, 40 greument ferides i una menor violada. També es va destruir documentació com targetes de refugiats i sol·licituds d'asil.

Segons dades de les organitzacions humanitàries de la zona, diuen que almenys 225 persones van perdre la vida durant el 2012, més de la meitat abans de poder passar la frontera.

El Diario.es

MELILLA. Setembre. **El Partit Verd Europeu portarà a Estrasburg les preocupacions sobre la valla de Melilla.** L'eurodiputada del partit verd Europeu, va visitar la ciutat de Melilla amb l'objectiu de transmetre al Parlament Europeu les preocupacions humanitàries en torn la frontera sud d'Europa. En les reunions que Ska Keller va realitzar amb diferents ONG de drets humans, representants de Equo i

sindicats de la policia i periodistes, els temes més tractats van ser la vulneració de la Llei d'Asil a Melilla i al Marroc, la impunitat de la violència efectuada per part dels governs espanyol i marroquí i les devolucions de persones que han aconseguit saltar la balla, quelcom prohibit segons la mateixa Llei d'Estrangeria espanyola.

L'eurodiputada es va comprometre a traslladar totes les denúncies humanitàries en una reunió al Parlament Europeu d'Estrasburg on s'analitzava la immigració mediterrània.

Desalambre

BERLIN. Octubre. **Schulz exigeix la modernització de la llei migratòria europea.** Després de la tragèdia de Lampedusa, el president del Parlament Europeu va alertar de la "urgent necessitat de la Unió Europea per establir un sistema d'immigració legal equiparable al dels d'Estats Units". Proposa una nova llei que inclogui un repartiment equitatiu dels immigrants entre els 28 estats membres, ja que considera que "és una catàstrofe que una illa com Lampedusa (de 6.000 habitants) hagués d'acollir a 10.000 immigrants". Segons Schulz països com Alemanya haurien d'acollir més immigrants ja que són més rics i políticament més forts.

La Información

ITALIA. Octubre. **Itàlia va desplegar vaixells de guerra per frenar la immigració.** Després de la tragèdia de Lampedusa, el Govern italià va acordar desplegar cinc vaixells de la Marina amb helicòpters i "drones", aparells dissenyats per a la vigilància (UAV) per controlar els fluxos d'immigració clandestina i poder detectar embarcacions a altra mar.

Lo cierto sin censura

REFLEXIÓ. Carta de una deportación. Daniela Frechero, fotògrafa i membre de SOS Racisme Catalunya. Octubre 2013. Pàg. 58

Quantes persones més han de morir? COMUNICAT. Federació de SOS Racismo pels lamentables fets de Lampedusa. 4 d'octubre de 2013. Davant la mort de 200 persones mortes i més de 15' desaparegudes prop de Lampedusa. Pàg. 60

MELILLA. Novembre. **El Consell d'Europa critica els ganivets instal·lats a la tanca de la frontera de Melilla.** Davant la reinstal·lació de ganivets a la tanca de Melilla, el Consell Europeu, que agrupa a 47 països, va presentar un document on afirmava que les polítiques de control de les fronteres de la Unió Europea afecten negativament als drets humans. També critica el període legal de detenció, de fins a 18 mesos, que els Estats membres poden aplicar als immigrants irregulars, segons el comissari és massa temps i "no hi ha raons per detenir a famílies amb nens amb nens, persones amb malalties o immigrants que no hagin comès cap delictes".

El País

Abusos Cossos Policials

BARCELONA. Maig. **Tres turistes indis denuncien tractes discriminatoris per part de la policia a la ciutat.** Els tres joves d'origen indi que estaven fent turisme a Barcelona van ser retinguts i registrats en dues ocasions sense cap motiu. Segons un dels recepcionistes d'un hostel de la ciutat, aquesta és "una pràctica habitual dels agents de seguretat a turistes marroquins, indis o de pell obscura".

El Periódico

ILLES BALEARS. Agost. **Esquerra Unida a Balears va reclamar la destitució d'un agent de Guàrdia Civil que va ordenar un tracte diferent als negres.** La tinent comandant de la Guàrdia Civil de Calvià va ordenar en unes instruccions per escrit, als agents de Palmanova tractar de forma diferent a tots aquells detinguts de "raça negra". EU Balears considera il·legal i anticonstitucional discriminar als detinguts per al seu color de pell, per la qual cosa demanen la destitució de la Tinent de la Guàrdia Civil.

Sirius.cat

ESTATAL. Setembre. La Federación de Asociaciones **SOS Racismo de l'estat espanyol alerta de l'augment de denúncies d'abús policial.** L'organització ha presentat l'Informe Anual del 2012, en el qual constata que han augmentat les denúncies per discriminació però també per abusos policials.

El Diario.es

BARCELONA. Octubre. **Condemnen a un policia per agredir a un immigrant injustificadament.** Un agent de la Guàrdia Urbana de Barcelona va ser condemnat a pagar una multa de 600 euros per haver agredit a un home d'origen senegalès de forma gratuïta i innecessària. L'agent ja estava implicat en un altre cas d'agressions i abusos policials. Aquest és un cas que porta SOS Racisme, organització de defensa dels Drets Humans amb més de 20 anys de trajectòria en l'atenció a víctimes de racisme i xenofòbia. L'associació en els darrers 6 anys ha recollit 168 denúncies d'agressions o abús de l'autoritat de caràcter racista o xenòfob però no aconseguia una sentència condemnatòria contra un agent de policia.

20 minutos

Agent de la Guàrdia Urbana condemnat per colpejar un home de manera "gratuïta i innecessària" fins 10 vegades. **COMUNICAT.** SOS Racisme, 17 d'octubre de 2013. El Jutjat d'Instrucció número 25 de Barcelona ha condemnat a un agent de la Guàrdia Urbana com a autor d'una falta de lesions produïdes com a conseqüència d'haver colpejat a la víctima repetidament sense que ella presentés resistència, causant-li lesions a diferents parts del cos. Feia 6 anys que SOS Racisme no aconseguia una sentència condemnatòria contra un agent de policia. En aquest període, l'entitat ha recollit 168 denúncies d'agressions o abús d'autoritat de caire racista o xenòfob. Pàg. 61

ESTAT ESPANYOL. Octubre. **Un estudi denuncia les identificacions policials per raons ètniques o religioses.** Segons un estudi elaborat per l'Institut de Drets Humans de la Universitat de València i la Universitat d'Oxford sobre la *Identificació policial per perfil ètnic a Espanya*, existeix tracte discriminatori perquè s'utilitza la nacionalitat, el país d'origen, l'aparença o la religió com a indicadors per part dels agents a l'hora de practicar identificacions.

Les persones gitanes són identificades deu vegades més que les caucàsiques europees, els magrebins 7,5 més i els afro-llatinoamericans 6,5 vegades més. Al mateix temps un estranger té fins a "3 vegades més de possibilitats de rebre un alto policial al carrer que un espanyol". El 60% dels gitanos, el 45% dels magrebins, el 39% amb aparença afro o llatinoamericana i el 22% amb perfil andí, afirmaven haver estat parades per la policia en algun moment en els dos últims anys. En canvi els d'aparença caucàsica només el 6% havia estat identificat.

Público

EL VENDRELL. Desembre. **Mort un jove en dependències policials.**

El pare de Yassir El Younoussi, el jove mort a El Vendrell, afirma que han matat el seu fill perquè es queixava de l'actitud arrogant de la policia. Ahsen Younoussi parla de la mort del seu fill de 29 anys en una entrevista; on explica que la policia ja el perseguia des de feia dos anys, perquè el jove denunciava com els cossos de seguretat tractaven la gent del barri. Des d'aleshores, Yassir havia tingut diversos problemes amb la policia, fins que el passat 31 de juliol el van detenir per un conflicte que va tenir lloc en un bar, i unes hores després de portar-lo a comissaria, va aparèixer mort. La policia afirma que la mort es va produir per una aturada de cor, causada per les drogues. Les proves, però, manifesten que el jove tenia poca dosi de droga a la sang, i que per tant, aquesta no és la raó de la seva mort. La família i amics de Yassir demanen que s'aclareixin les causes del cas. *La Directa*.

Espadaler declara que els vuit mossos imputats pel cas de Yassir El Younoussi no seran retirats del servei. Ramon Espadaler, Conseller d'Interior, ha afirmat que els mossos imputats per la mort de Yassir El Younoussi, al Vendrell, no seran apartats del servei, perquè s'ha provat que la mort del jove té a veure amb el consum de cocaïna. Per tant, Espadaler conclou que els agents van seguir el procediment correcte de contenció del jove. *El Periódico*

El vídeo de la inspecció al jove mort a la comissaria d'El Vendrell no coincideix amb les declaracions dels Mossos d'Esquadra. La gravació que la policia va facilitar a la jutgessa encarregada del cas de la mort de Yassir El Younoussi no concorda amb les explicacions donades pel director dels Mossos d'Esquadra. Al vídeo, es pot veure com el jove queda completament nu, a diferència del que afirma Manel Prat (director de Mossos d'Esquadra), segons el qual es va fer un registre de nivell 2, pel que Yassir no es va haver de despullar.

A més, el vídeo que es va entregar a la justícia està incomplet i presenta talls, i l'encarregada del cas sol·licita la gravació sencera, que té unes quatre hores de durada. Vuit agents i dos sanitaris han sigut imputats per homicidi imprudent. *Diari Ara*.

El Servei d'Atenció i Denúncia per a víctimes de racisme i xenofòbia de SOS Racisme Catalunya. **Casos cossos seguretat pública.**

Dades

Els casos que corresponen a aquesta tipologia són aquells que intervenen membres d'algun dels diferents cossos de seguretat pública que actuen al territori català, i que generen una situació de discriminació cap a la persona per una qüestió d'origen i nacionalitat.

Aquesta tipologia suposa **el 40% del total dels casos nous assumits al llarg del 2013**, una tendència que dona continuïtat als darrers 5 anys, amb l'excepció de l'any 2012.

La principal **via de resolució en aquesta tipologia és la penal, amb un 63% dels casos**, degut a l'agreujament de la problemàtica d'aquests casos, doncs el 53% dels casos contempnen dins de la discriminació algun tipus d'agressió física.

Cal destacar que enguany per primer cop des del 2007, s'ha aconseguit una sentència condemnatòria a un membre d'un cos policial.

Relat de casos

Cas11/13. Persecució i criminalització. A partir del testimoni de la Sra. M.F.T., treballadora sexual, se'ns posa en coneixement tota un sèrie d'irregularitats comeses per part de la Policia Local de Lloret de Mar en contra del col·lectiu de treballadores sexuals.

Irregularitats que es concreten en el trasllat d'algunes dones a dependències policials a efectes de notificar-les les denúncies administratives, malgrat s'hagi realitzat la identificació de manera correcta. Per tant procedint a una detenció il·legal.

D'altra banda, es denuncia la intimidació per part dels membres del cos de la Policia Local, portant a terme una actuació policial en molts casos desproporcionada, tenint en compte que s'arriben a participar 4 agents per emetre una denúncia administrativa. Les persones afectades manifesten una "persecució" reiterada per part dels membres d'aquest cos policial, que s'evidencia amb les 19 denúncies interposades a les dones afectades, durant el període d'estiu.

I per últim, en la denúncia administrativa es fa referència a la possibilitat de donar trasllat al ministeri fiscal d'aquest expedients sancionadors, amenaçant amb l'aplicació de diferents articles del Codi Penal per considerar que els fets podrien ser constitutius d'algun tipus de desobediència a l'autoritat.

Des de el SAiD i conjuntament amb l'associació Genera, es decideix demanar explicacions a la Policia Local i exigir que aquestes pràctiques irregulars deixin d'implementar-se. La resposta ha estat negar els fets i considerar l'actuació policial adequada ja que existien les multes administratives enregistrades. Malgrat això i ja que aquesta denuncia per part del col·lectiu de treballadores sexuals s'ha reiterat en els dos últims estius, hem sol·licitat una reunió amb els responsables de l'ajuntament i policial, i encara no hem rebut resposta, es per això que denunciarem el cas al Síndic de greuges.

Cas 14/13. Aeroport Prat de Llobregat. Abús i possible denegació d'asil. El dia 27 de gener de 2013, es va sol·licitar l'actuació del servei de Bombers per actuar a la terminal número1, en la sortida per embarcar de l'aeroport de El Prat de Llobregat, on 3 persones s'havien tancat en una habitació per pròpia voluntat, bloquejant la porta amb els somiers dels llits.

Una vegada, el dispositiu de bombers va ser present en el lloc dels fets, es van trobar amb més de 15 policies nacionals esperant que obrissin la porta de l'habitació. Els bombers tenien ordre de derrocar la porta i després d'haver realitzat la intervenció, aquests es van sorprendre en veure que els qui hi estaven a l'habitació eren 3 joves, 2 nois i una noia d'entre 19 i 20 anys d'origen subsaharià, molt prim, nus. Aquestes persones provenien de la República Democràtica del Congo i havien sol·licitat asil, segons van manifestar els bombers, segons els havien informat els policies nacionals.

Des del SAID, es van notificar aquests fets a la Subdelegació de Govern a Barcelona, denunciant que l'actuació policial, segons els testimonis, va ser desproporcionada, tenint present que eren tres persones molt joves i sense cap tipus d'armes i que fins i tot a causa d'aquesta actuació policial, un d'ells es va desmaiar.

D'altra banda, es va sol·licitar informació sobre el procediment d'asil que se'ls va aplicar, tenint en compte que finalment van ser expulsats. La resposta d'aquesta institució va ser que l'actuació policial va ser la correcta i que aquestes persones,

àdhuc havent sol·licitat asil, posteriorment “manifesten el seu desig de renunciar al mateix”.

S’ha denunciat aquesta situació també a ACNUR, a l’Oficina d’Asil i Refugi de Madrid i al Col·legi d’Advocats de Barcelona, davant el preocupant desistiment de l’asil. Actualment estem a l’espera de resposta i iniciar, si fos necessari, noves gestions.

Cas 33/13. Identificació per perfil ètnic. El dia 29 de maig de 2013 al voltant de les 4 de la tarda, el Sr. Z.H. es trobava assegut amb el seu cosí en un dels bancs del passeig Joan de Borbó. En el moment d’aixecar-se per tornar a casa, un cotxe de la Policia Nacional, es va aturar al costat d’on eren ells i uns dels agents els va demanar els “papers” de molt males maneres.

El Sr. Z.H. va treure el seu NIE per lliurar-lo al policia, i mentre li retorna la documentació, li pregunta quin ha estat el motiu pel qual els ha demanat la identificació. La resposta de l’agent va ser “*No anava a demanar la identificació a un alemany*”. El Sr. Z.H torna a preguntar si ha estat pel seu color de pell i l’agent respon amb normalitat: “*sí, es por ser negro y punto. Te jodes, ¿qué pasa?*”. Mentre els agents es disposaven a engegar el motor, el Sr. Z.H. va dirigir-se a ell, i li va comentar que no hauria d’abusar de l’autoritat d’aquesta manera. Tot seguit, l’agent es va baixar del vehicle policial i li va etzibar una bufetada, detenint-lo, a més per la seva actitud “xulesca”. Durant trajecte i també a les dependències policials, l’agent va mantenir una actitud intimidatòria vers el Sr. Z.H. i amenaçant-lo amb possibles represàlies a l’hora de renovar el seu permís de residència. Finalment, el sancionen administrativament per negar-se a identificar-se.

Aquell mateix dia, el Sr. Z.H va dirigir-se a dues comissaries de Mossos d’Esquadra, on diferents agents li van negar la possibilitat d’interposar una denúncia per aquests fets. Al dia següent es va apropar a la Ciutat de la Justícia on va poder presentar la denúncia. Des del SAiD, representem legalment al Sr. Z.H. a través de l’acusació particular, denunciant per detenció il·legal i delictes de falsedat en document públic.

Cas 42/13. Abús policial i possible denúncia falsa. El Sr. A. D. d’origen senegalès, es trobava, la matinada del 21 al 22 de juny, a la platja de la zona de l’Hospital del Mar. Sobtadament, se li apropen cinc agents de Mossos d’Esquadra, tot i que vestits de paisà, i li diuen: “*no te muevas, somos policias*”, a continuació, el ruixen amb un esprai un parell de cops i li colpegen el cap. Li treuen el seu mòbil, la cartera i li llençen les sabatilles al mar.

Quan el Sr. D. A. aconsegueix recuperar-se de l’ensurt, segueix els agents i els hi reclama les seves pertinences, és llavors quan el detenen argumentant que ha robat un *Iphone*.

Quan el Sr. A.D. va sortir de la comissaria al migdia, va interposar una denúncia contra els agents i va dirigir-se al SAiD, on s’assumeix la seva representació legal.

En el procés d’investigació i preparació del cas que es realitza des del SAiD, s’aconsegueix contactar amb la suposada denunciada del robatori del *iphone*. Aquesta confirma que els agents li van comunicar que no es va arribar a trobar al possible lladre i per tant no li van retornar el seu *Iphone* (contràriament al que s’especificava a la denúncia presentada per la policia i que constava en el procediment de robatori contra el Sr. A.D.). Paral·lelament des del SAiD es descobreix l’existència d’una altra denúncia interposada per la mateixa víctima del robatori en un altre jutjat diferent de l’anterior.

En vista de tots aquests esdeveniments, es sol·licita la suspensió del judici de faltes per robatori, en el que també estaven denunciats els agents de policia; es demana una

investigació dels nous fets. En aquest moment, el procediment ha passat a prèvies i s'està realitzant la investigació dels fets, amb el suport de la fiscalia de delictes d'odi i discriminació.

Cas 63/13. Escàndol públic o una qüestió de dignitat? El Sr. M.M., d'origen magrebí, es trobava sobre les 10 del matí a la porta d'accés del metro de Santa Eulàlia, realitzant la seva feina de mediador de l'ajuntament de Barcelona, quan dos agents de Mossos d'Esquadra el paren a ell i al seu acompanyant i els hi demanen la documentació. Tots dos van lliurar la documentació. A continuació els agents els hi diuen que els han de registrar i el Sr. M.M. demana que no sigui a la via pública, però els agents es neguen. El Sr. M.M. i el seu acompanyant decideixen treure's tota la roba, entregant-la als agents i quedant-se en roba interior. Els agents els detenen i se'ls emporten a la comissaria, acusant-los de desconsideració i faltes de respecte, argumentant que els van insultar i es van negar a donar la documentació. Es celebra un judici ràpid.

Posteriorment el SAiD assumeix la representació legal del Sr. M.M., que havia denunciat als agents i del seu acompanyant, denunciant als agents de policia per denúncia falsa i detenció il·legal. Actualment en fase d'investigació dels fets.

Cas 65/13. Agressió al CIE, però la víctima no és expulsada. El Sr. M.K. es trobava intern al CIE quan la matinada del 27 al 28 d'octubre al voltant de l'1.30, els agents de policia nacional, entren a l'habitació que compartia amb 3 persones més, i busquen i troben un encenedor (objecte prohibit, dins d'aquest espai). Llavors, es dirigeixen al Sr. M.K., l'agafen dels canells i li diuen que rebrà un càstig: un dels agents el copeja repetidament. A l'endemà el Sr. M.K. sol·licita ser visitat pel metge, que segons ell, no l'atent adequadament i tampoc li fa cap informe per escrit. Després explica els fets a la seva parella, de nacionalitat espanyola, i aquesta interposa una denúncia als jutjats de guàrdia; i posteriorment es dirigeix al SAiD que assumeix la representació del Sr. MK en aquest procediment.

La característica principal d'aquest cas, tenint en compte l'espai on es produeix, és que la víctima va sortir del CIE per quedar-se al nostre país i no va ser expulsada com la resta de casos d'aquest àmbit; fet que suposa majors possibilitats de seguir amb el procediment.

Per Aprofundir

ARTICLE

Algunes consideracions sobre la Llei d'acollida i el seu reglament.

María Sales, Ha estat tècnica d'immigració de la Fundació Ser-Gi i és membre de SOS Racisme. Març 2014.

Davant la propera aprovació del Reglament de la Llei d'Acollida voldríem fer algunes observacions, començarem per contextualitzar breument el tema.

Amb l'objectiu de respondre a les demandes que plantejava la societat catalana respecte a la transformació demogràfica viscuda pel fet migratori i les seves conseqüències, el 19 de desembre de 2008 el Govern de la Generalitat de Catalunya i diversos agents econòmics i socials van signar el Pacte Nacional per a la Immigració (PNI). Un Pacte que és fruit del treball de més de 1.700 persones que van participar en algun dels processos de redacció del document.

En el PNI es va definir el model públic d'accions per a la integració de la població immigrada que ha de garantir la convivència, la cohesió social i la igualtat d'oportunitats.

L'Estatut d'autonomia de Catalunya del 2006 va incorporar, com a competències de la Generalitat, l'acollida i la integració de les persones estrangeres immigrades i preveia el seu desenvolupament. Per aquesta raó, el Govern de la Generalitat va assumir el compromís de promoure la Llei d'acollida de les persones immigrades i les retornades a Catalunya.

El 28 d'abril de 2010 el Ple del Parlament va aprovar aquesta norma, per la qual es va materialitzar una de les mesures més importants del Pacte Nacional per a la Immigració.

La Llei d'Acollida es presenta com a una caixa d'eines formatives i informatives per a les persones nouvingudes i té com a objectius prioritaris: facilitar la integració de les persones immigrades, estendre un servei de primera acollida homogeni al conjunt de Catalunya, fomentar el desenvolupament i l'autonomia personal, reduir les situacions de vulnerabilitat i de risc d'exclusió i fer del català la llengua comuna d'acollida arreu del territori.

La llei preveu que per obtenir el certificat d'acollida s'hauran de cursar tres mòduls formatius: coneixement de la Societat Catalana (15 hores), competències lingüístiques bàsiques en llengua catalana (90 hores) i castellana (90 hores) i coneixements laboral (15 hores), i que aquests mòduls poden ser convalidats per altres formacions realitzades. Preveu, també, un termini d'un any, a partir del primer empadronament a un municipi de Catalunya, per accedir al Servei de Primera Acollida i dos anys per completar el procés. Els certificats oficials del servei de primera acollida tindran eficàcia jurídica en l'àmbit competencial de la Generalitat i dels ens locals, i també eficàcia "en procediments d'estrangeria, adquisició de la nacionalitat i d'altres segons determini l'ordenament jurídic vigent".

A partir del 30 de juny de 2011, la Generalitat va assumir noves competències en matèria d'estrangeria. Des de l'entrada en vigor del nou Reglament de la Llei de drets i deures dels estrangers, el Departament de Benestar Social i Família pot acreditar: el

grau d'integració d'una persona immigrada per accedir a l'arrelament social, l'adequació de l'habitatge per sol·licitar el reagrupament familiar, l'esforç d'integració per renovar la residència temporal i l'adequació de l'habitatge per renovació de les autoritzacions de residència en virtut del reagrupament familiar en aquells casos en que el reagrupant ha canviat de domicili habitual respecte del que va acreditar per a obtenir el reagrupament de la seva família.

Actualment, per acreditar la integració a Catalunya, a l'hora d'elaborar els informes, la Generalitat de Catalunya té en compte: el coneixement de les llengües oficials del país, és a dir el català i el castellà (a més de l'aranès a la Vall d'Aran); el coneixement de la societat d'acollida (codis de civisme, normes bàsiques de convivència, drets i deures elementals, obligacions fiscals, història del país, identitat pròpia...) i el coneixement del mercat laboral (els drets i deures elementals dels treballadors, el paper de les organitzacions sindicals, el treball per compte propi o aliè...). Però mentre no s'hagi desplegat per reglament la Llei d'acollida, es pot aportar la documentació que l'interessat/ada consideri adient per acreditar el grau d'integració, com per exemple cursos de català, assistència a sessions d'acollida, inserció sociolaboral, etc.

Actualment, encara no s'ha aprovat el Reglament de la Llei d'Acollida i al territori de Catalunya es duen a terme sessions d'acollida de manera molt desigual.

Des de SOS Racisme, considerem un fet positiu la iniciativa del Govern de la Generalitat de Catalunya de promoure la llei d'acollida; i, també, l'esforç realitzat pel que fa als processos participatius que s'han dut a terme per treballar els diferents documents e incorporar esmenes de tots els agents participants en el procés. Creiem que recull la llarga tradició d'acollida de Catalunya; de molts municipis, d'entitats diverses i de ciutadans i ciutadanes particulars.

Pensem que apostar per la formació de tots els ciutadans i ciutadanes que arriben de nou a Catalunya és una aposta encertada i necessària. Indiscutiblement un bon coneixement del medi facilita la integració i de retruc millora la convivència. Valorem positivament la llei perquè vol garantir una mateixa atenció i tractament de l'acollida en tots els municipis del país, garantint un nivell de qualitat i elevat a una obligació de les administracions la seva implementació.

Ara bé, pensem que la llei d'acollida s'ha d'aplicar en un context de polítiques de ciutadania no d'estrangeria, amb el finançament necessari, sense obligatorietat i tenint en compte les dificultats per empadronar-se. Dubtem que un context de crisi, un context on el finançament de les polítiques d'acollida minva dia a dia, sigui el millor moment per implementar la Llei d'Acollida: els darrers anys s'ha reduït el finançament de la DGI als ens locals i a entitats que treballen l'acollida, el que ha suposat de facto una disminució de Serveis i Recursos dels municipis; també ha disminuït el pressupost destinat a l'aprenentatge de llengües (que afecta al Consorci per a la Normalització Lingüística i a les Escoles d'Adults), així com la formació oferta des del SOC.

Tenint en compte que en el Reglament no es concreta el pressupost per poder-ho dur a terme, però si els terminis per implementar-ho, proposem que s'aprovi quan es disposi del finançament necessari per implementar-ho en condicions.

Sabent que la situació de crisi augmenta la vulnerabilitat del col·lectiu de persones immigrades, entre d'altres; i que actualment es cobren taxes als diferents ajuntaments pels informes d'estrangeria (pensem que en molts casos abusivament, a més de que

no hi ha uniformitat de criteris entre els diferents municipis), que també es cobren taxes a la Subdelegació del Govern i que la Generalitat ha començat a cobrar-les des del 31 de gener de 2014 i que alguns cursos tenen cost; proposem que les taxes que es cobrin siguin raonables i acords al moment de crisi que vivim i sobretot que no es pagui dues vegades pel mateix informe (Ajuntaments i Generalitat), a més de les taxes per la tramitació del corresponent permís a la Subdelegació, ja que regularitzar-se és un dret i un deure. No oblidem tampoc que a més d'aquestes taxes, per regularitzar-se, són necessaris altres documents (Consolats, Ambaixades) que també tenen cost. Ens sembla imprescindible, que s'unifiquin els criteris municipals de pagament de taxes pels diferents informes.

Ens preocupa que la realització de cursos de formació (lingüístics, laborals i de coneixement de la societat catalana) puguin arribar a ser obligatoris; que la formació pugui passar, al estar lligada a la llei d'estrangeria, de ser un dret a ser un deure pels ciutadans i ciutadanes extracomunitaris en situació irregular, pels que caiguin en la irregularitat sobrevinguda o els que hagin de renovar la seva documentació; proposem que es respecti l'esperit de la llei d'acollida i la formació sigui voluntària per a tothom que vulgui accedir-hi. Paral·lelamentensem que és necessària aquesta formació i que és bo i necessari treballar en la línia de poder-la implementar.

Compartim la consideració de l'empadronament com una obligació per a totes les persones, però no podem deixar de recordar les dificultats i traves que molts ajuntaments posen a les persones immigrades extracomunitàries a l'hora d'empadronar-se. Tot reconeixent l'esforç fet per la Generalitat i la Taula de Ciutadania per crear un document de recomanacions i criteris d'empadronament progressista i de treball per la cohesió social; proposem que es facin les excepcions necessàries amb les persones que no puguin empadronar-se per tal que puguin accedir al Servei de Primera Acollida i de retruc a la regularització i recordem que empadronar-se és un dret i un deure.

No sembla que es tinguin en compte en el Reglament les diferències de grandària i de recursos a l'abast de tot el territori; hi ha diferències molt significatives entre el món rural i urbà que necessiten mecanismes de finançament i d'organització diferenciats, així com trajectòries i experiències d'acollida molt diverses. Segurament no tots els municipis estan en condicions d'oferir, amb els recursos existents a dia d'avui, el Servei d'Acollida. I si no s'ofereix els ciutadans d'aquests municipis estaran en desigualtat de condicions respecte d'altres persones d'altres municipis; proposem que es tingui en compte la idiosincràsia dels diferents territoris de Catalunya.

Pel que fa als terminis, tenint en compte que la llei d'Acollida es va aprovar el mes d'abril del 2010, que hores d'ara el seu Reglament no està aprovat i no es compta amb el finançament que es preveia; proposem que quan s'aprovi s'ampliï el termini pel seu desplegament com a mínim tres anys més.

La limitació temporal del dret d'accés al Servei d'acollida (un any) ens sembla que pot deixar fora a les persones que caiguin en la irregularitat sobrevinguda; proposem (si s'aprova) no establir una limitació temporal per afavorir que persones ja assentades al territori, però amb mancances formatives i/o de llengua importants puguin continuar accedint al Servei de Primera Acollida.

Pel que fa a la coordinació del Servei de Primera Acollida tenint en compte que l'oferta formativa actual és menor que la d'anys anteriors (reducció de cursos i horaris) i coneixent les dificultats diàries de les diferents institucions i entitats per coordinar-se,

valorem positivament l'aposta que es fa al Reglament per la coordinació de tots els agents participants i per la seva formació, però ens sembla difícil assolir aquesta coordinació tal i com està plantejada al Reglament. Proposem que s'estableixin, no es proposin solament, els mecanismes adequats per a una bona coordinació municipal per evitar possibles discrecionalitats.

Pel que fa a l'accés a la formació constatant que la manca de formació i la irregularitat dificulten l'accés a determinats recursos laborals; que la crisi ha fet que es retalli i minvi l'oferta pública i privada de formació i que hi ha ciutadans i ciutadanes que no la poden pagar; que la reducció de cursos afecta a l'oferta d'horaris la qual cosa dificulta el seguiment dels cursos i que aquesta situació pot afectar més al món rural: considerem la càrrega horària dels cursos excessiva (90+90+15+15) i el termini per fer-ho (dos anys) massa curt. Proposem reduir la càrrega horària i ampliar el termini (si s'aprova en aquestes condicions; sense el finançament necessari).

Creiem necessari, abans de que s'aprovi el Reglament (tot i que hi ha un període de carència), assegurar que tots els municipis de Catalunya estiguin en disposició de poder oferir en igualtat de condicions el Servei de Primera Acollida amb les diferents administracions i entitats presents a cada municipi. I pensem que els criteris per conveniar les diferents entitats han de ser criteris, indubtablement de qualitat, però assolibles per aquestes.

De la mateixa manera, pensem que seria bo que la Generalitat possés a l'abast de tots els tècnics i tècniques d'acollida municipals i del món social, materials base adaptables a cada territori per facilitar la tasca de formació.

Pel que fa al perfil de les persones acollides entenem que hi ha dos perfils de persones susceptibles de ser acollides amb diferents necessitats: persones acabades d'arribar i persones ja assentades en el nostre municipi. Pensem que això s'hauria de recollir en el Reglament, doncs poden necessitar recursos diferents i continguts adaptats als seus perfils; proposem que es tinguin en compte els diferents perfils de persones ateses i que en conseqüència s'adaptin els recursos.

A les entitats i a diferents Serveis Municipals s'atén diàriament a moltes persones analfabetes i amb poca formació la qual cosa els dificulta la seva quotidianitat i ja no diem la seva regularització. Constatem que el procés d'alfabetització és llarg i feixuc i moltes persones no progressen adequadament en els diferents recursos.

En el Reglament es fa constar que les persones que hagin assistit a un mínim de sessions formatives i tinguin dificultats especials, degut entre d'altres a l'analfabetisme, podran validar l'assoliment dels mòduls A, B i C. Esperem que aquesta mesura no s'apliqui discrecionalment i proposem que s'augmenti el finançament per l'alfabetització i s'estudiï l'aplicació de nous recursos per pal·liar l'analfabetisme. Proposem que la participació en els cursos sigui suficient per obtenir els certificats corresponents, l'assoliment pot tenir una aplicació discrecional (Coneixement de la Societat Catalana).

Consideracions finals

Considerem que en els informes d'estrangeria no s'hauria de fer constar si les persones que es regularitzen han tingut conductes incíviques, i tampoc demanar una implicació social que no es demana a la resta de la població.

Donat que a la llei d'Acollida es parla de la bidireccionalitat de l'acollida i sabent que els períodes de crisi són convulsos, trobem a faltar, ara més que mai, polítiques de convivència i de sensibilització.

També falten, al nostre parer, mecanismes per incentivar que tota la ciutadania vegi la necessitat de formar-se; no sols els ciutadans i ciutadanes extracomunitaris. ■

COMUNICAT

Un joc polític molt perillós.

En resposta a la polèmica al voltant de l'expulsió de Ziani, membre de Nous Catalans.

SOS Racisme 15 de maig de 2013.

Des de fa mesos estem assistint a una confrontació política que cada vegada té menys escrúpols a utilitzar elements d'alta perillositat sense tenir en compte les seves conseqüències per a la convivència i la greu fractura social que fomenta.

Com a exemple flagrant, el reportatge de Tele Madrid, on es comparava el discurs d'alguns polítics catalans amb el nazisme i l'estalinisme, i es presentava Catalunya com una dictadura on la convivència és impossible -els companys i companyes de l'Amical de Mathausen van ser molt clars en el seu posicionament. O el més recent: l'expulsió de l'Estat espanyol de Noureddine Ziani, president de la Unió de Centres Culturals Islàmics de Catalunya, persona molt propera a Convergència Democràtica de Catalunya i clarament posicionat pel Dret a Decidir, acusat d'espionatge i de fomentar l'islamisme radical amb proves, fins al moment, molt poc consistents. En aquest cas els posicionaments més reaccionaris i conservadors del país ho estan utilitzant per deixar entreveure una aliança entre el nacionalisme català i l'islamisme radical i terrorista. Una vegada més, ens trobem la demonització com a element de justificació.

Hi ha una línia que ja s'ha sobrepassat clarament, i quan s'utilitza i potencia el racisme com a munició, les conseqüències són imprevisibles. El racisme és un arma de destrucció massiva, destrueix la democràcia, destrueix la convivència i, finalment destrueix la vida. I els que ho utilitzen i ho propaguen, sigui en l'àmbit que sigui, en són directament responsables i se'ls hauria d'aplicar amb tota fermesa el codi Penal. El camí legal existeix, en la forma de l'article 510 del Codi Penal, per exemple. Seria tant senzill, en aquests casos, com aplicar la llei. El perquè no es fa, o no es fa amb la rapidesa i contundència amb la que ens tenen acostumats en delictes d'altres tipologies, ja és un altre tema.

Per tot això, SOS Racisme Catalunya ens posicionem com una entitat que dona ple suport al dret a decidir com un element imprescindible de la democràcia. Pel dret a decidir dels pobles el tipus d'estat que volen construir i amb qui el volen construir; però no solament ho volem per a Catalunya, sinó també per a la resta de pobles que porten anys lluitant pel dret a decidir el seu futur. També volem decidir, però, les qüestions més quotidianes i per això no menys importants, que ens afecten diàriament en el camí cap a una democràcia real i en contra de la dictadura financera que està acabant amb els drets i llibertats conquistades al llarg dels anys.

Des de SOS Racisme fa temps que denunciem lleis injustes i racistes com la Llei d'estrangeria, llei que facilita l'expulsió del Sr. Ziani, però que cada any permet expulsar a milers de persones del territori espanyol. Són els invisibles, els oblidats, els que ni tan sols compten com a arma llancívola d'interessos partidistes, expulsions que cada dia s'executen amb el silenci còmplice d'institucions, partits polítics, mitjans de comunicació i bona part de la societat.

Des de SOS Racisme fem una crida a posar en alça el valor de la solidaritat i la convivència entre els pobles. L'enemic no és l'immigrant, ni el català, ni el basc, ni l'andalús... Si hi ha un enemic comú és la dictadura financera i aquells que estan al seu servei i que són els que realment surten guanyant amb l'enfrontament entre els veïns, les comunitats, els col·lectius, les nacions...

El cas de Nouredine Ziani, precisament per ser més mediàtic, ens posiciona el problema d'una legislació racista a la palestra pública dels mitjans de comunicació. Però no és l'únic, i no ens cansarem de dir que cada dia es vulneren drets bàsics i fonamentals al nostre país en el més absolut silenci: expulsant a persones fora de l'estat, tancant-les als Centres d'Internament, negant-les l'accés a la sanitat pública; assenyalant-les, perseguint-les i criminalitzant-les.

Precisament perquè a Catalunya som 7 milions i mig de persones, totes ciutadanes, veïnes, mares i pares, treballadores... No permetem que ens enganyin ni ens arrabassin el que és nostre. Cal que lluitem contra el racisme cada dia, perquè cada dia es separen famílies i es trenquen vincles, en pro d'una legislació racista que ens vol fer diferents. Encara que això no surti als mitjans de comunicació.

COMUNICAT

Exigim que posin fi a les batudes racistes.

Davant la batuda realitzada el passat 12 de maig a la ciutat de Lleida.

SOS Racisme, 14 de juny de 2013.

El passat 12 de maig es va realitzar a la ciutat de Lleida una batuda per detenir ciutadans d'origen estranger i en situació administrativa irregular. La Policia Nacional es va desplegar pels carrers de la capital del Segrià, per cercar possibles estrangers sense papers, per aplicar-los la Llei d'Estrangeria. Segons va afirmar la subdelegada del Govern espanyol a Lleida, Imma Manso, amb aquest acte es "*buscaven immigrants sense documentació*" i aquesta cerca es feia amb criteris ètnics.

No volem deixar de mostrar el nostre rebuig i la nostra estupefacció front a actes com aquest, que no només vulneren la legalitat per la seva base racista, sinó que atempten contra la dignitat de les persones. A més a més, amb la justificació i promoció d'aquestes accions il·legals, el Govern, en aquest cas representat per la subdelegada, no només està incomplint les seves pròpies directrius i les recomanacions europees i de la Defensora del Poble, sinó que està prevaricant.

No podem evitar alertar-nos en veure com actuacions policials que estan al marge de la legalitat poden aparèixer quotidianament als nostres diaris i mitjans de comunicació com quelcom rutinari. I més enllà d'això, no podem admetre que un personatge públic i representant legal del Govern espanyol a la ciutat de Lleida, com és Imma Manso, pugui afirmar amb aquesta naturalitat la motivació racista de les batudes, doncs "*no es buscaven delinqüents, sinó immigrants sense documentació*", ja que això està fora de la legalitat.

També volem remarcar que el fet de que una subdelegada del Govern espanyol mostri el desconeixement de la legalitat vigent ens sembla, com a poc, paradoxal. Manso va expressar en una entrevista a la cadena SER que desconeixia la circular vigent de la Direcció General de Policia, en la que es prohibeixen les batudes policials indiscriminades a persones immigrades, i més encara, que remarqués que aquestes batudes es fan periòdicament. Ens sembla alarmant i greu.

Exigim, per tant, que cessin immediatament totes les batudes que s'estan fent avui dia i que se sustenten sobre els criteris de fenotip, perquè a més de ser il·legals atempten contra la dignitat de les persones i són elements que dinamiten la cohesió social i ens mostren les persones estrangeres sense papers com a delinqüents.

I no podem deixar de recordar els successos recents protagonitzats per una altra representant del Govern espanyol a Catalunya, la delegada Maria de los Llanos Luna, que va participar en un acte de commemoració de la *Hermandad de los Combatientes de la División Azul*, que van lluitar donant suport al regim nazi de Hitler. Exigim al Govern espanyol que prengui mesures per eradicar d'arrel els posicionaments feixistes i racistes dels seus membres i mostri un compromís per la lluita contra el racisme i per la convivència i denunciem el silenci o la justificació que està mostrant davant aquests greus actes. I a les administracions catalanes, que prenguin posicionament al respecte, en tant que les dues representants fan funcions a Catalunya.

FET EN PROFUNDITAT.

Ca l'Àfrica. El macro assentament de Barcelona.

F. Javier García i Isabel Wojtowicz estudiants de Sociologia a la UB, i del Màster en Migracions Contemporànies de la UAB. Març de 2014

Estat de la qüestió.

L'assentament del carrer Puigcerdà número 127, del barri de Poblenou, ha estat l'assentament més nombrós de Barcelona arribant a donar sostre a uns 300 ocupants, la majoria d'origen subsaharià durant més de tres anys.

El barri del Poblenou té al voltant de 18 assentaments distribuïts pel barri, on es calcula un total de 200 persones que resideixen en petites naus.

El macroassentament del carrer Puigcerdà, tot i el Pla d'Assentaments creat per l'Ajuntament de Barcelona, ha posat de manifest un problema social que pateix una part de la comunitat estrangera que viu a la ciutat, així com també, la manca d'eficàcia de les autoritats per donar-ne'n solucions.

En el context de la crisi actual de la vivenda on al 2013 s'hi registren més de 3 milions de pisos buits a tot l'Estat Espanyol i 448.356 només a Catalunya i on el nombre de desnonaments no deixa de créixer de manera desorbitada, situant Catalunya en la primera posició al 2013 de tot l'Estat Espanyol.

La presentació del Pla d'Assentament és, però, un reconeixement del conflicte existent per part de l'Ajuntament de Barcelona i un intent de pal·liar les conseqüències socials que tenen aquests desallotjaments.

La proposta de l'Ajuntament de Barcelona, en conveni amb la Creu Roja, és un Pla d'Assentaments que consta de dues parts: una primera en la que es fa un estudi previ de la situació de la nau i de les persones que hi viuen, i es proveeixen serveis bàsics com alimentació o servei sanitari; i una posterior que consisteix en un procés d'orientació i assessorament individualitzat, i la possibilitat d'un habitatge temporal (majoritàriament en pensions), que augmenti les probabilitats futures de trobar feina i residència estable per aquells que s'adhereixin al Pla.

També existeix una iniciativa d'ajuda per part de la societat civil: la Xarxa de Suport als Assentament, que està formada per un conjunt d'entitats, veïns i veïnes del barri que ajuden a cobrir les necessitats bàsiques de les persones que viuen a la nau i reivindiquen els seus drets. Demanen a l'Ajuntament una solució col·lectiva per els habitants de la nau que els permeti mantenir tant un sostre com la seva feina de recollida de ferralla; ja que el desallotjament comporta també la pèrdua del seu lloc de treball.

Des de la Xarxa de Suport es rebutja el desallotjament i consideren que la proposta de l'ajuntament és insatisfactòria. Són conscients i denuncien la precària situació en que viuen a la nau, ja que moltes de les persones que l'habitaven no es troben en situació regular, fet que dificulta la seva inserció laboral fora del món de la ferralla i ha generat un moviment en demanda de regularització i de la reubicació del seu lloc de treball que abans era la nau del carrer Puigcerdà número 127.

En l'actualitat part de les persones desallotjades dels assentaments del carrer Puigcerdà i Pere IV, durant l'estiu de 2013, han tornat a reinstal·lar-se en altres assentaments amb unes condicions de vida igual a la que ja tenien. Només un desena ha aconseguit regularitzar al seva situació o obtenir-ne una feina.

El Comissionat d'Immigració de l'Ajuntament de Barcelona ha explicat que ells han prestat tota l'ajuda en quant a serveis social que podien oferir, però que el tema de la regularització depèn de l'Estat Espanyol.

El balanç final sembla no ser l'esperat.

Cronologia dels fets

2012

16 Juliol. **Es suspèn provisionalment el desallotjament de la nau.** La jutgessa que va ordenar el desallotjament ha suspès l'actuació dels antiavalots almenys una setmana per així poder trobar una solució negociada amb l'empresa Fincas Riana SL.

La Directa

19 Juliol. **Les persones que viuen a la nau busquen una mediació comunitària.** Les persones, majoritàriament d'origen subsaharià que viuen a la nau del carrer Puigcerdà de Barcelona han designat Kheraba Drame perquè negociï amb la propietat. Els mossos reiteren que dilluns els desallotjaran.

Vilaweb.cat

22 Juliol. **La jutgessa accepta el recurs i atura el macro desallotjament del Poblenou.** El desallotjament previst per demà de la nau del carrer Puigcerdà 127 del barri de Poblenou de Barcelona, ha quedat definitivament suspès a mitjà termini. El jutjat d'instrucció 5 de Barcelona ha acceptat les raons plantejades per les advocades de la defensa en el sentit que l'actual procediment penal no és competent.

La Directa

2013

11 Gener. **El Poblenou prepara una resposta a l'ofensiva contra els assentaments.** El moviment veïnal del Poblenou i entitats contra el racisme preparen una manifestació per a donar resposta als desallotjaments que està patint el barri. Segons un dels convocants l'Ajuntament no està buscant solucions sinó eradicar els assentaments.

La Directa

3 Gener. **200 persones es manifesten al Poblenou en defensa de la població dels assentaments.** 200 persones van recórrer els carrers del Poblenou en defensa dels drets d'allotjament de les persones immigrants subsaharianes i en contra del desallotjament de tres naus. Els manifestants van protestar sobre tot per l'internament de diverses persones al CIE de Zona Franca i el tractament violent de la policia durant els desallotjaments.

La Directa

16 Gener. **L'Ajuntament assegura tenir sis projectes per donar sortida als assentaments il·legals del Poblenou.** L'Ajuntament de Barcelona ha posat en marxa un Pla d'Assentaments; la primera fase consisteix en la inspecció de les naus per constatar l'estat en que es troben. La segona en trobar alternatives als ocupants.

Btv.cat

18 Gener. **Entitats alerten de la gran desconfiança als assentament després de viure desallotjaments els darrers mesos.** Portaveus de la Xarxa de Suport als desallotjaments del districte de Sant Martí han alertat al govern municipal de la gran desconfiança d'aquest col·lectiu cap a l'Ajuntament després de sis desallotjaments. La Xarxa ha presentat una querella contra els mossos d'esquadra per actuació violenta i irregular en el desallotjament de la nau del carrer Sancho Àvila.

Lainformación.com

18 Gener. **Creu Roja prestarà atenció humanitària al major assentament del Poblenou.** Creu Roja es coordina amb l'Ajuntament de Barcelona per a prestar atenció humanitària i oferir alternatives sociolaborals als ocupants de la nau en situació de vulnerabilitat. Enric Moris, coordinador de Creu Roja Catalunya, ha explicat que l'ajuda és de caràcter urgent i té una duració prevista de sis mesos.

Europa Presó

5 Febrer. **Els ocupants de l'assentament del Poblenou, escèptics amb el treball de la Creu Roja.** Un equip tècnic i de voluntaris de la Creu Roja han estat prestant ajuda humanitària a la nau de Puigcerdà. Tot i així existeix desconfiança per part d'alguns habitants sobre els resultats que obtindran amb el desenvolupament de la segona fase del Pla.

La Vanguardia

13 Febrer. **“La situació dels immigrants de les naus del Poblenou es abominable”.** En la seva visita a l'Estat Espanyol, Mutuma Ruteere enviat de la Relatoria Especial de les Nacions Unides sobre les formes contemporànies del racisme, discriminació racial i xenofòbia; ha fet una visita a l'assentament del carrer Puigcerdà calificant la situació dels habitants com “abominable”, instant a l'Estat Espanyol a resoldre aquesta situació.

El País

4 Març. **Puigcerdà, 127: a l'espera d'aigua corrent i una vida digna.** Veïns i veïnes del barri de Poblenou organitzen la festa de l'aigua per reivindicar l'aigua corrent a la nau. L'Ajuntament per la seva part assegura no poder facilitar l'aigua ja que s'està parlant d'una propietat privada ocupada il·legalment.

Eldiario.es El Punt Avui

1 Maig. **Detecten casos de tuberculosi a la gran nau ocupada del Poblenou.** L'Agència de Salut Pública de Barcelona i la Creu Roja detecten un cas de tuberculosi a la nau del carrer Puigcerdà.

Kafuba.org

2 Juny. **La Xarxa de Suport als Assentaments acusa l'Ajuntament de forçar el seu desallotjament.** La Xarxa de Suport als Assentaments del Poblenou de Barcelona ha acusat l'Ajuntament d'haver expedit com a mínim dues sancions contra Finques Riana, la propietat de l'assentament més gran de la ciutat al número 127 del carrer Puigcerdà, com a mesura de pressió per accelerar el seu desallotjament, que es dirimirà en un judici l'11 de juny.

Europa Presó

4 Juny. **La síndica de Greuges visita la nau del carrer Puigcerdà.**

5 Juny. **La CUP demana que no es desallotgin els assentaments del Poblenou.** La CUP ha demanat suspendre qualsevol desallotjament dels assentaments fins que no s'ofereixi als ocupants un habitatge digna i un espai on seguir desenvolupant una activitat econòmica.

El Periódico

10 Juny. **Ajornat fins divendres el judici contra els habitants de l'assentament del carrer de Puigcerdà.** El judici que estava previst per a aquest dimarts s'ha ajornat fins el proper divendres.

El Periódico

11 Juny. **Jornada reivindicativa.** Es celebra una jornada reivindicativa contra el desallotjament amb dinar popular a la nau, concerts, exposicions i cercavila.

Poblenou.org

14 Juny. **Gestions i pressió contra l'imminent desallotjament.** Diverses entitats estan fent gestions legals per aturar aquest desallotjament. Demanen un projecte integral per part de l'administració que plantegi mesures per a millorar les condicions de vida de les persones que hi viuen, estudiar de forma individualitzada les possibilitats de regularització legal i aturar la pressió policial indiscriminada.

Llibertat.cat

19 Juny. **La jutgessa posa data al desallotjament: 18 de juliol.** El jutjat de Primera Instància número 21 de Barcelona ha fallat a favor de la propietat de la nau, Fincas Riana S.L., i ha posat data i hora al desallotjament: el 18 de juliol a les 9.30 h. La sentència deixa clar que el desallotjament es deu a que els denunciats no poden acreditar mitjançant documentació cap "títol" que ampari el seu ús de l'immoble. Tanmateix, la jutgessa afegeix al text que "*és conscient de la crisi humanitària que pot desencadenar la seva decisió, i demana als Mossos d'Esquadra, als Serveis Socials i a l'Ajuntament de Barcelona que prestin l'ajuda i les gestions necessàries per solucionar els problemes d'habitatge que pateixen les persones que viuen actualment a la nau*".

Llibertat.cat. Eldiario.es

19 Juny. **Els habitants de la nau del carrer Puigcerdà demanen una reunió amb l'Ajuntament.** Les persones que viuen i treballen a la nau del carrer Puigcerdà de Barcelona demanen una reunió urgent amb l'Ajuntament per trobar una sortida després de la sentència del jutjat que ordena el desallotjament pel pròxim 18 de juliol.

Cadenaser.com

21 Juny. **El col·lectiu que recolza l'assentament del carrer Puigcerdà demana reunir-se amb Trias.** La Xarxa de Suport als Assentaments ha demanat reunir-se amb l'alcalde, Xavier Trias (CiU), i la tinent d'alcalde de Qualitat de Vida, Maite Fandos, per buscar solucions per a les persones que viuen a la nau.

El Periódico.

29 Juny. **Trias accepta errors en els desallotjaments dels subsaharians del Poblenou.** ICV-EUiA han demanat a Trias que aturi el desallotjament fins que es trobi una solució per a la situació dels habitants de la nau, molts sense papers. "*Ho farem millor que al carrer Badajoz [un altre assentament]. És una experiència trista que hem viscut*", ha assegurat l'Alcalde, que també ha dit que defèn donar permisos de treball temporals a les persones sense papers fins el dia de la seva expulsió.

El País.

19 Juliol. **Entitats anuncien que els Mossos desallotjaran el dilluns l'assentament del Poblenou.** Els Mossos d'Esquadra han comunicat als habitants de la nau que els desallotjaran el pròxim dilluns. En paral·lel, els mateixos habitants de la nau han enviat una carta als propietaris de la finca en la que justifiquen que resideixen en ella perquè no tenen alternativa. *“Pretenem viure dignament d'un treball digne però la crisi que patim ens ha abocat a aquesta situació”.*

Europa presó

22 Juliol. **La Generalitat tramitarà en 24 hores informes d'arrelament per a persones immigrades de l'assentament.** El Departament de Benestar Social i Família s'ha compromès aquest dilluns a tramitar en 24 hores els informes d'arrelament als immigrants que viuen als assentaments del Poblenou sense permís de residència per agilitzar el màxim possible la seva regularització, sempre segons la normativa d'estrangeria.

La Vanguardia

23 Juliol. **Veïns i veïnes del Poblenou convoquen una manifestació davant la imminència del desallotjament.** Els veïns han convocat una manifestació a les 8h davant de l'assentament per a denunciar que molts dels ocupants es veuran obligats a dormir al carrer un cop consumat el desallotjament, perdent la possibilitat de continuar amb el treball que els permetia subsistir, bàsicament del reciclatge de ferralla.

La Directa, El diario Catalunya.

24 Juliol. **Els Mossos desallotgen l'assentament del carrer Puigcerdà.** Els prop de cent ocupants que quedaven a la nau abandonen el lloc sense incidents.

Ara.cat, La Vanguardia

24 Juliol. **Els desallotjats de la nau del Poblenou es tanquen a una església per a demanar un sostre.** Una cinquantena dels habitants de la nau de Puigcerdà ocupen l'església de Sant Bernat Calbó del barri del Poblenou, amb el consentiment i suport del seu rector, Francesc Romeu, per exigir que l'Ajuntament compleixi les seves promeses.

El Periódico, El diario.es

27 Juliol. **Els desallotjats de la nau del Poblenou posen fi a la tancada a l'església.** La majoria de persones han acceptat l'habitatge temporal ofert per l'Ajuntament. Manel Andreu, portaveu de la Xarxa de Suport als Assentaments i de l'Associació de Veïns del Poblenou, ha explicat que, malgrat finalitzar la tancada, la plataforma continuarà amb les seves reivindicacions per aconseguir no només un habitatge als desallotjats, sinó també permisos per obtenir la residència legal i una feina.

Ara.cat

7 Agost. **La Generalitat denega l'arrelament als desallotjats de l'assentament del Poblenou.** El consistori responsabilitza al Govern i a la Generalitat de la denegació de les sol·licituds. Els informes d'arrelament resulten imprescindibles per a l'obtenció de papers.

La Vanguardia, el diario.es llibertat.cat

14 Agost. **La Xarxa de Suport als Assentaments es reuneix amb la Direcció d'Immigració de la Generalitat.** Aquest dimecres ha tingut lloc una reunió entre la Xarxa de Suport als Assentaments i la Direcció General d'Immigració de la Generalitat per desencallar els informes d'arrelament del Poblenou que han estat denegats. La reunió ha finalitzat amb el compromís, per part de la Generalitat, que els afectats

passaran un nou test d'arrelament individualitzat a causa de la seva particular situació de vulnerabilitat.

Els serveis socials de l'Ajuntament de Barcelona faran un informe de vulnerabilitat individual als afectats pels desallotjaments del passat juliol, per intentar desencallar la situació en la que es troben. Aquests informes seran acceptats per la Generalitat, i caldrà presentar-los individualment a la Subdelegació del Govern a Barcelona, segons ha informat Carlota Falgueras, portaveu de l'Assemblea Solidària Contra els Desallotjaments (ASCD).

Ara.cat, btv.cat

21 setembre. **Els antics habitants de la nau desallotjada del Poblenou es manifesten a Sant Jaume.** Una concentració a la plaça Sant Jaume de Barcelona per reclamar "sostre, feina, papers i dignitat" per a totes les persones immigrants sense papers que viuen a la capital catalana, i, en concret, per a les desenes de persones que vivien a la nau del carrer de Puigcerdà.

El Periódico

24 setembre. **Concentració a la basílica de la Mercè força la suspensió del pilar casteller al seguici tradicional.** Els desallotjats de la nau del Poblenou juntament amb treballadors de TMB, l'Assemblea indignada de Santa Coloma de Gramenet, l'Assemblea del 15-M del Gòtic, veïnat del Raval i Barceloneta i altres col·lectius socials han fet suspendre el pilar casteller en presència d'Artur Mas i Xavier Trias; per posar de manifest les seves reivindicacions.

La Directa.

10 octubre. **Desallotjats de les naus de Pere IV i Puigcerdà denuncien el bloqueig en l'obtenció de papers.** Els ex habitants de les naus han denunciat la situació de bloqueig per obtenir els papers. Han assegurat que l'Administració no està complint els acords a què havien arribat per facilitar-los l'obtenció del permís de residència i treball. Entre els compromisos de les administracions hi ha havia el d'atorgar-los el certificat d'arrelament social, però ara denuncien que el que se'ls està donant és un certificat d'esforç d'arrelament. La diferència entre aquests dos papers és senzilla: el primer inclou un permís de residència i un permís de treball. El segon, no inclou aquest últim permís. Els representants dels desallotjats insisteixen que ells no volen viure de la beneficència i necessiten poder treballar. Una altra de les conseqüències d'aquest certificat és que tots els tràmits s'han de gestionar des de Madrid, una situació que els fa més difícil la negociació.

BTV

2014

6 Gener. **Assemblea de les persones desallotjades de les naus del Poblenou exigint justícia.**

26 Gener. **Només 15 des 400 desallotjats de les naus de Poblenou, fa sis mesos, han trobat feina.** Mig any després, una part important de les persones que vivien a la nau del carrer Puigcerdà s'ha tornat a establir en altres assentaments. Continuen malvivint en naus i locals en molt males condicions. Les dificultats per trobar feina i tenir papers ja han fet que alguns comencin a marxar.

3/24.cat

7 Febrer. **Poblenou denuncia el fracàs dels acords d'inserció per als integrants de l'assentament.** Sis mesos després del desallotjament només 4 dels 68 afectats

han pogut tramitar un permís; la xarxa de Suport als Assentaments denuncia el fracàs dels acords d'inserció.

La Vanguardia, La Directa

15 Febrer. **Els antics habitants de la nau ocupen simbòlicament el solar.** Els antics habitants de l'assentament més gran de Barcelona fan una trobada al solar on abans hi havia la nau, que durant més de tres anys va ser casa seva, per denunciar l'incompliment de promeses de l'administració.

23 Febrer. **Jornada de reivindicació, "Papers, Treball i Dignitat per a tothom".** En el marc de commemoració de 13 anys dels tancaments a les esglésies de Barcelona per a reivindicar papers; diferents col·lectius de persones d'origen immigrant, sobretot persones que habitaven a les naus de Poblenou; així com també diverses entitats de la ciutat, organitzen una jornada reivindicativa sota el lema "Papers, Treball i Dignitat per a tothom". La jornada consisteix en tallers i conferències durant el matí i una manifestació a la tarda pels carrers de la ciutat.

SOS Racisme

Sobre la Creu Roja, entrevista a Miquel Pozo.

Entrevista realitzada a la seu de Creu Roja (Joan d'Austria 120) a Miquel Pozo, coordinador de l'equip de la Creu Roja que va dur a terme la part del Pla d'Assentaments que pertocava a aquesta entitat. 08/08/2013

Com va arribar el conveni entre Creu Roja i l'Ajuntament?

M.P. Abans de tot m'agradaria aclarir que en alguns mitjans ha sortit que l'Ajuntament ha encarregat a la Creu Roja que ajudi a l'assentament. Això no és així, és una situació de conveni i els convenis funcionen de forma que ambdues parts han de finançar, és a dir que costa diners intervenir. Aquesta és la missió de Creu Roja, atendre a persones en situació de vulnerabilitat.

Un cop dit això, Creu Roja estava treballant a l'assentament per un costat i l'Ajuntament per un altre així que vam decidir entrar en conveni. Això va ser després del Desembre. A Creu Roja vam fer una valoració prèvia i després vam presentar un projecte d'intervenció individualitzat: primer una fase d'ajuda humanitària de repartició de menjar, de mantes, de cobertura sanitària i des del primer dia es van oferir alternatives de sortida.

Quina era la tasca específica de Creu Roja? S'havia de complir algun requisit per rebre ajuda?

M.P. La qüestió a l'assentament era donar a qualsevol de les persones que estiguessin vivint allà una alternativa d'allotjament i de projecte vital diferent al que tenia a la nau. Aquest era bàsicament el nostre encàrrec i el nostre projecte: donar una alternativa diferent a l'assentament a qualsevol persona que voluntàriament s'adherís a iniciar un pla de treball individualitzat per a sortir i millorar la seva situació personal. No podíem fer una intervenció social i humanitària des d'un punt de vista ideològic (tot el món té dret a papers etc) encara que com a entitat puguem estar d'acord. Però quan contactes amb la gent els hi has de dir el que diu la llei d'estrangeria i aquest va ser el primer "cop" que vam tenir amb la gent, baixar-los al principi de realitat.

En quant a requisits. L'únic requisit era voler adherir-se al Pla. Evidentment el que fèiem era acompanyar donant males notícies en un alt percentatge, nosaltres ho hem

dit: no anàvem a documentar a ningú. El que mai hem fet ha estat enganyar ningú ni donar-li falses expectatives.

Quina va ser la resposta de la gent? Volien sortir d'allà o rebutjàvem l'ajuda?

M.P. Ens vam trobar de tot, gent que volia sortir i gent que no, a més existia una pressió de grup bastant forta. Tot i així hem tingut 72 sortides al llarg del temps. També hi havia gent que no estava interessada. Alguns no entraven al programa però et demanaven coses com una manta o que li cuessis una ferida etc. Una cosa no treu l'altre.

Hi havia part de reticència per part de la gent que hi vivia a la nau perquè treballàveu amb l'Ajuntament?

M.P. Nosaltres hem tingut la sensació allà dins de que hi havia persones que no volien que estiguéssim allà, però no tot el grup en sí. També hem tingut la sensació de que érem un alleujament per a molta gent.

Amb quina freqüència entràveu?

M.P. Tots els dies de la setmana. No les 24h però si abastant totes les franges horàries.

Els objectius de la Xarxa de Suport i els vostres són molt semblants però aneu per camins diferents. L'ajuda de Creu Roja consistia en un pla individualitzat, menters que ells aposten per una solució global. Des de Creu Roja no heu contemplat la possibilitat d'una alternativa col·lectiva?

M.P. No em veig capaç de donar una solució col·lectiva, primer perquè no creiem que allà hi hagi un col·lectiu; i si em parles de donar una solució homogènia tampoc ho veig, perquè no li puc donar la mateixa alternativa a una persona que no té problemes de documentació i viu a l'assentament per una decisió personal i a un altre que està allà perquè no té un altre remei.

Per a mi això de defensar una solució col·lectiva em "parteix" perquè no se m'acut quina ha de ser. Per fer una cooperativa el que s'hauria de fer abans es un projecte i veure'l. Jo he demanat veure'l i mai l'he vist. A més que això també és assumir que tothom vol treball de la recol·lecció de ferralla i això tampoc és així.

Quina valoració feu dels resultats del Pla?

M.P. S'ha de tenir en compte que això és un procés. Jo puc acompanyar en el procés però no puc garantir un treball, només puc dir que fent això es multiplicaran les seves probabilitats d'èxit. Si que és cert que la majoria de gent que està en el procés millora les seves condicions de vida després d'uns pocs mesos.

Així que els resultats els valoro com a positiu, crec que la nostra intervenció ha mitigat patiment i que ha afavorit situacions personals. Crec, en tot cas, que la situació ha estat millor amb el Pla d'Assentaments que sense aquest.

I com ha valorat l'Ajuntament el vostre treball?

M.P. Fins al moment es reconeix la dificultat del treball, i fins ara els imputs que em rebut de l'Ajuntament són positius, estan bastant satisfets amb el nostre treball.

Sobre la Xarxa de Suport als Assentaments. Entrevista a Manel Andreu.

Entrevista realitzada a la nau del carrer Puigcerdà número 127 a Manel Andreu, portaveu de la Xarxa de Suport als Assentaments. 04/06/2013

Com comença el contacte amb els assentaments?

Manel Andreu (M.A.) Tot s'inicia al 2010 en una campanya de Nadal que decidim fer perquè vam tenir coneixement de l'existència de naus i pisos sobre ocupats, i gent que es dedicava a la ferralla. Llavors, veient la necessitat es procedeix a fer repartiment d'aliments en la que participen moltes entitats com Apropem-nos, l'església evangèlica o l'assemblea social del Poblenou. A més es treballa d'aprop amb els ambulatoris del barri per fer una tasca de prevenció de malalties que es puguin donar i també hi ha un grup d'advocats que colaboren amb la Xarxa que donen assistència jurídica.

I quan neix la assemblea solidària contra els desallotjaments.

M.A. Bé, a partir del 10 de Gener, després del desallotjament dels assentaments del carrer Zamora on s'allotjaven 47 persones de les quals vuit van ser detingudes i una va ser retinguda al CIE, es crea l'Assemblea Solidària Contra els Desallotjaments. La Xarxa és una cosa i l'Assemblea n'és una altra tot i que molts dels que estem a la Xarxa estem a l'assemblea.

Quin es el motiu de l'Ajuntament per dura a terme aquests desallotjaments?

M.A. Primerament la realitat és que això és una propietat ocupada il·legalment. Però també s'ha de tenir en compte que aquests assentaments donen una mala imatge per a l'Ajuntament i a part m'imagino que existeixen pressions del gremi de ferrallers perquè tenen una competència "deslleial" d'alguna manera.

Quanta gent hi viu a l'assentament? Hi viuen nens?

M.A. Calculem que un centenar de persones hi viuen, però hi passen diàriament unes 300 per temes de treball. I no, no viuen nens però de vegades n'hi han per aquí però són familiars de gent que hi viu o treballa aquí, en cap cas es queden a dormir.

Hi ha hagut contacte amb el propietari?

M.A. La propietat és de Fincas Riana, que no té gaire interès en parlar amb nosaltres. S'ha de dir que Fincas Riana es la fundadora de la Fundació Maite Iglesias Baciana., una fundació que es dedica a fer obres benèfiques a Etiòpia, el que resulta molt hipòcrita veient la seva posició respecte la gent de la nau.

Com evoluciona la feina de la Creu Roja a l'assentament?

M.A. La veritat es que existeix una desconfiança per part dels habitants de la nau perquè estan treballant amb l'Ajuntament. La Creu Roja és la gent de l'Ajuntament aquí dintre. El que passa és que la primera part, que era l'ajuda humanitària, no va ser massa visible i llavors el que feien era una gestió molt individualitzada d'anar preguntant i parlant amb la gent sobre la seva situació. Val a dir que Creu Roja té aquí un treball molt difícil, perquè d'entrada és un treball que com és individual ja no agafa tota aquella gent que vol solucions col·lectives.

Quina és la situació administrativa de la gent de la nau?

M.A. La majoria no té papers i el Pla no sembla que estigui destinat a donar permisos de treball o a regularitzar i això hauria de ser el primer pas per a solucionar la situació que pateixen aquestes persones.

Veieu carències, doncs, en el Pla d'Assentaments?

M.A. Sempre hem dit que creiem que el Pla està fet amb molt bones intencions però que no és pas un Pla satisfactori per ajudar aquesta gent. El que necessiten aquestes persones és tenir un lloc on poder treballar, guardar el seu material, per la ferralla o per pintar, aquí hi ha gent que es dedica també a la pintura. Si l'Ajuntament els ofereix un sostre temporal però a canvi els està treient la seva font d'ingressos no té cap sentit.

Si el que es vol és una integració real d'aquestes persones el primer pas es la regularització, en cap cas ho és una solució temporal que no garanteixi una millora. ■

COMUNICAT

El CGPJ no permet al jutge Santiago Vidal col.laborar amb SOS Racisme.

Resposta davant la negativa del Consejo General del Poder Judicial perquè el jutge Santiago Vidal participi en una comissió de treball a SOS Racisme.

SOS Racisme 19 de maig de 2013.

El Consejo General del Poder Judicial no dóna permís al magistrat Santiago Vidal per formar part de la Comissió Jurídica d'Estudi i Pensament de SOS Racisme Catalunya, associació de Defensa dels Drets Humans i de lluita contra el racisme.

Des de SOS Racisme lamentem aquesta decisió del CGPJ, i considerem que és una mostra més de la manca de democràcia, llibertat i pluralitat de l'estat espanyol.

La Comissió Jurídica d'Estudi i Pensament de SOS Racisme es va constituir el passat 11 d'abril; i sorgeix de la motivació i la necessitat de l'associació de treballar des d'una perspectiva jurídica per ampliar i millorar la tasca relacionada amb la lluita contra el racisme i per la igualtat de drets.

La tasca principal de la comissió té una doble dimensió: d'una banda, el compromís de dotar d'elements jurídics, així com de materials i discurs, a la praxis de l'entitat i de la lluita antiracista. De l'altra, seran els propis casos i la realitat els que nodriran l'acció de la comissió i orientaran la seva acció.

Aquesta comissió està coordinada per Maria Helena Bedoya, jurista, i Gonzalo Escobar, jurista i professor de Dret a la Universitat de Girona; tots dos membres de SOS Racisme. La comissió està formada entre altres per Francisco Javier de Lucas, Catedràtic de Filosofia del Dret i Filosofia Política a l'Institut de Drets Humans de la Universitat de València, Elena Larrauri, Catedràtica de Dret Penal i Criminologia a la Universitat Pompeu Fabra, Marco Aparicio, professor de Dret Constitucional a la Universitat de Girona.

COMUNICAT

SOS Racisme Catalunya denuncia, una vegada més, el blindatge dels CIES a la societat civil . *En relació a la visita organitzada per l'associació, dins la campanya de Migreurop Open Access Now, en la que va participar una diputada del Parlament Europeu, 2 diputats del Parlament de Catalunya, i representats d'altres associacions.*

SOS Racisme, 28 de juny de 2013.

Avui, 28 de juny del 2013, hem pogut entrar al Centre d'Internament per a persones estrangeres (CIE) de la Zona Franca de Barcelona, acompanyant l'eurodiputada Carmen Romero, les diputades del Parlament de Catalunya Isabel Vallet (CUP) i Pere Aragonés (ERC) i l'entitat Moviment per la Pau i el Desenvolupament (MPDL). La petició d'entrada, però, incloïa un grup de representants més amplis, entre ells, mitjans de comunicació.

Aquestes persones no han pogut accedir perquè des de la Comissaria General d'Estrangeria i Fronteres no s'ha acceptat la petició. En el cas de les entitats al·legant una qüestió de volum i número de persones, i en el cas dels mitjans de comunicació per una ordre expressa d'haver de seguir un procediment divers a la resta d'agents socials i dirigir-se al Gabinet de Premsa de Policia Nacional, i en cap cas poder acompanyar una comitiva formada per parlamentaris i entitats.

Davant aquesta situació, des de SOS Racisme Catalunya, responsable de l'organització de l'acció com a entitat membre de Migreurop, volem fer pública la nostra exigència que es flexibilitzi l'accés de mitjans de comunicació i societat civil als CIES. No considerem pertinents les justificacions al·legades, ans el contrari, són noves mostres de manca de transparència i opacitat. El paper dels mitjans de comunicació en informar a la població de la realitat dels centres i transmetre la vulneració de drets humans que suposen és d'una gran rellevància, i considerem que justament és aquest paper social el que es vol dificultar sinó impedir.

La societat civil, entesa com entitats i mitjans de comunicació que en puguin realitzar la seva tasca d'informació a la població en general, han de tenir un accés fàcil i assegurat a les instal·lacions i a contactar amb les persones allà retingudes.

Per altra banda, tenim la satisfacció de difondre notícies recents que esperem millorin la situació i permetin que se'ns reconegui, al menys a les associacions de defensa dels drets humans, l'entrada al CIE i restringeix les competències del Director del Centre: els Magistrats – Jutges d'Instrucció nº 1 i nº30 de Barcelona han emès un Acte (Auto) en el que reconeix que “no hi ha justificació legal alguna per limitar el dret a visites de les ONG a interns, tal i com succeeix a l'actualitat al CIE de Barcelona” i fixa les condicions que s'han de donar per complir el que disposa l'article 62 bis de la LOEX: dret a entrar en contacte amb les persones, tots els dies de l'any en un horari suficientment ampli que és de mínim 6 hores diàries disposades entre matí i tarda. Aquestes visites es podran realitzar de manera individual o en grup i es podran instal·lar mecanismes de comunicació amb les entitats, com bústies de suggeriments, de lliure accés als interns. I fixa clarament que el Director del centre no podrà en cap cas negar ni limitar l'accés d'una entitat, i aquesta possibilitat només és competència dels jutges de control d'estància.

Per altra banda, l'Acte també reconeix que “la direcció del CIE de Barcelona denega sistemàticament les visites dels advocats que no tinguin una designa escrita pels clients. Aquest sistema ha de ser modificat (...) per complir el dret de defensa integrat en el dret fonamental a la tutela judicial efectiva inclòs en l'art. 24 de la Constitució Espanyola”. Per tal de fer-ho efectiu fixa les condicions que han d'assegurar l'assistència jurídica a les persones retingudes, destacant el fet que, davant la impossibilitat que els interns puguin signar una designa com es donaria en condicions habituals, “que la acceptació per un intern de la sol·licitud de visita per un lletrat constitueix per si mateixa una designa”.

Des de SOS Racisme Catalunya, com a entitat antiracista de defensa dels drets humans, continuarem treballant pel tancament dels Centres d'Internament per a persones estrangeres, el nostre objectiu últim, doncs són la mostra més flagrant de racisme institucional a la nostra ciutat, l'Estat Espanyol i a tota Europa. I com a part d'aquesta lluita, no només continuarem donant assistència a les persones que pateixen discriminacions racistes i vulneracions de drets, també col·laborarem en xarxa a nivell local i internacional en accions que visibilitzin i denunciïn la vulneració de drets, com *Open Access Now* amb Migreurop.

Informació relacionada:

Els Centres d'Internament per a persones Estrangeres (CIE) són espais que depenen del Ministeri d'Interior de l'Estat Espanyol, on es retenen fins a 60 dies a persones estrangeres que estan en situació administrativa irregular. El fet de que no existeixen normes de regulació d'aquests espais – s'està a l'espera de la publicació del Reglament de Règim Intern, des de la darrera reforma de la llei d'estrangeria de novembre de 2009- suposa que en ells es propiciïn vulneracions dels Drets Fonamentals.

Un dels aspectes que denota la manca de transparència és la dificultat per a entrar a organitzacions socials i de defensa dels Drets Humans, tot i que està recollida a la reforma de la llei d'estrangeria.

Migreurop és una xarxa europea formada per associacions i també persones a títol individual. El seu objectiu principal és donar a conèixer la vulneració de drets humans que pateixen persones estrangeres que per manca de documentació veuen restringida les seves llibertats i els seus drets.

La campanya *Open Access Now to detention centers for migrants*; consisteix en fer una visita institucional a diferents CIEs d'Europa. Aquesta visita es dur a terme amb la presència de Parlamentaris Europeus i una organització membre de Migreurop.

En l'edició d'enguany, i com a novetat, les visites s'estan realitzant també amb la presència de parlamentaris autonòmics, també càrrecs polítics municipals, altres organitzacions socials i mitjans de comunicació.

Fet en Profunditat

Una nova mort al CIE de Barcelona. Exigim una investigació oficial profunda i efectiva per la mort d'una persona al CIE de Zona Franca.

Breu cronologia dels fets

3 de desembre de 2013

Troben mort a un home d'origen armeni al CIE de Zona Franca. Un intern del Centre d'Internament per a persones estrangeres de Zona Franca va aparèixer sense vida la matinada del 3 de desembre. El ciutadà armeni, Aramis Manukyan -Alik-, de 42 anys, estava tancat a una cel·la a part de la resta d'interns, anomenada cel·la d'aïllament. Segons les fons policials, perquè tenia comportaments violents i els seus companys havien demanat que el canviessin. Els policies que feien la guàrdia nocturna afirmen que durant la primera ronda, l'home estava tranquil, fins i tot els va demanat un cigarret. A la segona ronda, varen trobar l'home penjat amb els cordills de les sabates. La víctima portava dotze dies intern al CIE, a l'espera de la seva expulsió del país per commutació de pena.

El Síndic de Greuges obre una investigació sobre la mort de l'intern del CIE. Arran dels fets del CIE de Zona Franca, Rafael Ribó, el Síndic de Greuges de Catalunya, va decidir obrir una investigació per desembrollar les causes de la mort de l'home de 42 anys. Ribó va sol·licitar informació al ministre de l'Interior, Jorge Fernández Díaz, sobre l'estat psíquic i mental de la víctima. També es va dirigir a la Defensora del Poble, Soledat Becerril, demanant una intervenció conjunta al CIE de Zona Franca. El Síndic va posar en qüestió l'existència d'aquest tipus de centres, a més de la seguretat del CIE de Zona Franca, que segons ell, és deficitària.

Entitats i associacions intenten esclarir els fets i exigeixen el tancament dels CIES. Associacions i entitats que portaven denunciant l'existència dels CIES des de feia anys, varen tornar a fer-ho a partir de la mort de l'intern de Zona Franca. A més, van intentar reunir testimonis d'interns presents la nit dels fets, ja que aquests no varen poder ser gravats per la falta de càmeres de seguretat a les cel·les, fet que sol·licitaran al jutge.

4 de desembre de 2013

COMUNICAT. SOS Racisme, 4 de desembre de 2012. *Davant un nou cas lamentable de Mort del CIE de Barcelona.*

La Defensora del Poble reclama noves mesures als CIES. La Defensora del Poble va obrir un expedient al Centre d'Internament per a Estrangers de Zona Franca, per tal d'aclarir les causes de la mort d'Alik. La Defensora porta anys sol·licitant a la Direcció General de Policia un protocol de suïcidis, a més d'una assistència mèdica 24 hores, per tal d'evitar casos com el de Zona Franca.

Les organitzacions de defensa dels drets humans, en contra dels CIES. Una iniciativa impulsada per dotze entitats que treballen en pro dels drets humans varen recollir 10000 firmes per denunciar l'internament indiscriminat d'immigrants irregulars, que foren entregades al ministre de l'Interior, Jorge Fernández Díaz. Demanen que

abans de procedir a l'internament d'un estranger sense papers, s'estudii cada cas en particular, ja que hi ha moltes altres alternatives al CIE que no vulneren els drets humans. A més, SOS Racisme va emetre un comunicat denunciant les condicions precàries en les que han de viure els interns dels CIES, i demanant una investigació dels fets que varen tenir lloc al CIE de Zona Franca.

La investigació per aconseguir esclarir els fet continua. Les entitats i moviment socials continuen recopilant informació sobre el cas. Des de SOS Racisme es va trucar a diversos estaments governamentals per contrastar informació. Els responsables del Centre d'Internament, així com la Jefatura Superior de Policia de Catalunya es neguen a donar informació i ens van derivar al departament de premsa de Policia Nacional, que repeteix la informació publicada pels mitjans. Delegació de Govern a Catalunya declina la petició al·legant que no es la seva competència.

El diputat de ICV, Joan Conscubiela, presenta una sèrie de preguntes al Congreso de los Diputados en referència a la mort d'Alik. En aquestes demana al Govern esclarir algunes fets apuntant a la seva responsabilitat, com si s'ha obert una investigació, la naturalesa de les cel·les de càstig i el seu control, així com l'aprovació del Reglament de regulació de funcionament dels CIES.

5 de desembre de 2013

El testimoni dels interns no coincideix amb la versió policial. Alguns dels interns del CIE de Zona Franca, que compartien cel·la amb Aramis Manukyan (l'home mort el 3 de desembre), declaren que els policies es van endur l'intern a una cel·la d'aïllament, ja que la víctima va tenir un enfrontament amb els guàrdies. Els interns afirmen que varen sentir els crits de l'Alik durant tota la nit. L'endemà dels fets, se'ls va comunicar que el seu company havia mort. Uns trenta interns varen iniciar una vaga de fam per protestar contra els fets.

Les entitats inicien accions legals per frenar la possible expulsió de testimonis. MigraStudium i Tanquem els CIES presenten diferents denúncies amb la intenció de posar en coneixement els fets als jutges d'instrucció i demanar mesures cautelars per evitar la possible expulsió de testimonis rellevants en la investigació.

9 de desembre de 2013

Les organitzacions s'organitzen per personar-se en la denúncia dels fets. Reunides les associacions MigraStudium, Associació Armenia a Catalunya Ararat i SOS Racisme, i la plataforma Tanquem els CIES, van decidir coordinar-se en les accions jurídiques a emprendre per tal de tenir una millor i major incidència en les seves accions. Es decideix que Tanquem els CIES representi el germà de l'Alik a l'acusació particular, i que les entitats MigraStudium i SOS Racisme exerceixen d'acusació popular.

Protesta per demanar transparència dels fets. Entitats defensores dels drets de les persones immigrades i amics d'Aramis Manukyan es varen manifestar per protestar contra la deportació de dos testimonis dels fets que podrien haver sigut claus. Davant les contradiccions entre la versió policial i la d'alguns companys de cel·la d'Alik, la campanya "Tanquem els CIE" va demanar al jutge que es prenguessin mesures per evitar la deportació de dos interns tancats molt a prop de la cel·la on va morir Aramis. Alguns amics de la víctima no consideren que Alik fos una persona violenta, al contrari que afirma la policia, i troben estrany que es suïcidés quan li quedaven dies per tornar al seu país.

17 de desembre del 2013

Les entitats socials troben dificultats per exercir d'acusació popular. El jutge comunica a les entitats que formen part de l'acusació popular, MigraStudium i SOS Racisme, que han de dipositar 2.000 euros de fiança. Una quantitat que consideren desproporcionada i excessiva, tenint en compte antecedents similar. Les entitats decideixen recórrer la decisió del jutge per tal de no establir un precedent per possibles futures accions populars, tot i que això impedeix fer efectiva la seva personació. Les entitats encara estan pendents de resolució per part de l'Audiència Provincial.

31 de desembre de 2013

Algunes persones internes denuncien agressions d'unitats antiavalots de la Policia Nacional al CIE de Barcelona. Els fets són denunciats al jutge d'instrucció número de Barcelona per la plataforma Tanquem els CIES. Tanmateix es posa en coneixement dels jutjats de control del CIE de Barcelona i del Defensor del Pueblo. ■

COMUNICAT

Exigim una investigació oficial profunda i efectiva per la mort d'una persona al CIE de Zona Franca.

Davant un nou cas lamentable de Mort del CIE de Barcelona.

SOS Racisme, 4 de desembre de 2012

Ahir es va donar a conèixer per part d'alguns mitjans de comunicació la mort d'una persona de nacionalitat armènia al Centre d'Internament per a persones Estrangeres (CIE) ubicat a la Zona Franca de Barcelona. D'acord amb les informacions publicades, es va suïcidar durant la matinada del dimarts penjant-se amb els cordons de les seves sabates al trobar-se aparentment sol en el que es coneix com a cel·la d'aïllament.

Lamentablement una vegada més la mort d'una persona en el CIE ens mostra una realitat de vulneració de drets a la nostra ciutat. I per això, una vegada més des de SOS Racisme exigim el tancament d'aquests centres.

Davant l'opacitat amb la que funciona el CIE de la Zona Franca, els antecedents de violència, maltractaments i morts que han denunciat persones que es troben allà privades de llibertat, així com per les dificultats a les que ens enfrontem tant per a l'accés a aquest espai, com per desenvolupar les nostres tasques de defensa dels drets humans, des de SOS Racisme exigim a les autoritats competents de l'Estat espanyol que duguin a terme una investigació suficientment profunda i efectiva dels fets ocorreguts al CIE de la Zona Franca, com a mínim en els termes en els que el Tribunal Europeu de Drets Humans (cas San Argimiro Isasa c. Espanya) els va indicar que haurien d'observar en casos on les persones que es troben sota custòdia directa de la policia o d'altres serveis comparables de l'Estat.

La nacionalitat, condició migratòria o els antecedents penals amb els que suposadament comptava la persona que va morir al CIE de Zona Franca no han de ser un obstacle, ni justificació alguna per deixar d'investigar de manera efectiva i profunda els fets allí ocorreguts, com tampoc han d'utilitzar-se per a criminalitzar a les persones que es troben allí privades de llibertat.

Denunciem per enèsima vegada les precàries condicions en les que sobreviuen les persones retingudes als CIES. Ni tan sols existeixen les garanties ni els drets dels centres penitenciaris, tot i que les persones privades de llibertat no ho estan per un delictes sinó per una falta administrativa. Tampoc existeix un Reglament que reguli el seu funcionament. SOS Racisme portem anys denunciant aquestes irregularitats i aquest menyspreu als drets humans sense que hi hagi hagut cap conseqüència per les persones responsables, fins ara.

- Des de SOS Racisme estarem atentes al desenvolupament d'aquestes investigacions.
- Des de SOS Racisme exigim una vegada més que se'ns permeti desenvolupar les nostres activitats de defensa dels drets humans a l'interior del CIE de la Zona Franca.
- Des de SOS Racisme insistim una altra vegada en la necessitat de posar fi als CIES i les constants violacions de drets humans que aquests representen, només amb la seva pròpia existència.

REFLEXIÓ

La realitat invisibilitzada dels menors a les fronteres.

SOS Racisme, Taula Rodona, el 23 de gener de 2013.

El passat 23 de Gener, va tenir lloc el Diàleg Antiracista “Menors a la Frontera” amb la intervenció dels ponents Pablo Ceriani, Mikel Mazkieran, Núria Empez i Albert Parés. Els especialistes de la taula van presentar la problemàtica relativa a la situació dels menors d’edat a les fronteres, fent referència als casos de la frontera sud de Mèxic, a l’estat Espanyol, i Catalunya. [Enllaç](#) a l’activitat.

Intervenció de **Pablo Ceriani**

La situació del sud de Mèxic amb EEUU l’ha consolidat com un país de trànsit, sent un punt cabdal de la reunificació familiar, ja que ha esdevingut el punt de pas pels nois i noies que es volen retrobar amb els seus pares als EEUU. Pablo Ceriani, professor de la Universitat de Buenos Aires posava l’accent en els problemes de seguretat pel que fa a la detenció i la repatriació dels menors. Des d’un punt de vista crític, afirmava que la política d’estrangeria de Mèxic es troba amb l’absència de drets per la infància i amb un problema estructural ja que tant sols és de caràcter assistencialista.

Mikel Mazkieran, en video-conferència des de Donosti, va presentar la situació dels MENAS (menors no acompanyats) a Espanya. Des d’una perspectiva legal, l’actual situació enfronta vells problemes amb noves normes, que no milloren les condicions d’aquest menors. La normativa vigent presenta un marc amb dèficits en els mecanismes d’integració, que presenta més problemes que no solucions. En aquestes situacions les sentències sovint són contradictòries i els responsables tenen criteris diversos, sense obviar que els interessos de l’administració són que siguin majors d’edat per poder expulsar-los.

Les últimes ponències van fer referència a la situació catalana. Segons **Albert Parés**, ens trobem amb una gran discriminació cap als menors no acompanyats d’origen africà, i amb una enorme vulneració dels drets d’aquests nens i nenes. De fet la mateixa normativa ja es discriminatòria i poc protectora amb aquests. També, el problema es presenta quan ens trobem amb processos judicials que s’allarguen en el temps, i la feina més dura amb la que es troben els treballadors relacionats amb aquesta temàtica és la de fer entendre als menors aquest procés de sentència.

Des d’una visió més propera i diària d’aquests fets, l’educadora **Núria Empez**, va fer referència a les dificultats educatives i socials que sofreixen aquests nois, per la dificultat d’obtenir permisos de residència i de treball. Ressalta la problemàtica que tant sols fan xarxa entre ells, de forma que quan surten dels centres als 18 anys es troben sols sense cap mena d’amistats fora del seu àmbit més pròxim. El treball amb les famílies d’origen és molt difícil i els programes de retorn voluntari tenen un gran efecte pervers.

Finalment, es van afirmar les necessitats de fer un treball individualitzat i personal amb els menors, de caràcter longitudinal i transnacional; sense deixar de banda la responsabilitat dels estats en la regulació de la legislació. Per concloure l’acte, es va obrir el debat al públic perquè també hi participés.

En síntesi, respecte a aquesta problemàtica, queda un llarg camí per recórrer, on sembla que gairebé tot estigui per fer, ja que no es un tema que hagi provocat alarma social; i en conseqüència ha quedat invisibilitzat. ■

Reflexió.

Carta de una deportación.

Daniela Frechero, fotògrafa i membre de SOS Racisme Catalunya.

Octubre 2013

Ni siquiera me dejaron decirte Adiós. Ni siquiera pude estrechar tus manos por última vez. Ni siquiera pude abrazarte. Cuantos ni siquiera que se esfuman en el aire. Todos nuestros planes truncados. Y sin previo aviso.

Llamé y me dijeron que aun estabas allí. Pero, en realidad, por esas horas ya estabas rumbo a la frontera. ¡Malditas líneas del mapa!

Te arrebataron de mi lado, en la más fría y oscura noche (al menos así la sentí yo). Te despertaron de madrugada, y te anunciaron que “te llegó el día”, que “hoy te vuelves a tu país”.

Sé que existía esa posibilidad, sé que llegaría un día; es lo que les toca a las personas que están en esa situación dicen; pero Tú nunca fuiste “esas personas”, tu solo eras (y eres) mi Amor. Pero también sé que mi cabeza (o mi corazón) no entendía de esas cuestiones. Yo siempre te estaría esperando, ¿lo recuerdas? Esta era otra de las tantas tormentas. “Eso” no nos pasará. Ni siquiera podíamos ponerle nombre a “eso”. No Mataste a nadie, pensaba yo, y ahí estabas. Encarcelado, literalmente.

Siempre me esperabas con una Sonrisa, y yo siempre te la correspondía. Pero ahora entiendo nuestros esfuerzos para que el otro no se derrumbara. Esfuerzos inútiles, que se desvanecían ni bien pisaba el andén para coger el tren camino a casa, Nuestra Casa. Porque Yo me iba, yo era “libre”; pero tú en cambio ahí te quedabas, y ahí tenías que padecer el peor de los Castigos. ¡Si las marcas de tu cuerpo hablaran!

Aunque sé perfectamente que hay cosas más dolorosas para el Alma que recibir unos cuantos golpes en las duchas.

Solo 15 minutos podíamos pasar “juntos”, cuando nosotros queríamos pasarnos la Vida entera.

“Me equivoqué de sitio y momento al nacer”, me decías por el teléfono, mamparas por medio. “Pero todo estará bien, ya verás”, me decías también. ¿Cómo no te iba a creer?

Ya no caben más lágrimas en mi, si me ahogo es por la rabia e impotencia que emergen desde lo más hondo de mi ser.

Quisiera gritarle a algo o alguien, pero no me sale la voz.

Quisiera Desaparecer. Y a veces, eso me hace sentir Culpable, porque desaparecer implicaría que tu también lo hagas. Implicaría perderte. Y eso ya pasó una vez, esta vez, no me lo permitiría una segunda. Me niego.

Todo sigue intacto en la casa. Parece que el tiempo se hubiese congelado. ¡Pasan tan lentos los días! Me parece escucharte aun abrir la puerta, como cada día cuando

llegabas de trabajar. Nunca te lo he dicho, pero en el fondo, siempre tenía ese Miedo de que un día no volvieras a cruzar ese umbral, miedo a que te “atraparan” ahí fuera (y así fue).

No he podido volver a escuchar tu voz, no sé ni dónde estás. Camino a su “casa” me dijeron. Pero ¿Qué casa? Si aquí está tu HOGAR.

No tengo ya fuerzas, ¿sabes? No me puedo levantar, tampoco tengo hambre, mis huesos ya empiezan a asomarse bajo la piel. No contesto las llamadas. Nada me importa. Solo quiero dormir, dormir y no despertar. O despertar, y que todo esto sea una maldita Pesadilla. Es la única sonrisa que regalo al mundo, cuando despierto, pero se esfuma cuando reacciono y la realidad me sacude hasta la médula.

“Tienes que aceptarlo” me dicen. Me niego, una vez más.

Otro ni siquiera a la lista: Ni Siquiera puedo terminar esta Carta, terminarla sería como acabar una charla, poner un punto final. Prefiero los puntos suspensivos.

Yo siempre te estaría esperando, ¿lo recuerdas? ■

COMUNICAT

Quantes persones més han de morir?

Federación de SOS Racismo pels lamentables fets de Lampedusa. 4 d'octubre de 2013. *Davant la mort de 200 persones mortes i més de 15' desaparegudes prop de Lampedusa.*

200 personas muertas y alrededor de 150 desaparecidas. En estos momentos es la estimación que se baraja sobre la catástrofe de Lampedusa. Estimación que irá subiendo según pasen las horas. Cientos de personas muertas. Cientos de personas a las que se les ha negado el auxilio en alta mar.

Nos preguntamos cuántas personas han de morir para que la Unión Europea asuma sus responsabilidades en esta sangría y abra los ojos a una realidad que no tiene visos de cambiar en un futuro próximo. Hay personas que arriesgan sus vidas en busca de un futuro mejor y quieren llegar a Europa. Negar esta realidad poniendo puertas al mediterráneo para convertirlo en un cementerio no hace sino aumentar la tragedia que implica esta inmigración desesperada.

La Federación estatal de SOS Racismo pide a los gobiernos de la Unión Europea una reflexión urgente sobre el coste humano que está generando la actual política migratoria y que se abra una investigación para esclarecer los hechos que han provocado el hundimiento de este barco en las costas de Lampedusa.

Al hilo de esta última cuestión queremos denunciar la hipocresía con la que se intenta justificar la falta de auxilio prestado con la excusa de que en Italia la ayuda a la inmigración irregular está castigada penalmente. Los más elementales principios del derecho marítimo obligan a prestar ayuda a cualquier embarcación a la deriva y cualquier excepción a esta regla, supone situar el debate de la inmigración irregular en un grado de deshumanización que debería hacernos reflexionar.

COMUNICAT

Agent de la Guàrdia Urbana condemnat per colpejar un home de manera "gratuïta i innecessària" fins 10 vegades.

SOS Racisme. Octubre de 2013

SOS Racisme, 17 d'octubre de 2013. *El Jutjat d'Instrucció número 25 de Barcelona ha condemnat a un agent de la Guàrdia Urbana com a autor d'una falta de lesions produïdes com a conseqüència d'haver colpejat a la víctima repetidament sense que ella presentés resistència, causant-li lesions a diferents parts del cos. Feia 6 anys que SOS Racisme no aconseguia una sentència condemnatòria contra un agent de policia. En aquest període, l'entitat ha recollit 168 denúncies d'agressions o abús d'autoritat de caire racista o xenòfob.*

Els fets es van produir el mes d'agost del 2012, quan l'agredit, de nacionalitat senegalesa, es trobava venent productes al carrer. En aquell moment es produí la intervenció policial de diversos agents de la Guàrdia Urbana. Com a conseqüència de l'agressió, la víctima es dirigí al Servei d'Atenció i Denúncia de SOS Racisme a Barcelona, entitat que assumí el seu cas i el representà en el procediment judicial. Val a dir, però, que la sentència no és ferma, ja que ha estat recorreguda per la defensa de l'acusat i també per la víctima, en aquest últim cas, al no condemnar a un altre dels agents denunciats.

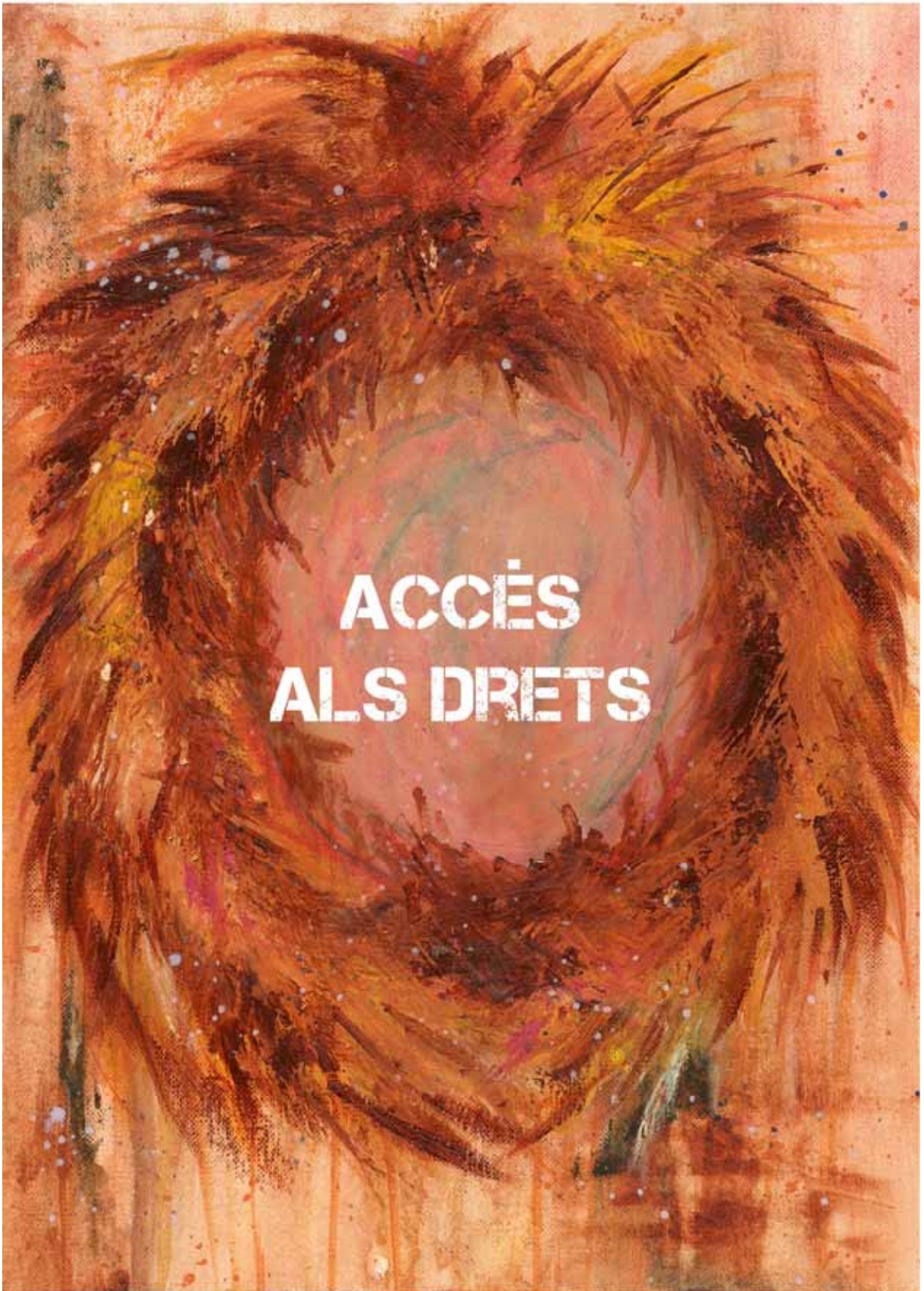
El jutjat condemna l'agent al pagament d'una multa de 600€ per lesions i el pagament de les costes del judici. SOS Racisme Catalunya informa que l'agent condemnat també està implicat com a mínim en un altre cas d'agressions i abusos policials, pendent de judici.

L'entitat antiracista denuncia, en primer lloc, la constatació palpable dels cada cop més freqüents maltractaments infligits per les forces de l'ordre públic a la ciutadania, i en concret al col·lectiu de persones immigrades, tal i com denuncia amb preocupació el propi Comissari pels Drets Humans del Consell d'Europa en el seu Informe sobre Espanya, publicat el passat 9 d'octubre.

En segon lloc, tot i que aquestes accions són inacceptables en un Estat de Dret, les víctimes es troben amb greus dificultats per obtenir el degut reconeixement per part de la Justícia: dificultats per interposar denúncies contra la policia a les comissaries, arxiu provisional dels casos que endarrereix i dificulta els procediments, el incorrectament aplicat principi de veracitat dels agents i denúncies contra les víctimes com estratègia habitual de la defensa policial.

Aquesta sentència, segons l'entitat, resulta l'excepció a una regla general: l'absolució dels membre de les forces de seguretat públiques que han vulnerat els drets fonamentals de les víctimes o, fins i tot, la condemna de les víctimes.

SOS Racisme Catalunya insta a les autoritats, tal i com recull l'informe del Consell d'Europa abans esmentat, a que s'investiguin i es condemnin amb fermesa tots els casos d'abusos i maltractaments comesos pels cossos i forces de seguretat pública, així com tota acció discriminatòria i racista. "Fem que els "invisibles" de la nostra societat no esdevinguin també invisibles per una justícia que, a més de cega, esdevé preocupantment insensible."

BLOC 2 ACCÉS ALS DRETS

Drets en perill d'extinció. **ARTICLE.** Aida Guillén Lanzarote, Directora gerent de l'Institut de Drets Humans de Catalunya. *Sobre la Llei de Seguretat Ciutadana i altres retrocessos.* Pàg. 72

Sanitat

FET EN PROFUNDITAT. **Més d'un any de l'aplicació del Reial Decret Llei 16/2012.** Raquel Méndez Estudiant de Sociologia de la UAB. Jose Peñín, Responsable de Comunicació de SOS Racisme Catalunya. Març de 2014. Pàg. 74

Educació

CATALUNYA. Desembre **Rigau creu que els baixos nivells que Catalunya ha obtingut a l'informe PISA són deguts a l'alt percentatge d'alumnes nouvinguts.** La consellera d'Ensenyament, Irene Rigau, afirma que la diversitat cultural a l'aula explica el baix nivell que Catalunya ha obtingut a l'informe PISA. Per argumentar-ho, compara els resultats de Catalunya amb el d'altres autonomies com Castella i Lleó, que tenen més punts a l'informe, i una població "més homogènia" segons Rigau. La consellera explica que a partir de gener s'impulsarà un pla d'orientacions metodològiques per tal de millorar les competències científiques.
Diari Ara.

Consellera Rigau, així no. **COMUNICAT.** SOS Racisme, 10 de desembre de 2013. Davant les declaracions de la Consellera Rigau en relació als resultats de l'Informe PISA. Pàg. 88

CATALUNYA. Desembre. **Els autors de l'informe PISA neguen que els alumnes nouvinguts causin una baixada en el nivell escolar.** Després de les declaracions de la consellera d'Ensenyament, Irene Rigau, sobre els mals resultats que Catalunya presenta segons l'informe PISA (els quals atribuïa a la gran concentració d'alumnes immigrants a les aules), els autors del present estudi neguen els arguments de Rigau. Els autors de PISA afirmen que la procedència dels alumnes no és un factor explicatiu del nivell dels estudiants. De fet, hi ha dades que ho proven: la distància entre els coneixements d'un alumne autòcton i d'un nouvingut s'ha reduït onze punts en deu anys.
Diari Ara

CATALUNYA. Desembre. **Els resultats de Catalunya a l'informe PISA generen dues postures diferents al respecte.** La consellera d'Ensenyament, Irene Rigau, atribueix els baixos resultats de Catalunya a l'informe PISA a l'alt nombre d'alumnes immigrants, per tal de justificar-se davant els alts resultats d'altres comunitats autònomes com Castella i Lleó. Xavier Bonal, professor de sociologia de l'educació a la UAB, creu que el nombre d'estudiants nouvinguts no és un factor que expliqui el nivell escolar, sinó que el que realment ho explica és la qualitat del sistema educatiu.
Diari Ara.

CATALUNYA. Desembre. **Pablo Zoido parla sobre els resultats de l'informe PISA.** Pablo Zoido, un dels responsables de l'informe PISA, discuteix alguns dels efectes que influeixen directament en el rendiment escolar dels alumnes. En primer lloc, creu que hi ha tres característiques clau per obtenir un exitós rendiment escolar: la disminució de les desigualtats entre alumnes, la implicació de les famílies i l'alt grau de formació dels docents.

Un dels motius pels quals Espanya ha obtingut modestos resultats a l'informe, diu Zoido, és el fer repetir curs als alumnes, ja que això provoca pitjors rendiments i augmenta les desigualtats entre els estudiants. Una fórmula per evitar això podria ser ajudar a l'alumne fent-li un seguiment més individualitzat, o fomentar el treball en grup, per tal de que els alumnes amb més nivell ajudin a la resta. Els sistemes on no es separa als estudiants per nivell de rendiment, segons Zoido, són més exitosos. Pel que fa a la immigració, Pablo Zoido creu que el nombre d'alumnes nouvinguts a les aules no repercuteix en el rendiment escolar, sinó que són les condicions socioeconòmiques dels estudiants les que influeixen en el baix nivell de l'alumne. Molts cops, els alumnes nouvinguts són els que tenen unes pitjors condicions econòmiques i socials, i és això el que explica que siguin els estudiants immigrants els que normalment tenen uns rendiments més baixos.

El Diario.es

El Servei d'Atenció i Denúncia per a víctimes de racisme i xenofòbia de SOS Racisme Catalunya. **Casos de Discriminació en l'Accés als Drets socials**

Dades

Aquesta tipologia contempla les discriminacions produïdes en l'àmbit de l'accés a serveis socials i drets bàsics, com són l'accés a l'educació, a la sanitat, les condicions d'empadronament que faciliten els anteriors drets, l'accés a l'habitatge i el tracte i les condicions d'accés per tramitar serveis socials.

Exceptuant l'habitatge, tots aquests serveis bàsics són competència de l'administració pública, per tant el greuge comparatiu amb la resta de tipologies quan es produeix la discriminació s'incrementa, ja que és l'administració la que ha de vetllar per la igualtat en l'accés als drets i el gaudiment d'aquestes prestacions. Una discriminació, que a més pot incorre en una il·legalitat, interpretant la llei de manera distorsionada o inclús atribuint-se competències que no són seves.

Cal destacar l'augment del nombre de casos a la tipologia de drets socials, que correspondria actualment a la segona tipologia més nombrosa i que segueix amb la tendència d'increment que ja es va iniciar a l'any 2012.

Relat de casos

Cas 16/13. Horaris d'atenció diferenciats segons origen. Un treballador de l'Oficina del Consell Comarcal del Vallés Oriental, s'adreça al SAiD per denunciar que l'horari d'atenció al públic és de dilluns a divendres de 9 a 14h, tanmateix, aquest es limita a només dues hores al dia (de 10 a 12h) per a les persones d'origen estranger, per fer els mateixos tràmits que la resta de la població. Després de denunciar aquests fets des de SOS Racisme a instàncies superiors, s'aconsegueix proporcionar el mateix horari per a totes les persones, independentment del seva procedència.

Cas 55/13. Comentaris racistes d'una treballadora social. La Sra. Z.O., resident a Espanya des de fa tretze anys, es troba actualment sense feina i a càrrec de tres fills menors d'edat. S'ha dirigit en dues ocasions a l'Oficina de Serveis Socials de Badalona amb cita prèvia, però la treballadora social de referència li ha cancel·lat les cites, donant-li la visita per un mes més tard.

D'altra banda, en les ocasions en que la treballadora social ha atès a la Sra. Z.O. el tracte ha estat totalment inadequat, fent comentaris com: “¿por qué no te vas a tu país, ¿Por qué no te vas a Marruecos? Aquí no hay nada. Mi marido lleva 4 años sin trabajo y no voy a buscarle trabajo a tu marido”.

Des del SAiD es posa en coneixement de l'administració aquesta situació de discriminació.

Cas 34/13. Fi de la sanitat universal. El Sr. M.G. té setanta anys, té residència legal a l'Estat espanyol. El dia 22 de maig es trobava a urgències del CAP de Vila Olímpica, on l'havia d'atendre l'especialista d'oftalmologia. Donada la gravetat del pacient, el deriven a l'Hospital de l'Esperança. El Sr. M.G. ha perdut la vista de l'ull dret i està en perill de perdre també la de l'ull esquerre.

Mesos abans el departament d'oftalmologia havia iniciat el tractament corresponent amb el pacient en qüestió. El Sr. M.G. tenia programada la pròxima visita per acabar la segona sessió del tractament el dia 10 de maig de 2013; dos dies abans, rep una trucada de l'Hospital per comunicar-li que ell no té dret a l'assistència sanitària i que va ser un error començar el tractament; així doncs, si vol continuar amb el tractament, ha de pagar un import quantios, per no tenir un any d'empadronament. La cap de consultes externes de l'Hospital inicia les gestions per a sol·licitar l'ampliació de la cobertura sanitària.

Segons el decret actual, per poder accedir al segon nivell d'assistència sanitària, el Sr. M.G. hauria d'estar empadronat durant un any i estar accedint al primer nivell d'assistència sanitària també durant un any. Malgrat tot finalment, s'aconsegueix que aquesta persona accedeixi al segon nivell de cobertura perquè se li proporcioni assistència sanitària especialitzada.

Cas 80/13. Denegació del lloguer d'un immoble. El Sr. J. H. va contactar amb una immobiliària per llogar un pis. Posteriorment va concertar una entrevista i va visitar el pis, va confirmar l'interès per l'immoble i va fer arribar tota la documentació que se li requeria per formalitzar el contracte.

Una setmana després, rep un correu electrònic, comunicant-li que la finca en qüestió ha estat llogada directament pel propietari. El Sr. J. H. va realitzar una reclamació, que va ser contestada per la mateixa persona que l'havia atès, i li va dir que el pis estava llogat. El Sr. J. H. No se'n refia.

Des del SAiD s'assumeix el cas i es realitzen diverses gestions. En primer lloc, es fa una trucada a la immobiliària per esbrinar si la finca estava o no llogada, es constata que, efectivament, no estava llogada. En segon lloc, s'envia una carta a l'agència immobiliària per tal de que demostrin, amb la documentació corresponent, que aquesta finca havia estat llogada abans del dia 16 d'octubre de 2013, amb la finalitat de solventar l'esmentada situació discriminatòria i si fos el cas, el possible error que s'hagués pogut produir, en quant a la interpretació dels fets.

Actualment a l'espera de resposta

Treball

VILAFRANCA PENEDÈS. Febrer. **Acusació a Treball de discriminar a marroquins.** A l'Oficina de l'Inem de Vilafranca del Penedès, tres de cada quatre persones que són

sancionades i perden el dret a cobrar la prestació per desocupació són d'origen marroquí. L'acusació sosté que algunes oficines de treball apliquen de forma selectiva sobre el col·lectiu magrebí una circular de Treball que permet exigir el passaport per evitar frau. Durant el judici, els advocats de l'Inem, en un primer moment van negar l'existència d'aquesta nota interna, però més tard van haver d'admetre la seva autenticitat.

El País

ESTAT ESPANYOL. Agost. **El permisos de treball per a estrangers a l'Estat espanyol van disminuir un 31,6% els tres primers mesos de l'any.** Totes les comunitats autònomes van experimentar una reducció, excepte les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla on han viscut un augment del 70,6%. A l'Estat espanyol aquest primer trimestre es van donar 42.411 permisos, 19.579 menys que durant el mateix període de l'any anterior. Les comunitats autònomes on el descens va ser menor respecte al 2012 van ser Catalunya (8.734, 38% menys), Andalusia (5.665, 34,3% menys) i Madrid (10.787, 15,7% menys).

Diario de Noticias de Gipuzkoa

El Servei d'Atenció i Denúncia per a víctimes de racisme i xenofòbia de SOS Racisme Catalunya. **Discriminació Laboral**

Dades

Una tipologia que recull els casos de discriminació racista que es produeixen en aquest àmbit i on els actors que intervenen tenen una relació desigual respecte a la seva posició a l'empresa establint-se una relació de poder d'un enfront a l'altre. També s'inclouen aquelles discriminacions que es produeixen en l'accés al mercat laboral.

Hem de ressaltar que la tipologia de discriminacions en l'àmbit laboral s'incrementa a l'inici de la crisi i es manté estable en els darrers tres anys.

La via de resolució majoritària en aquesta tipologia és la intervenció directa del SAiD i la queixa adreçada a l'empresa, amb un 89% dels casos, fet que suposa una resolució més ràpida.

Relat de casos

Cas 4/13. Mantenir anonimats per por a perdre la feina. La Sra. M.B. treballa en una empresa catalana de distribució farmacèutica, presentant el producte a possibles clients. Després de tres anys treballant sense cap mena de problema o incident, un dels clients, la propietària d'una farmàcia, la tracta de manera molt mal educada i li diu que no vol que hi vagi més. La Sr. M.B. explica la situació a la seva cap, que concreta una reunió amb la farmacèutica. Després de realitzar-la, la cap li comenta que són els clients de la farmàcia, i no la propietària, els que no volen noies sud-americanes.

El SAiD assumeix el cas, tanmateix, donat que la Sra. M.B. volia mantenir l'anonimat, la possibilitat d'actuar del Servei resta pràcticament nul·la i tenint present que la persona afectada no vol donar continuïtat a la denúncia no hi ha més opció que tancar el cas.

Cas 6/13. Selecció laboral segon origen?

El Sr. R., d'origen magrebí, es va inscriure a l'Oficina de la "Fundació Pagesos Solidaris de Lleida" per trobar feina. Després de realitzar una entrevista, li van dir que quant tinguessin una oferta el trucarien. Tanmateix, l'època de la recollida de la fruita va passar i ningú l'havia trucat. El Sr. R. es va dirigir llavors cap a l'Oficina per preguntar quins eren els motius per quals no l'havien trucat. La persona que el va atendre li va explicar que hi ha una predilecció per part dels propietaris pagesos per contractar subsaharians i no volen agafar a treballadors àrabs.

El SAiD vam assumir el cas i va contactar amb aquesta Fundació per contrastar els fets, les explicacions van ser que efectivament hi havia predileccions per contractar persones d'origens concrets. Aquesta situació encara resta pendent de resoldre's a la vista de mantenir diverses entrevistes amb els actors que intervenen en aquest procés de contractació.

Cas 27/13. Discriminació racista a una alumna en pràctiques.

La Sra. A.C., estudiant de Dret de quart curs, va començar a realitzar unes pràctiques en un bufet d'advocats de Barcelona. El primer dia, una de les treballadores li va realitzar uns seguit de comentaris despectius en relació al seu origen i accent. Al dia següent es van repetir aquest tipus de comentaris, i la Sra. A.C. va decidir no tornar al bufet i parlar amb el Vici degà de la Facultat, que es compromet a trobar-li un altre centre per poder dur a terme les seves pràctiques.

Passat un temps, des de la Universitat no li van proporcionar cap solució i, per tant, la Sra. A.C. no va poder graduar-se l'any que li pertocava. La Sra. A.C. va denunciar la situació a la Fiscalia de delictes d'odi i discriminació i després es va adreçar a SOS Racisme.

Des del SAiD es va assumir la seva representació legal. Tot i que en el judici van absoldre a l'altra part, es va aconseguir que la Sra. A.C. pogués realitzar les seves pràctiques en un altre centre sense haver de pagar un altre cop, mantenint la matriculació de l'any anterior.

Drets polítics

Igualdad y ciudadanía en un contexto de migración mundial. ¿Son conceptos compatibles desde una perspectiva de derechos humanos? **ARTICLE** Karlos Castilla, Universitat Pompeu Fabra. Doctor en Dret i membre de SOS Racisme Catalunya. Ponència al Parlament Europeu. Estrasburg, França, 8 de novembre de 2013. Pàg. 89

CATALUNYA. Juny. SOS Racisme demana incloure a les persones immigrades a la consulta sobre la independència. SOS Racisme ha fet pública la seva reivindicació per a que s'inclogui a les persones d'origen immigrant a la consulta sobre la sobirania de Catalunya. Aquesta petició i la seva argumentació s'ha fet arribar als diferents grups parlamentaris, al president del Govern i a entitats participants de la cimera amb l'objectiu de que es modifiqui la llei de consultes populars no referendàries que exclou les persones extracomunitàries residents a Catalunya.

Catalunya Press

Una esmena a la llei de consulta, una possibilitat per avançar en drets polítics a Catalunya. **ARTICLE** Marco Aparicio Wilhelmi. Professor de Dret Constitucional a la Universitat de Girona i membre de la comissió jurídica de SOS Racisme. Pau Vidal i Gil. Activista de SOS Racisme i advocat. Març 2014. Pàg. 94

CATALUNYA. Agost. **CiU proposa crear un registre perquè els immigrants votin i demana un temps mínim de residència.** Convergència Democràtica de Catalunya (CDC) va defensar la participació de majors de 16 anys i estrangers residents en la nova llei de consultes. Es pretén crear un cens electoral propi on els catalans residents a l'estranger i els immigrants no provinents de la UE es poguessin inscriure voluntàriament. Com a condicions CiU demana que tinguin un "temps mínim de residència a Catalunya anterior a la data de convocatòria de la consulta".

El País i el Punt Avui

On queda la Catalunya de set milions i mig de catalans? **REFELXIÓ.** SOS Racisme, juny de 2013. Davant els diferents declaracions al voltant de les persones que serien cridades a votar a la consulta sobre la sobirania de Catalunya. Pàg. 99

ESTAT ESPANYOL. Novembre. **Aprovat l'avantprojecte de Llei de Seguretat Ciutadana.** El Consell de Ministres ha aprovat l'esborrany de l'avantprojecte de Llei per a la Protecció de la Seguretat Ciutadana, la batejada llei mordassa, que ha presentat el ministre de l'Interior, Jorge Fernández Díaz.

En aquest àmbit, queda així inclosa la pertorbació molt greu de la seguretat ciutadana en espectacles, esdeveniments esportius y oficis religiosos, així com també les convocatòries amb finalitat coactiva, celebrades durant la jornada de reflexió o el dia electoral. De la mateixa forma, es sancionaran amb una multa de fins a 600.000€ les manifestacions sense autorització.... Entre altres.

L'avantprojecte considera sanció lleu (amb una multa entre 100 i 1000€) la celebració de qualsevol reunió o manifestació no comunicada, independentment d'on es realitzi, elevant-la a categoria greu, en determinats supòsits, com la realització d'actes violents. Es aquest mateix apartat contempla com greu la participació en alteracions de la seguretat ciutadana amb el rostre cobert o l'obstrucció a les autoritats en l'exercici de les seves funcions. En aquest supòsit podia entrar el boicot a un ple municipal i fins i tot actes per evitar un desnonament.

Público

Posicionament del CAB davant la proposta de llei de seguretat ciutadana. **COMUNICAT.** Consell Associacions de Barcelona, 28 de novembre de 2012. Pàg. 101

Culte

LLEIDA. Febrer. **El Tribunal Suprem anul·la l'ordenança de l'Ajuntament de Lleida que prohibia l'ús del vel integral als espais municipals.** Després de perdre un recurs davant el TSJC, l'Associació d'Immigrants Watani per la Llibertat i Justícia va recórrer al Tribunal Suprem l'ordenança aprovada per l'ajuntament de Lleida que prohibia l'ús del vel integral en els espais municipals. El Tribunal Suprem ha donat la raó a l'associació, en considerar que la prohibició vulnera el dret fonamental de llibertat religiosa, i anul·la aquesta ordenança al·legant, a més, que el consistori no té competències per legislar en aquesta matèria.

ACN, El País

LLEIDA. Abril. **Lleida recorre la sentència que permet portar el vel integral.** L'Ajuntament de Lleida ha presentat un recurs per demanar la nul·litat de la sentència del Tribunal Suprem en contra de la prohibició del burka als espais públics de la ciutat. Un cop coneguda la sentència del Suprem, l'alcalde Àngel Ros ha exposat la seva intenció de recórrer al Tribunal Constitucional. Ros basa el seu recurs en la defensa de la llibertat i igualtat de la dona així com en l'amenaça per a la seguretat.

La sentència del Suprem emmarca la utilització del burka en el dret de la llibertat religiosa, i al ser aquest un dret fonamental, no és possible regular-lo des d'una ordenança municipal. Aquesta sentència ha estat expressada en resposta d'un recurs de cassació interposat contra una altre sentència, en aquesta cas del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, que recolzava la prohibició del burka. Aquest recurs ha estat aprovat per unanimitat a l'Ajuntament de Lleida on tenen representació el PSC, el PP i CiU.

El Mundo

CATALUNYA. Juliol. **El Govern regularà l'ús del vel integral a l'espai públic.** El Govern està valorant incloure en la futura llei de regulació de l'espai públic la limitació de l'ús del burka, al·legant que és una mesura de seguretat. La nova llei, entre altres aspectes, contemplaria la prohibició de qualsevol accessori que ocultï el rostre d'una persona a les manifestacions.

La Vanguardia, Publico.es

CATALUNYA. Juliol. **Catalunya vol prohibir l'ús del vel integral aquesta legislatura.** CiU aspira a tenir aprovada la llei que veta l'ús de peces islàmiques abans d'acabar la legislatura. El debat proposat a través d'una moció de CiU ha rebut el recolzament del PP, PSC i C's, l'abstenció de ERC i el rebuig de ICV-EUiA i la CUP. L'objectiu seria la prohibició d'aquestes peces en llocs públics o en manifestacions per qüestions de seguretat.

SOS Racisme Catalunya, Amnistia Internacional, l'Associació de Dones Musulmanes de Catalunya, CCOO, entre altres col·lectius, han considerat que aquesta prohibició aïlla les dones que utilitzen el vel integral i estigmatitza la comunitat musulmana.

El Mundo

Organitzacions socials i de Drets Humans rebutgen a la prohibició del burca i el nicab. COMUNICAT. SOS Racisme, 18 de juliol de 2013. Davant la moció presentada per CIU al Parlament per prohibir l'ús del vel integral. Pàg. 102

CATALUNYA. Agost. **Catalunya estudiava la prohibició de l'ús del vel integral com una qüestió de seguretat.** El passat mes de juliol el Parlament va aprovar una moció que instava al Govern català a abordar la prohibició de l'ús del vel integral i es van comprometre a estudiar-ho com una qüestió de seguretat dins de la norma que prohibeix anar amb la cara tapada als espais públics.

La primera ciutat on es va prohibir l'ús del vel integral va ser Lleida, tot i que l'ordenança va ser revocada pel Tribunal Suprem. Posteriorment, altres ciutats de la resta de l'Estat espanyol van intentar vetar-ne l'ús públic. França va ser el primer país europeu que va prohibir-ne el seu ús, imposant una multa a aquelles dones que el portin o a aquelles que les obliguin. Diferents organitzacions de defensa dels Drets Humans van criticar aquesta mesura, consideren que penalitza, margina i exclou socialment a les dones musulmanes.

Europa Press i La Vanguardia

CATALUNYA. Agost. **Interior crea un registre d'identificació de l'ús del vel integral a Catalunya.** La Conselleria d'Interior va ordenar als Mossos informar cada vegada que veiessin una dona amb burka o nicab, ja que consideraven que això podria ser un indicador de la irrupció del salafisme. Els Mossos d'Esquadra van estar duent a terme un registre d'identificació d'aquelles dones que portessin el vel integral a Catalunya. El portaveu del Govern, Francesc Homs va negar que l'ordre de crear un registre de burkes i nicabs vulnerés drets fonamentals.

El Periodico

Els Mossos censen dones amb vel integral: per quin motiu i amb quines conseqüències? **COMUNICAT.** SOS Racisme, 27 d'agost de 2013. Davant la informació publicada per *El Periódico de Catalunya* informant que els Mossos d'Esquadra estan censant les dones musulmanes que duen vel integral i que realitzen una formació especial als seus agents en aquest sentit, i esperant que Interior confirmi aquesta informació i doni les explicacions pertinents. Pàg. 104

BARCELONA. Desembre. **El Partit Popular sol·licita el tancament dels centres musulmans sense llicència.** Alberto Fernández, líder del PP a Barcelona, demana que s'inspeccionin aquells centres musulmans que no tinguin llicència, per tal d'evitar que s'hi duguin a terme activitats il·legals. Concretament, el líder popular ha denunciat el Centre Cultural Paquistanès situat al carrer del Roser, al Poble-Sec, que no té llicència municipal. Les raons que han portat a Fernández a denunciar aquest local són, segons ell, els problemes de convivència amb els veïns que poden portar aquest tipus de centres.

BTVNotícies.

Per Aprofundir

ARTICLE

Drets en perill d'extinció

Aida Guillén Lanzarote – Directora gerent IDHC. *Sobre la llei de Seguretat Ciutadana i altres retrocessos*. Febrer 2014

La primera vegada que vaig estudiar dret internacional dels drets humans a la universitat, ja fa uns anys, el professor ens explicava el caràcter reivindicatiu dels mateixos i la impossibilitat de donar passos enrere en el seu reconeixement. La garantia i protecció dels drets humans, ens deia, era i és l'assignatura pendent, ja que els drets es troben reconeguts en una gran varietat i diversitat de textos, tant internacionals com estatals, però els seus mecanismes de garantia manquen efectivitat i força coercitiva.

Aquesta idea, la de què el problema en el gaudi dels drets humans no està en el reconeixement sinó en la garantia, ha estat un axioma força consensuat durant les últimes dècades. Tanmateix, la realitat recent el contradia i el demostra inexacte. Els drets reconeguts es poden perdre, els drets recollits a les nostres normes estan, de fet, en perill d'extinció.

Estem patint un autèntic atac contra el nostre model d'estat i de convivència, un atac contra els consensos llargament establerts. Un atac deliberat i articulad que socava el nostre estat de dret democràtic i social. I a continuació en veurem els exemples que proven aquesta afirmació.

La crisi econòmica i financera ha portat a l'aplicació de polítiques de reducció de despesa pública, sobretot en els aspectes més socials, com ara la sanitat, l'educació, la dependència o les pensions. Aquestes retallades són, segons la doctrina del Comitè de Drets Econòmics, Socials i Culturals de Nacions Unides, una violació de drets humans en si mateixa, doncs els estats estan obligats a la progressiva realització d'aquests drets i qualsevol pas enrere suposa una vulneració. Aquí l'atac al nostre estat social.

La protesta i malestar que aquestes polítiques de retallades han provocat a la nostra societat s'ha vist reprimida, molt durament en ocasions, per part de l'executiu. Els abusos policials i les actuacions repressives de les autoritats davant l'increment del nombre de manifestacions són evidents. Aquesta repressió s'ha traslladat també al poder legislatiu que, amarat en la majoria absoluta del PP al Congrés dels Diputats, pretén limitar alguns dels drets més bàsics que conformen les bases del nostre estat democràtic, com són els drets de reunió i manifestació i la llibertat d'expressió. Tenim sobre la taula un avantprojecte de llei de protecció de la seguretat ciutadana que ja ha aixecat dubtes i preocupacions en nombrosos mecanismes internacionals de drets humans, com ara el Comissari del Consell d'Europa o alguns relators especials de Nacions Unides. Aquí l'atac al nostre estat democràtic.

Aquesta actitud repressora s'ha vist complementada per altres reformes que afecten a l'accés a la justícia i el dret de tutela judicial efectiva. La coneguda com a llei de taxes ha acabat amb el principi de justícia gratuïta i suposa una limitació per raons econòmiques d'aquest dret. A més, per acabar de socavar l'estat de dret, una reforma express de la llei orgànica del poder judicial ha suposat l'eliminació del principi de jurisdicció universal del nostre ordenament intern. Tot i ser una obligació internacional i haver destacat Espanya per la seva aplicació en casos que ja han passat a la història

com a paradigmes de la lluita contra la impunitat, com el cas Schilingo, el Parlament ha decidit eliminar aquest principi sense ni tant sols amagar les raons diplomàtiques i de relacions exteriors que l'han motivat. I és així com ataquen el nostre estat de dret. Quan s'afebleix el nostre estat de dret democràtic i social, s'afebleix la nostra pròpia societat, s'afebleixen els principis, drets i valors que ens configuren com a grup humà, ens afeblim. I és en situacions d'afebliment (o de *shock*, com deia la Naomi Klein) quan les reformes s'intensifiquen i ens escanyen encara més, imposant un model alternatiu, neoliberal, on totes les persones deixen de ser el centre i objecte de les polítiques, per passar a ser merament subjectes. L'intent de reforma de la llei d'avortament és l'exemple més palès: les dones deixem de poder decidir sobre el nostre propi cos i la nostra maternitat.

Malauradament no era certa l'afirmació del meu professor de drets humans. El reconeixement de drets també dóna passos enrere. Els drets assolits no arribem per quedar-se, es poden extingir, els poden fer desaparèixer. Hem de seguir lluitant per mantenir-los. I la lluita es preveu llarga i dura. ■

FET EN PROFUNDITAT

Més d'un any de l'aplicació del Reial Decret Llei 16/2012.

Raquel Méndez Estudiant de Sociologia de la UAB. Jose Peñín, Responsable de Comunicació de SOS Racisme Catalunya. Març de 2014.

Antecedents

Al setembre del 2012 es posava en marxa el reial Decret 16/2012 aprovat pel Govern, on s'excloïa a les persones amb situació administrativa irregular del sistema públic de salut. Des d'aleshores, més de 870.000 persones van perdre la targeta sanitària per estar en situació irregular i per no tenir condició d'assegurades, ja que la llei vinculava l'atenció sanitària a la cotització com a treballadors i treballadores, tot i que la majoria d'elles portaven anys residint i treballant a l'Estat.

L'organització Metges del Món va documentar prop de 1.000 casos de persones que havien estat excloses i van denunciar el que consideraven una reforma injusta. Amb l'objectiu de documentar de forma precisa tots els casos d'exclusió i desigualtat, es van obrir una sèrie d'observatoris per tot l'Estat espanyol.

Tot i així, la ministra de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, Ana Mato, va afirmar que *"tots els ciutadans i ciutadanes tenien dret a la sanitat i urgència i que estaven subjectes a totes les necessitats sanitàries"* i que la reforma permetria acabar amb *"els abusos que cometen algunes persones estrangeres"*. Ara bé, un estudi que va realitzar Metges del Món al 2010, indicava que només un 4% de les persones migraven per motius de salut.

El Reial Decret Llei 16/2012, establia una sèrie de "situacions especials" on certes persones tindrien dret a ser ateses sense restriccions ni factura, és el cas de menors d'edat, dones embarassades fins el puerperi, malalts d'urgència fins a l'alta mèdica i sol·licitants de protecció internacional i les víctimes de tràfic d'éssers humans en període de restabliment i reflexió, però Jo Sí Sanitat Universal i Metges del Món van denunciar-ne l'incompliment.

Moltes dones embarassades sense targeta sanitària van ser enviades directament a urgències, quan tenien dret com a mínim a una visita ginecològica. Al mateix temps, la desinformació feia que moltes immigrants visquessin el seu embaràs sense assistència mèdica. També es va denunciar la situació de famílies a les quals se'ls va denegar l'atenció del menor per falta de targeta sanitària. Finalment, les dones víctimes de violència de gènere no estaven contemplades com a excepció en el Real Decret Llei, per la qual cosa quedaven fora de l'atenció primària, que és el lloc on generalment es detecta la majoria de casos de violència masculista.

La resta de persones que no complissin cap d'aquestes característiques i no disposessin de targeta sanitària, haurien de pagar pels serveis sanitaris. Segons Mercedes Gutiérrez, metgessa de Palma de Mallorca, aquests haurien de pagar prop de 80 euros per una visita en un centre d'atenció primària i 200 euros per una visita hospitalària. A més, a partir de l'octubre del 2013, els pacients amb malalties cròniques haurien de pagar el 10% del cost dels tractaments, fins aleshores gratuïts, a les farmàcies dels hospitals.

Un document va mostrar les tarifes que el Govern de Maria Dolores de Cospedal va decidir aplicar a aquells que haguessin rebut assistència sanitària a la comunitat de Castella la Manxa, a partir del gener del 2013 i no tinguessin dret a l'assistència sanitària gratuïta o fossin persones immigrades en situació irregular. Per un tractament de radioteràpia haurien de pagar 3.517 euros, per un dia d'estada a la UCI entre 1.587 i 2.993 euros i fins a 6.640 euros per un part. Per una única sessió de quimioteràpia, haurien de pagar 270 euros amb el cost dels medicaments a part.

Les persones estrangeres en situació irregular només podrien rebre assistència mèdica d'urgència quan es tractés d'assistència a l'embaràs, part i postpart, o si fossin menors d'edat. Això sí, fent front a les despeses corresponents al servei.

Metges del Món va denunciar que un dels efectes més greus i perillosos de la reforma sanitària era l'onada de por que se'n desprenia. Molts pacients deixaven d'anar al metge de forma voluntària perquè no s'ho podien pagar o per falta d'informació. El fet de contraure un deute amb la seguretat social, en alguns casos va suposar un problema amb la renovació dels papers.

Fins al moment, el cas més extrem que es va registrar va ser la mort d'Alpha Pam, un noi de 28 anys d'origen senegalès. No disposava de targeta sanitària ni d'historial mèdic, per la qual cosa no li van fer un diagnòstic ni li van donar un tractament adequat. Va morir l'abril del 2013 a Palma de Mallorca afectat per tuberculosi.

Aplicació del Reial Decret Llei 16/2012 segons comunitats autònomes

L'aplicació del Reial Decret 16/2012 no va ser homogènia a tot l'Estat Espanyol. Algunes comunitats autònomes com Andalusia i el País Basc s'hi van oposar i van interposar recursos d'inconstitucionalitat. Altres com Catalunya, van posar en marxa la reforma però amb criteris diferents en cada una d'elles. Per últim, les comunitats a les que governa el Partit Popular l'han aplicat al cent per cent.

Catalunya

A Catalunya la llei no va entrar en vigor fins el maig de 2013 després d'una moratòria. L'aplicació d'aquesta, però, es va fer amb modificacions respecte l'oficial, utilitzant el temps d'empadronament com a condicionant d'accés a l'assistència mèdica gratuïta. Així, les persones amb menys de 3 mesos d'empadronament només tenien dret a l'atenció urgent i no disposaven de targeta sanitària. Les que portessin entre tres i dotze mesos empadronades tenien dret a la Targeta de nivell 1, que permetia l'atenció primària. La Targeta de nivell 2 s'aconseguia si portaven més d'un any empadronats i els drets s'equiparaven al d'un ciutadà regular. La vigència de les targetes era d'un any, després s'han de renovar altre cop.

A diferència del Reial Decret implantat pel Govern espanyol, la llei catalana no respecta els grups vulnerables (menors d'edat i dones embarassades). A Catalunya, els requisits d'accés de les persones estrangeres empadronades són no ser assegurat o beneficiari del Sistema Nacional de Salut (SNS), acreditar un document d'identitat, estar empadronat a Catalunya un mínim de tres mesos continuats, i tenir uns ingressos inferiors a la renda bàsica d'inclusió (que es situa entre els 423,70 i els 641,40 euros, en funció de la composició familiar).

Per altra banda, les malalties greus que no estaven protegides dins del Reial Decret s'havien de sotmetre a valoració per part d'un comitè d'experts i aquests decidien si es

tenia dret a l'especialista. Això provocava que el temps d'espera per a les persones malaltes sigues molt més llarg. (*La Directa*)

País Valencià

La Generalitat Valenciana va posar en marxa un Programa de Protecció de la Salut (PVPS) que reconeixia el dret a les persones immigrades sense recursos a una targeta sanitària especial. Això els permetria assistència mèdica gratuïta (metge de capçalera i proves diagnòstiques) però només durant un any, renovable si les condicions es mantenen. Els criteris necessaris per disposar d'aquesta targeta eren ser major d'edat, no estar assegurades ni incloses en cap conveni, portar més d'un any empadronades a la Comunitat Valenciana i que els ingressos per unitat familiar no superessin els 9.500 euros anuals.

L'Observatori Valencià del Dret a la Salut va calcular que existien prop de 44.000 persones estrangeres en situació administrativa irregular i sense recursos que fins aleshores no figuraven a cap registre. La posada en marxa del programa permetria l'assistència sanitària gratuïta per a més de 15.000 persones.

Illes Balears

En aquest cas, l'aplicació de la reforma sanitària es va efectuar de forma extrema respecte a altres comunitats autònomes. Metges del Món, juntament amb altres entitats, va denunciar casos de ciutadans i ciutadanes d'origen estranger que s'havien vist afectats per la nova reforma de sanitat que els exclouia del Sistema Nacional de Salut. La mateixa entitat explicava que des de l'aprovació de la normativa, més de 240 persones immigrades en situació irregular havien arribat a l'entitat en busca d'una "porta de sortida", ja que molts d'ells havien estat expulsats de les llistes d'espera.

Francisco Garrido, advocat de Metges del Món, explicava que "Hem documentat testimonis de persones que rebien factures per les visites mèdiques al març, tot i que la norma entrava en vigor el setembre següent". L'aplicació del Reial Decret i la desinformació de moltes persones que es troben desamparades, va fer que es produís un descens de pacients, ja que moltes persones tenien por d'anar al metge. Segons Metges del Món, això podria tenir conseqüències gravíssimes sobre el dret a la salut d'aquestes.

Actuacions i objecció a la reforma

Tot i l'exclusió de les persones migrades en situació irregular degut a la reforma sanitària, alguns professionals de la sanitat van continuar atenent als pacients. Al mateix temps, la ciutadania es va organitzar als barris per proporcionar ajuda i acompanyament a les persones immigrades sense papers per accedir als serveis sanitaris. L'organització Yo sí Sanidad Universal, va crear una xarxa per tot l'Estat Espanyol on s'assessorava a les persones immigrades sense papers per garantir que se'ls prestés l'atenció mèdica necessària.

A partir de l'entrada en vigor del Reial Decret, un moviment de personal sanitari es va declarar objector de consciència al compliment d'aquest i continuava atenent a les persones que havien quedat excloses, ja que afirmaven que "atempta contra els drets humans i la meua consciència". Però molts alertaven de que no havien hagut d'atendre

a molts pacients en situació irregular, ja que per la por de no poder pagar ja no s'acostaven als serveis mèdics.

Tant a Catalunya com al País Valencià es van organitzar grups d'acompanyament i informació per aquelles persones que haguessin quedat excloses de l'assistència mèdica gratuïta. Actuaven com a mesura de pressió i els ajudaven a efectuar els tràmits per aconseguir la nova targeta, en el cas del País Valencià.

Al barri del Raval de Barcelona es va crear Espacio Inmigrante. Un espai especialitzat en l'atenció sociosanitària que treballava en l'acollida, l'assistència, l'acompanyament i l'ajuda d'aquelles persones immigrades sense cobertura sanitària. Es tractava d'una iniciativa ciutadana i autofinançada.

Al març de 2012, es va crear la PasuCat, una plataforma formada per 35 entitats (entre les quals es troba SOS Racisme Catalunya), que defensa una Atenció Sanitària Universal a Catalunya. PasuCat va néixer amb l'objectiu d'assegurar el dret a la salut de totes les persones, en especial d'aquelles que tenen dificultats per accedir-hi. Per això, funcionaven com una mena d'Observatori, que quantificava les situacions en les quals es negava l'atenció mèdica a aquelles persones que havien quedat fora de la cobertura sanitària, i feien arribar aquests casos a les autoritats i al conjunt de la població, per tal de pressionar les primeres i sensibilitzar les segones. A més, la plataforma PasuCat també comptava amb grups d'acompanyament, per informar, ajudar i defensar aquelles persones sense TSI a poder accedir a la xarxa sanitària.

Recull de notícies

ESTAT ESPANYOL. Febrer. **Els sense papers no tenen pòlissa que garanteixi la seva atenció sanitària.** La pòlissa de salut que el Govern va anunciar per a garantir l'atenció bàsica per a les persones estrangeres en situació irregular no existeix sis mesos després de ser exclosos del sistema sanitari. 150.000 persones des de llavors tenen només dret a atenció d'urgència, part, postpart i pediatria. El conveni que va idear el Ministeri de Sanitat i que havia de garantir els serveis sanitaris sense problemes està paralitzat, mentre que l'atenció que reben aquestes persones és desigual segons cada autonomia.

El País

ESTAT ESPANYOL. Febrer. **Rajoy: "La nostra atenció a 'sense papers' és de les més generoses d'Europa".** El líder del Govern, Mariano Rajoy, ha respost durant el Debat de la Nació al líder del PNV per les seves crítiques cap al copagament, que ha titllat d'inacceptable. Rajoy ha dit que la legislació espanyola és de les més generoses d'Europa. Rajoy també ha justificat la reforma perquè *"no té lògica i no és de sentit comú que qualsevol ciutadà del món vingui a Espanya al turisme sanitari"*. Aitor Esteban, líder del PNV, ha demanat que deixi a les comunitats autònomes que decideixin sobre el tema, ja que tenen competències.

Redaccionmedica.com

CATALUNYA. Febrer. **La PasuCat va demanar col·laboració a la ciutadania i al personal sanitari per tal de detectar casos on es vulnerin els drets d'accés a la sanitat pública.** D'acord amb el seu objectiu de recollir tots aquells casos en els que hi hagi manca d'atenció sanitària, la PasuCat va fer una crida tant a la ciutadania com al personal sanitari per tal de que, en cas que detectessin una situació on es negués l'atenció sanitària a una persona no assegurada, ho fessin arribar a la plataforma.

ESTAT ESPANYOL. Març. **El PSOE presenta una proposició no de llei per a que es restitueixi el dret a la sanitat a les persones 'sense papers'**. 150.000 persones en situació administrativa irregular porten sis mesos sense cobertura sanitària després de la reforma feta pel Govern Central. Médicos del Mundo ha criticat aquesta situació denunciant casos on es cobra de forma injustificada o on es nega l'assistència sanitària. El PSOE ha presentat una proposició no de llei on qualifica aquesta reforma com "inhumana i injusta". Aquesta proposta es suma als recursos d'inconstitucionalitat presentats per diverses comunitats autònomes i al recurs que IU va presentar a la Defensora del Pueblo.

El País

ESTAT ESPANYOL. Març. **"Vaig venir a treballar, no a fer turisme sanitari"**. Les crítiques al Govern pel nou decret d'exclusió sanitària per a les persones immigrades que s'ha implantat a l'Estat Espanyol no deixen de créixer. Les 150.000 persones que viuen al país en situació irregular només tenen dret a urgències, el que suposa un problema per a la prevenció i el tractament de malalties cròniques.

Algunes comunitats autònomes com Catalunya, Andalusia o Astúries han decidit incomplir-la mentre d'altres com el País Basc, Navarra o Galícia han legislat per poder donar assistència als i les sense papers. Però hi ha casos, com per exemple a la Comunitat de Madrid, on la llei es compleix en la seva totalitat, que s'ha arribat a enviar a les persones immigrades les factures d'atenció d'urgències.

Als recursos d'inconstitucionalitat presentats per algunes comunitats autònomes i al recurs interposat per Izquierda Unida a la Defensora del Pueblo se sumen també les crítiques del PSOE pel problema social que representen aquests tipus de polítiques.

El País

CATALUNYA. Març. **Salut envia 116.000 targetes sanitàries a 'sense papers' empadronats**. El departament de Salut de la Generalitat de Catalunya ha començat a enviar les 116.000 targetes sanitàries previstes a les persones estrangeres en situació administrativa irregular empadronades als municipis catalans; incompliment del Reial Decret imposat pel Govern Central amb el que queden excloses del sistema sanitari les persones sense permís de residència.

La proposta de la Generalitat suposa donar targeta sanitària a tota aquella persona que la sol·liciti i porti com a mínim tres mesos d'empadronament a un municipi, el que garanteix l'accés a la cobertura pública del Servei Català de la Salut (CatSalut).

El País

CATALUNYA. Març. **Una targeta sanitària plena d'obstacles**. La intenció exposada per la Generalitat de garantir un accés universal a la sanitat ha estat criticada per les seves limitacions, que fan dubtar de la seva eficàcia. El primer problema ha estat que Salut no ha pogut enviar 10.000 targetes (d'un total de 110.000) a les persones estrangeres empadronades a Catalunya, de les quals no consta la direcció actual. El departament ha enviat cartes sense cap seguretat de que siguin rebudes pels destinataris.

La nova norma deixa fora del sistema a les persones no empadronades. Per rebre la targeta sanitària que proveeix de serveis més enllà de les urgències, la persona ha de portar un mínim de tres mesos empadronada, però tot i així no té garantit l'accés a l'atenció especialitzada. Fins que no es compleixi un any, serà una comissió territorial la que valorarà cada cas segons uns criteris que Salut encara no ha concretat. Alguns partits com el PSC i ICV critiquen els temps de tres mesos per poder accedir a la salut i proposen que l'empadronament atorgui automàticament la targeta sanitària. Organitzacions socials denuncien també les dificultats que posen alguns ajuntaments per empadronar als estrangers.

El País

CATALUNYA. Març. **Salut envia 116.000 targetes sanitàries a 'sense papers' empadronats.** El Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya ha començat a enviar prop de 116.000 targetes sanitàries a persones d'origen estranger en situació administrativa irregular que estan empadronades a municipis catalans amb un mínim de 3 mesos. La Conselleria diu que així es garanteix la cobertura sanitària de tota la població.

El País

CATALUNYA. Març. **Una targeta sanitària plena d'obstacles.** Un dels problemes amb els que s'ha trobat el departament de Salut és que no ha pogut entregar 10.000 targetes sanitàries perquè la direcció actual de la persona no constava, de manera que aquests enviaments s'han fet sense garantia de que seran rebuts.

El nou sistema estableix diversos grups amb drets diferents: Pel grup de persones d'origen estranger sense documentació, l'accés al sistema sanitari depèn de l'empadronament; per a rebre la targeta que permet l'atenció més enllà de les urgències, la persona ha de portar més de tres mesos empadronada, però tampoc en aquest cas tindrà assegurada l'atenció especialitzada. En el primer nivell d'atenció, l'1, es garanteix l'atenció primària, la urgent i els programes de vacunacions, drogodependències i VIH, entre d'altres.

Les persones que portin més d'un any empadronats podran rebre atenció especialitzada.

El País

CATALUNYA. Abril. **CiU també vota a favor de la sanitat per els 'sense papers'.** CiU ha votat a favor de la sanitat per a les persones en situació administrativa irregular, rebutjant una moció presentada per Ciutadans que volia limitar l'accés als serveis sanitaris de les persones estrangeres en situació irregular. La mesura ha obtingut només el recolzament de Ciutadans i del PP obtenint 24 vots a favor, mentre que totes les altres formacions polítiques han votat en contra, sumant un total de 104 vots.

E-notícies

ESTAT ESPANYOL. Maig. **Brussel·les amonesta Espanya per no acceptar la targeta sanitària europea als turistes.** La Comissió Europea ha llançat aquest dijous un procediment d'infracció contra l'Estat Espanyol per no acceptar als hospitals públics de zones turístiques la targeta sanitària europea i obligar als pacients comunitaris a pagar pels tractaments que són gratuïts pels espanyols. Si en el termini de dos mesos les autoritats espanyoles no prenen mesures, l'executiu comunitari demanarà formalment una reforma legal i podria acabar portant el cas davant el Tribunal de Justícia de Luxemburg.

El Mundo

MALLORCA. Maig. **El govern balear diu que el jove senegalès mort per tuberculosi va ser atès.** La Conselleria de Salut de les Balears ha informat que Alpha Palm, el jove senegalès de 28 anys que va morir per tuberculosi el passat 21 d'abril, va ser atès tant en atenció Primària, com a l'Hospital Comarcal d'Inca. La Conselleria ha remarcat que l'assistència sanitària està garantida independentment de la situació administrativa dels usuaris. Segons l'executiu autonòmic va ser Alpha qui no va tornar després d'una primera visita al metge, contradient les recomanacions d'anar al metge de capçalera per observar l'evolució de la malaltia.

El Periódico

BALEARS. Maig. **El PP tomba la creació d'una Comissió d'Investigació per la mort d'una persona 'sense papers'.** El Parlament Balear ha rebutjat, amb els vots

del PP en contra i els de l'oposició a favor, la creació d'una Comissió per esclarir la mort per tuberculosi del jove senegalès Alpha Pam el qual no disposava de targeta sanitària. L'oposició ha demanat que es prenguin mesures per evitar que això torni a succeir i demana una investigació en profunditat. Per contra, el PP assegura que ja s'ha fet la investigació, i que és totalment innecessari formar una comissió.

Kaosenlared.net

CATALUNYA. Juny. **L'ICS rectifica una circular que instava, entre altres mesures, a cobrar per la píndola de l'endemà a estrangeres sense papers.** En el document de l'Institut Català de la Salut (ICS), s'insta a facturar l'atenció sanitària a dones embarassades i nens que siguin estrangers i no tinguin cobertura sanitària general. I afegeix que, "en tractar-se de col·lectius protegits" segons la llei d'estrangeria, "se'ls donarà cobertura pública" i no se'ls cobrarà la visita però "únicament" quan aquestes persones "no tinguin recursos" econòmics. I afegeix que "caldrà que ho acreditin" però no concreta el com. El Fòrum Català d'Atenció Primària (FoCAP) ha estat el primer a denunciar-ho i la creixent alarma entre els metges ha obligat a l'ICS a aclarir el contingut i dir que es tracta d'un error desafortunat en el redactat.

Ara

ESTAT ESPANYOL. Juny. **L'assistència sanitària gratuïta a sense papers a votació en el Congrés.** EL PSOE sotmetrà a votació al Ple del Congrés la reposició de l'assistència sanitària les persones d'origen d'immigrant en situació administrativa irregular a través d'una moció. La iniciativa demana una política d'integració de les persones immigrades i garantir els seus drets fonamentals.

El diario.es

ESTAT ESPANYOL. Juliol. **Les persones que no tinguin targeta sanitària hauran de pagar entre 60 i 157 euros al mes.** Els residents a l'Estat Espanyol que no tinguin targeta sanitària al no reunir la condició d'assegurats ni beneficiaris de la Seguretat Social hauran de pagar entre 60 euros al mes si són menors de 65 anys i 157 euros si superen aquesta edat, per a poder accedir a la cartera bàsica de la sanitat pública.

La Vanguardia

CATALUNYA. Juliol. **La PasuCat va recordar quins són els col·lectius no assegurats que poden rebre assistència mèdica gratuïta.** Amb l'objectiu de dissipar els dubtes existents a la societat sobre qui pot rebre assistència sanitària d'acord amb el Reial Decret 16/2012, la PasuCat va recordar-ne alguns aspectes importants. De les persones estrangeres sense cobertura mèdica, podien rebre assistència sanitària els menors d'edat, les dones durant l'embaràs i el postpart, i les persones amb malalties greus o accidents (aquests últims, d'urgència), fins al moment que la malaltia s'hagués estabilitzat o curat.

ESTAT ESPANYOL. Agost. **Les persones immigrades en situació irregular han de pagar fins a 3.517 euros per un tractament de radioteràpia.** Un document va mostrar les tarifes que el Govern de Maria Dolores de Cospedal va decidir aplicar a aquells que haguessin rebut assistència sanitària a la comunitat de Castella la Manxa, a partir del gener del 2013 i que no tinguin dret a l'assistència sanitària gratuïta o fossin persones immigrades en situació irregular. Per un tractament de radioteràpia hauran de pagar 3.517 euros, per un dia d'estada a la UCI entre 1.587 i 2.993 euros i fins a 6.640 euros per un part. Per una única sessió de quimioteràpia, hauran de pagar 270 euros amb el cost dels medicaments a part.

Els estrangers en situació irregular només podran rebre assistència mèdica d'urgència quan es tracti d'assistència a l'embaràs, part i postpart, o si són menors d'edat. Això sí, fent front a les despeses corresponents al servei.

Público

ESTAT ESPANYOL. Agost. **L'afiliació a la Seguretat Social de ciutadans i ciutadanes d'origen estranger mostrava una tendència negativa al mes d'agost respecte als mesos anteriors.** Entre juliol i agost es va produir una baixa de 8.920 ocupats i ocupades d'origen estranger afiliats a la Seguretat Social (-0,54%). Segons el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, es van perdre 132.029 afiliats i afiliades d'origen estranger respecte al juliol de l'any anterior, 2012. Això mostra com la pèrdua de treball continua afectant més als treballadors i treballadores d'origen estranger que als nacionals. Catalunya va ser la comunitat autònoma amb un major número mig d'afiliats i afiliades d'origen estranger, 382.444 treballadors i treballadores (23,42% del total).

La Información

ILLES BALEARS. Agost. **L'exclusió de la reforma sanitària.** Metges del Món, juntament amb altres entitats, va denunciar casos de ciutadans i ciutadanes d'origen estranger que s'havien vist afectats per la nova reforma de sanitat que els exclouïa del Sistema Nacional de Salut. La mateixa entitat explicava que des de l'aprovació de la normativa, més de 240 persones immigrades en situació irregular havien arribat a l'entitat en busca d'una "porta de sortida", ja que molts d'ells havien estat expulsats de les llistes d'espera. Tot i així, la ministra de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, Ana Mato, va afirmar que "tots els ciutadans i ciutadanes tenien dret a la sanitat i urgència i que estaven subjectes a totes les necessitats sanitàries".

Europa Press

ESTAT ESPANYOL. Agost. **Un any de la reforma sanitària.** La Reforma Sanitària va implicar l'expulsió de les persones immigrades en situació administrativa irregular del sistema públic de salut i va afegir mesures com el copagament de medicaments. L'organització Metges del Món va documentar prop de 1.000 casos de persones que havien estat excloses i van denunciar el que consideraven una reforma injusta. Amb l'objectiu de documentar de forma precisa tots els casos d'exclusió i desigualtat, es van obrir una sèrie d'observatoris per tot l'Estat espanyol.

El cas d'Alpha Pam, un jove senegalès que va morir per tuberculosi, va ser el cas que va exemplificar la realitat i les conseqüències de l'aplicació del Real Decret Llei 16/2012, ja que al ser exclòs del sistema de sanitat pública, el seu historial ja no hi figurava i això va impedir que la seva malaltia fos diagnosticada a temps.

Metges del Món

ESTAT ESPANYOL. Agost. **L'incompliment de l'assistència sanitària en casos reconeguts com especials.** El Real Decret Llei 16/2012, establia una sèrie de "situacions especials" on certes persones tindrien dret a ser ateses sense restriccions ni factura, és el cas de nens, dones embarassades i malalts d'urgència. Tot i així Jo Sí Sanitat Universal i Metges del Món van denunciar-ne l'incompliment.

Moltes dones embarassades sense targeta sanitària van ser enviades directament a urgències, quan tenien dret com a mínim a una visita ginecològica. Al mateix temps, la desinformació feia que moltes immigrants visquessin el seu embaràs sense assistència mèdica. També es va denunciar la situació de famílies a les quals se'ls va denegar l'atenció del menor per falta de targeta sanitària. Finalment, les dones víctimes de violència de gènere no estaven contemplades com a excepció en el Real

Decret Llei, per la qual cosa quedaven fora de l'atenció primària, que és el lloc on generalment es detecta la majoria de casos de violència masclista.

El Diario.es

CATALUNYA. Agost. **La PasuCat va alertar que les directrius de l'aplicació del Decret Llei 16/2012 no són clares.** Un any després de l'aplicació de la nova llei de sanitat, que deixava sense cobertura sanitària a un gran nombre de persones, la PasuCat va denunciar que la seva aplicació encara era confusa. La plataforma, gràcies al seguiment de casos que vulneren els drets d'accés a la sanitat de persones immigrades, va comunicar que la mala gestió dels serveis sanitaris provocava confusió i desconfiança a l'hora d'accedir a l'atenció mèdica. Així doncs, tots aquests fets podien causar problemes a la salut de moltes persones.

ESTAT ESPANYOL. Setembre. **Tot i l'exclusió de les persones immigrades en situació irregular degut a la reforma sanitària, ONGs de metges i infermeres van continuar atenent als pacients.** Al mateix temps, ciutadans i ciutadanes es van organitzar als barris per proporcionar ajuda i acompanyament a les persones immigrades sense papers per accedir als serveis sanitaris. L'organització Yo sí Sanidad Universal, va crear una xarxa per tot l'Estat Espanyol on s'assessora a les persones immigrades sense papers per garantir que se'ls presti l'atenció mèdica necessària.

El País

CATALUNYA. Octubre. **La PasuCat va dur a terme una campanya per retirar dels centres sanitaris els cartells de l'Apartheid Sanitari.** La Plataforma per una Atenció Sanitària Universal a Catalunya va impulsar una campanya entre la ciutadania per tal de denunciar aquells cartells que indicaven que es reclamaria el pagament de la visita a aquelles persones sense cobertura sanitària, i així aconseguir la seva retirada. La PasuCat va denunciar que en cap cartell s'informava de que els menors d'edat o les dones embarassades sí podien ser atesos de manera gratuïta. Segons la plataforma, l'única funció d'aquells cartells era dissuadir la població en comptes d'informar-la correctament.

CATALUNYA. Desembre. **La PasuCat aconsegueix retirar més d'una vintena de cartells de l'Apartheid Sanitari.** Gràcies a la col·laboració d'entitats i ciutadania, la PasuCat va denunciar i aconseguir la retirada de més de 20 cartells dels centres sanitaris de tota Catalunya.

Posicionaments públics

COMUNICAT

La fi de la sanitat universal i gratuïta?

Plataforma per una Atenció Sanitària Universal. 28 de març de 2013.

Aquest 31 de març finalitza el termini que va donar la Generalitat de Catalunya per a què les persones que perdrien el dret a assistència sanitària amb el Decret de Llei espanyol regularitzessin la seva situació amb el Departament de Salut de Catalunya. Tot i així, es calcula que més de 10.000 persones quedaran desatenses, també persones de col·lectius vulnerables com menors i dones embarassades, segons hem detectat des de diferents entitats. Per tal d'evitar-ho i de pal·liar les greus conseqüències de les retallades en sanitat, organitzacions, moviments socials i professionals ens hem organitzat en una Plataforma per una Atenció Sanitària Universal (@pasu_cat).

El Govern Espanyol va aprovar el Decret – Llei 16/2012 el passat setembre, abolint la universalitat de l'accés a l'atenció sanitària. La Generalitat es va desmarcar d'aquesta mesura discriminatòria i va emetre una instrucció (10/2012) que ampliava els criteris del Decret-Llei i donava de termini fins el 31 de març del 2013 per regularitzar la situació de les persones afectades. En aquests mesos s'han detectat problemes i entrebancs diversos per evitar que aquestes persones no perdessin la seva targeta sanitària. Tanmateix hi ha hagut manca d'informació, tant a persones usuàries com a professionals de la salut, i manca de coordinació entre les diferents administracions competents (CatSalut, Institut Nacional de la Seguretat Social, etc.).

Per altra banda, la Instrucció 10/2012 de la Generalitat vincula l'atenció sanitària a l'empadronament, i fa una distinció entre els i les pacients segons el temps d'empadronament (menys de 3 mesos, no té dret a accés; fins a un any, accés només a atenció primària; més d'un any, dret a atenció d'especialistes), de manera que igualment trenca el concepte d'universalitat.

Per aquest motiu organitzacions, moviments socials i professionals de la salut ens hem organitzat per vetllar pel compliment del dret universal de protecció i accés a la salut a Catalunya. Per una banda, volem demanar al Govern de Catalunya que garanteixi l'atenció a totes les persones que resideixen a Catalunya, independentment de la seva situació administrativa ni el temps que fa que hi estan empadronades, especialment aquelles persones que es troben en situacions de vulnerabilitat social. Demanem als professionals del món de la salut que compleixin el seu jurament hipocràtic i donin atenció a totes les persones que ho necessitin (manual de desobediència preparat per personal de medicina). I, molt important, als responsables dels municipis, que vetllin pel dret dels ciutadans i ciutadanes a empadronar-se.

Per una altra banda, hem creat un Observatori amb l'objectiu de recollir els casos de vulneració del dret a l'atenció sanitària. Mitjançant un senzill formulari podreu fer arribar el vostre cas o del que en tingueu coneixement, per tal que el puguem gestionar (en cas necessari) i organitzar un recull el més complet possible de tots els casos afectats per aquesta normativa injusta i discriminatòria.

COMUNICAT

Defensem el dret a l'accés a la sanitat pública.

Plataforma d'Assistència Sanitària Universal de Catalunya. 19 d'abril de 2013.

Demà, 20 d'abril de 2013 es complirà un any de l'aprovació del Reial Decret Llei 16/2012 de mesures urgents per garantir la sostenibilitat del Sistema Nacional de Salut i millorar la qualitat i la seguretat de les seves prestacions.

Davant la greu vulneració de drets que suposa l'aplicació d'aquest Reial Decret s'ha creat la Plataforma d'Assistència Sanitària Universal de Catalunya, formada per organitzacions de professionals del món de la salut, entitats i moviments socials de Catalunya.

Aquestes entitats considerem que la salut és un dret universal irrenunciable i que els nostres governs han de garantir l'accés al sistema sanitari públic a tota la població sense distincions. El nostre objectiu és vetllar pel compliment del dret universal de protecció i accés als serveis sanitaris a Catalunya.

En aquest sentit també volem manifestar que la Instrucció 10/2012 del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, que es dicta per ampliar la cobertura sanitària pública de persones que la legislació estatal exclou, tampoc garanteix el dret a la salut a totes les persones que viuen a Catalunya.

Aquestes noves normatives, tan a nivell estatal com autonòmic, esdevenen nous models d'atenció sanitària que atempten contra la salut com a dret fonamental.

En aquest context aquesta plataforma pretén recollir, fer seguiment i denunciar tots els casos de vulneració del dret a la salut que sorgeixin en el marc del sistema català de sanitat pública. Des de la Plataforma d'Assistència Sanitària Universal de Catalunya fem una crida a les organitzacions i persones a nivell individual per tal que ens facin arribar qualsevol cas de vulneració del dret a la salut del que tinguin coneixement i els convidem a adherir-se a aquesta plataforma.

Cal que totes i tots sumem les nostres forces i oferim resistència a totes aquelles polítiques que, justificant-se en la crisi econòmica, contribueixen a construir societats cada cop més desiguals i injustes.

Més informació: www.sanitatxtothom.blogspot.com.es

Les entitats que formen part de la Plataforma d'Assistència Sanitària Universal de Catalunya actualment són: Associació de Professionals de l'Estrangeria - Associació de Dones Musulmanes a Catalunya - Associació Papers i Drets per a totes i tots - Comitè 1r de Desembre - Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB) - Forn de Teatre Pa'tothom - Fòrum Català d'atenció Primària (FOCAP) - Fundació Migrastudium - Fundación Secretariado Gitano - Grup de Treball Defensa Sanitat Pública 15M-Barcelona - Metges del Món Catalunya - Projecte dels Noms-Hispanosida - Secretariat d'Entitats de Sants, Hostafrancs i la Bordeta - SOS Racisme Catalunya

COMUNICAT

Insistim en què les embarassades, menors i urgències tenen dret a atenció sanitària gratuïta. Plataforma per una Atenció Sanitària Universal. 19 de juliol de 2013.

Davant l'allau de desinformació i confusió que hem observat en els darrers mesos entre els ciutadans i ciutadanes i entre els propis treballadors de la sanitat pública catalana sobre la nova normativa en relació a la cobertura sanitària pública de les persones en situació irregular, creiem necessari aclarir alguns punts i informar tots els ciutadans i ciutadanes sobre els seus drets en matèria de salut a Catalunya.

Tal com queda reflectit en el RDL 16/2012, “los *extranjeros no registrados ni autorizados como residentes en España, recibirán asistencia sanitaria en las siguientes modalidades:*

a) De urgència por enfermedad grave o accidente, cualquiera que sea su causa, hasta la situación de alta médica.

b) De asistencia al embarazo, parto y postparto.

En todo caso, los extranjeros menores de dieciocho años recibirán asistencia sanitaria en las mismas condiciones que los españoles.”

Per tant, totes les persones en situació administrativa irregular que es trobin en algun d'aquests tres supòsits, tenen dret a una assistència sanitària de cobertura pública i, per tant, totalment gratuïta.

Catalut assegura que totes les dones embarassades i els menors d'edat en situació administrativa irregular, tenen garantida l'assistència sanitària i poden demanar directament la targeta sanitària individual als seus centres d'atenció primària (CAP).

L'intent de facturar qualsevol activitat assistencial a usuaris o usuàries que es trobin en qualsevol d'aquests tres supòsits suposa una vulneració de la legislació vigent i del dret a la salut dels catalans i catalanes i un clar greuge comparatiu respecte la resta de comunitats autònomes de l'estat espanyol, on l'assistència en aquests casos es considera de cobertura pública i gratuïta.

Per altra banda, tal com indica el RDL 16/2012, l'assistència sanitària queda assegurada en situacions d'urgència fins a la situació d'alta mèdica. Considerem oportú recalcar que l'alta mèdica no necessàriament finalitza en el moment de l'alta de l'hospital o del centre d'urgències on el pacient rep l'atenció inicial, sinó quan té lloc la curació o estabilització de la malaltia urgent per la qual el pacient ha consultat. Després de l'alta del servei d'urgències el pacient pot requerir una continuïtat assistencial a través dels serveis assistencials de l'atenció primària (Centre d'Atenció Primària o altres) que cal garantir en les mateixes condicions. Serà el professional/s responsable/s del pacient qui decideixin el moment d'alta mèdica.

COMUNICAT.

La salut a Catalunya continua en perill. Plataforma per una Atenció Sanitària Universal. 2 de setembre de 2013.

A Catalunya l'aplicació del Decret Llei 16/2012 segueix posant en risc la salut de les persones.

El 1 de setembre 2013 es complirà un any de l'aplicació del Reial Decret Llei 16/2012 de mesures urgents per garantir la sostenibilitat del Sistema Nacional de Salut i millorar la qualitat i la seguretat de les seves prestacions.

La Plataforma d'Assistència Sanitària Universal de Catalunya, formada per organitzacions de professionals del món de la salut, entitats i moviments socials de Catalunya, alerta que la lentitud en la resposta als problemes identificats i la mala coordinació entre institucions pot estar produint danys irreparables en la salut de moltes persones.

Les entitats i els grups d'acompanyament que fem seguiment a l'aplicació del Reial Decret-Llei a Catalunya continuem detectant dificultats en l'accés a l'atenció sanitària i mancances institucionals s'han cronificat en el temps i no es resolen. Tots els casos de vulneració de drets es revisen, però posa en evidència que sempre es tracta de les mateixes tipologies, per tant és evident que no es prenen les mesures estructurals adequades.

Denunciem la Iniquitat en el territori català de l'aplicació del Reial-Decret per una manca de directrius clares per part del Catsalut. La diversitat de gestió dels serveis que tenim a Catalunya i de responsables de les àrees sanitàries fan que a Catalunya hi hagi molta diferència en relació als criteris d'obtenció de la targeta sanitària), d'admissió i facturació de l'atenció sanitària generant incertesa i desconfiança entre les persones que precisen d'aquesta atenció.

L'experiència amb les persones que atenem ens mostra que existeix un veritable laberint administratiu que clarament actua com a mesura dissuasòria abans de poder accedir a l'atenció urgent, de les dones embarassades i dels menors d'edat. Aquesta situació no només té impacte a curt termini sinó que es incalculable el dany per la salut global de Catalunya.

La facturació de les urgències, i la facturació de les visites a menors i dones embarassades és un fet que constantment hem denunciat i que encara s'està produint a Catalunya, i posa en evidència la manca de criteris unificats a tot el territori, així com també la poca voluntat de solucionar aquest problema per part dels seus màxims responsables.

Les entitats catalanes considerem que la salut és un dret universal irrenunciable i que els nostres governs han de garantir l'accés al sistema sanitari públic a tota la població sense distincions. El nostre objectiu és vetllar pel compliment del dret universal de protecció i accés als serveis sanitaris a Catalunya. I considerem que les mesures adoptades pel nostre Govern són insuficients per poder garantir-les.

En aquest sentit també volem manifestar que la Instrucció 10/2012 del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, tot i que es va dictar amb l'objectiu d'ampliar la cobertura sanitària pública de persones que la legislació estatal exclou, segueix generant exclusió i dificultats per poder accedir al dret a la salut a totes les persones que viuen a Catalunya.

Denunciem la poca voluntat dels Ajuntaments catalans de complir la Llei que els obliga a facilitar l'empadronament, incomplint a més a més la recomanació que va fer el Parlament de Catalunya al respecte.

Volem ressaltar que aquest no és un tema administratiu, sinó que és un tema polític, perquè és des dels estaments polítics que es donen les directrius per solucionar, dificultar o alentir el temes cabdals d'un país. Per aquest motiu demanem al Conseller de Salut que ens expliqui quines mesures específiques ha posat en marxa per evitar aquesta iniquitat i vulneracions de drets.

En aquest context aquesta plataforma pretén recollir, fer seguiment i denunciar tots els casos de vulneració del dret a la salut que sorgeixen en el marc del sistema català de sanitat pública. Des de la Plataforma per una Atenció Sanitària Universal a Catalunya fem una crida a les organitzacions i persones a nivell individual per tal que ens facin arribar qualsevol cas de vulneració del dret a la salut del qual tinguin coneixement i els convidem a adherir-se a aquesta plataforma.

Cal que totes i tots sumem les nostres forces i oferim resistència a totes aquelles polítiques que, justificant-se en la crisi econòmica, contribueixen a construir societats cada cop més desiguals i injustes.■

COMUNICAT

Consellera Rigau, així no.

SOS Racisme, 10 de desembre de 2013. *Davant les declaracions de la Consellera Rigau en relació als resultats de l'Informe PISA.*

La consellera d'Ensenyament, Irene Rigau, en una roda de premsa que va tenir lloc el passat dimarts 3 de desembre, va atribuir l'estancament general dels resultats de l'informe PISA 2012 a Catalunya a les "diferències socioculturals de l'alumnat i a l'alt percentatge d'estudiants procedents d'altres països...", cosa que no passa en altres comunitats autònomes que han obtingut millor puntuació".

Des de SOS Racisme Catalunya considerem que les declaracions realitzades per la Consellera d'Ensenyament la setmana passada són del tot inapropiades. Posem en dubte la base científica d'aquestes afirmacions i denunciem que malmeten anys d'esforços per promoure el valor de la convivència en la diversitat. Per tant, mereixen una rectificació per part de la Sra. Rigau.

Són afirmacions que lluny de promoure el valor positiu que comporta la diversitat present a les nostres aules; consoliden els prejudicis vers l'alumnat d'origen estranger i dificulten la construcció d'una societat cohesionada.

Som conscients que l'escola pública està patint, els darrers anys, un seguit de retallades pressupostàries que dificulten garantir una educació universal, de qualitat i pública per a tothom. Una reducció de pressupostos que té com a conseqüència, entre altres: menys professionals i menys recursos per poder atendre les necessitats educatives actuals de la societat catalana. I hem de lloar els esforços que els professionals de l'ensenyament estan fent perquè l'alumnat no es vegi perjudicat.

Aquesta realitat, i no la presència de nens i nenes provinents de diferents classes socials o diferents orígens, és la causa real de dificultats dins de les aules catalanes. I en aquest sentit, considerem imprescindible que des del govern s'articuli un discurs que ajudi a la ciutadania a entendre la casuística de l'informe PISA, així com també els motius i les responsabilitats dels resultats negatius de l'any 2012.

Les respostes senzilles a situacions complexes, com ara la realitat del sistema educatiu, atacant una part de la nostra societat, és un discurs propi de partits o governants populistes i demagogs. I no és digne del Govern de Catalunya ni de la Conselleria d'Ensenyament.

I és per això que demanem que la Consellera Rigau s'excusi de les seves paraules i les rectifiqui. I que treballi per defensar una educació que garanteixi la igualtat de drets i oportunitats, per mantenir l'escola com motor d'ascensor social i donar eines per la construcció d'una Catalunya justa, diversa i igualitària.

ARTICLE

Igualdad y ciudadanía en un contexto de migración mundial. ¿Son conceptos compatibles desde una perspectiva de derechos humanos?

Karlos Castilla, Universitat Pompeu Fabra. Doctor en Dret i membre de SOS Racisme Catalunya. Ponència al Parlament Europeu. Estrasburg, França, 8 de novembre de 2013.

Los conceptos *igualdad* y *ciudadanía* no son fáciles de definir, y menos si se toman en cuenta las distintas áreas del conocimiento que se ocupan de su estudio y análisis, pues si bien, por ejemplo, desde la sociología, la ciencia política, la historia o el derecho se puede llegar a acuerdos y entendimientos comunes respecto a ambos términos a partir de algunas líneas muy generales, en el detalle de las perspectivas y debates particulares de cada área surgen sutiles diferencias que no siempre llevan a significados unívocos.

Ante ello y al no tener como fin esta presentación entrar al debate de tan interesantes perspectivas, debo advertir que la *igualdad* y *ciudadanía* a las cuales yo me referiré y que me interesan para los fines de este breve análisis son: la *igualdad* que como principio jurídico incluye la igualdad de derechos y la igualdad ante la ley, estrechamente vinculada con la prohibición de discriminación, misma que se encuentra reconocida en un gran número de textos constitucionales alrededor del mundo y en prácticamente todos los tratados de derechos humanos. En tanto que la *ciudadanía* a la cual me referiré es a aquella calidad jurídica por medio de la cual se vincula fundamentalmente a los derechos, privilegios, responsabilidades y obligaciones con una persona en virtud de su pertenencia a una comunidad política en particular (la cual puede/debe incluir otras comunidades políticas, sociales y culturales minoritarias que a su vez se vinculan a la predominante), misma que normalmente encuentra reguladas las condiciones para su asignación en los textos constitucionales de cada país, aunque también en algunos tratados.

De esa manera, bajo el concepto *igualdad* se debe entender que hoy en día se incluye a cualquier persona, a cualquier ser humano, pese a que históricamente las primeras proclamaciones de este principio hacían referencia sólo a la “igualdad de todo hombre”, a que “todos los hombres [eran] iguales frente a la ley” como reflejo de una sociedad que de manera abierta excluía a la mujer y a otras personas, y que por fortuna evolucionó para incluir a toda persona². *Igualdad* que debe tener en cuenta y debe garantizar la diversidad, los derechos de las mayorías pero también los de las minorías, lo que implica generar un equilibrio para que los derechos de toda persona sean posibles y no sólo deseables, pero siempre sin afectar los derechos de otra persona a partir de entender cómo se da esa interrelación en que están presentes contextos históricos, sociales y culturales de desigualdad y discriminación. Una *igualdad* que obliga a que se respeten los derechos y libertades reconocidos en los textos jurídicos nacionales e internacionales y a garantizar el libre y pleno ejercicio de éstos a toda persona que esté sujeta a la jurisdicción de un Estado, sin discriminación alguna por motivos de raza, color, sexo, idioma, religión, opiniones políticas o de

² No puedo dejar de señalar que, lamentablemente, muchos de estos avances se han dado sólo de manera formal al reconocerse jurídicamente, pero aún existen muchos ámbitos en los que la igualdad de derechos para las mujeres está lejos de ser una realidad. En este ámbito y estrechamente vinculado con la *ciudadanía* pensemos en la participación que las mujeres tienen en la vida política, partiendo del hecho de que su derecho al voto se reconoció hace no muchos años y aún existen países en los que ello no ha ocurrido.

cualquier otra índole, *origen nacional* o social, posición económica, nacimiento o cualquier otra condición social.

Por su parte, el término *ciudadanía* que con el surgimiento del Estado-nación buscó ser justamente un elemento esencial de inclusión para alcanzar la igualdad jurídica entre todas las personas que pertenecen a una comunidad política determinada y que evolucionó para incluir a todo hombre y a toda mujer; en la actualidad, así como en el pasado en la antigua Grecia o Roma y momentos históricos posteriores como la época Feudal y otras en las que se excluía de los atributos de ciudadano a mujeres, esclavos o súbditos y extranjeros quienes no podían ser ciudadanos plenos para participar en la *res publica*; la *ciudadanía* hoy es un concepto que está lejos de ser una referencia que implica igualdad jurídica al seguir excluyendo implícitamente a las personas que no pertenecen a la nación mayoritaria del país³, así como explícitamente a los extranjeros, aun cuando la comunidad política actual en el siglo XXI ya no puede ser entendida sólo dentro y a partir de las fronteras de los países, según nos lo demuestra la palpable globalización en la que vivimos.

Lo anterior era irrelevante para el Estado-nación en su concepción original al no existir un concepto de *igualdad* de las personas como lo conocemos ahora, y lo sería si se mantuvieran las mismas condiciones de entonces. Esto es, si la Soberanía como elemento de poder que se ejerce internamente sin sometimiento a un poder superior ejercido por un agente externo⁴ continuara siendo su gran fortaleza sin debilidades, si la Soberanía permaneciera infranqueable por sus fronteras de autoridad y no sólo territoriales, si el Estado se mantuviera aislado y no inmerso en una creciente globalización que desde una perspectiva dominada por el comercio y los intereses económicos ha derrumbado todo tipo de fronteras y dejado tan sólo una descripción casi esquelética de lo que en algún momento fue ese Estado-nación. Una globalización que ha erosionado de forma drástica la capacidad de gobierno del Estado-nación, que afecta significativamente a las políticas y a las instituciones nacionales, en especial a las de los países más débiles y pobres, y que además, desempeña un papel crucial en la explicación de la incidencia del incumplimiento de los derechos humanos y la persistencia y gravedad de la pobreza mundial⁵.

Pero, pese a esa crisis del Estado-nación que ha cedido en prácticamente todos los ámbitos, el último reducto de esa otrora gran Soberanía y capacidad de gobierno ha decidido mantenerse en esencia sólo respecto a la relación de dicho Estado con los individuos como parte más débil en una relación de poder, convirtiendo a la *ciudadanía* en el mecanismo que, siempre vinculado a la *nacionalidad*⁶ —como en el modelo tradicional del Estado-nación—, sólo reconoce los derechos vinculados a la primera a quien cuente con la segunda⁷, aun cuando se haya decidido integrarse en una comunidad política determinada distinta a la de su nacionalidad y, pese a que en los otros ámbitos inmersos en la globalización, éstos dos términos sean irrelevantes o simplemente indicativos-informadores en, por ejemplo, el intercambio de capitales o bienes y servicios.

³ Cfr. Kymlicka, W., *Ciudadanía multicultural. Una teoría liberal de los derechos de las minorías*, Paidós, Barcelona, 1996, p.p. 240-263.

⁴ Cfr. MacCormick, N., *Questioning sovereignty: Law, state, and nation in the European Commonwealth*, Oxford, Oxford University Press, 1999, p. 29 y 127.

⁵ Cfr. Pogge T., *La pobreza en el mundo y los derechos humanos*, Paidós, Barcelona, 2005, p. 182.

⁶ Cfr. Preuss, U.K., Koenig-Archibugi, M. and Lefebvre, E., "Traditions of citizenship in the European Union" in *Citizenship Studies*, núm. 7, p.p. 3-14.

⁷ La nacionalidad como base de toda esta estructura soberanista suele sustentarse en el sentimiento y discurso popular acerca del "patriotismo" y el desarrollo de nacionalismos corrientes, sofisticados y explicativos, como lo describe Thomas Pogge. Para más detalle de esto, véase: Pogge T., *op. cit.*, p.p. 155-188.

Y, peor aún, que pese a que en esa globalización en su perspectiva jurídica en materia de derechos humanos la *ciudadanía* resulta irrelevante para el reconocimiento de derechos y libertades⁸ —salvo expresa excepción casi generalizada respecto a específicos derechos políticos—, en los Estados y por los Estados hay un cínico distanciamiento de esa obligación de reconocimiento universal de derechos bajo el argumento de la puesta en práctica de su autoridad soberana para reconocer quién es su nacional, a quien le otorga —no reconoce— esa *ciudadanía nacionalizada* que determina quién puede ejercer y gozar de los derechos humanos.

Así, la *ciudadanía* como una de las últimas formas de expresión de la autoridad soberana de un Estado, está lejos de ser compatible con lo que dentro y fuera de las fronteras de dichos Estados se entiende por *igualdad*, y más aún, en ser un concepto compatible con el objeto y fin de los derechos humanos. Incluso, la *ciudadanía* como una de esas últimas formas de expresión de la Soberanía del Estado en la actualidad se muestra como una manera de medir justamente el poder o autoridad del Estado que la otorga, al crear *super ciudadanías* (países “desarrollados”, podríamos incluir a quienes integran el conocido como G-8 más los miembros de la Unión Europea), *ciudadanías volátiles*⁹ (países “en desarrollo” o “emergentes” que podríamos ubicar como los pertenecientes al G-20, no incluidas en el anterior) y *ciudadanías marginales* (países pobres o “sub desarrollados”, en conflicto o con escasa integración económica). Ciudadanías que, ineludiblemente vinculadas a la nacionalidad “patriótica” y sin tomar en cuenta la efectiva pertenencia a una comunidad política, son a partir de las cuales se determina y hace depender el ejercicio y goce de los derechos humanos que corresponden a una persona, no sólo dentro de un Estado, sino frente a otros Estados, generando con ello una *ciudadanía* graduada en diferentes niveles¹⁰, una *ciudadanía* que discrimina en razón del origen nacional el ejercicio y goce de los derechos humanos. Una *ciudadanía* que rompe con el principio de igualdad, y que lejos de ser sólo el medio para identificar el vínculo de pertenencia con una comunidad política, es una negación de los derechos de la persona, de la igualdad de derechos entre los seres humanos.

“[L]a ciudadanía de nuestros países ricos representa el último privilegio de *status*, el último factor de exclusión y discriminación, el último resto premoderno de las desigualdades personales que contradice la aclamada igualdad de los derechos fundamentales”¹¹. La *ciudadanía* en el marco de una sociedad globalizada e inmersa en el consumo, de una comunidad política globalizada aun sin pedirlo, se ha convertido en la principal contradicción jurídica, pero también moral, de la formulación universal e inclusiva de los derechos humanos, en la inexplicable excepción a una forma lingüística de reconocimiento de derechos que supone el principio de *igualdad*.

Todo lo cual, si se coloca en el contexto de migración mundial que de manera creciente se ha dado como resultado de esa misma globalización, de ese debilitamiento del Estado-nación al mostrarse por medio del consumo sin límites y la riqueza económica lo que en apariencia representa “un mundo mejor”, “una vida mejor”, un “modelo de vida” a la que se debe aspirar, pero que sólo se produce en unas regiones del mundo, o mejor dicho, cuyos beneficios sólo se reflejan en unas

⁸ Véase el contenido de los tratados de derechos humanos regionales o universales que reconocen dichos derechos a: toda persona, todo individuo, ser humano (hombre-mujer).

⁹ Las clasifico como volátiles porque no es uniforme ni constante su reconocimiento, sino que éste depende generalmente de los acuerdos comerciales que se tengan firmados con otros países, de las reservas internacionales con las que cuentan o de las condiciones económicas que tengan en un determinado momento histórico.

¹⁰ Cfr. Nash, K., “Between Citizenship and Human Rights”, in *Sociology*, British Sociological Association, Vol. 43, 2009, p.p. 1067-1083.

¹¹ Ferrajoli, L., “Cittadinanza e diritti fondamentali”, en Zolo, D. (ed), *La cittadinanza. Appartenenza, identità, diritti*, Laterza, Roma/Bari, 1994, p.288.

regiones aunque las otras pongan las materias primas¹² y la fuerza laboral, confirma que el entendimiento actual de *ciudadanía* anclado a la nacionalidad es incompatible con la más básica idea moderna de *igualdad*, pues el migrar de una comunidad política a otra no garantiza que se podrán gozar sin discriminación de los derechos humanos universalmente reconocidos.

Y es en este contexto de migración mundial en donde de manera más clara se puede observar la incompatibilidad de la *ciudadanía* y la *igualdad* desde una perspectiva de derechos humanos, pues el ejercicio de un derecho también universalmente reconocido como lo es el de *migrar*¹³ —salir libremente de cualquier país—, implica de manera implícita la renuncia al goce de otros derechos humanos al enfrentarse al requisito de *ciudadanía* (nacionalizada) que le será exigido a cualquier persona que no se encuentre en su país y dependiendo de la *calidad* de *ciudadanía* que previamente tenga otorgada, esto es, del Estado (como vínculo de nacionalidad más que por pertenencia a una comunidad política) al que se encuentre vinculada (al menos formalmente), podrá gozar y ejercer los derechos humanos que han sido universalmente reconocidos, pero que por esta condición jurídica, quedan sujetos a la *discrecionalidad soberana* del Estado. Es decir, que la *ciudadanía* se ha convertido en la gran justificación de los Estados para *discriminar* en razón de la nacionalidad pese a su expresa prohibición, para negar la *igualdad* de derechos a las personas migrantes, para crear una dignidad humana con indignantes escalas valorativas, para crear seres humanos que valen en la medida que vale un documento que les reconoce una calidad jurídica que no es una característica intrínseca al ser humano, sino que se les otorga de acuerdo con la buena o mala suerte del lugar en el que nacieron, de la fortuna o infortuna de la ascendencia con la que se cuente, de la buena o mala suerte que se tuvo al formalizar un trámite, del tipo de leyes que estén vigentes al momento de nacer.

La *ciudadanía* para poder ser vinculada con *igualdad* debe desprenderse de ese reducto soberano y alcanzar una efectiva desnacionalización de los derechos humanos, debe pensarse en una *ciudadanía cosmopolita*¹⁴ y *multinacional* en la que todas las naciones, todas las nacionalidades estén incluidas en *igualdad* de condiciones en la medida de que lo único que dicha ciudadanía representa es el vínculo de una persona con una comunidad política, vínculo que, no se debe olvidar, reconoce derechos y libertades, pero también impone deberes, que son requisitos mínimos que generan la identificación con una comunidad. Si se reconocen derechos y obligaciones sin discriminación se construye ciudadanía, se construye comunidad política en la que todas y todos son iguales en derechos y en deberes (sin obviar contextos históricos de desigualdad y discriminación), se integra no como un acto de caridad, sino como un acto de reconocimiento de la diversidad humana en la desigual comunidad política global en la que vivimos. “La ciudadanía debe desterritorializarse, hacerse menos nacional y más igualitaria”¹⁵. “La ciudadanía debe descanonizarse, hacerse menos sagrada y más democrática, de tal manera que el pasaporte y el

¹² Para comprender una parte de los efectos y causas de esto y su trascendencia en algunas de las causas de migración, véase: Wantchekon, L., “*Why do Resource Dependent Countries Have Authoritarian Governments?*”, Work paper, Yale University, December 12, 1999, <http://www.yale.edu/leitner/resources/docs/1999-11.pdf>

¹³ Véase los artículos 13.2, de la Declaración Universal de los Derechos Humanos; 12, del Pacto Internacional de Derechos Civiles y Políticos; 22, de la Convención Americana sobre Derechos Humanos; 2, del Protocolo No. 4, del Convenio Europeo de Derechos Humanos; 15 de la Declaración de Derechos Humanos de la Asociación de Estados del Sureste Asiático y 21 de la Carta Árabe de Derechos Humanos, entre otros.

¹⁴ Véase: Satz, D., “Equality of What among Whom? Thoughts on Cosmopolitanism, Statism, and Nationalism”, in Shapiro, I. and Brilmayer, L. (eds), *Global Justice*, Suppl. Volume of Nomos XLI, 1998, pp. 67-85.

¹⁵ Boaventura de Sousa, S., *Sociología jurídica crítica. Para un nuevo sentido común en el derecho*, Trotta-Ilsa, Bogotá, 2009, p. 385.

visado dejen de ser un fetiche jurídico según el cual la vida cambia y del que depende la dignidad humana de muchas personas¹⁶.

Debemos entender que la comunidad política del mundo del siglo XXI ha superado fronteras físicas, por lo que los derechos y deberes no están más sólo dentro de dichas fronteras para los nacionales, que la *igualdad* implica reconocimiento y respeto de la diversidad, que *igualdad* es pleno ejercicio de derechos y libertades, así como equitativo cumplimiento de deberes sin discriminación de ningún tipo, pero especialmente frente a la *ciudadanía*, sin discriminación en razón de la nacionalidad o el origen étnico y cultural. Que la *ciudadanía* debe significar la pertenencia a una comunidad política, no un sinónimo o elemento imprescindible de la nacionalidad, debe ser un elemento para determinar derechos y obligaciones sin discriminación por la pertenencia a una comunidad —que por cierto, ya es de hecho en este mundo global multicultural y plurinacional— y no como el referente que excluye y justifica esa aparente diferenciación que al basarse en la nacionalidad es en realidad una discriminación. Debemos tener en claro que la *dignidad humana* no está determinada por las fronteras que se cruzan, ni al salir ni al entrar, que dicha dignidad como fundamento de la *igualdad* entre seres humanos no se puede hacer depender de la *ciudadanía* que como constructo humano, como ficción jurídica hoy parece estar por encima de lo palpable y real que es la persona humana.

No es posible que en una comunidad internacional organizada que presume de ser democrática y de derechos se prefiera la igualdad de los bienes, materias y productos, la libre movilidad de éstos, antes que la de las *personas* que son justamente las que crean y han creado todo ello. No es posible que bajo el argumento de una pretendida protección de derechos (seguridad) para unos, basada en la condición jurídica de la *ciudadanía*, se discrimine y se dañe la dignidad del ser humano. No es posible en pleno siglo XXI que las fronteras nacionales sigan siendo el principal instrumento político para mantener la desigualdad en el sistema mundo mediante la separación de jurisdicciones y la definición de la pertenencia¹⁷.

En los temas en los cuales está involucrada directamente la dignidad humana, debemos buscar soluciones e impulsar cambios pero no sólo desde la teoría, del papel y la tinta, debemos hacerlo para trascender a la realidad del mundo (comunidad política local, nacional o global) en el que vivimos y habitamos.

Pensar en una *ciudadanía* desnacionalizada, en una *ciudadanía* que permita y genere *igualdad* en el contexto global en el que vivimos y en el que ello representa en gran medida el último reducto de poder soberano del desgastado Estado-nación puede considerarse *utópico*, pero es mejor ser catalogado como tal y continuar analizando y estudiando lo que ello podría representar, que quedarnos resignados ante su aparente improbabilidad mientras el dolor humano continúa en aumento en todas las regiones del mundo, en tanto un *papel* sigue importando más que un ser humano, en tanto un *constructo* humano sigue siendo más importante que el real y palpable *ser humano* mismo.■

¹⁶ *Idem.*

¹⁷ Cfr. Boaventura de Sousa, S., *Sociología jurídica crítica. Para un nuevo sentido común en el derecho*, Trotta-Ilsa, Bogotá, 2009, p. 381.

ARTICLE

Una esmena a la llei de consulta, una possibilitat per avançar en drets polítics a Catalunya.

Marco Aparicio Wilhelmi. Professor de Dret Constitucional a la Universitat de Girona i membre de la comissió jurídica de SOS Racisme. Pau Vidal i Gil. Activista de SOS Racisme i advocat. Març 2014.

“Fer preguntes és prova que es pensa”. -Rabindranath Tagore-.

Petita síntesi de l'article

La llei de consultes no referendàries i de participació ciutadana és una norma que es va començar a tramitar l'any 2013, i que serà aprovada enguany. Es tracta d'una llei que permet preguntar el parer de la ciutadania respecte d'assumptes d'especial transcendència política i que es basa en competències que podem trobar a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

No és, però, l'únic mecanisme de participació directa de la ciutadania en els afers polítics. Els seus precedents són la llei de la iniciativa legislativa popular de 2006 i la llei de consultes populars per via de referèndum de 2010, que en l'actualitat es troba pendent de resolució del Tribunal Constitucional espanyol.

A mitjans de l'any passat, abans del tràmit d'esmenes a la llei, se'n va enviar un primer redactat a diverses organitzacions i representants de la societat civil. Entre d'altres, a SOS Racisme. Després d'analitzar-ne el contingut, es va proposar l'esmena de l'article 5 que, de no ser modificat, només permetria votar a les persones majors de 16 anys empadronades a Catalunya si tenen la nacionalitat espanyola, són residents comunitaris o nacionals d'Islàndia, Liechtenstein, Noruega o Suïssa.

Partint de l'igual valor de la opinió de totes les persones residents al nostre país, amb independència de la seva nacionalitat o de la seva situació administrativa, doncs qualsevol decisió presa a resultes d'una consulta afecta a la col·lectivitat, es va defensar la necessitat de tenir en compte només l'empadronament com a condició per l'exercici del dret a ésser consultats o consultades.

A inicis del present any, superats la major part de tràmits parlamentaris, la llei de consultes no referendàries resta pendent d'aprovació. Probablement, el text del seu article 5 anirà en la línia que, juntament amb d'altres associacions i persones, vàrem defensar. Creiem que, de ser així, les consultes fetes per la via d'aquesta llei seran més representatives, els seus resultats tindran major legitimitat i podrem dir que avancem en el camí de la construcció d'una societat igualitària radicalment democràtica.

Un punt de partida: una mica de context

“Catalunya s'ha anat fent en el decurs del temps amb les aportacions d'energies de moltes generacions, de moltes tradicions i cultures, que hi han trobat una terra d'acollida”. - Preàmbul de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya-.

Tots els éssers humans, lliures i iguals, conformem les diferents societats civils en què s'articula políticament la humanitat. Com a tals, tenim el dret inalienable a prendre part en la direcció dels afers públics, que han de ser per tant expressió de la voluntat del poble. Emperò, al nostre país com a tants d'altres, sovint ens trobem amb nombrosos obstacles que dificulten i falsegen l'efectiva realització d'aquesta voluntat popular. En aquest context, no obstant, durant aquesta darrera dècada el Parlament de Catalunya ha impulsat nous mecanismes de democràcia directa, que situen els ciutadans en posició de prendre la iniciativa en la proposició de lleis, i d'opinar sobre les decisions polítiques més enllà de la distribució dels escons que dibuixa l'arc parlamentari.

La primera d'aquestes normes, el vigent **Estatut d'Autonomia de Catalunya**, contempla al seu article 122 la competència exclusiva de la Generalitat *“per a l'establiment del règim jurídic, les modalitats, el procediment, l'acompliment i la convocatòria per la mateixa Generalitat o pels ens locals, en l'àmbit de llurs competències, d'enquestes, audiències públiques, fòrums de participació i qualsevol altre instrument de consulta popular”*. El mateix precepte afegeix que el seu contingut s'ha d'entendre salvant el que disposa *“l'article 149.1.32 de la Constitució espanyola”*, que reserva a l'Estat la competència exclusiva en *“l'autorització de consultes populars per via de referèndum”*.

Per entendre l'abast d'aquest matís, cal recórrer al que afirmà el Ple del Tribunal Constitucional espanyol¹⁸. En primer lloc, segons el Constitucional, per referèndum s'ha d'entendre aquella consulta popular estrictament destinada a conèixer el parer del cos electoral i que està *“conformada i exterioritzada a través d'un procediment electoral, és a dir, basat en el cens, gestionat per l'Administració electoral i assegurat amb garanties jurisdiccionals específiques, sempre en relació amb els assumptes públics”*. En segon lloc, estarà reservada a l'Estat no només l'autorització dels referèndums sinó *“la totalitat de la disciplina d'aquesta institució (sic), és a dir, al seu establiment i regulació”*. En conclusió, la regulació i convocatòria de les consultes populars que no tinguin caràcter de referèndum correspon a la Generalitat de Catalunya, o als municipis, sempre i quan plantegin qüestions dins l'àmbit de les seves competències.

Ara bé, hom ha de tenir en compte que el significat de la paraula “referèndum” segons el diccionari de la Reial Acadèmia Espanyola de la Llengua, referència habitual als tribunals -Constitucional inclòs- per a la interpretació gramatical d'un determinat concepte jurídic, era en aquell moment tot *“procediment jurídic pel qual se sotmeten al vot popular lleis o actes administratius dels quals se'n proposa la ratificació per part del poble”*. La vint-i-tresena edició, que cobrarà vigència a les acaballes del 2014, curiosament en modifica ara l'entrada en el següent sentit: *“procediment pel qual se sotmeten al vot popular lleis o decisions polítiques amb caràcter decisor i o consultiu”*, fet que pot condicionar l'abast de futures sentències en aquesta matèria.

La segona llei que s'ha de destacar és la Llei 1/2006, de 16 de febrer, de la **iniciativa legislativa popular**, que permet a la ciutadania presentar Proposicions de Llei al Parlament de Catalunya. Aquesta norma regula l'exercici de la iniciativa legislativa popular (és a dir, la proposició de normes per al seu debat parlamentari, a on s'aprovaran si s'escau) estenent-lo a les persones majors de 16 anys empadronades a Catalunya. És a dir, sense excloure a persones estrangeres. Ni tan sols al col·lectiu de les que es puguin trobar en situació administrativa regular.

En tercer lloc, la Llei 4/2010, de 17 de març, de **consultes populars per via de referèndum** permet a la Generalitat i els ens locals la utilització del cens electoral per

¹⁸ A la seva Sentència número 31/2010, de 28 de juny (Fonament de Dret nº69).

a obtenir, amb efectes consultius, la opinió de les persones amb dret de vot. Posat que empra la via de referèndum, aquesta norma va ésser recorreguda pel Govern de l'Estat davant del Tribunal Constitucional, que en un primer moment va suspendre cautelarment l'aplicabilitat de la majoria del text. Emperò, no apreciant-se especials raons d'urgència, la llei torna a estar vigent¹⁹ a l'espera del que digui la sentència encara pendent de recaure.

Pas a pas: qui és el poble a les consultes populars?

“Catalunya és una comunitat de persones lliures per a persones lliures on cadascú pot viure i expressar identitats diverses, amb un decidit compromís comunitari basat en el respecte per la dignitat de cadascuna de les persones”. - Preàmbul de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

El mes de març de l'any 2013, diversos grups parlamentaris varen impulsar la Proposició de **Llei de consultes populars no referendàries i participació ciutadana**²⁰. La seva finalitat essencial serà la realització de consultes no vinculants a la ciutadania respecte d'actuacions polítiques de transcendència especial en l'àmbit competencial de la Generalitat catalana sense haver de recórrer al sistema electoral general, titularitat de l'Estat, ni -per tant- d'obtenir-ne la prèvia autorització.

Rebutjades les dues esmenes a la totalitat de la llei al maig de l'any passat²¹, es va trametre el text a diverses organitzacions i representants de la societat civil catalana per tal que hi proposessin les modificacions que creguessin adients. Des de SOS Racisme Catalunya se'n varen valorar positivament diversos aspectes, com ara que la iniciativa de les consultes no recaigui només en les administracions autonòmica i local, sinó que s'estengui a la ciutadania, i també que es doni vot als majors de 16 anys. Nogensmenys, se'n va considerar francament insuficient l'àmbit subjectiu *-qui pot votar-*. L'article 5 de la norma proposada era el següent:

“Estan legitimades per votar en les consultes populars no referendàries i per participar en els altres mecanismes de participació ciutadana, les persones que no estan privades dels drets polítics, més grans de setze anys, i que tenen la condició política de catalans, d'acord amb l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, o són ciutadans o ciutadanes dels estats membres de la Unió Europea altres que l'Estat espanyol o ciutadans o ciutadanes d'Islàndia, Liechtenstein, Noruega o Suïssa, i estan degudament inscrites com a domiciliades en el padró d'algun municipi de Catalunya”.

Com es pot veure, el *demos* de les consultes segons aquest primer redactat es limitava a les persones amb veïnatge administratiu català (persones amb nacionalitat espanyola empadronades a Catalunya) i ciutadans de la Unió Europea, Islàndia, Liechtenstein, Noruega o Suïssa. Val a dir que això suposaria un pas enrere respecte d'altres drets polítics legíslats recentment, com la iniciativa legislativa popular, que s'estén a persones empadronades a Catalunya i en situació administrativa regular. No és una incoherència que hi hagi persones legitimades per a impulsar l'adopció de lleis i que alhora no en puguin ser consultades al respecte? A més, és clar, comportaria excloure més d'un quinze per cent de la població de Catalunya, que està

¹⁹ Per mitjà de la interlocutòria 87/2011 de 9 de juny del Tribunal Constitucional.

²⁰ Publicada al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya del 27 de març de 2013.

²¹ Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya de 23 de maig de 2013.

empadronada però o bé són ciutadans extracomunitaris, o bé no tenen autorització de residència²². Així les coses, es va fer la proposta d'esmena següent:

“Estan legitimades per votar en les consultes populars no referendàries i per participar en els altres mecanismes de participació ciutadana, les persones que no han estat expressament privades dels drets polítics per una resolució ferma, més grans de setze anys, i que tenen la condició política de catalans, d'acord amb l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, o estan degudament inscrites com a domiciliades en el padró d'algun municipi de Catalunya”.

Parlant de consultes no vinculants, no sembla que es puguin al·legar obstacles jurídics per no reconèixer la titularitat de totes les persones que formen part de la comunitat (amb el límit de l'edat que es decideixi). Així és: donat que no es poden prendre decisions que vinculin directament a les institucions representatives, no s'estaria “suplantant” la voluntat de la ciutadania que, segons la Constitució, sí que té reservat el dret a vot (en eleccions autonòmiques, exclusivament les persones de nacionalitat espanyola). De fet, la pròpia extensió a menors d'edat (entre 16 i 18 anys) del dret a ser consultats ratifica aquest argument ja que, d'acord amb la regulació actual, es tracta de persones que no poden participar als processos electorals.

D'aquesta manera s'apela a la radicalitat democràtica -que creiem un valor ètic irrenunciable- per tal d'estendre la legitimació a tots els residents al marc polític de referència, més enllà de les previsions existents referides al reconeixement del dret de sufragi. Donada la naturalesa de les consultes, un cop se'n celebri una, el legislatiu l'haurà de tenir en compte i vehicular-la si s'escau en una norma aprovada al parlament, compostat per diputats escollits -ara sí- per persones amb dret de vot. Es vol recalcar, doncs, que estem parlant de dos àmbits diferents, tot i que comunicants.

El que es formula, per tant, és que la proposició de llei permeti configurar consultes amb la màxima representativitat possible, i això passa per prescindir de criteris com la nacionalitat (europea o d'un país amb acords de bilateralitat), per garantir criteris materials, com la residència efectiva, que és el que realment es vincula amb el contingut mateix del dret que es reconeix, que no és altre que la facultat que han de tenir les persones que conformen una determinada societat de ser consultades en qüestions que afecten a les seves vides. En altres paraules: l'exclusió, no imposada per cap norma jurídica superior -ni la Constitució ni l'Estatut-, de persones efectivament residents (sigui en situació legal o no) del dret a ésser consultades, implica senzillament una opció política segons la qual una sèrie de persones són considerades elements aliens, estranys a la comunitat.

On som ara: cap a l'aprovació de la llei

“Catalunya és un país ric en territoris i gents, una diversitat que la defineix i l'enriqueix des de fa segles i l'enforteix per als temps venidors”. - Preàmbul de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

Al setembre de 2013 s'inicià el procés d'esmena a la llei de consultes no referendàries i, essent una part central de la norma, l'article 5, va ser objecte de proposicions

²² Aquesta preocupació inspira la nostra reflexió “A on queda la Catalunya dels 7'5 milions?” feta pública al juny de 2013.

d'esmena per part de tots i cadascun dels grups parlamentaris²³ (no oblidem que en determina les persones legitimades a poder votar, i en conseqüència el seu contingut tindrà una influència directa als resultats de qualsevol consulta).

Segons comunicacions personals mantingudes amb diversos representants polítics, tot indica que el redactat final del text serà el proposat pel grup d'Iniciativa per Catalunya-Verds i Esquerra Unida i Alternativa, que acull la nostra proposta:

“Estan legitimades per votar en les consultes populars no referendàries i per participar en els altres mecanismes de participació ciutadana, les persones que no estan privades dels drets polítics, més grans de setze anys, i que estan degudament inscrites com a domiciliades en el padró d'algun municipi de Catalunya”.

Donat el context, els precedents aplicables²⁴, i la naturalesa de la nostra proposta (que implica el dret de vot per a tota persona empadronada, amb independència de la seva situació administrativa), s'albira que aquest dret pugui veure's limitat establint un període prudencial d'antiguitat al padró, per tal d'evitar empadronaments amb l'exclusiva finalitat d'incidir al resultat d'una consulta d'aquesta rellevància.

Per finalitzar, hem de subratllar que la llei de consultes no referendàries és, per sí mateixa, una eina democràtica aplicable a molts camps i que permetrà vehicular consultes relatives a moltes de les matèries que interessin a la societat, per impuls de la Generalitat, dels municipis i també de la pròpia ciutadania. Dit això, tampoc es pot obviar que, arribat el cas, podria esdevenir una de les vies emprades per mirar d'oferir cobertura legal a la consulta autodeterminista anunciada per al proper 9 de novembre. Més enllà de la valoració d'aquesta hipòtesi, cal assenyalar la importància política i de cultura democràtica que implicaria anunciar una consulta on el subjecte de l'anomenat “dret a decidir” fos conformat de manera igualitària pel conjunt de persones que integren la societat sense diferenciacions. Sense exclusions. ■

²³ Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya de 27 de setembre de 2013.

²⁴ Com ara el referèndum quebequès de l'any 1995, on augmentaren molt les regularitzacions d'estrangers de 1993 a 1995, disminuint altre cop el 1996. Font: "Citizenship blitz in Quebec". *The Montreal Gazette* del 31 d'agost de 1995.

REFELXIÓ

On queda la Catalunya de set milions i mig de catalans? SOS Racisme, juny de 2013. *Davant els diferents declaracions al voltant de les persones que serien cridades a votar a la consulta sobre la sobirania de Catalunya.*

No podem acceptar un sistema democràtic en el qual el 15% de la població no tingui dret a participar, perquè no compleix els principis de la democràcia.

Qualsevol procés de consulta que s'endegui negant el dret de participació d'una part de la seva ciutadania, no serà representatiu.

El projecte nacional català haurà d'incloure totes les persones, sigui quina sigui la seva condició, origen o manera de viure, i les haurà de dotar de plens drets, si no, no valdrà la pena

En iniciar el període de campanya de les passades eleccions del novembre del 2012, des de SOS Racisme també vam iniciar el debat "Quina Catalunya volem?", en el qual plantejàvem aquest moment com a decisiu per a la nostra societat, amb el repte de lluitar per la igualtat de drets i d'oportunitats i construir una Catalunya antiracista. A dia d'avui ens veiem obligats a reafirmar-nos en aquesta necessitat i posar sobre la taula una primera fita essencial que reivindicuem des dels anys noranta: el dret a vot.

"Catalunya s'ha anat fent en el decurs del temps amb les aportacions d'energies de moltes generacions, de moltes tradicions i cultures, que hi han trobat una terra d'acollida". Així es defineix Catalunya en el preàmbul de l'Estatut d'Autonomia de 2006, fent un reconeixement a les persones immigrades que formen part de la societat. Persones a qui també té en compte als seus discursos l'actual president, Artur Mas, o l'ex-president Jordi Pujol, quan parlen orgullosos de "la Catalunya dels set milions i mig de catalans". En canvi no veiem signes d'aquest reconeixement en la política diària ni en les decisions més importants que l'actual Govern està prenent en el camí cap a la sobirania.

Un exemple clar és la negació del dret a participar de les persones immigrades extracomunitàries que viuen a Catalunya, en una possible consulta popular. El text de la llei de consultes populars no referendàries que va obtenir el suport de la part majoritària del Parlament català el passat 22 de maig –amb els vots a favor de CiU, ERC, ICV i la CUP- diu que: *"Estan legitimades per votar en les consultes populars no referendàries i per participar en els altres mecanismes de participació ciutadana, les persones que no estan privades dels drets polítics, més grans de setze anys, i que tenen la condició política de catalans, d'acord amb l'Estatut d'autonomia de Catalunya, o són ciutadans o ciutadanes dels estats membres de la Unió Europea altres que l'Estat espanyol o ciutadans o ciutadanes d'Islàndia, Liechtenstein, Noruega o Suïssa, i estan degudament inscrites com a domiciliades en el padró d'algun municipi de Catalunya."*

Trobem a faltar l'oposició de les forces polítiques d'esquerres que en altres ocasions han manifestat el seu suport a reconèixer el dret a vot a les persones immigrades –ICV i la CUP, especialment, però també ERC -. I esperem –i els demanem- que així ho facin en el procés de discussió que s'ha d'iniciar a partir d'ara. I que més enllà del procés de consulta, cal defensar aquest dret com a un pilar bàsic i indispensable del possible nou estat català. Estem davant d'una oportunitat immillorable per començar a construir un país cohesionat i antiracista, en el qual tots i totes ens en sentim part

important. No la deixem perdre, ja que el camí que seguim per aconseguir una fita, determinarà quin tipus de fita aconseguim.

Com ja hem manifestat en altres ocasions, SOS Racisme Catalunya dóna ple suport al dret a decidir com un element imprescindible de la democràcia. Dret a decidir per Catalunya i per altres pobles que lluiten pel seu futur, i dret a decidir el tipus d'estat en el qual es vol constituir i també, és clar, dret a decidir altres qüestions més quotidianes i igualment rellevants. Però considerem que d'aquest dret a decidir l'han de gaudir totes les persones que formen una societat i que es veuran afectades per aquelles decisions, independentment de la seva nacionalitat o del seu país d'origen.

És per això que, en aquest procés de consulta popular, reivindicuem el dret al vot de totes les persones que viuen i treballen a Catalunya, independentment de la seva nacionalitat, cultura, religió o color de pell i continuarem reivindicant i exigint aquest dret en futures eleccions, referèndums o altres consultes democràtiques, tal com hem fet fins ara.

Efectivament, en campanyes anteriors ja hem manifestat que com en altres països de la Unió Europea ens trobem amb moltes persones d'origen immigrant que han establert la seva residència amb caràcter permanent a Catalunya, i que avui representen un 15% de la població. El fet que part de la població catalana no disposi de drets polítics té conseqüències negatives no només per als afectats directament, sinó per al conjunt de la ciutadania, ja que fa que els valors democràtics deixin de ser universals.

El dret al vot és una conquesta democràtica decisiva, i d'un alt contingut simbòlic: no es pot parlar de democràcia universal, ni d'autèntica integració, si es denega el dret de vot a una part de la població. Però manca el coratge i la voluntat política per passar de les paraules als fets.

El procés que s'ha endegat pel reconeixement del dret a decidir del poble català, tant si culmina amb la independència de Catalunya, com si porta cap a un altre camí, haurà estat positiu si sabem aprofitar-lo per aprofundir en els valors democràtics, tan sovint mistificats, i en els drets humans, que deixen de tenir sentit si els neguem el seu caràcter d'universals; no cal esperar la independència per garantir els drets de totes les persones que viuen a Catalunya, no ens podem permetre de perdre aquesta oportunitat: la història no ens ho perdonaria. De la mateixa manera que el dret a decidir dels pobles és un dret inalienable i negar-lo representa negar les mateixes bases de la democràcia, negar el dret de participació d'un determinat col·lectiu de persones – negar el dret a la ciutadania, en definitiva - també és un greu atemptat contra els principis democràtics més elementals, com ho fou en el passat negar els drets de les dones o dels esclaus.

En època de canvis transcendentals s'ha de ser valent i apostar per allò que és de justícia. En altres moments de la història es va lluitar políticament pel dret a la participació política dels treballadors o de les dones. Quan fem una mirada enrere ens sembla un fet obvi i imprescindible per a l'evolució de la nostra societat, tot i que en el seu moment va ser durament criticat i es va fer amb l'oposició de molts col·lectius i forces polítiques, amb reticències i amb por de les conseqüències. Probablement quan hagin passat unes dècades després de l'aprovació del dret al vot de les persones immigrades també ens semblaran fútils tots els arguments contraris a aquest dret, i mirarem amb orgull aquell moment perquè haurà servit per fer més estable, més cohesionada i, sobretot, més justa, la nostra societat. ■

COMUNICAT

Posicionament del CAB davant la proposta de Llei de seguretat ciutadana Consell Associacions de Barcelona, 28 de novembre de 2013.

Des del Consell d'Associacions de Barcelona (CAB) i davant les informacions que precedeixen l'aprovació de l'avantprojecte de Llei de Seguretat Ciutadana en les que s'anuncien una regressió en el dret de manifestació de la ciutadania volem manifestar el nostre total desacord. Entenem que aquesta llei es desproporcionada, més pròpia d'estats poc democràtics, que tan sols pretén criminalitzar els moviments de protesta ciutadana i de resistència pacífica.

El moviment associatiu de la ciutat durant el 2n Congrés d'Associacions de Barcelona va debatre sobre l'ús de l'espai públic. Reivindiquem que l'espai públic és l'essència de les ciutats i on es desenvolupen l'exercici de la ciutadania. El dret a manifestació pública és una forma de participació i d'expressió de la ciutadania que cal mantenir.

Per tot això fem una crida a la ciutadania a mantenir les seves mobilitzacions i expressions col·lectives no-violentes. D'altra banda, convidem l'Estat Espanyol a no desenvolupar la proposta d'avantprojecte de Llei de seguretat ciutadana i demanem que l'Ajuntament de Barcelona revisi l'Ordenança de Civisme i faci tot el possible per garantir el dret de manifestació a la nostra ciutat.

COMUNICAT

Organitzacions socials i de Drets Humans rebutgen a la prohibició del burca i el nicab.

SOS Racisme, 18 de juliol de 2013. *Davant la moció presentada per CIU al Parlament per prohibir l'ús del vel integral.*

Davant la moció presentada pel Grup Parlamentari de Convergència i Unió què insta a la Generalitat a estudiar i analitzar els supòsits de limitació o prohibició d'ocultació del rostre; i presentar, tan aviat com sigui possible, un projecte de llei on s'inclouï la regulació del "supòsit d'ocultació del rostre a l'espai públic per garantir la convivència ciutadana i la dignitat de les persones", d'acord amb la competència en matèria de seguretat pública que correspon a la Generalitat de Catalunya; i la relació manifesta d'aquesta proposta de llei amb la regulació de l'ús del vel integral a Catalunya.

Les organitzacions sotasignants manifestem que:

- La moció proposada per CIU és una estratègia per desviar l'atenció i fugir del debat que realment interessa a les famílies catalanes en aquest moment: com assegurar el seu benestar i fer front a les retallades de drets i oportunitats. Posem en dubte que aquest sigui un tema "demandat per la societat" tal i com diu el conseller Espadaler, donat que el seu ús és molt minoritari. Les preocupacions socials, moltes vegades, es creen des dels hemicicles i des dels mitjans de comunicació.
- El nostre desacord davant una prohibició que exclou i aïlla les dones que utilitzen burca o nicab i estigmatitza la població musulmana en general.
- Partim del principi de la igualtat entre dones i homes, i el rebuig a qualsevol forma de sotmetre les dones i limitar la seva llibertat, però considerem que la solució al tema del burca i del nicab no pot ser de cap manera a través de la prohibició, sinó a través de la mediació amb les dones afectades. La prohibició obligarà a aquestes dones a no sortir al carrer i estaran totalment sotmeses a l'exclusió i la marginació. A més, l'experiència d'altres països ens demostra com les prohibicions tenen l'efecte contrari al desitjat: provoquen l'augment del seu ús i el distanciament entre ciutadania i institucions.
- Sota el paraigua de la seguretat, s'amaguen les mateixes motivacions de sempre: una falsa protecció de les dones i la defensa d'uns valors culturals o morals propis.
- La vinculació de l'ús del nicab i el burca a la seguretat és una fal·làcia i una frivolitat.
- L'ocultació del rostre a l'espai públic, afecta principalment a persones disfressades en festes populars, tradicions culturals pròpies de Catalunya i Carnavals, i els casos del burca o el nicab són insignificants i la majoria de casos detectats corresponen a turistes de pas.
- Considerem que en la legislació vigent, existeixen mecanismes adequats que permeten a les forces de seguretat la identificació de les persones segons les circumstàncies previstes i de cap manera de forma indiscriminada o aleatòria (Llei 1/1992 de Protecció i Seguretat Ciutadana). De fer-se efectiva la llei que proposa,

- Es prohibiria el dret a reunió i manifestació de les dones que duen burca o nicab, entre altres conseqüències. També es crearien barreres d'accés a la salut, l'educació, el lleure i als serveis socio-culturals, entre altres.
- Davant la justificació de la necessitat de la policia de poder identificar les persones que participen en mobilitzacions o concentracions, volem reivindicar el deure dels agents de seguretat pública a identificar-se i el drets de la ciutadania d'identificar-los, fet que moltes vegades no es compleix.
- Si realment existeix la intenció de "buscar el màxim consens", com ha expressat el Conseller d'Interior, demanem que es tingui en compte l'opinió de les persones afectades i s'incorpori al debat a les dones musulmanes.
- En cas que s'utilitzi la violència, la coerció o l'amenaça per obligar les dones a vestir d'una manera determinada, la resposta de les administracions ha de ser la intervenció en cada cas concret, mitjançant el sistema de dret de família o de dret penal.
- El perill d'aquests debats que alimenten els argumentaris racistes i xenòfobs, amb els quals alguns partits polítics aconsegueixen rèdit electoral.
- És preocupant que alguns líders polítics i autoritats públiques s'hagin preocupat més per propagar discursos negatius que alimenten la xenofòbia, que per lluitar de manera efectiva contra la discriminació i contra la violència masclista, a través de polítiques públiques actives i amb mesures immediates i positives, que garanteixin plenament la lliure presència de les dones a l'espai públic.

És per tot això que un cop més fem una crida a tots els partits polítics, institucions, entitats i veïnat dels municipis perquè sumem esforços per garantir la convivència.

Cal que plegades lluitem contra qualsevol proposta política o acció que encengui els focs del racisme a la nostra societat, i que posi en perill l'estabilitat social de Catalunya.

COMUNICAT

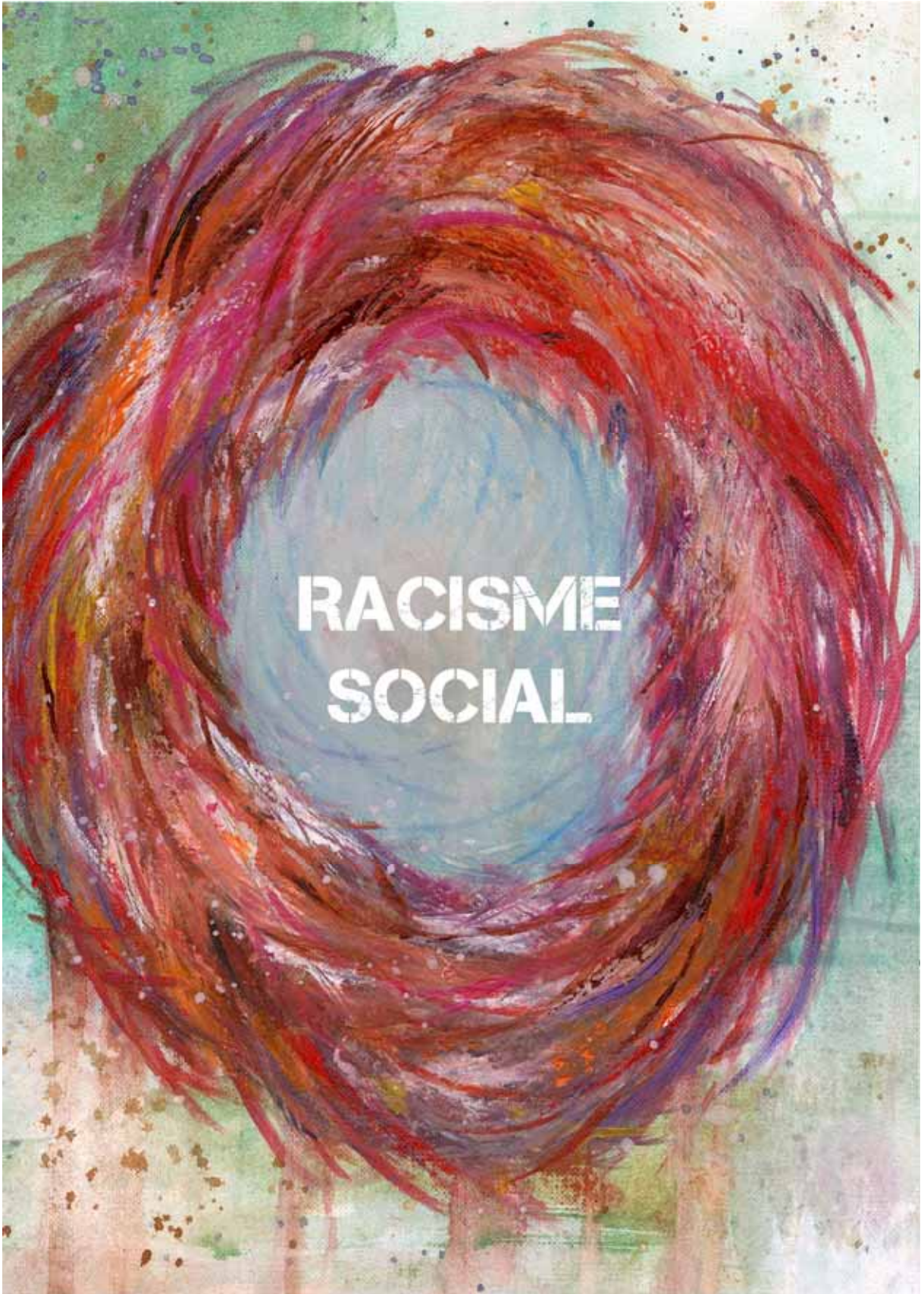
Els Mossos censen dones amb vel integral: per quin motiu i amb quines conseqüències?. *Davant la informació publicada per El Periódico de Catalunya informant que els Mossos d'Esquadra estan censant les dones musulmanes que duen vel integral i que realitzen una formació especial als seus agents en aquest sentit, i esperant que Interior confirmi aquesta informació i doni les explicacions pertinents.*

SOS Racisme, 27 d'agost de 2013.

Des de SOS Racisme Catalunya volem manifestar:

- En primer lloc, alertem de les conseqüències de la difusió d'informació tan delicada, com aquesta, segons la manera com es fa i la intencionalitat de la seva difusió: Incloure a portada un missatge que criminalitza unes persones concretes (estar "Sota sospita", com diu El Periódico, les relaciona d'entrada amb un cert delictes o perill que no està demostrat) té conseqüències en l'opinió pública i pot alimentar actituds i discursos racistes i discriminadors, així com pot generar indignació en la població assenyalada.
- Els mitjans de comunicació tenen una gran responsabilitat en aquest sentit.
- A l'espera de les explicacions d'Interior i Mossos d'Esquadra, no entenem la necessitat d'aquest "cens": és per fer un estudi sociològic? Han de dotar de dades a la comissió del Parlament que ha de regular l'ús del nicab i el burca? Si fos així posem en dubte que sigui una tasca a fer per les forces de seguretat pública o per uns altres treballadors públics, com treballadors socials, etc. I el fet que ho faci la policia dóna un missatge concret: lliga aquestes dones a la inseguretat i a situacions de perill per a la societat.
- Si l'objectiu, en canvi, és exercir un control i un seguiment d'aquestes ciutadanes de Catalunya, sense que representin una amenaça real per a la ciutadania, ho denunciem i posem en dubte que això pot vulnerar els drets fonamentals d'aquestes dones.
- Denunciem que l'extensió d'una "política de la por" que genera inquietud i inseguretat entre la població, està permetent que organitzacions governamentals com la policia vulnerin els drets de la ciutadania, i aquest no és el primer exemple de vulneració de drets en defensa d'una suposada seguretat ciutadana.
- La persecució continuada a un grup de la població concret, per la seva religió, cultura o origen, a més de ser clarament racista i xenòfoba, té unes conseqüències greus en la societat en general: malmet la convivència i la confiança entre els veïns i les veïnes.
- Recordem que com entitat de defensa de drets humans i antiracista, rebutgem la prohibició de l'ús del burca i el nicab, perquè exclou, aïlla i criminalitza les dones que els utilitzen i a la població musulmana en general. Si bé no estem a favor del seu ús, pensem que la seva prohibició no és la via per tractar el tema.

- De la mateixa manera, en cas que s'utilitzi la violència, la coerció o l'amenaça per obligar les dones a vestir o fer d'una manera determinada, les administracions i els cossos de seguretat han d'intervenir en cada cas concret i aplicar el sistema de dret o el que pertoqui per tal de garantir que cada dona actuï amb plena llibertat; però utilitzar mesures generalitzadores, estereotipadores i racistes, no facilita aquesta tasca, ans el contrari.

BLOC 3 RACISME SOCIAL

Discurs polític racista

LLEIDA. Febrer. **La CUP de Lleida denuncia a un regidor del PP per odi racial.** LA CUP de Lleida ha denunciat a un regidor del PP per odi racial arrel de les declaracions del regidor en el debat d'una moció per mostrar el recolzament a la declaració de sobirania aprovada al Parlament de Catalunya. Vilella, regidor del PP va mostrar una fotografia de la manifestació en favor de la independència de la diada de l'onze de setembre on sortia un grup de persones d'origen immigrant i va dir "*Ja em diran vostès que té de català aquest senyor de la fotografia (...) Té tant interès per la independència com jo per anar-me'n a viure al Pakistan*".

El País

CATALUNYA. Maig. **El PP proposa retallar ajuts a immigrants que portin "poc temps" a Catalunya.** El PP promourà al Parlament una moció en la que insta al Govern a restringir algunes ajudes socials a les persones d'origen estranger que portin poc temps empadronats a Catalunya. El text exigeix que es demani la residència legal i s'ampliï a dos els anys necessaris per a rebre-les. La moció es justifica dient que en temps de crisi no es just donar ajudes a persones en situació irregular mentre es retiren a gent que ha cotitzat i treballat tota la vida.

El País

Una vegada més el PP mostra la seva cara més racista i populista. **COMUNICAT.** SOS Racisme, 28 de maig de 2013. Davant la moció presentada al Parlament de Catalunya per part del Partit Popular, per a restringir les ajudes socials a les persones estrangeres. Pàg. 116

BADALONA. Setembre. **Seguretat i criminalització del barri de Sant Roc.** El conseller de Sant Roc i de Seguretat, Convivència i Participació de l'Ajuntament, Miguel Jurado va declarar que actualment al barri "*ha augmentat la presència de joves i per tant de tràfic de drogues i disputes pel territori*" i que "*això provoca disputes entre famílies, es la justícia gitana, que mai s'acaben d'integrar del tot*". Una de les primeres mesures preses per l'alcalde Xavier Garcia Albiol, va ser l'increment d'un 77% dels agents que patrullen pels carrers de la ciutat, sobretot en els barris de Sant Roc i Artigues.

La Razón

Xavier Garcia Albiol. El primer alcalde de l'estat espanyol jutjat per un delictes de provocació a l'odi i al racisme. **FET EN PROFUNDITAT.** Paula Civit, estudiant de Ciències Polítiques a la Universitat Autònoma de Catalunya. Febrer 2014. Pàg. 117

Mitjans de comunicació

ESTAT ESPANYOL. Gener. **Niño Becerra convida a marxar als aturats que sobren.** Santiago Niño Becerra, Catedràtic d'Estructura Econòmica de la Universitat Ramon Llull, diu que les persones d'origen immigrant que no tenen feina haurien de retornar els seus països si és veritat que es vol reduir el nivell de desocupació.

L'economista hi continua insistint en aquest aspecte en un apunt al seu blog, dient que "avui hi ha a Espanya 4'3 milions de persones que no són necessàries: ho van ser, però ja no ho són".
Naciodigital.cat

ESTAT ESPANYOL. Febrer. **Els mitjans de comunicació discriminen a la comunitat gitana.** La Fundación Secretariado Gitano ha recollit fins a 148 casos de discriminació en diferents àmbits al seu informe 2012. Això suposa un 30% més que l'any anterior tot i que des de 2005 la xifra de casos recollits oscil·la entre 100 i 150. També hi ha un increment en els casos de discriminació per part dels mitjans de comunicació que han passat del 32% al 2011 al 53% al 2012.
El País

ESTAT ESPANYOL. Febrer. **Indignació pels tòpics sobre els romanesos a una sèrie emesa per Cuatro.** La sèrie Palabra de Gitano ha indignat a la comunitat gitana. Isidro Rodríguez, de la Fundación Secretariado Gitano, ha criticat durament el reportatge per mostrar la cara més tòpica i arcaica de la comunitat gitana. També ha lamentat que la televisió no fomenti i ensenyi al públic una cara més progressista i sempre es centri en els estereotips que contribueixen a la discriminació d'aquest col·lectiu.
El País

Les Entitats de la Xarxa BCN Antirumors alerten del perill de fomentar estereotips a través de continguts mediàtics, com el programa "Palabra de gitano". **COMUNICAT.** Xarxa BCN Antirumors, 15 de febre de 2013. *Davant les reiterades denúncies que ha rebut la polèmica sèrie televisiva "Palabra de gitano" que reproduïx estereotips.* Pàg. 132

BARCELONA. Juliol. **SOS Racisme denuncia els discursos xenòfobs que atien el conflicte entre veïns i veïnes des dels mitjans de comunicació.** El passat dilluns dia 1 de juliol, Santiago Niño-Becerra, catedràtic d'Economia de l'IQS, afirmava que: "L'única manera de reduir la taxa d'atur és reduir la població activa". Afegia: "Una forma de reduir aquesta població activa seria amb l'emigració. (...) si tota la immigració se n'anés la taxa d'atur baixaria 10 punts". Aquestes paraules formen part de la seva intervenció en el programa "8 al dia" del periodista Josep Cuní a 8TV.
SOS Racisme

Denunciem i alertem del perill dels discursos xenòfobs des dels mitjans de comunicació. **COMUNICAT.** SOS Racisme, 5 de juliol de 2013. *Davant les declaracions, que una vegada més, el professor Niño-Becerra ha fet en relació als ciutadans i ciutadanes d'origen estranger.* Pàg. 133

Conflictes entre veïns i veïnes

MATARÓ. Maig. **Els Mossos d'Esquadra detenen un home a Mataró per agredir una menor i llençar-la a les vies del tren.** Un home de 37 anys ha agredit a dues noies d'origen magrebí a l'estació de tren de Mataró. L'home els va proferir insults de caire racista, i al rebre contestació per part de les noies, va llençar a una d'elles a les vies del tren, impedit que tornés a pujar, fins que van arribar els vigilants de seguretat que van aconseguir reduir-lo.

Els Mossos d'Esquadra el van traslladar a dependències policials acusat d'un delictes d'homicidi en grau de temptativa, dos delictes contra la integritat moral i una falta de lesions. L'agressor va ser posat en llibertat amb càrrecs el dia següent.

Premsa.gencat.cat, EIPublico.es

SABADELL. Juliol. **La Comissió de la Convivència de Sabadell acorda que l'Ajuntament es presenti com a acusació popular per les activitats d'un veí per incitació a l'odi, discriminació i xenofòbia.** La Comissió de la Convivència de Sabadell ha acordat que l'Ajuntament de Sabadell es presenti com a acusació popular per les activitats d'un veí de la ciutat. Es tracta de J.A.E, detingut i posat en llibertat amb càrrecs, per incitació a l'odi, discriminació i xenofòbia a través del seu bloc a Internet.

MATARÓ. Agost. **Greus incidents al final del ramadà a Mataró.** Un individu de nacionalitat espanyola va irrompre a una mesquita de Mataró i va amenaçar a les persones que s'hi havien reunit. En aquell moment s'estava duent a terme una oració. L'home va ser detingut pels Mossos d'Esquadra i acusat d'un delictes d'amenaques i intent d'agressió.

L'Ajuntament i entitats musulmanes van emetre un comunicat lamentant i condemnant els fets que van tenir lloc a la localitat de Mataró entre veïns i forces de seguretat. En la reunió convocada per evitar més incidents, també hi van assistir els Mossos d'Esquadra i la Policia Local.

La Vanguardia

BARCELONA. Setembre. **La Fiscalia demana 20 anys de presó per als dos homes que van matar a un senegalès al barri del Besòs.** El passat 3 de gener del 2012, un pare i el seu fill, ambdós d'ètnia gitana, van matar a un jove senegalès de 32 anys. La fiscalia els demana ara 20 de presó per a cada un.

Els fets es remunten al mes de gener de 2012 quan van acabar amb la vida d'Ibrahima, emprant una pistola. Durant tres dies grups de subsaharians es van manifestar pel barri del Besòs demanant justícia i denunciant que a Europa matar a un negre surt gratis. La fiscal considera que els acusats van actuar moguts per motius "d'odi i discriminació racial".

El País

ESTAT ESPANYOL. Octubre. **Augmenta el racisme i la intolerància entre els joves espanyols.** Diferents estudis mostren l'augment de la discriminació i la intolerància dels joves espanyols entre 15 i 29 anys. La majoria són joves amb pocs estudis, tot i que cada cop més, també més joves universitaris es mostren intolerants.

Segons informen, al 16% dels joves no els agradaria tenir a un musulmà com a veí. El 14,2% prefereix no tenir cap relació amb el col·lectiu gitano (s'ha de dir que aquesta última dada ha disminuït tres punts respecte el mateix estudi de l'any anterior).

Alguns experts consideren que l'augment de la intolerància "és un reflex de la inseguretat que senten els joves" i no és quelcom conjuntural. Destaquen que moviments xenòfobs com Plataforma per Catalunya o España 2000 no han tingut una gran incidència en les inclinacions discriminatòries i intolerants dels enquestats, fet que si que ha succeït en altres països europeus.

Segons l'Informe Raxen de 2012, realitzat per Moviment contra la Intolerància, a l'Estat espanyol es produeixen més de 4.000 agressions cada any contra persones d'origen immigrant, gitanos, sense sostre o homosexuals, per motius ètnics, socials o religiosos. Tot i això es calcula que les xifres podrien ser molt superiors, perquè es calcula que només es denuncien un 4% de les agressions.

El País

Cap acte de xenofòbia, per part de ningú. REFLEXIÓ. SOS Racisme, 5 de desembre de 2013. *En relació al cas de discriminació denunciat per Josep Maria Sagrera per part d'una revisora de Renfe.* Pàg. 134

CASOS. El Servei d'Atenció i Denúncia per a víctimes de racisme i xenofòbia de SOS Racisme Catalunya. **Entre Particulars.**

Dades

Una tipologia que recull aquells casos de discriminació racista on els actors que intervenen són veïns, o comparteixen un àmbit de convivència i on el conflicte es desenvolupa a diferents espais de la vida quotidiana, com al carrer, entre veïns, al lloc de treball o a altres espais públics, com l'escola, el centre de salut, etc.

El 60% dels casos gestionats han patit agressions, dificultant la via de la mediació, i intervenint cada vegada més per la via penal: el 64 % dels casos gestionats d'aquesta tipologia es porten per la via penal. Per això la durada per aconseguir una resolució dels casos s'allarga i els casos es mantenen oberts més temps; el 76% dels casos gestionats en aquesta tipologia han estat oberts abans del 2013.

Durant aquest any s'ha produït un descens en el nombre de casos en relació als darrers quatre anys, però també cal destacar que un 45% de situacions de racisme comptabilitzades al servei, dins d'aquesta tipologia, no s'han denunciat.

Relat de casos

Cas 3/13. Insults racistes d'una veïna. La Sra. R.Z. fa 2 anys que viu, amb els seus tres fills, en un immoble suportant com una de les veïnes l'insulta de forma racista contínuament. El 24 de novembre els fets s'agreugen, ja que aquesta veïna s'acosta a la porta de l'habitatge de la Sra. R.Z. i comença a picar molt fort i la insulta. La Sra. R.Z. decideix trucar a la policia i denunciar la situació. El judici es celebra, absolut a la veïna per manca de testimonis. El SAiD rep coneixement dels fets quan el procés ja està molt avançat i només pot actuar recorrent la sentència, que finalment és desestimada.

Cas 15/13. Incident de trànsit amb motivació racista. L'11 d'octubre de 2013, el Sr. M.C. va tenir un incident amb un conductor. El Sr. M. C va tocar el clàxon en veure que aquest no entrava dins d'una rotonda tot i no haver-hi ningú i va decidir sobrepassar-lo i seguir el seu camí. De sobte, l'altre cotxe va començar a seguir-lo i a tocar el clàxon, fins que es van aturar en un semàfor. En aquest moment, el conductor es baixa del cotxe i es dirigeix cap al Sr. M.C., proferint tota mena d'insults racistes i impedit-li obrir la porta. Després d'una ràpida trucada al 112, el Sr. M.C. s'adreça a la comissaria de policia local més propera, tal hi com li han aconsellat. L'altre conductor el continua seguint i és davant de la porta de la comissaria on l'agredeix, empenyent-lo i tirant-lo al terra, a la vegada que el continua insultant.

El SAiD assumeix la representació legal del Sr. M.C. A data d'avui el cas està tancat, amb resultat desfavorable, ja que l'altra part va ser absolta per manca de testimonis i per tant no poder demostrar la versió del Sr. MC.

Cas 30/13. Gos perillós propietari racista. El 24 de març, la família M., d'origen magrebí, es trobava passejant tranquil·lament pel parc de Poble Nou de Vilafranca del Penedès. De sobte, va aparèixer un home amb un gos de mida gran que no portava cap mena de subjecció ni morrió. El Sr. A.M., patint pels seus fills, s'hi acostà per demanar al senyor que prengués precaucions amb el gos. La reacció de l'home va ser totalment desproporcionada i agressiva, colpejant al Sr. A.M i a la seva dona i insultant-los de forma racista, alhora que deixava que el gos empaités als tres nens. Seguidament i davant de l'amenaça de trucar a la policia l'home del gos va marxar corrent. Instants després arriben els Mossos d'Esquadra, que els hi prenen declaració, denunciant els fets.

El Sr. A.M. posa en coneixement del SAiD els fets pocs dies abans de la celebració del judici, actualment a l'espera d'una resolució.

Cas 53/13. Racisme a l'escala de veïns. Aquest cas es denuncia al SAiD pel Sr. T.C., el propietari d'un pis que té llogat a una parella d'origen sud-americà. La parella s'ha vist assetjada per una veïna, a través de comentaris de caire xenòfob.

El SAiD intervé de manera directa enviant una carta al President de la comunitat perquè tingui coneixement de la situació i comunica els fets al servei de mediació de l'ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat per que intervingui en el procés.

No obstant, el Sr. T. C. Es posa en contacte amb el SAiD per informar que els llogaters decideixen marxar del pis, malgrat la intervenció de la mediació.

Cas 70/13. Conflicte entre veïns que arriba a bon port. El Sr. M.A. viu en un pis al barri de Sant Martí amb la seva dona i el seu fill de 15 mesos i des de fa diversos anys el veí del pis de sota els molesta. El 12 de novembre de 2013, aquest mateix veí colpeja la seva porta amb un martell i li trenca el timbre. El Sr. M.A. té molta por que el veí pugui agredir a la seva dona i fill, per això es posa en contacte amb el SAiD. Des del Servei s'opta per intentar fer una mediació entre les dues parts per acabar amb els problemes de convivència. Finalment s'aconsegueix arribar un acord de bon enteniment, per no tenir conflictes entre ells.

CASOS. El Servei d'Atenció i Denúncia per a víctimes de racisme i xenofòbia de SOS Racisme Catalunya. **Serveis No Bàsics.**

Dades

La tipologia de **Serveis NO bàsics** contempla casos de discriminacions en l'accés a serveis no bàsics, on es troben totes aquelles discriminacions de caràcter racista que es produeixen en l'espai de la prestació de serveis privats, des de les possibles condicions discriminatòries per la concessió d'un préstec, la discriminació en la compra de qualsevol article i/o la mala atenció al client pel fet de semblar estranger, o fins i tot no proporcionar el servei per part d'un local o bar a un col·lectiu concret per una qüestió d'origen.

Suposa un 14% dels casos nous assumits, sent la tercera tipologia en número. La via de resolució més utilitzada és la intervenció directa del Servei adreçada als estaments corresponents que tenen competència en els diferents àmbits, en un 67% dels casos.

El 63% dels casos assumits en aquesta tipologia es produeixen en la prestació de serveis.

Relat de casos

Cas 2/13. Denegació d'entrada per color de pell. El 31 de desembre de 2012, la Sra. P.C., catalana, i un company de feina, gambià, decideixen celebrar el cap d'any a una discoteca. Amb la intenció de comprar les entrades, es dirigeixen cap allà, on l'encarregat els informa que hi vagin més tard, cap a les 00.15h, quan les taquilles ja estarien obertes. Així doncs, cap a mitjanit es situen els primers d'una llarga filera de gent per poder entrar al local. El personal de seguretat comença a deixar passar a tothom menys a ells, al·legant que no estaven apuntats a la llista. La Sra. P.C. i el seu company criden a l'encarregat per demanar explicacions, però aquest no els va atendre. No obstant, el personal de seguretat els va lliurar les fulles de reclamació, quan aquests la van sol·licitar. El SAiD va posar el cas en coneixement als responsables i aquests es van disculpar.

Cas 28/13. Taules plenes o motius racistes? A la Sr. M., i a les seves acompanyants, se'ls hi va negar l'accés a un restaurant excusant-se amb que totes les taules estaven reservades. Just en aquell moment una parella també va voler entrar al local, i tot i que tampoc tenien reserva, van accedir al restaurant.

Davant d'aquesta situació, la Sr. M. va voler esbrinar quins eren els motius pels quals se'ls hi havia negat l'accés. Donat que l'encarregada no va saber respondre a les seves peticions, va plantejar la qüestió al propietari del restaurant, que va justificar-se dient que a l'altre parella li havia proporcionat la seva pròpia taula.

Tenint en compte que, les condicions d'accés han de ser concretes i objectives i en cap cas l'exercici del dret d'admissió no pot ser arbitri ni improcedent, ni basar-se en criteris discriminatoris que puguin produir indefensió a les persones usuàries o consumidores, des del SAiD, es realitzen diverses gestions, adreçant-nos al local en concret i denunciant els fets a l'administració competent.

Cas 51/13. No serveixen cafè a persones àrabs. El Sr. A.T. va entrar, el 13 de setembre de 2013 amb un amic a un bar a prendre un cafè. Al bar els hi van dir "*aquí no atendem a àrabs*". L'amic es dirigeix a un senyor que estava de peu al costat de la porta i que semblava ser l'encarregat per demanar-li explicacions. L'única resposta que obté és la confirmació de la negació a atendre'ls. El Sr A.T i el seu amic demanen el full de reclamacions i truquen als Mossos d'Esquadra, que únicament els hi aconsellen que demanin el full de reclamacions.

Des del SAiD es presenta una denúncia administrativa a la Subdirecció d'Espectacles i Activitats Públiques, i prèviament es van notificar els fets al mateix establiment.

Cas 77/13. Denegació d'accés a una discoteca amb motius racistes. La Sra. Z., s'apropa al SAiD arrel de la negació d'accés al seu fill en una discoteca, "Les carpes del Titus" a Badalona. El menor es trobava a la porta del l'esmentat local, que organitzava una festa de tarda, amb la resta dels seus companys de classe. Els hi deneguen l'entrada a la discoteca a ell i a un altre company, tots dos d'origen sud-americà. Quan el menor els hi recriminà el perquè, fent al·lusió a la seva procedència, els porters de la discoteca es limiten a guardar silenci.

Des del SAiD es van iniciar algunes gestions, però finalment la Sra. Z no va voler seguir endavant amb el cas.

CASOS. El Servei d'Atenció i Denúncia per a víctimes de racisme i xenofòbia de SOS Racisme Catalunya. **Seguretat Privada.**

Dades

A la tipologia de **Seguretat Privada** es contemplen aquells casos on la discriminació és realitzada per empleats de seguretat privada de diferents àmbits com els transports públics, els locals d'oci, les botigues i centres comercials, etc, Suposa un 6% del total de casos nous assumits al llarg del 2013.

El 56% dels casos gestionats d'aquesta tipologia responen a situacions greus, per la qual cosa la via de resolució més utilitzada ha estat la penal amb un 72% dels casos.

Relat de casos

Cas 32/13. Agressió al metro per part d'un agent de seguretat privada. El Sr. H.M. és procedent de Guinea i actualment resideix a l'Estat espanyol. La seva situació administrativa és regular, però des de fa tres anys, no té feina. El problema sorgeix a la línia 2 del metro, a la parada de Sant Antoni, quan decideix entrar sense pagar, un viatger, se n'adona i avisa a un agent de seguretat privada. Aquest li diu que torni a sortir per validar el seu bitllet.

Un cop torna a entrar a la via, és increpat per aquest vigilant que li sol·licita la seva identificació de forma mal educada. El Sr. H. M. es nega, al·legant que només ha d'ensenyar el bitllet i no la seva identificació. L'agent de seguretat privada agredeix al Sr. H.M, després l'emmanilla a l'espera de que arribin els agents de Mossos d'Esquadra. Es presenten denúncies per les dues parts

El Sr. H. M. es dirigeix a l'Hospital de Sant Pau per tal de que el tractessin després d'haver patit lesions rere els fets esmentats.

Des del SAiD s'assumeix el cas i es duen a terme diferents gestions: en primer lloc s'envia una carta a TMB per comunicar els fets. També s'assumeix la representació jurídica i com a tal, es sol·licita la retenció d'imatges i la resta de diligències corresponents.

Cas 44/13. Agressió per part d'agents de seguretat privada. La matinada del divendres 19 de juliol, el Sr. S.E., en una de les pauses del seu torn de taxista i donat que era l'època del ramadà, es va posar a resar en una plaça al costat de l'Hospital del Mar. Tot i que això mai li havia suposat un problema, aquell dia, un vigilant de seguretat se li apropa i el fa fora de males maneres.

El Senyor S.E., que no vol interrompre el seva pregaria, es queda de genolls a terra. El vigilant li dona un cop amb la seva arma reglamentària. Davant d'aquesta agressió, el Sr. S.E. intenta trucar el 112, però el vigilant li agafa el telèfon i, juntament amb tres vigilants més, es burlen d'ell i el colpegen. Aquell mateix dia va presentar una denúncia, i posteriorment des del SAiD es va assumir el cas i actua com a acusació particular.

Cas 52/13. Actuació discriminatòria per part d'un vigilant de seguretat. La Sra. K. S. es trobava a una botiga de "Zara" del carrer de Pelai, juntament amb la seva filla menor d'edat. Va comprar un jersei i es va dirigir a la sortida quan, de sobte, l'alarma va començar a sonar. Així doncs, el vigilant li va dir que esperés, va tornar després d'haver consultat alguna qüestió amb la caixa que l'havia atès.

En aquest moment el vigilant comença a tractar-la malament i realitza declaracions clarament discriminatòries, a la vegada que comença a pujar el to de veu; la increpa fent el gest de fer-la fora del comerç i li llença la bossa al terra.

La Sra. K.S. no va voler marxar, ja que pretenia que li desactivessin l'alarma del jersei, així que el vigilant la va agafar pel braç empenyent-la cap a una cambra de registres. Immediatament, arriba el supervisor i una encarregada i es varen disculpar pel succés. La Sra. K.S. va interposar una denúncia i des del SAiD, que assumeix la representació jurídica del procés com a acusació particular. La sentència va absoldre al vigilant de seguretat.

Per Aprofundir

COMUNICAT.

Una vegada més el PP mostra la seva cara més racista i populista. SOS Racisme, 28 de maig de 2013. Davant la moció presentada al Parlament pel PP per a restringir les ajudes socials a les persones estrangeres.

El Partit Popular de Catalunya vol proposar una moció al Parlament en la que insta al Govern a regular diversos aspectes, barrejant temàtiques, competències i àmbits, que suposen un atac als drets i llibertats de les persones estrangeres.

La moció que el PPC per una banda proposa restringir les ajudes no bàsiques a les persones d'origen estranger en situació irregular i que no portin un mínim de 18 mesos empadronats, sense concretar, però, les ajudes a les que fan referència.

També recull altres de les promeses "estrelles" del Partit Popular de Catalunya dels darrers anys: insta als ajuntaments a delatar a la policia els estrangers en situació irregular que consten al padró; parlen una altra vegada del contracte d'integració en el que les persones d'origen estranger s'haurien de comprometre a respectar les lleis i fer el possible per integrar-se. Es fa referència al vel integral: demanant la prohibició del vel a les escoles per a les menors de 16 anys i demanant al Govern de Catalunya que faci les gestions necessàries per prohibir l'ús del vel integral.

El document elaborat pels populars sembla extret d'una coctelera xenòfoba, on han barrejat diferents temes habituals dels populars, amb un punt comú: el discurs populista que busca obtenir rèdits electorals, que promou la divisió de la població per origen i alimenta la imatge de les persones d'origen estranger com a usurpadores de les ajudes socials i no com a persones que tenen accés a uns drets que haurien de ser universals.

Un cop més no ens sorprenen ni el discurs ni les maneres del Partit Popular, així com tampoc la seva manca de responsabilitat política i social, amb paraules i propostes que són un perill per la pau social, i que fan més gran el risc de fractura: fent que les persones més vulnerables acabin competint per accedir a uns ajuts que haurien d'estar garantits per una bona definició i aplicació de les polítiques socials.

Demanem al Govern i a la resta de forces polítiques representades al Parlament de Catalunya que aturin les propostes populistes i xenòfobes que plantegen un model de país racista i exclouent.

No podem permetre aquesta normalització del racisme institucional, que es va colant pels diferents nivells i estaments de l'estat i en conseqüència també als diferents espais i àmbits de la nostra societat. Una societat on hi tingui cabuda el racisme mai no serà una societat justa i democràtica.

Des SOS Racisme Catalunya, com associació antiracista i de defensa dels drets humans, no callarem i denunciarem les qualsevol proposta política o acció que encengui els focs del racisme a la nostra societat, i que posi en perill l'estabilitat social al nostre país.

FET EN PROFUNDITAT.

Xavier Garcia Albiol. El primer alcalde de l'estat espanyol jutjat per un delictes de provocació a l'odi i al racisme.

Paula Civit, estudiant de Sociologia de la UAB. Febrer 2014.

Xavier Garcia Albiol, Alcalde del Partit Popular a la ciutat catalana de Badalona, va declarar en un judici el passat més de novembre de 2013, com a imputat per delictes de provocació a l'odi i a la discriminació. Era la primera vegada que a l'estat espanyol es jutjava a un alcalde per racisme.

Antecedents i cronologia dels fets

Els fets es remunten a finals de **setembre del 2010**, quan SOS Racisme Catalunya i la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (FAGIC) van presentar una querella contra el Sr. Xavier Garcia Albiol, líder del Partit Popular a Catalunya de Badalona, pels butlletins que va repartir durant un acte a Badalona el mes d'abril del 2010, criminalitzant la població gitano-romanesa del municipi. També per les declaracions realitzades a diversos mitjans de comunicació abans i després d'aquesta acció.

Els fets van succeir a **l'abril de 2010**, quan Albiol va repartir pamflets que vinculaven als gitanos romanesos amb problemes de seguretat i delinqüència a la ciutat. Als díptics s'hi podien veure imatges de gitanos romanesos al costat de lemes com "delinqüència", "inseguretat" i "vandalisme", a més d'una imatge d'una pintada on posava "no volem romanesos". *Europa Press, rtve.es*

En aquesta querella, les dues entitats van actuar com Acusació Popular denunciant a Garcia Albiol per la comissió d'un delictes relatiu a l'exercici dels drets fonamentals i llibertats públiques tipificat a l'article 510 del Codi Penal "*els qui provoquin a la discriminació, a l'odi o a la violència contra grups o associacions, per motius racistes, antisemites o altres motius referents a la ideologia, religió o creences, situació familiar, la pertinença dels seus membres a una ètnia o raça, el seu origen nacional, el seu sexe, orientació sexual, malaltia o minusvalidesa*".

Al mes de **març del 2011** la titular del Jutjat d'Instrucció número 2 de Badalona va arxivar la querella interposada per SOS Racisme i la Federació d'Associació Gitanes de Catalunya al president del PP de Badalona, Xavier Garcia-Albiol. Segons la jutgessa no constituïa un delictes de provocació a la discriminació, odi, o a la violència, contemplat pel Codi Penal. A la instrucció s'argumentava que "*la provocació ha de ser directa i dirigida de manera inequívoca a la realització d'un delictes*". Just després de saber-ho, l'Alcalde Xavier Garcia Albiol va afirmar que "*el comportament incívic dels romanesos d'ètnia gitana que viuen a la ciutat vulnera el dret que tenen com a persones els veïns dels barris de Llefià, La Salut, Sant Crist, Sant Roc, Artigues o el Remei*". A més, va animar a continuar "amargant" el col·lectiu de gitanos romanesos perquè marxi de la ciutat. (*Nació Digital*)

Des de l'Acusació Popular però es va continuar el procés, presentant un recurs a l'Audiència de Barcelona per reobrir el cas. Al mateix temps, el Servei contra delictes d'Odi i Discriminació de la Fiscalia de Barcelona es va sumar al cas.

Al **maig del 2011**, l'Audiència de Barcelona va ordenar investigar a García Albiol. Va ordenar que el jutjat d' Instrucció número 2 de Badalona admetés la querrela contra el dirigent i va demanar que s'acordessin les diligències que es consideressin oportunes per tal d'investigar els fets.

Xavier Garcia Albiol va ser citat a declarar al jutjat de Badalona el mes de **setembre de 2011** A la sortida del jutjat, atenent les peticions dels mitjans de comunicació, es va reiterar altre cop en les seves declaracions racistes. *"No he atacado a nadie por su nacionalidad"*

Al mateix temps, a una entrevista a "El Gato al Agua", a la cadena televisiva Intereconomía, sobre la seva imputació per repartir fulletons acusant i vinculant de forma explícita immigració i delinqüència, va afirmar que no guardaria silenci *"davant els problemes d'inseguretat provocats per una minoria immigrant que resideix a Badalona"*. Segons l'alcalde, *"aquesta minoria d'origen romanès són els responsables de casi el 18% de les detencions dutes a terme per la guàrdia urbana."* Per la qual cosa defensava una major *"contundència policial per aquells que han vingut a crear problemes"*. Finalment, va informar que estava estudiant poder retirar les ajudes socials d'aquells immigrants que delinqueixin, ja que considera que els delinqüents no haurien de tenir tals drets. *(Intereconomia)*

Al **juliol de 2012** el jutjat número 2 de Badalona va tornar a arxivar el cas però les associacions de nou presenten un recurs d'apel·lació. Tot i així, al cap d'uns mesos la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya va renunciar com a Acusació Popular.

Segons declaracions de García Albiol al diari *la Razón*, a l'**agost de 2012**, García Albiol es va tornar a retratar, aquest cop ho va fer en referència a ajudes i serveis socials, que segons ell *"en moments de dificultats els diners no arriben per a tothom, quan cada dia hi ha veïns de Badalona a l'atur que necessiten ajuda dels serveis socials"*. Per això l'alcalde va considerar necessari determinar "qui" i "com" podria rebre ajudes socials. Ja que afirmava que *"una minoria que fa molt de mal ve a aprofitar-se del sistema i els importa molt poc les costums d'aquí"*. Per altra banda va recalcar la necessitat de realitzar inspeccions a comerços de comestibles a mans d'estrangers afirmant que *"En el seu país – referint-se a la comunitat paquistanesa – potser sigui normal vendre menjar caducat i tenir la carn a la venda convivint amb cucs, però a Badalona això s'ha acabat"*. *Com també s'ha acabat resar a la via pública"*.

Seguint el mateix discurs, García Albiol es va mostrar a favor de la mesura del govern espanyol a restringir la targeta sanitària als immigrants sense papers. Va assegurar que, si d'ell depengués, a Badalona els immigrants no la tindrien. Ja que cal *"ordenar el sistema i ara no hi ha diners per atendre a tothom"*. *"El que no pot ser és que una persona que només fa 24 hores que ha arribat al país i està en situació irregular tingui els mateixos drets que una altra que porta dos anys o que els mateixos ciutadans"*. *"Els diners no es poden allargar com un xiclet, atendre immigrants per qüestions no urgents és una injustícia social"*, ha afegit.

El mes de **setembre de 2012** s'estima el recurs per part de l'Audiència Provincial de Barcelona i es torna a reobrir el cas al jutjat de Badalona. Xavier García Albiol, per tant, passa a ser imputat per un delictes de provocació i incitació a l'odi i injúries contra col·lectius.

Al **gener de 2013** SOS Racisme va presentar l'escrit d'acusació, també la Fiscalia, les dues acusacions demanaven un any de presó i una sanció de 8.000 euros per un

delicte d'incitació a l'odi racial. Al tractar-se d'un delicte, el cas es va traslladar al Jutjat Penal 18 de Barcelona.

No va ser fins a l'abril de 2013 que el jutjat d'Instrucció número 2 de Badalona va aprovar l'Acte d'obertura del judici oral en contra del Sr. Xavier Garcia Albiol, i es va dictar la data per al judici el 20 de novembre del 2013 a les 10h al Jutjat Penal nº 18 de Barcelona.

Satisfacció davant l'obertura de judici oral contra Albiol. **COMUNICAT.** SOS Racisme, 12 d'abril de 2013. Davant l'obertura, finalment, del judici oral contra Garcia Albiol, alcalde de Badalona, per uns fets que van tenir lloc a l'abril de 2010.

El Jutge, en un acte va exposar que considerava sòlides i consistents les acusacions formulades per la Fiscalia i per l'acusació popular (SOS Racisme) que atribuïen a Albiol un delicte de provocació a l'odi, a la discriminació o a la violència, fets pels que sol·licitaven un any de presó per a l'alcalde.

SOS Racisme, a través d'un comunicat va destacar que *“aquesta és la primera vegada a Catalunya i a la resta de l'Estat espanyol que un polític és jutjat per un delicte de discriminació racista i xenòfoba”* i que *“cal actuar davant de qualsevol activitat delictiva que posi en perill la nostra societat”*.

Per la seva part, la defensa de l'alcalde Xavier Garcia Albiol de Badalona va intentar apartar l'organització com a acusació popular argumentant que *“no procedia traslladar la causa a la associació per a que formulés el seu escrit d'acusació ja que havien transcorregut més de deu dies des de la notificació de l'acte de procediment abreviat de les acusacions”*. Tot i així el jutge va rebutjar la petició ja que considerava que “no s'ha produït per l'acusació particular cap vulneració” (*Europa Press, El Mundo*)

El 19 de novembre de 2013, el dia previ al judici, els ciutadans de Badalona es van organitzar per demostrar el seu rebuig al discurs racista del seu alcalde. Veïns i veïnes i entitats socials van assistir a l'acte “Justícia i convivència. Quin paper té la justícia en la cohesió social”. Es van comptar amb les intervencions del jutge de l'Audiència Provincial de Barcelona, Sr. Santiago Vidal, i les portaveus de les entitats Badalona som totes i tots, Anna Vicente, i SOS Racisme Catalunya, Alba Cuevas. Finalment va actuar el músic badaloní, Cesc Gil.

Discurs racista, no en el nostre nom! **MANIFEST.** 18 de novembre de 2013. La Plataforma som totes i tots i SOS Racisme impulsen aquest manifest i convoquen un acte de rebuig al discurs de l'alcalde el dia abans del judici.

El judici va tenir lloc el dia 20 de novembre de 2013 10.00 hores a la Ciutat de la Justícia. A l'exterior s'hi van aplegar dues concentracions simultànies: una dels veïns favorables a Albiol i una altra, convocada per SOS Racisme per celebrar que Albiol ja fos davant del jutge. (Vilaweb)

Albiol no va acceptar preguntes dels periodistes, es va limitar a fer una breu declaració on va considerar de “gran injustícia”, tant per a ell com per als veïns, que se'l jutgi per *“ajudar i defensar als veïns de Badalona que ho estan passant malament”*. Al mateix temps va afirmar que ell *“té la consciència molt tranquil·la”* ja que si es trobava allí era per defensar als veïns que *“ho passaven malament davant la inseguretats i incivisme en alguns barris”*. (La Vanguardia)

Cas Albiol, vist per sentència. Una oportunitat per condemnar el discurs de l'odi.

COMUNICAT. SOS Racisme Catalunya, 21 de novembre de 2013. *Recollint el posicionament de l'associació que exerceix l'Acusació Popular, després del judici.*

El 10 de **desembre de 2013** es va fer pública la sentència del cas. Xavier García Albiol va quedar absolt, ja que el jutge va considerar que la intenció dels díptics que relacionaven la comunitat gitana romanesa amb la delinqüència no era injuriar, sinó "posar de manifest un problema o potser aconseguir vots".

El magistrat titular del jutjat penal 18 de Barcelona va declarar en la sentència que, en el cas de la provocació, Albiol "no va incitar directament a ningú a fer res, ni de bon tros a cometre un delicte". Com a molt, el jutge admet que els fullets incitaven "a votar-lo a les següents eleccions". (Ara)

En vista de la sentència, SOS Racisme, com acusació popular, va emetre un comunicat i va realitzar una roda de premsa, lamentant l'absolució de Xavier García Albiol i informant que es recorrerà la sentència al Tribunal d'apel·lació.

Respecte al contingut de la sentència, l'organització va considerar destacable que el jutge fes menció explícita de la dificultat que un jutge del Penal dicti una sentència condemnatòria per delictes d'instigació a l'odi.

El jutge va justificar les declaracions injurioses al·legant que ho feia per captar vots, ja que els fets van tenir lloc durant la campanya electoral. Ara bé, SOS Racisme considera que la finalitat no justifica els mitjans i que, justament el fet que ataquí un col·lectiu com a estratègia electoral, fa més greus aquests fets, com recull el Tribunal dels Drets Humans.

Des de l'organització es considera un sense-sentit la justificació apel·lada pel jutge, que per una banda "reconeix que l'acusat fa accions i comentaris injuriosos, que ataca a l'honor i la dignitat dels gitanos romanesos", però que tot i així "no ho fa amb intenció d'injuriar-los". Per altra banda, SOS Racisme es mostra en desacord en el fet que les declaracions fossin fetes sense motivació racista ni xenòfoba tenint en compte la trajectòria del líder del PP de Badalona.

Un dels arguments de Xavier García Albiol durant el judici per justificar les seves accions, era que altres formacions polítiques també havien fet declaracions racistes i xenòfobes i no s'havien hagut d'asseure al banc dels acusats. Des de SOS Racisme, consideren que es tracta d'una realitat preocupant però que no eximeix de gravetat els seus actes.

Tot i així, el procés jurídic no ha acabat encara, ja que SOS Racisme presentarà un recurs d'apel·lació esperant la sentència de l'Audiència Provincial.

Recorrerem la sentència que absol X. García Albiol. **NOTA DE PREMSA.** SOS Racisme, 12 de desembre de 2013. *Recollint el posicionament de l'associació i anunciant la seva voluntat de presentar un recurs.*

Contingut i motivació de l'Acusació Popular de SOS Racisme Catalunya

El motiu per interposar una querrela des de l'associació SOS Racisme Catalunya contra el Sr. Xavier García Albiol, líder del Partit Popular de Badalona i actualment alcalde la ciutat, és la defensa dels drets humans, la lluita contra el discurs de l'odi i les injúries contra col·lectius.

Els discurs de l'odi i les injúries són delictes tipificats pel Codi Penal espanyol, que cap ciutadà, independentment de la seva professió o càrrec polític, pot infringir. Els articles 510.1 i 510.2 així ho estipulen, i així s'ha de fer efectiu.

- L'associació considera que les declaracions d'en Xavier García Albiol, per les que és imputat i que ha admès en la seva majoria, són una irresponsabilitat com a càrrec públic. Ni la immediatesa de les declaracions ni l'estat d'ànim amb les que es fan, tal i com ha explicat en la seva declaració, excusen el contingut, la intencionalitat i la violència verbal del seu discurs.
- SOS Racisme Catalunya manifesta la necessitat d'actuar amb fermesa davant qualsevol activitat delictiva que posi en perill la nostra societat, com és el discurs d'en García Albiol, i utilitzar les eines que ens dona l'Estat de Dret sempre que sigui necessari. *"Així ho continuarem fent, en espera de la decisió judicial, i independentment de l'evolució del procés judicial, ja que considerem que és la nostra responsabilitat com a associacions de defensa dels drets humans"*.
- L'associació antiracista deixa clar que és l'imputat i el seu partit polític, els que ho porten a l'àmbit polític, sent aquest argument únicament una excusa. *"SOS Racisme és una entitat sense ànim de lucre que treballa per la defensa dels drets humans i contra el racisme, i són aquests principis els que determinen la nostra activitat"*.

Breu resum de l'escrit d'acusació	
Acusació Popular	Organització SOS Racisme Catalunya
Acusat	Xavier Garcia Albiol, alcalde pel PP de Badalona
Delictes	Injúria col·lectiva, segons recull. Art. 510.2 Codi Penal. Provocació discriminació, odi o violència. Art. 510.1 Codi Penal.
Demanda	Pena d'1 any de presó i multa de 9 mesos amb una quota diària de 30€ (i responsabilitat subsidiària en cas d'impagament d'un dia de privació de llibertat per cada quota no pagada). I la inhabilitació especial pel dret de sufragi passiu durant el període de la condemna.

Motivació per a la denúncia

L'organització SOS Racisme Catalunya considera que l'acusat en tot moment és conscient de la gravetat i les conseqüències de les seves accions, tal i com ho recull en el seu escrit d'acusació *"coneixent, acceptant i assumint l'atac i el menyspreu que suposava per la dignitat, l'honor i la pròpia estimació del col·lectiu d'ètnia gitana i de nacionalitat romanesa, i va dur a terme les següents actuacions contra ells coneixent la seva falsedat o amb temerari despreu a la veritat"*. I que aquests fets els va realitzar *"motivat pel seu ànim d'aconseguir el suficient suport de la ciutadania per guanyar l'alcaldia"*.

Els fets constitutius de delicte que es recullen a continuació, van tenir lloc entre els mesos de gener i de setembre de 2010.

Gener - Abril de 2010. **Declaracions a mitjans de comunicació.** *"Y si por eso tengo que impedir el empadronamiento de los ilegales, así lo haré". "No es xenofobia, es una cuestión de supervivencia" "Los rumanos son una plaga y suponen una lacra para la*

ciudad (...) Han venido exclusivamente a ser delincuentes” Després matisà que es referia únicament als gitanos. *“Puede haber uno u otro que viva de la chatarra, pero la mayoría roba y son responsables de casi todos los delitos que se cometen en Salut y Llefà”*. Canal Català.

Abril del 2010, **iniciada la precampanya electoral per les eleccions municipals**. Edició i repartiment en mà de fulletons de propaganda electoral de Partit Popular de Badalona. L'acusat va autoritzar l'edició i la impressió de 15.000 fulletons propagandístics. Aquest document vinculava la població gitana de nacionalitat romanesa amb la delinqüència, la inseguretat ciutadana, brutícia i incivisme, mitjançant la vinculació de fotografies i textos. I incloïa la seva imatge juntament amb les promeses electorals i el lema “+ seguretat”.

El 24 d'abril del 2010 va participar personalment en el repartiment del fulletó entre la població badalonina, visitant els barris de Sant Roc, Llefà i La Salut.

Declaracions a mitjans de comunicació. Els dies posteriors a l'acció, aprofitant la gran polèmica generada i el gran ressò als mitjans de comunicació, va oferir múltiples entrevistes a mitjans diversos. Alguns exemples

26 d'abril. Els Matins de Catalunya Ràdio. Albiol *“però amb la mateixa sinceritat dic que el col·lectiu o les persones, individus romanesos gitanos que estan instal·lats a la meua ciutat, la immensa majoria han vingut a delinquir a la meua ciutat”...*

Durant la mateixa entrevista acusa a persones d'ètnia gitana i nacionalitat romanesa l'incendi de 28 cotxes, entre altres actes delictius, tot i reconèixer que no té proves oficials.

26 abril. Telenotícies Vespre. Albiol. *“hay colectivos como los gitanos rumanos que han venido a delinquir a nuestra ciudad. Eso no es xenofobia, eso es afrontar los problemas de cara con valentía y hablar claro”*.

Setembre de 2010 acte públic. Botifarrada popular a la plaça Trafalgar de Badalona. Durant aquest acte el Sr. Albiol va dir públicament: *“Aquí no tenemos campamentos de gitanos como en Francia, aquí la situación es aún peor. Están repartidos por los barrios de la ciudad haciendo la vida imposible a los vecinos, y, encima, cuando nos quejamos nos atacan y nos tachan de racistas”*.

Uns dies abans, l'acusat havia organitzat una recepció amb la presidenta del Partit Popular Català, Alicia Sánchez Camacho, i la diputada francesa del Parlament Europeu Maria Thérèse Sánchez-Schmidt.

SOS Racisme conclou que és important fer una valoració de tots els fets en conjunt: repartiment de fulletons i declaracions als mitjans de comunicació, per poder valorar la intencionalitat de les seves accions. Si el fulletó, en el seu disseny i el seu contingut, té una intenció clara de vincular el col·lectiu gitano-romanès amb la delinqüència, la inseguretat i l'incivisme. Les declaracions a mitjans deixen clar la seva intenció de discriminar i generar odi, rebuig i violència contra les persones d'aquest col·lectiu.

Fonaments jurídics

El Codi Penal espanyol aprovat el 1995.

Article 510

1. *Los que provocaren a la discriminación, al odio o a la violencia contra grupos o asociaciones, por motivos racistas, antisemitas u otros referentes a la ideología, religión o creencias, situación familiar, la pertenencia de sus miembros a una etnia o raza, su origen nacional, su sexo, orientación sexual, enfermedad o minusvalía, serán castigados con la pena de prisión de uno a tres años y multa de seis a doce meses.*
2. *Serán castigados con la misma pena los que, con conocimiento de su falsedad o temerario desprecio hacia la verdad, difundieren informaciones injuriosas sobre grupos o asociaciones en relación a su ideología, religión o creencias, la pertenencia de sus miembros a una etnia o raza, su origen nacional, su sexo, orientación sexual, enfermedad o minusvalía.*

La punició d'aquestes conductes segons convenis internacionals i organismes que depenen del Consell d'Europa i Nacions Unides.

Són nombrosos els convenis internacionals ratificats per Espanya i que formen part del seu ordenament jurídic intern, i també els organismes dependents del Consell d'Europa i de les Nacions Unides, que propicien en les seves recomanacions la punició de conductes que s'han englobat sota la rúbrica "discurs del odi".

Alguns exemples.

La *Declaració Universal dels Drets Humans*, que a l'article 19 estableix la llibertat d'opinió i expressió de cada individu, tenint en compte el principi de no discriminació i algunes restriccions de la llibertat d'expressió; amb la finalitat d'assegurar el reconeixement i el respecte dels drets humans i les llibertats alienes, i per a satisfer les exigències de la moral, l'ordre públic i el benestar general d'una societat democràtica.

La *Convenció per a la prevenció y sanció del delictes de genocidi*.

El *Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics*, que a l'article 20 indica que "*tota apologia a l'odi nacional, racial o religiós, que constitueixi una incitació a la discriminació, hostilitat o violència, estarà prohibida per la llei*". A l'article 19, els paràgrafs primer i segon, preveu, també, que el dret a la llibertat d'expressió pot ser objecte d'algunes limitacions expressament establertes per la llei, com a necessàries per assegurar el respecte als drets o la reputació dels altres.

El *Conveni Europeu de Drets Humans, i els Protocols Addicionals*. Que limiten la llibertat d'expressió en relació a les manifestacions racistes i xenòfobes. Aquest conveni aplicable als 47 Estats del Consell d'Europa (entre ells l'estat espanyol) estableix a l'article 10 el dret a la llibertat d'expressió. Dret que és reiteradament invocat al Tribunal d'Estrasburg de Drets Humans com a eina per a defensar els autors negacionistes o que justifiquen el genocidi.

La *Convenció de Nacions Unides sobre l'eliminació de tota forma de discriminació racial (ICERD)*

A la *Comissió Europea contra el Racisme i la intolerància (CERI)* Recomanacions: R 97 aprovada el 30 d'octubre de 1997 i la R 7 del 13 d'octubre de 2002, de Política general al voltant de la legislació nacional per a la lluita contra el racisme i la discriminació racial.

A l'*Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa*, la Recomanació 1805 de 2007, sobre blasfèmia, insults religiosos i discurs de l'odi contra persones per raó de la seva

religió, que recomana la conveniència de sancions penals per als seus autors.

La *Decisió Marc del Consell d'Europa* per lluitar contra el racisme i la xenofòbia.

De la *Comissió Europea contra el Racisme i la Intolerància* la Recomanació 7, que identifica el discurs de l'odi amb aquelles expressions que intencionadament han estat difoses, i impliquen: a) una incitació pública a la violència, odi o discriminació; b) insulten públicament contra persones o grups de persones per raó de la seva raça, color, llengua, religió, nacionalitat o origen, nació o ètnia.

Al *Consell d'Europa*, la *Recomanació 97 20 sobre el discurs de l'odi*; que defineix el discurs de l'odi com aquelles formes d'expressió que estenen, inciten, promouen o justifiquen l'odi racial, la xenofòbia, l'antisemitisme o qualsevol forma d'odi basada en la intolerància.

Què ha passat a Badalona durant aquest temps?

A continuació un recull de notícies referents a actuacions i declaracions en matèria d'immigració i discurs racista de Xavier García Albiol i el seu equip municipal. Aquest anàlisi més global, també en el temps, resulta imprescindible per entendre millor l'estratègia de l'Alcalde, i sobretot per poder analitzar les lamentables conseqüències de la seva actuació per la convivència i la cohesió social a Badalona.

Setembre 2011: **Declaracions a Intereconomía on torna a vincular immigració i delinqüència.** García Albiol a una entrevista a "El Gato al Agua", a la cadena televisiva Intereconomía, sobre la seva imputació per repartir fulletons acusant i vinculant de forma explícita immigració i delinqüència, va afirmar que no guardarà silenci "davant els problemes d'inseguretat provocats per una minoria immigrant que resideix a Badalona". Segons l'alcalde, aquesta minoria d'origen romanès són els responsables de casi el 18% de les detencions dutes a terme per la guàrdia urbana. Per la qual cosa defensa una major "contundència policial per aquells que han vingut a crear problemes".

Finalment, va informar que s'estava estudiant poder retirar les ajudes socials d'aquells immigrants que delinqueixin, ja que considera que els delinqüents no haurien de tenir tals drets.

Intereconomia

Març 2012: **Supressió del registre d'unions civils.** L'Ajuntament va suprimir el registre d'unions civils. Segons Albiol és una manera d'evitar que es faci un ús irregular d'aquest tràmit, ja que considera que Badalona no pot permetre que persones immigrades en situació irregular utilitzin les unions civils per tal d'obtenir el permís de residència.

Dones en Xarxa

Abril 2012: **Reobertura carrer Xile amb finalitats discriminatòries vers el col·lectiu immigrant.** El passat abril del 2012, l'alcalde García Albiol va reobrir el carrer Xile (barri d'Artigues) al trànsit per tal "d'evitar guetos". Es tracta d'un carrer amb força presència de comerços pakistanesos i segon l'alcalde aquest fet permetia "posar fi als problemes d'inseguretat i incivisme que es pateixen a la zona" i declarava que "hem de tornar el barri a aquella normalitat que ha perdut". El president de l'associació de veïns d'Artigues, José González, va destacar que la mesura "facilitarà que la policia pugui circular per aquesta zona".

El Punt Avui

Juny 2012: **Declaracions contra gitanos romanesos.** Just després de saber l'arxivament del cas per repartir fulletons on associava immigració i delinqüència, l'Alcalde Xavier García Albiol afirmava que "el comportament incívic dels romanesos d'ètnia gitana que viuen a la ciutat vulnera el dret que tenen com a persones els veïns dels barris de Llefià, La Salut, Sant Crist, Sant Roc, Artigues o el Remei. A més, va animar a continuar "amargant" el col·lectiu de gitanos romanesos perquè marxi de la ciutat.

Nació Digital

Agost 2012: **Limitar les ajudes als nous immigrants.** Segons declaracions de García Albiol al diari *la Razón*, "en moments de dificultats els diners no arriben per a tothom, quan cada dia hi ha veïns de Badalona a l'atur que necessiten ajuda dels serveis socials". Per això l'alcalde va considerar necessari determinar "qui" i "com" podria rebre ajudes socials. Ja que afirma que "una minoria que fa molt de mal ve a aprofitar-se del sistema i els importa molt poc les costums d'aquí".

La Razón

Octubre 2012: **Extorsió a negocis d'origen immigrant.** Al 2012 l'alcalde García Albiol es va veure obligat ha destituir del seu càrrec a Antonio Cortés, coordinador del districte de Sant Roc, per una denuncia per extorsió feta per un propietari de dos locals, al qual li van exigir en nom del regidor David Gómez, el pagament de 6.000€ per poder reobrir el bar que se li havia precintat i poder mantenir obert l'altre local, un restaurant de menjar àrab.

El Periódico

Novembre 2012: **A favor de la restricció de la targeta sanitària als immigrants sense papers.** García Albiol es va mostrar a favor de la mesura del govern espanyol a restringir la targeta sanitària als immigrants sense papers. va assegurar que, si d'ell depengués, a Badalona els immigrants no la tindrien. Ja que cal "ordenar el sistema" i ara no hi ha diners per atendre a tothom. "*El que no pot ser és que una persona que només fa 24 hores que ha arribat al país i està en situació irregular tingui els mateixos drets que una altra que porta dos anys o que els mateixos ciutadans*". "*Els diners no es poden allargar com un xiclet, atendre immigrants per qüestions no urgents és una injustícia social*", ha afegit.

Ara

Setembre 2013: **Declaracions contra col·lectius d'ètnia gitana.** El regidor del districte del barri de Sant Roc, Miguel Jurado, va declarar "*Ara hi ha molta joventut en el barri, el que ha tornat a incrementar la presència de drogues i de lluita pel territori*". "*Tot això provoca disputes entre famílies, és la justícia gitana, mai s'acaben d'integrar del tot*".

La Plataforma "Sant Roc Som Badalona" reclama que Jurado rectifiqui les seves paraules o abandoni el govern i considera inacceptable que un tinent d'alcalde de l'Ajuntament "*qualifiqui de delinqüents a col·lectius pel seu origen o la seva ètnia*"

En l'últim ple ICV-EUiA va presentar una moció exigint al regidor Miguel Jurado que rectifiqui i es retracti en les seves declaracions recollides a un article del diari "La Razón". En cas contrari, reclama la dimissió dels seus càrrecs, o el seu cessament per part de l'alcalde. En el mateix sentit, proposa deixar en mans del gabinet jurídic l'article en qüestió, per valorar si és susceptible de ser denunciat a la fiscalia per a delictes de racisme i xenofòbia.

La regidora Hervàs (PP) va replicar al Ple que “*nosaltres tenim un estil de governar, senyor Sagués i senyor Serrano, que és afrontar els problemes de cara, parlant clar i amb valentia, i això crec que també queda clar que ho fem*”.

Aquesta moció no queda aprovada per 3 vots a favor del grup municipal d'Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa. 11 vots en contra dels grups municipals del Partit Popular i el regidor no adscrit i 13 abstencions dels grups municipals Socialista i Convergència i Unió.

Diari de Badalona

Setembre 2013: **Suspensió de les llicències per a nous centres religiosos durant un any.** S'aprova una moratòria que estableix que, durant un any, no podran obrir-se centres de culte a Badalona. El govern local va assegurar que es fa per ordenar el teixit urbà i fer un estudi per comprovar quins espais de la ciutat podrien acollir centres de culte i quins paràmetres haurien de seguir per complir amb les normes de seguretat, salubritat o acústica.

En declaracions al Ple, l'alcalde afirmava que “*Ho fem com una mesura de prevenció per evitar situacions a determinats barris de Badalona, a determinats barris o no, perquè ara ja no estem parlant per exemple, la petició que tenim a sobre de la taula no estem parlant que vagin al barri de la Salut, a Llefià, a Aritgues, a Sant Roc, no ara estem parlant d'una petició que es fa en el barri de l'entorn de Pep Ventura, estem parlant que ja afecta a tota la ciutat. Per tant, jo crec que ja és el moment de fer una parada, d'analitzar-ho, d'intentar arribar a un acord entre tots, en això hi estic d'acord, crec que hi podem arribar.*”

El Tot Digital

24 de setembre 2013: **Declaracions a Facebook.** Xavier Garcia Albiol: “*Ayer en el Pleno del Ayuntamiento aprobamos una buena propuesta para la ciudad. Prohibir la instalación de nuevos centros de culto en Badalona, durante al menos, un año. Lo propuse hace 15 meses y nos lo tumbaron. Ayer tiró hacia adelante con el apoyo de CiU, abstención de PSC y como no, el voto en contra de ICV.*”

5 d'octubre 2013: **Declaracions a Facebook.** Xavier Garcia Albiol: “*Quiero felicitar a la unidad Omega de la Guardia Urbana de Badalona. Ayer, durante un control, apresaron a un individuo marroquí con nacionalidad española transportando casi 3 kilos de marihuana. Creo que es urgente una reforma legal para que a delincuentes como éste se les retire la nacionalidad y sean expulsados!*”.

Recull de comunicats i manifest

COMUNICAT

Satisfacció davant l'obertura de judici oral contra Albiol.

SOS Racisme, 12 d'abril de 2013. *Davant l'obertura, finalment, del judici oral contra Garcia Albiol, alcalde de Badalona, per uns fets que van tenir lloc a l'abril de 2010.*

El passat dilluns 8 d'abril el jutjat d'Instrucció número 2 de Badalona va aprovar l'Acte d'obertura del judici oral en contra del Sr. Xavier Garcia Albiol, actual alcalde de la ciutat de Badalona.

Després de tres anys de treball i esforços hem aconseguit que el Sr. Garcia Albiol hagi d'enfrontar-se a un judici per un delictes de discriminació racista i xenòfoba, sent aquesta la primera vegada a Catalunya i a la resta de l'Estat espanyol que un polític és jutjat per aquest motiu.

Aquest judici, que encara no té data prevista, tractarà uns fets que van tenir lloc fa tres anys, a l'abril del 2010, quan l'imputat, el Sr. Garcia Albiol, en un acte a la ciutat de Badalona va repartir uns pamflets en els quals es criminalitzava la població gitano-romanesa del municipi, així com també les declaracions que el Sr. Albiol, va fer el mes de setembre del mateix any, amb motiu de les expulsions de gitanos romanesos a França.

Aquest ha estat un procés llarg, que es va iniciar a finals del mes de setembre de 2010 quan ens vam presentar com Acusació Popular denunciant Garcia Albiol per la comissió d'un delictes relatiu a l'exercici dels drets fonamentals i les llibertats públiques tipificat en l'article 510 del Codi Penal "els que provocaren a la discriminació, a l'odi o a la violència contra grups o associacions, per motius racistes, antisemites o altres motius referents a la ideologia, religió o creences; situació familiar, la pertinença dels seus membres a una ètnia o raça, el seu origen nacional, el seu sexe o orientació sexual, malaltia o minusvalia".

Aquest procés s'ha trobat amb nombrosos entrebancs ja que el Jutjat d'instrucció número 2 va arxivar la causa, fet que va suposar que des de SOS Racisme es presentés un recurs a l'Audiència Provincial de Barcelona. Finalment aquesta Audiència, el 23 de maig de 2011, va ordenar al jutjat d'Instrucció 2 de Badalona que admetés la querrela per investigar si els fets eren o no constitutius de delictes.

Després d'aquest llarg procés, des de SOS Racisme Catalunya reiterem, i amb fermesa, que cal actuar davant qualsevol activitat delictiva que posi en perill la nostra societat, com és el discurs de l'encara avui alcalde de Badalona, Garcia Albiol.

Considerem que cal utilitzar les eines que ens dona l'Estat de Dret per defensar els Drets Humans i lluitar contra l'odi i les injúries cap a col·lectius. Ambdós són delictes tipificats pel Codi Penal espanyol, i cap ciutadà, independentment de la seva professió o càrrec polític, no pot infringir-lo.

MANIFEST.

Discurs racista, no en el nostre nom!

18 de novembre de 2013. *La Plataforma som totes i tots i SOS Racisme impulsen aquest manifest i convoquen un acte de rebuig al discurs de l'alcalde el dia abans del judici.*

En els darrers anys Catalunya i els seus municipis s'han transformat en societats diverses, fruit dels processos migratoris i els canvis socials i demogràfics que han comportat. Ciutats, barris i pobles on hi viuen gent procedent de diferents països i cultures. I Badalona n'és un exemple.

És una realitat a tenir en compte, doncs influeix en l'economia local, les necessitats socials, la pluralitat de cultures i religions i en la percepció de la ciutat, que cal mirar-la sota el prisma de la diversitat. Tot un repte però també una oportunitat.

El futur que volem per Badalona, i per tot el país, és que aquesta convivència esdevingui cohesió social i respecte per a tots els veïns i veïnes. Només així podrem gaudir d'una societat justa, on es respectin els drets de totes les persones, indiferentment del seu país o regió d'origen, la seva ètnia o cultura. I fa molt temps que treballem per aconseguir-ho. Aquest és un repte per tothom i a tots els nivells, on tenen un paper clau les administracions i els agents socials i econòmics, però també els ciutadans i ciutadanes.

Malauradament, els darrers anys, hem hagut de patir l'atac constant del discurs de l'odi. Atacs racistes, que sense cap ètica ni responsabilitat, assenyalaven primer un col·lectiu i després un altre, amb la intenció de dividir la societat i criminalitzar determinats grups socials, especialment minories ètniques, només per aconseguir un grapat de vots.

Un exemple es va produir a Badalona, amb Xavier Garcia Albiol. En el procés d'obtenció de l'alcaldia de la ciutat, es va utilitzar un discurs anti-immigració i d'incitació a l'odi entre col·lectius. Una manera de fer que ha portat a Garcia Albiol a ser el primer alcalde de l'Estat espanyol imputat per un delictes d'incitació a l'odi entre col·lectius.

Volem manifestar que les conseqüències d'aquesta actitud, impròpia de cap persona que vulgui vetllar pel benestar dels seus ciutadans i ciutadanes, no afecta només a uns grups determinats. Gitanos, romanesos, paquistanesos, marroquins, immigrants, amb o sense papers, joves, vells, catalans, espanyols... tots som badalonins i badalonines, i quan es llança un atac racista a un de nosaltres, ens ataquen a tots. Perquè estan malmetent els nostres barris, la nostra convivència, i perquè estan fent malbé la nostra societat.

Per aquest motiu, exigim a la Justícia que actuï amb contundència davant d'una conducta que el Codi Penal recull com a delictes: el d'incitació a l'odi entre col·lectius i el d'injúries. Una conducta, que a més, té greus conseqüències per la convivència i la cohesió social, sent encara més lamentable quan el responsable d'aquesta és un càrrec públic. Hi ha línies vermelles que no es poden traspasar, sota cap concepte.

Venim d'un procés llarg, doncs es va iniciar el passat setembre de 2010, però aquests mesos i anys ens han servit per reiterar, i amb fermesa, que cal actuar davant qualsevol activitat delictiva que posi en perill la nostra societat. Considerem que cal utilitzar les eines que ens dona l'Estat de Dret per defensar els Drets Humans i lluitar contra el racisme, i així ho hem fet, perquè és la nostra responsabilitat com a societat civil.

COMUNICAT

Cas Albiol, vist per sentència. Una oportunitat de condemnar discurs de l'odi.

SOS Racisme Catalunya, 21 de novembre de 2013. *Recollint el posicionament de l'associació que exerceix l'Acusació Popular, després del judici.*

Ahir es va jutjar en Xavier García Albiol, alcalde de Badalona (PP), acusat per SOS Racisme Catalunya i la Fiscalia pels delictes d'instigació a l'odi i la discriminació i injúries contra col·lectius. Un cas que començà l'abril del 2010, quan va repartir uns fulletons per alguns barris de Badalona on es vinculava delinqüència, incivisme i inseguretat al col·lectiu gitano-romanès, i va fer declaracions a nombrosos mitjans de comunicació, insistint en les mateixes acusacions.

Des de SOS Racisme, que exercim d'acusació popular, valorem molt positivament haver arribat a celebrar el judici, després d'un procés de 3 anys durant el qual s'ha arxivat el cas fins a dues vegades. Seure a en Xavier García Albiol al banc dels acusats perquè hagi de justificar la seva acció davant el jutge, és una fita que esperem que posi alerta a la resta de polítics sobre el límit de la llibertat d'expressió i que no tot s'hi val per guanyar vots.

Òbviament, la sentència reforçarà o no aquest missatge. I des de l'entitat esgotarem totes les vies possibles, recorrent l'absolució de l'acusat, si aquesta es donés.

Respecte el judici volíem destacar:

- La llibertat d'expressió és un dret fonamental que cal garantir, però té un límit. I aquest comença en el moment que s'ataca el dret a la dignitat i l'honor d'un col·lectiu, o quan el discurs que es fa esdevé discurs de l'odi, instigador a la discriminació i la violència.
- El discurs de l'odi i les injúries no té escala de valors. No és més greu que aquest discurs es difongui des d'una llibreria neonazi que des d'un partit polític de tradició democràtica. Al contrari, defensem que com a càrrec públic –que a més busca l'alcaldia d'un municipi-, l'acusat té una responsabilitat vers la ciutadania i vers els discursos que difongui entre aquesta.
- El fet que aquestes acusacions es donessin durant la pre-campanya electoral no les justifica, ans el contrari. Sentències del Tribunal de Drets Humans europeu determinen que les conseqüències del discurs racista són encara més greus quan es dona en campanya electoral, i que el rèdit que es pugui obtenir no ho justifica.
- Rebutgem rotundament les acusacions de judici polític. La motivació de l'acció de SOS Racisme és sempre la defensa dels drets humans per l'eradicació del racisme i la xenofòbia. 25 anys d'història mostren la nostra independència política, sense cap lligam a partits o formacions polítiques.
- Les declaracions racistes i xenòfobes de l'acusat no són puntuals ni han estat provocades pels mitjans de comunicació, són part de la seva estratègia política. Tot i que l'acusació recull una sèrie de declaracions dins un període concret, es poden trobar molts exemples abans i després. I tenint en compte l'experiència als mitjans de comunicació d'en García Albiol, que fins i tot participa de tertul·là en diversos programes i es pot considerar un personatge mediàtic, no és creïble que l'allau de peticions de mitjans el poguessin afectar.
- El suport del partit i el rebuig de la ciutadania. Volem posar de relleu el fet que aquestes accions i discurs, totalment repudiable, no són fets aïllats dins el Partit Popular. Ja que comptem amb el suport de la direcció del partit polític, tal i com van demostrar ahir a l'Alberto Fernández Díaz (PPC Barcelona) i Alicia Sánchez Camacho (presidenta PPC), acompanyant-lo durant el judici. I com han fet en nombroses ocasions aquests anys. Per una altra banda, el rebuig de la ciutadania. Aquests darrers dies hem rebut el suport de moltes associacions d'arreu de Catalunya, també de Badalona,; així com també de persones a títol individual, que ens encoratjaven a seguir lluitant contra el racisme i defensant la igualtat de drets.

Per altra banda, volem destacar un acte important i simbòlic que va retenir lloc el vespre abans del judici. La societat badalonina es va organitzar per demostrar el seu rebuig a aquest discurs racista, i va omplir la sala d'actes de la Fundació Ateneu Sant Roc de veïns i veïnes del barri i entitats socials en l'acte "Justícia i convivència. Quin paper té la justícia en la cohesió social". Es va comptar amb les intervencions del jutge de l'Audiència Provincial de Barcelona, Sr. Santiago Vidal, i les portaveus de les entitats Badalona som totes i tots, Anna Vicente, i SOS Racisme Catalunya, Alba Cuevas. Finalitzant l'activitat amb l'actuació del músic badaloní, Cesc Gil.

Tanmateix, han donat suport al manifest "Discurs racista, no en el nostre nom!" més de 160 persones a nivell individual, 39 associacions i 6 entitats de segon grau, que agrupen més de 3.400 entitats en total.

COMUNICAT

Recorrerem la sentència que absol X. García Albiol

SOS Racisme, 12 de desembre de 2013. *Recollint el posicionament de l'associació i anunciant la seva voluntat de presentar un recurs.*

Des de SOS Racisme Catalunya, acusació popular en el cas contra Xavier García Albiol, lamentem l'absolució de l'acusat. Respectem i acatem la decisió del jutge, però no la compartim. I per aquest motiu recorrerem la sentència al Tribunal d'apel·lació.

“Valorem molt positivament que el jutge hagi recollit com a fets provats tots els elements que incloïem dins l'escrit d'acusació, fins i tot aquells que l'acusat no va acceptar o va negar durant el judici, com haver dit que els gitano-romanesos eren una “plaga” i una “lacra”. Això ens permet donar continuïtat al cas i recórrer la sentència”.

Respecte el contingut de la sentència:

- El jutge descarta el delictes d'incitació a l'odi, la discriminació i la violència (recollit a l'article 510.1 del CP.), basant-se en la jurisprudència estatal, molt restrictiva en la interpretació de l'article, i rebutjant les sentències europees, molt més progressistes i protectores del Drets Humans.
- Tot i que el Codi Penal actual fa una lectura molt estricta de l'article i, especialment, del concepte “provocar”, com entitat de drets humans defensem una interpretació extensiva ja que, d'altra manera, no s'estan protegint els drets humans i s'està donant espai excessiu al discurs de l'odi i l'atac a les minories, amb les greus conseqüències que això comporta.
- Volem posar de manifest que el jutge es refereix a les sentències absolutòries dels casos de la Llibreria Kalki i Llibreria Europa. Així que, absolen Xavier García Albiol basant-se en els mateixos arguments amb els que han absolt els feixistes i divulgadors d'ideologia nazi.

Respecte els arguments per desestimar el delictes d'injúries a col·lectius (recollit a l'article 510.2 CP.), és potser la part que estem més en desacord:

- El jutge reconeix que l'acusat fa accions i comentaris injuriosos, que ataca l'honor i la dignitat dels gitanos romanesos, però que no ho fa amb intenció d'injuriar-los. Considerem aquesta justificació un sense-sentit, probablement vàlid a nivell jurídic, però que no acceptem.
- I no estem d'acord que l'acusat no fes aquestes declaracions sense motivació racista ni xenòfoba. Tota la trajectòria del líder dels populars de Badalona en declaracions racistes avalen aquesta acusació.
- El jutge justifica les declaracions injurioses al·legant que ho fa per captar vots. Considerem que la finalitat no justifica els mitjans, ans el contrari, que justament ataquí un col·lectiu com estratègia electoral, fa més greus aquests fets, com recull el Tribunal de Drets Humans.
- Considerem destacable que el jutge faci menció explícita de la dificultat que un jutge de Penal dicti una sentència condemnatòria per delictes d'instigació a l'odi, en contra de la doctrina del Tribunal Suprem, que va emetre la lamentable sentència absolutòria pel cas de la Llibreria Kalki amb una lectura molt restrictiva de l'article 510.1. Tot i així, pensem que hi ha temes molt importants que requereixen de valentia jurídica, i aquest n'és un.

Respecte les declaracions de Xavier García Albiol:

- Rebutgem rotundament les acusacions de judici polític. Som una entitat independent que defensem els drets humans i treballem per eradicació del racisme. Aquesta és la nostra única motivació.
- El fet que altres partits i altres polítics també utilitzin declaracions racistes i xenòfobes és una realitat preocupant, però no eximeix de gravetat els seus actes.
- Altres polítics acusats de racisme i xenofòbia han estat avalats per les urnes i el sistema judicial, com ara Josep Anglada (PxC). Per tant, considerem que aquest no ha de ser motiu d'orgull. Beneficiar-se d'un sistema judicial molt feble en la defensa dels drets humans no vol dir estar avalat.

Conclusions:

- El procés jurídic no ha acabat encara. Farem recurs d'apel·lació esperant la sentència de l'Audiència Provincial.
- Un cop més, la sentència absolutòria deixa desemparada l'acció judicial contra el discurs de l'odi, racista i xenòfob i l'atac a col·lectius minoritaris. I demostra la feblesa de la justícia espanyola en la protecció dels drets humans. Reforçar aquesta eina és un tema pendent en el que continuarem treballant i insistint.
- Temem les conseqüències a nivell polític i social del missatge que emet aquesta sentència, emparant el discurs de l'odi si s'utilitza per motius electoralistes. Obre la porta a que en endavant es pugui demanar el vot incitant a l'odi. I denunciem que això pot tenir conseqüències molt greus. En aquest sentit, cal tenir en compte el context europeu en el que grups d'extrema dreta estan obtenint espais en els diferents parlaments, amb el perill que això suposa.
- Tot i les dificultats del procés i el resultat decebedor, continuem pensant que utilitzar les eines que ens dona l'Estat de Dret per denunciar els delictes d'odi és efectiu, ja que dona el missatge de que la societat civil no ho accepta tot. I pensem que els polítics tindran en compte les conseqüències abans d'emetre aquest tipus de discursos. Així que continuarem denunciant les actituds racistes i xenòfobes.
- Cal fer política per la societat i no demagògia. Es poden anomenar els problemes de convivència si existeixen, però no d'aquesta manera, sinó constructivament i amb voluntat de posar solució.■

COMUNICAT

Les Entitats de la Xarxa BCN Antirumors alerten del perill de fomentar estereotips a través de continguts mediàtics, com el programa "Palabra de gitano". Xarxa BCN Antirumors, 15 de febre de 2013. Davant les reiterades denúncies que ha rebut la polèmica sèrie televisiva "Palabra de gitano" que reproduïx estereotips.

Apel·lem a la responsabilitat social dels mitjans de comunicació, que tenen un paper molt important en la consolidació i difusió de rumors i estereotips.

Les Entitats de la Xarxa BCN Antirumors volen manifestar el seu suport a les entitats gitanes que han denunciat el contingut del programa, com la FAGIC, Unión Romaní o el FSG.

Arrel de l'emissió del primer programa de la sèrie "Palabra de gitano", el passat diumenge 10 de febrer a Cuatro, les Entitats de la Xarxa BCN Antirumors volem manifestar la nostra preocupació davant les males pràctiques que alguns mitjans de comunicació realitzen en el seu paper de comunicadors i entreteniment en el que respecta al tractament de minories.

Com a xarxa que treballa per eliminar els rumors negatius que dificulten la convivència en la diversitat, respecte el contingut d'aquest programa volem manifestar que:

- Considerem que s'ha vulnerat el Codi Deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya, que en el seu article número 12 indica que cal "actuar amb especial responsabilitat i rigor en el cas d'informacions o opinions amb continguts que puguin suscitar discriminacions per raons de sexe, raça, creences, extracció social i cultural i malaltia, així com incitar a l'ús de la violència, evitant expressions o testimonis vexatoris o lesius per a la condició personal dels individus i la seva integritat física i moral."
- El poble gitano és un grup heterogeni que no pot ser representat per les accions d'unes poques persones. Per tant no es pot tractar de manera homogeneïtzadora.
- Les representacions sensacionalistes basades en tòpics i estereotips, que destaquen els aspectes més morbosos fomenten visions esbiaixades que poden fomentar actituds discriminatòries. A més de representar una manca de respecte i ridiculització d'una cultura.
- Aquestes pràctiques poden tenir greus conseqüències socials, doncs consoliden una visió estigmatitzadora d'un col·lectiu víctima de racisme durant molts anys. És també responsabilitat dels mitjans de comunicació contribuir a trencar els rumors i prejudicis que denigren les persones i no a fomentar-los.

Demaneu als responsables de Cuatro i del programa, que rectifiquin el missatge i modifiquin el contingut que sigui necessari pels propers programes de la sèrie.

Tanmateix, volem donar el nostre suport a les entitats gitanes que han denunciat el programa i que, malauradament, han de denunciar no poques vegades el tractament discriminatori i/o vexatori que es dona del poble gitano des dels mitjans de comunicació.

COMUNICAT

Denunciem i alertem del perill dels discursos xenòfobs des dels mitjans de comunicació. SOS Racisme, 5 de juliol de 2013. Davant les declaracions, que una vegada més, el professor Niño-Becerra ha fet en relació als ciutadans i ciutadanes d'origen estranger.

SOS Racisme denuncia els discursos xenòfobs que atien el conflicte entre veïns i veïnes des dels mitjans de comunicació. Alertem del perill social que suposa la proliferació d'argumentaris racistes a tertúlies i altres espais dels mitjans de comunicació. En el dur context social que estem vivint, els arguments han d'anar acompanyats de valors ètics i de respecte als drets humans. Estem parlant de persones, no de números

El passat dilluns dia 1 de juliol, Santiago Niño-Becerra, catedràtic d'Economia de l'IQS, afirmava que: "L'única manera de reduir la taxa d'atur és reduir la població activa". Afegia: "Una forma de reduir aquesta població activa seria amb l'emigració. (...) si tota la immigració se n'anés la taxa d'atur baixaria 10 punts". Aquestes paraules formen part de la seva intervenció en el programa "8 al dia" del periodista Josep Cuní a 8TV.

El discurs defensat pel professor mostra una lectura parcial de caire xenòfob de la realitat actual. Aquestes afirmacions posen en perill la convivència i la cohesió social doncs alimenten els discursos racistes i xenòfobs, que volen enfrontar la població aprofitant el complicat context social que vivim, afectat per una greu crisi econòmica, però també política i social. I el fet que es doni difusió des dels mitjans de comunicació, multiplica la seva repercussió i, per tant, el seu perill.

A través d'aquest discurs, Niño-Becerra relaciona exclusivament la immigració amb mà d'obra, tenint en compte tan sols una visió utilitarista d'aquesta emigració i obviant que les persones emigrades tenen projectes vitals i aporten a la nostra societat molt més que treball remunerat.

De fet, el professor afirma que la població activa s'ha de reduir, quan l'Estat espanyol ja fa anys que veu com la seva població està més envellida i la seva taxa de natalitat baixa, i durant anys l'arribada de persones emigrades ha ajudat a augmentar la nostra natalitat.

Aquest discurs ataca directament a la població immigrada, culpabilitzant-la de nou d'una crisi econòmica que té a veure amb una problemàtica estructural del propi sistema capitalista i del propi model econòmic espanyol.

El professor Niño-Becerra, i altres acadèmics o tertulians que fan discursos similars, haurien de tenir en compte les repercussions de les seves valoracions. Més enllà que alguns raonaments es puguin emmarcar dins la lògica econòmica o acadèmica, en el moment que estem parlant de persones, i especialment amb col·lectius vulnerables de discriminació, les paraules han d'anar acompanyades de valors ètics i de respecte dels drets humans.

En el dur context social que estem patint, amb un augment alarmant de l'extrema dreta a tota Europa, no ens podem permetre alimentar el discurs de l'odi, doncs posem en greu perill la nostra societat.

REFLEXIÓ

Cap acte de xenofòbia, per part de ningú. SOS Racisme, 5 de desembre de 2013. En relació al cas de discriminació denunciat per Josep Maria Sagrera per part d'una revisora de Renfe.

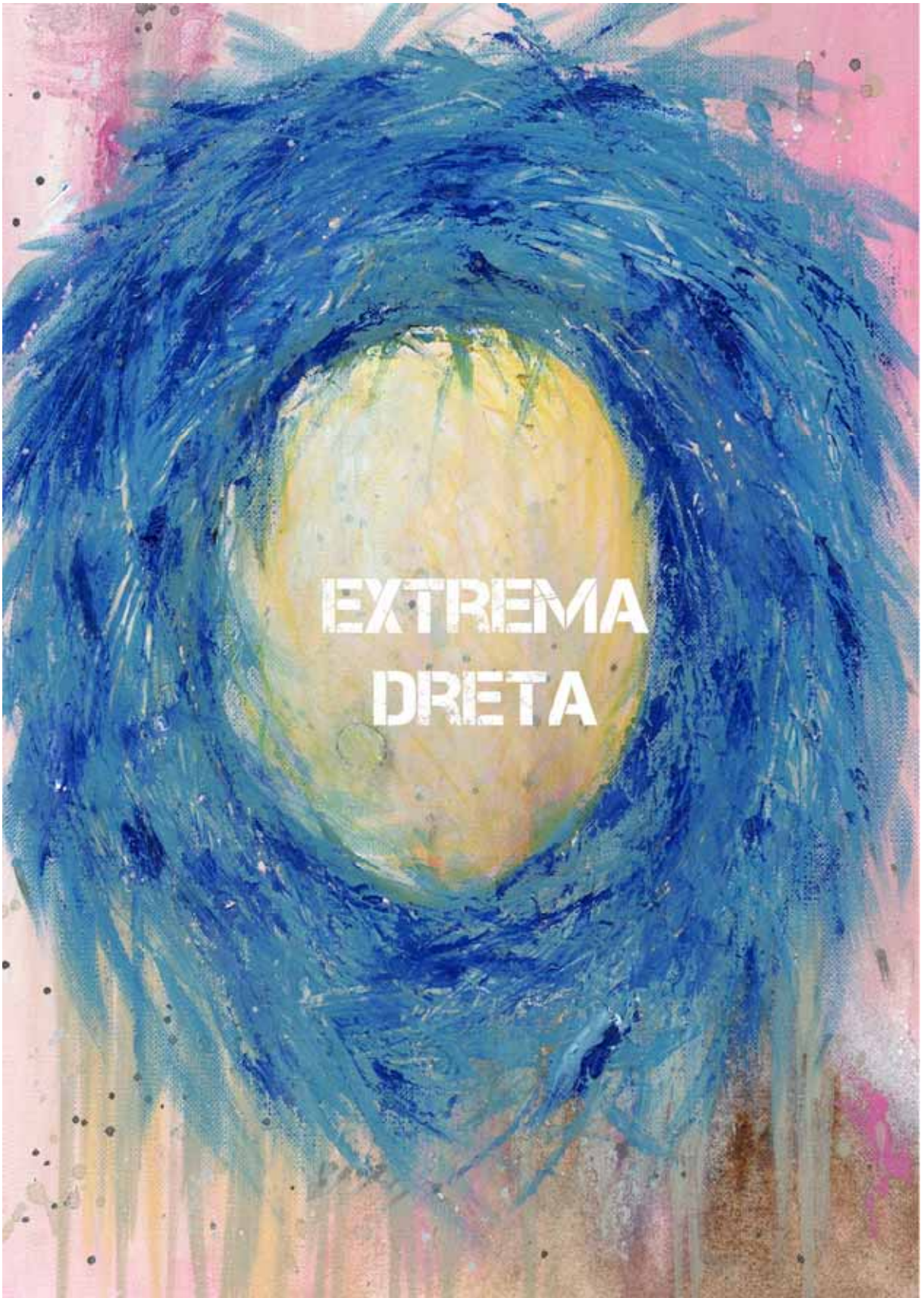
En relació al cas de discriminació denunciat per Josep Maria Sagrera per part d'una revisora de Renfe el passat dia 5 de desembre.

Entitats socials i partits polítics han reaccionat amb indignació davant del cas d'un veí de Girona de 72 anys, i del seu nét, de 4, a qui el 5 de desembre del 2013 la revisora del Talgo Llorca-Montpeller va fer baixar del tren després de dir-los en castellà: "Tinc mania als catalans, i ara, pels meus collons, baixareu", segons la versió dels afectats, que la revisora nega. La Plataforma per la Llengua ja s'ha posat en contacte amb Sagrera per oferir-li els seus serveis jurídics. Els partits catalans, per la seva banda, també s'estan movent: CiU ha decidit portar el cas a la Comissió Europea; tant CiU com ERC també l'han presentat al Congrés, i la CUP, a l'Ajuntament de Girona.

Des de SOS Racisme Catalunya volem posar de manifest que no acceptem cap acte de xenofòbia per part de ningú, així com tampoc la utilització del discurs de l'odi com a instrument polític, ja que considerem que aquestes conductes posen en perill la convivència i la cohesió social.

Donem suport a aquelles entitats i institucions que han pres la iniciativa de defensar els drets de les persones, en aquesta ocasió d'expressar-se en la seva llengua.

La solidaritat entre els pobles i el respecte del drets humans són i seran el motor de la nostra associació.

BLOC 4 EXTREMA DRETA

L'extrema dreta, l'extrema desconeguda. **REFLEXIÓ.** Entrevista a Bertran Cazorla, Periodista; Aitor Hernández, Llicenciat en Antropologia i Doctor en Polítiques Públiques i Transformació Social, i Carles Viñas, Doctor en Història Contemporània. Una entrevista realitzada per Ignasi Torrent i Jose Peñín per la revista Colors de SOS Racisme, estiu de 2013. Pàg. 142

Grups violents d'extrema dreta

BARCELONA. Gener. **Agressió a un jove del Raval per part d'un grup d'extrema dreta.** El passat 7 de gener un jove de 14 anys va ser agredit al barri del Raval, en mans d'un grup de neonazis. El motiu de l'agressió va ser l'origen indi del noi.

El Raval viu i conviu. **COMUNICAT.** Associacions del Raval, 31 de gener de 2013. Davant l'agressió per part d'un grup d'extrema dreta a un jove. Pàg. 147.

El Raval viu i conviu: cap agressió sense resposta. El barri reacciona a les manifestacions de racisme als seus carrers. **REFLEXIÓ.** Laia Vidal i Beatriu Guarro. Un article realitzat per la revista Colors de SOS Racisme, estiu de 2013. Pàg. 148.

CATALUNYA. Febrer. **Desarticulen la banda dels Black Phanters que atacaven a persones d'origen magrebí i a persones homosexuals.** Els Black Phanters han estat desarticulats pels Mossos d'Esquadra i els seus integrants acusats d'una llarga llista de delictes entre els que es troben intents d'homicidi, extorsió, robatori amb violència o tràfic de drogues. La banda atacaven a persones d'origen magrebí i a homosexuals.

El Periódico

ESTAT ESPANYOL. Agost. **Preocupació per l'augment d'actes feixistes.** Degut a la proliferació de diferents actes i al·lusions feixistes, com la pintada a la plaça de toros de Pinto amb el lema "Hitler tenia raó", les fotografies en que membres de les Nuevas Generaciones del PP exhibien la salutació nazi o les declaracions de l'alcalde de Baralla (Lugo) i diputat provincial afirmava que "*els condemnats a mort per Franco s'ho mereixien*" i tot i així, el PP no va demanar la seva dimissió. Àlvaro García, president de la Unió Progressista de Fiscals (UPF) va mostrar preocupació per l'augment d'aquestes accions, considerant que es tractava de situacions molt sèries i que a la llarga podrien agreujar-se. Per la qual cosa des de la UPF s'estava estudiant si iniciar accions penals tot i que reconeixien, que a diferència d'altres països, la falta de concreció al Codi Penal espanyol fa que sigui difícil aplicar penes per aquests actes.

El País

BARCELONA. Octubre. **Amenaces a un fotoperiodista per part de grups d'extrema dreta.** La manifestació d'extrema dreta del 12 d'Octubre a Barcelona porta cua. Des de llavors, el fotoperiodista de Nació Digital, Jordi Borràs, està rebent tot un seguit d'amenaces, algunes de les quals de mort, acusant-lo de ser l'instigador d'una pallissa

que van rebre un grup d'ultradretans per part d'un grup d'antifeixistes. "En les últimes 72 hores no he parat de rebre amenaces molt greus", explica Borràs.

Nació Digital

Jordi, tens tot el nostre suport. **COMUNICAT.** SOS Racisme, 17 d'octubre de 2013. *Davant les amenaces que el fotoperiodista rebia de grups d'extrema dreta.* Pàg.150

SABADELL. Desembre. **Un neonazi accedeix a sotmetre's a teràpia per tal d'evitar una pena de dos anys de presó.** Un jove de Sabadell va ser acusat per agredir un menor a Cerdanyola del Vallès que portava una samarreta de Kortatu (un grup de rock-punk), ja que va deduir que era d'extrema esquerra, i li va donar un cop de puny. La fiscalia va acusar al neonazi de delictes de robatori i violència per motius discriminatoris, amb una pena de dos anys de presó, una multa de 400 euros i una indemnització al menor de 210 euros. La defensa del neonazi va proposar la retirada de la pena de presó, a canvi de que l'home tingués prohibit anar a qualsevol esdeveniment d'ideologia neonazi, a més d'acudir a teràpia social per tal d'acceptar la diversitat social, i així abandonar les ideologies totalitàries.

El Punt Avui.

Difusió del discurs de l'odi

Diàleg: La lluita contra el creixement de l'odi. Taula Rodona organitzada per SOS Racisme, 12 de novembre de 2013. [Vídeo](#) de l'acte.

A Europa veiem com el monstre de l'odi creix, avança i es reproduïx, alimentat per la crisi econòmica, la desafecció política i la por. Els partits polítics i els governs no sempre ajuden a frenar aquesta deriva, fins i tot de vegades ajuden al seu creixement. I els moviments socials tenim el gran repte –i responsabilitat- de fer front a l'avenç dels discurs de l'odi amb les nostres eines: la sensibilització, la mobilització i la denúncia. No és un fenomen nou ni passatger, estem en una carrera de fons, una lluita a llarg termini.

El passat 12 de novembre es va dur a terme una Taula Rodona amb experts en extrema dreta i discurs de l'odi: els periodistes Bertran Cazorla (La Directa) i Toni Cruanyes (TV3) i el doctor en Història Contemporània, Carles Viñas. A la Fila Zero comptarem amb representants d'entitats i institucions referents en la lluita contra el feixisme i el racisme.

EUROPA. Març. **Estrasburg condemna a Espanya a indemnitzar al propietari de la llibreria Europa.** El Tribunal Europeu de Drets Humans, amb seu a Estrasburg ha condemnat a Espanya a indemnitzar amb 13.000 euros a Pedro Varela, propietari de la llibreria Europa i condemnat per vendre material nazi, per considerar que aquest no va ser informat correctament del fet dels que se l'acusaven vulnerant així els seus drets fonamentals durant el procés judicial.

Europa Press

BARCELONA. Maig. **Confirmada la pena d'un any de presó per al director d'una revista neonazi.** L'Audiència de Barcelona ha confirmat la pena d'un any de presó pel director de la revista 'Intemperie' i secretari del partit d'ultradreta Estado Nacional Europeo (ENE) Luis Antonio G. R. per difusió d'idees genocides.

Diario la Ley

BARCELONA. Juliol. **Detinguts dos homes per difondre ideals nazis des d'una ràdio que emetia per Internet.** Els Mossos d'Esquadra han detingut dos homes majors d'edat i de nacionalitat espanyola que difonien missatges nazis a través d'una

ràdio al barri del Carmel. L'emissora promocionava grups de música RAC (Rock AntiComunista) que incitaven a la violència, a l'odi i al racisme. Es tracta d'un gènere musical on les lletres sovint inciten a la violència i promouen l'odi racial, l'antisemitisme i contra els immigrants. També difonien la ideologia nacionalsocialista i els oients es comunicaven a través d'un xat. Els dos detinguts van quedar en llibertat amb càrrecs i el jutge va ordenar el tancament de la web.

ABC, El País

CATALUNYA. Agost. **Cinc anys de presó per tres “skinheads” que difonien idees xenòfobes i neonazis.** El fiscal d'Odi i Discriminació de l'Audiència Provincial de Barcelona, Miguel Ángel Aguilar, va demanar cinc anys de presó per dos homes i una dona que difonien idees xenòfobes i neonazis i justificaven el genocidi a través de diverses xarxes socials, durant el 2009. Van escampar informació i simbologia nazi per més de 100 pàgines web, defensant la supremacia de la raça ària i promovent sentiments d'odi cap a la religió musulmana, els jueus, immigrants, homosexuals i transsexuals, discapacitats, etc. i es burlaven d'agressions racistes en les que presumptament ells també havien participat. Als seus domicilis es van trobar objectes i llibres que apel·laven al nacionalsocialisme, navalles i una defensa elèctrica il·legal. Se'ls acusava de provocar a la discriminació, a l'odi o a la violència i a un d'ells de tinença d'armes prohibides.

El País

BRUSSEL·LES. Setembre. **La Comissió Europea va exigir responsabilitats a l'Estat Espanyol davant la banalització del nazisme.** L'homenatge que Maria de los Llanos de Luna va fer a la División Azul, va ser el detonant perquè la Comissió Europea demanés responsabilitats a l'Estat espanyol, considerant que *“l'exculpació, negació o trivialització flagrant intencionada i pública dels crims comesos per règims totalitaris han de ser sancionables penalment”*. L'eurodiputada Viviane Reding va amenaçar amb castigar Espanya si no rectificava i recordava que en la majoria dels països europeus aquestes pràctiques són impensables i/o estan prohibides. Reding, va afegir que, *“a partir de l'1 de desembre del 2014 Brussel·les tindrà competències per incoar procediments d'infracció i castigar als estats membres que no sancionin penalment la incitació a la violència i l'odi”*.

El Punt Avui

Plataforma per Catalunya

SANTA COLOMA DE GRAMENET. Març. **Polèmica a Santa Coloma pel discurs d'incitació a l'odi de PxC.** El govern local de Santa Coloma està buscant un mecanisme per controlar el contingut de l'espai dedicat als grups que es publica mensualment al butlletí municipal. Segons l'equip de govern els comentaris exposats per PxC tenen un caràcter d'incitació al odi i la discriminació.

El líder de PxC ha estat acusat pel tercer tinent d'alcalde Siscu Sánchez (ICV) per insultar als regidors en públic, provocar altercats i alterar l'ordre durant els plens; provocant el mes de febrer la suspensió del ple.

La Vanguardia

CATALUNYA. Abril. **Josep Anglada: “El PP és el partit que subvenciona la invasió migratòria”.** El president de Plataforma Per Catalunya ha senyalat que *“el PP dilapida diners en subvencionar una impossible integració de immigrants mentre el nega per a la nostra sanitat, la nostra educació i el nostre estat de benestar”*,

Pxcatalunya.com

SANTA COLOMA. Abril. **Un regidor de PxC de Santa Coloma de Gramenet agredeix a un assessor d'un altre grup.** El regidor de PxC a l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, Joan Gómez Montero, ha agredit físicament a un membre del grup independent Gent de Gramenet (GG) dins del propi consistori. La resta de grups a l'Ajuntament (PSC, CiU, PP, ICV-EUiA i GG) ja han condemnat els fets i la víctima de l'agressió ha presentat una denúncia als Mossos d'Esquadra per una suposada falta de lesions contra Joan Gómez Montero.

La Vanguardia

ANOIA. Abril. **Anglada crida a fer fora els musulmans de Catalunya en la diada de PxC.** El petit municipi de Rubió (Anoia) ha acollit el 21 d'abril la celebració del Dia del Partit de Plataforma per Catalunya (PxC), que cada any celebra la formació xenòfoba en motiu de Sant Jordi. L'acte s'ha dut a terme a les instal·lacions del bar-restaurant Ruta al Oeste. Allà Josep Anglada ha fet les següents declaracions: "*sota la bandera blanca de la creu vermella, els catalans varen expulsar d'aquesta terra als musulmans a l'edat mitjana, i sota la protecció del nostre patró, els homes i les dones de Plataforma per Catalunya tornarem a reconquistar Catalunya per als nostres fills i néts*".

La convocatòria d'aquest acte a Rubió va ser resposta amb un manifest de rebuig a l'acte signat per UCFR i una quinzena d'entitats i organitzacions de l'Anoia on PxC compta amb un total 7 regidors i un representant al Consell Comarcal.

La Directa

REUS. Juny. **Una associació islàmica de Reus ratifica la seva denúncia contra Plataforma Per Catalunya per racisme.** El president de l'associació musulmana Watani, Hilal Tarkou, ha ratificat la seva denúncia contra la campanya electoral racista de PxC en la que assegurava que les persones estrangeres havien rebut durant els últims anys 4.000 milions d'euros que sortien de les arques públiques. La campanya es va realitzar el municipis on PxC presentava llista y a més de Watani altres associacions i la Generalitat van denunciar la propaganda electoral per incitació al racisme.

ABC

SANTA COLOMA DE GRAMENET. Juny. **Un regidor de PxC insulta Guillem Agulló i celebra el seu assassinat.** "Opino que Guillem Agulló era un fill de puta que està molt bé on està ara mateix. Corre, desviat, passa-ho!". Així ha respost Juan Montero, regidor de Plataforma a Santa Coloma, a un usuari que li preguntava a través de Twitter la seva opinió sobre que Josep Anglada hagi votat a favor de dedicar un carrer al jove valencià assassinat a mans d'un grup d'extrema dreta. Twitter ha suspès el compte de Juan Montero per aquest comentari.

Ara

SANTA COLOMA. Juny. **El portaveu de Plataforma a Santa Coloma, condemnat per agredir a un treballador d'un altre grup municipal.** El regidor i portaveu de PxC a Santa Coloma, Juan Gómez Montero, ha estat considerat culpable d'agredir a Jordi Pastor, treballador del Grup Municipal Gent de Gramenet. El titular del Jutjat número 2 de Santa Coloma l'ha condemnat ha una multa de 300 euros per una falta de lesions i a indemnitzar a Pastor amb 31,34 euros per les lesions a un pòmul. Aquesta és la segona condemna per agressions en menys de dos anys imposada a Gómez Montero.

El Periódico

CATALUNYA. Juliol. **Les joventuts de Plataforma per Catalunya anuncien mobilitzacions per defensar els seus regidors.** Les Joventuts de PxC han anunciat

mobilitzacions per estar presents als plens municipals i aplacar l'assetjament contra els seus regidors a mans de "la casta política".

Identitaria.es

CATALUNYA. Juliol. **Multats tres regidors de Plataforma per Catalunya per incitar al racisme en un partit del Barça.** Interior ha sancionat 23 persones, entre elles tres regidors i un exregidor de Plataforma per Catalunya que van irrompre a l'estadi de l'Hospitalet amb 'burka' sota una pancarta on es llegia "primer els de casa". Alberto Sánchez, regidor d'Hospitalet per PxC, ha assegurat que "no era un acte racista" i que només es tractava d'una performance per a cridar l'atenció.

El País

Europa

Una mirada a Europa, polítiques antiimmigració, partits d'extrema dreta i racisme. **FET EN PROFUNDITAT.** Paula Civit, estudiant de Sociologia de la UAB. Febrer 2014. Pag. 151.

Ultradreta: quan l'odi entra als hemicicles. **ARTICLE.** Àlex Romaguera, Periodista. *Un article realitzat per la revista Colors de SOS Racisme, estiu de 2013.* pàg. 156.

Alba Daurada: un altre cop, el cant de les sirenes. **REFLEXIÓ.** Roger Garcia, activista de SOS Racisme, *Un article realitzat per la revista Colors de SOS Racisme, estiu de 2013.* Pàg. 159.

L'extrema dreta italiana, històricament desunida i fragmentada. **REFLEXIÓ.** Organització italiana Maldestra. *Un article realitzat per la revista Colors de SOS Racisme, estiu de 2013.* Pàg. 161.

Per Aprofundir

REFLEXIÓ

L'extrema dreta, l'extrema desconeguda.

Entrevista a Bertran Cazorla, Periodista; Aitor Hernández, Llicenciat en Antropologia i Doctor en Polítiques Públiques i Transformació Social, i Carles Viñas, Doctor en Història Contemporània. Una entrevista realitzada per Ignasi Torrent i Jose Peñín per la revista Colors de SOS Racisme, estiu de 2013.

L'entrevista. Ens reunim una tarda al Lupara, un bar cèntric i tranquil del centre de Barcelona, amb tres joves experts en extrema dreta. Cap de nosaltres ens coneixem cara a cara, però tots sabem qui som. Ràpidament els entrevistats s'obliden de càmera i gravadora; conversen i es pregunten entre ells. I nosaltres ens adonem que ens resten moltes coses per conèixer d'aquest tema.

Tenim la sensació que hi ha hagut una evolució en l'activitat dels grups violents d'extrema dreta, dels anys 90 a l'actualitat. És cert?

Carles Viñas: La meua teoria és que l'extrema dreta va viure una crisi important, degut al fracàs de l'intent de cop d'estat i per la davallada de Fuerza Nueva als anys '80. El moviment es queda orfe, i aquest buit l'ocupen els cap rapats.

Aquests canvien els referents, agafant elements germànics del nacionalsocialisme, i canvien el discurs, doncs assumeixen el racisme, per exemple, quan l'extrema dreta, que era d'arrel catòlica, no el contemplava. I per últim hi ha un canvi iconogràfic. És important apuntar que els primers grups de cap rapats fins i tot rebutgen el franquisme. A dia d'avui en la seva evolució ha tingut una incidència el fet que hi ha hagut una pressió policial i social important, i això ha provocat un canvi a nivell estètic, i fins i tot plantejar una certa reformulació que s'està donant des de fa 4 o 5 anys.

Bertran Cazorla: Diria que no veiem grups de joves d'estètica *skinhead* al carrer perquè molts grups de joves d'ultradreta predisposats a exercir la violència no tenen l'estètica *skinhead*. No van amb les botes i el cap rapat, perquè beuen de tradicions que no només són les feixistes, sinó que recuperen les tradicions carlistes d'ultradreta, el discurs catòlic que es va abandonar als anys '80.

Quina relació tenen amb els partits polítics?

C.V.: Hi ha un sector més ortodox d'extrema dreta que no està per entrar a cap partit polític. En tot cas intenten organitzar les seves estructures pròpies -que fins ara totes han estat fallides: Blood&Honour España, Hammerskin España, Combate España, Vieja Escuela de Madrid. I hi ha un altre sector que veu els partits polítics amb certa empatia. De fet alguns han assistit a actes o s'hi ha sumat com activistes. Però més enllà d'això, crec que relacionar cap rapats amb política és complicat.

Aitor Hernández: Hi ha altres organitzacions, com el Casal Tramuntana, que presenten un discurs diferent al que acostumem a associar a l'extrema dreta: es presenta com antisistema i juguen amb el fet de no estar dins de cap partit polític per captar a joves no conformistes

La normalització del discurs racista a nivell polític i social els ha legitimitat?

A. H.: És molt difícil de saber. Jo crec que els sectors més radicals els és indiferent el que facin els partits polítics.

Existeix un sistema de captació de nous membres?

C.V.: La manera més generalitzada de captació és a través de la música i després a través dels cercles d'amistats. Però són cercles bastant hermètics als que costa accedir, sobretot en les estructures més organitzades.

B. C.: Això és una diferència entre els joves identitaris i els *skin heads*. Un exemple molt clar és el concert del Poblenou del 12-O de 2011, en el que hi havia convidats grups de *rock against communism* i anava dirigit a un públic ultra clàssic i es va intentar mantenir en secret. En canvi, el Casal Tramuntana, com que ha dissimulat més el seu discurs i la seva simbologia poden fer una estratègia de captació més oberta.

El Casal Tramuntana és una còpia de la Casa Pound d'Itàlia?

C.V.: *Casa Pound* rebutja qualsevol vincle amb qualsevol partit polític mentre el Casal Tramuntana manifesta relacions amb determinats grups polítics catalans.

A. H.: Però hi ha hagut una evolució. Als inicis de Casal Tramuntana es van veure uns vincles clars amb PxC, tot i que no se sap si és perquè hi ha persones que coincideixen en els dos àmbits. Ara aquesta relació ha quedat més difuminada. Almenys de cara a l'exterior.

B. C.: S'ha de veure com es desenvolupa perquè les persones de PxC que estan a Casal Tramuntana són les persones que tenen més problemes amb la línia menys doctrinària i més populista del partit que representa Josep Anglada.

C.V.: Com a historiador, crec que va més en la línia de ser un intent de crear unes primeres estructures d'enquadrament juvenil i de formació que de formar cap partit.

Creiem que la divisió interna de l'extrema dreta ha permès el seu fracàs electoral fins ara. Això pot canviar?

A. H.: Ara mateix no veig una recomposició al voltant d'una única figura. Més enllà que els partits d'extrema dreta estan molt fragmentats i repartits pel territori, sembla que l'espai polític que podria ocupar l'extrema dreta ja està bastant ocupat per altres discursos i altres formacions polítiques.

C.V.: A més hi ha un pacte de no-agressió entre formacions. Quan Anglada es va presentar al Congrés hi va haver una reunió estatal per intentar que hi hagués una espècie de "fumata blanca". Jo no veig una candidatura unitària perquè falta un líder i sobretot manca un discurs renovat. La gent ara no està per Falanges i Caudillos. La gent vol respostes. Per això hi ha joves que anaven a les assemblees del 15M i acabaven votant PxC.

B. C.: Un petit matís: s'haurà de veure si tot el debat nacional sobre la sobirania de Catalunya i la consulta no fa de catalitzador d'alguna cosa. Perquè per exemple hi va haver una reunió entre Alianza Nacional, La Falange, el Nudo Patriótico Espanyol i el Movimiento Católico Español amb la voluntat d'aturar els separatismes.

A. H.: Jo crec que encara que s'uneixin l'espai ja està totalment ocupat, per UPyD i PP, de manera molt contundent

C.V.: I l'única escletxa que no estava ocupada és l'àmbit municipal, que és on s'ha colat PxC.

Davant l'avenç de l'extrema dreta, quina és la millor estratègia: ignorar o combatre?

C.V.: Tenint en compte l'experiència de França, està claríssim que ignorar no funciona. La millor acció és respondre les preguntes que plantegen.

B. C.: No hi ha una resposta màgica. Potser en aquells barris on estan molt presents i estan fent molta feina de carrer cal anar i contrarestar els rumors. Però allà on només presenten la marca a veure què cau, potser és millor silenciar-los i no entrar en el seu joc.

Com valoreu la lluita antifeixista actual? Què s'està fent i què s'hauria de fer?

C.V.: Per mi el pitjor és que s'aborda tot des del desconeixement i amb urgències, i per abordar un problema s'ha de conèixer. I respecte el discurs antifeixista, no quedar-se només en el discurs "No passaran" o "Anglada feixista", quan ara el feixisme no existeix.

A. H.: Però per l'objectiu de Unitat contra el Feixisme i el Racisme (UCFR) és coherent que utilitzin el terme feixista i l'explotin. Potser no és el més rigorós, però funciona perquè és potent i la gent el té al cap.

C.V.: Però després cal que el discurs tingui propietat. Ells s'han renovat, no ens podem quedar enrere.

B. C.: Per mi hi ha una altra cosa molt important: atacar també els discursos que no són estrictament d'ultradreta que poden compartir més capes de la població. Els convertim en el boc expiatori, els demonitzem i ens netegem la consciència pensant que "ells" són racistes i xenòfobs i la societat és fantàstica. Això fa que es radicalitzin i que la societat perdi consciència d'altres discursos que són *mainstream* i que també són perillosos i fins i tot abonen el terreny.

Hi ha una organització que aglutini alguns dels moviments d'extrema dreta a nivell internacional?

C.V.: No hi ha res vertebrat ni organitzat. Són cèl·lules autònomes. Treballen per afinitat. Sense ajudes econòmiques ni res semblant. És veritat que hi ha gent d'Espanya que ha anat a activitats a altres països europeus i a l'inrevés. Però és de manera puntual.

A. H.: En el cas de *Casa Pound* van estar fent visites a diferents punts de l'Estat espanyol en un intent d'articular una xarxa. I Plataforma x Catalunya va tenir contactes bastant continuats amb altres formacions europees durant un temps. I sembla que en algun moment li estaven donant recolzament econòmic perquè hi havia una aposta a nivell europeu a fer que hi hagués un referent a l'estat espanyol amb l'objectiu final d'aconseguir eurodiputats

La permissivitat legal existent davant l'extrema dreta, pot convertir l'Estat espanyol en un "oasi" del discurs de l'odi?

C.V.: Jo crec que als 70 o 80 ens utilitzaven com la rebotiga d'Europa, com a impremta de llibres i també on venir a fer algunes xerrades i actes. Però l'important és que hi ha un gran buit legal, sobretot en el món d'Internet. Pàgines que estan prohibides a altres països, aquí funcionen. I tornem al mateix: no hi ha coneixement ni voluntat a legislar per part dels diferents partits polítics.

B. C.: Jo crec que el més important no són les lleis sinó és la consciència social, i les lleis són un reflex de la consciència social. Si hi ha interès es legisla, si no, no. I les lleis poden canviar coses però el que cal canviar és la mentalitat i els discursos.

C.V.: Perquè de vegades quan la llei existeix tampoc s'aplica.

Té alguna relació amb el passat de dictadura franquista?

A. H.: El cas espanyol és curiós. Es pot dir que no tenim un fenomen d'extrema dreta tant potent com en altres països, però hi ha certs discursos d'exaltació del Franquisme des d'instàncies quasi oficials, molt més legitimats, que seria impensable en altres països, on potser tenen un problema molt greu de presència de partits d'extrema dreta amb un 15 a 20% de vot.

C.V.: Jo crec que als països on l'extrema dreta està en auge és perquè el partits feixistes o neofeixistes no van estar mai al poder o van estar a l'oposició. En canvi aquí hem tingut 40 anys de dictadura d'extrema dreta i la gent ja està per altres històries.

Quan parlem d'extrema dreta pensem en espanyolisme. Per què no es parla de l'extrema dreta catalana?

A. H.: Perquè són grups molt petits, no hi ha hagut episodis d'accions que hagin cridat l'atenció i no sembla que tinguin presència al carrer. Però el fet que a Catalunya la imatge de l'extrema dreta la tinguem tan vinculada a l'espanyolisme crec que fa que gent que pugui tenir postures molt dures contra la immigració i que és nacionalista catalana no votarà PxC o posicions encara més radicals perquè no vol veure's barrejada amb l'espanyolisme, que identifica enemic de la seva pròpia identitat.

Alguna valoració de la situació actual?

C.V.: Marcaria un punt negre, que és el fenomen Casal Tramuntana. És la qüestió nova i innovadora, que en aquest període de crisi va a més, ha aconseguit mantenir un local estable, fer proselitisme, fer propaganda i han aconseguit superar oposicions veïnals.

B. C.: Però hi ha dos punts positius: el fet que hagi aparegut UCFR fa que s'hagin frenat fenòmens de racisme i feixisme que podien haver aparegut a alguns barris. Al menys ha donat eines per plantar cara i fer que això sigui un tema de debat social i estiguem millor que l'any 2008 o 2009. I d'altra banda, l'extrema dreta no ha aconseguit infiltrar-se en mobilitzacions socials. A altres llocs de l'estat ho han intentat i se'ls ha fet fora, però a Barcelona ni ho han intentat.

A. H.: Jo crec que tot i que podem fer una lectura positiva fins ara, hem d'esperar a veure què passa a les eleccions municipals. Ara PxC està una mica letàrgic després del revés de les eleccions autonòmiques però hem de veure quantes candidatures potents pot organitzar, com estan altres partits com Ciutadans, on es centra el debat, etc.■

COMUNICAT

El Raval viu i conviu. Comunicat Associacions del Raval, 31 de gener de 2013.
Davant l'agressió per part d'un grup d'extrema dreta a un jove.

SOS Racisme Catalunya, com entitat antiracista que lluita per la defensa i la promoció dels drets humans, ens adherim al manifest unitari "Raval viu i conviu" i fa una crida a participar a la concentració del proper dimarts 5 de febrer a les 18h a la Plaça del Pedró, Raval (confluències carrers Hospital i Carme).

Feixisme mai més, ni aquí ni enlloc! Raval viu i conviu – volem un barri sense nazis
Manifest Unitari.

El passat 7 de gener un jove de 14 anys va ser agredit al nostre barri, el Raval, en mans d'un grup de neonazis. El motiu de l'agressió va ser l'origen indi del noi.

No podem considerar aquest acte com un fet aïllat, sinó com una acció política ultradretana conseqüència de l'ascens de l'extrema dreta al nostre país i a la qual cal posar-hi fre.

Aquestes actituds intolerants van creixent al Raval i es posen de manifest en l'augment de pintades xenòfobes i en la captació de joves per part de cèl.lules neonazis.

El nostre barri vol viure i conviure amb aquesta amalgama de cultures que venen de terres llunyanes i que ens amplien els horitzons.

És per això que des del veïnat del barri, treballadors i treballadores, estudiants, col·lectius i entitats socials volem denunciar públicament aquesta agressió de caire racista i feixista, així com manifestar tot el nostre suport al jove agredit i a la seva família.

Perquè no tolerem cap més agressió: Amb el feixisme, el racisme i la violència... tolerància zero.

Feixisme mai més, ni aquí ni enlloc!

REFLEXIÓ

El Raval viu i conviu: cap agressió sense resposta. El barri reacciona a les manifestacions de racisme als seus carrers.

Crònica Laia Vidal i Beatriu Guarro. Un article realitzat per la revista Colors de SOS Racisme, estiu de 2013.

El dia 7 de gener d'enguany va tenir lloc una agressió racista al barri de Sant Antoni de Barcelona, contra un noi d'origen hindi, que va ser ferit per un grup de neonazis, precisament pel seu origen. Aquest fet, sumat a d'altres agressions de caràcter semblant que hi ha hagut al barri del Raval, van ser el motiu de la concentració de repulsa que va tenir lloc a la plaça del Pedró, el dia 5 de febrer a les 18h, i que comptava amb el suport de diverses entitats. En aquell acte van prendre la paraula per rebutjar qualsevol agressió de caràcter racista o filonazi, David Karvala, d'UCFR, Rosa Toran, presidenta de l'Amical Mauthausen, representants de l'Associació Juvenil TEB, i Beatriu Guarro, de SOS Racisme; finalment, s'hi va llegir el Manifest.

El Raval viu i conviu, que posa de relleu la voluntat del barri del Raval de "viure i conviure amb aquesta amalgama de cultures que vénen de terres llunyanes i que ens amplien els horitzons", a més de "denunciar públicament aquesta agressió de caire racista i feixista, així com manifestar tot el nostre suport al jove agredit i a la seva família".

Continuant amb la campanya "El Raval viu i conviu", el passat 19 de març, a les 19h, es va convocar un acte públic, a l'aula 221 de la Facultat de Geografia i Història de la UB, al Campus del Raval, amb el títol Com podem combatre el racisme i el feixisme? David Karvala, membre d'Unitat contra el feixisme i el racisme del Raval, va obrir l'acte, posant l'èmfasi en el fet que l'ascens de l'extrema dreta al nostre país té conseqüències com les del passat dia 7 de gener, així com també, en el perill que pot suposar l'existència del Casal Tramuntana, situat al barri del Clot, al qual és necessari posar fre. Tot seguit, Rosa Cañadell, portaveu d'USTEC, va fer entendre als oients i les oients que el racisme és una porta oberta al feixisme, és a dir, que el racisme és un sistema en el qual unes persones gaudeixen d'uns privilegis i d'altres en queden excloses. En aquest sentit, Rosa Cañadell, creu que és des de l'educació que es pot posar fre al racisme tot fent una educació amb un discurs antiracista que inclogui una reorganització dels currículums per tal de no caure en el perill d'una integració etnocèntrica.

A l'acabar la portaveu d'USTEC, es va donar la paraula a Cristóbal Laso, membre de la FAGIC, el qual va fer referència a la persecució que havia patit el poble gitano al llarg de la història, i que ha tingut com a conseqüència la desaparició del romaní. A l'acte, Laso va insistir que més enllà de les accions racistes, el que fa més mal són els pensaments racistes i és per aquesta raó que va trobar necessari sumar al discurs antiracista un discurs en contra de l'antigitanisme.

En acabar Cristóbal Laso, va prendre la paraula Enric Pubill, president de l'Associació Catalana d'Expresos polítics del franquisme el qual va fer al·lusió al fet que, en l'actualitat, els canvis de paradigma econòmic i polític fan sorgir nous moviments. D'aquesta manera, tot i aquests canvis, el racisme sempre hi és, no desapareix sinó que es transforma; actualment adopta la forma d'un racisme que posa la sospita

especialment sobre tot allò islàmic i, en aquest racisme rau l'arrel del que després s'anomena feixisme.

Finalment Beatriu Guarro, membre de SOS Racisme, va explicar que per tal de combatre el racisme i el feixisme és necessari crear iniciatives que impliquin tota la societat. Un exemple és la que es va dur a terme a finals de gener quan es va denunciar l'agressió del jove d'origen hindi. En la seva intervenció, Beatriu Guarro, va insistir que aquest tipus d'agressions no són casos aïllats sinó tot el contrari: en els més de 20 anys de trajectòria de SOS Racisme i del SAID, per primera vegada, les agressions entre particulars ocupen el primer lloc de les denúncies -un 30%- i pràcticament la meitat són casos d'agressions físiques. Per finalitzar, Beatriu Guarro va insistir en la necessitat d'ampliar la lluita antiracista a través de la consolidació de xarxes amb un compromís actiu a través de les quals es faci arribar un missatge antiracista tal i com ho fa SOS Racisme a partir de la incidència a centres escolars, al carrer, a la justícia, entre moltes d'altres accions. ■

COMUNICAT

Jordi, tens tot el nostre suport. Comunicat SOS Racisme, 17 d'octubre de 2013. Davant les amenaces que el fotoperiodista estava rebent de grups d'extrema dreta.

SOS Racisme Catalunya, associació antiracista i de defensa dels drets humans, denuncia i lamenta la greu situació en la que es troba el fotoperiodista, company de lluita antiracista i amic, Jordi Borràs, assetjat per grups d'extrema dreta des de la matinada de dilluns passat.

Considerem inadmissible que en un suposat Estat de Dret, persones i grups violents d'ideologies antidemocràtiques puguin coartar la llibertat i la seguretat de les persones de manera, massa sovint, impune.

Fa anys que SOS Racisme, juntament amb altres associacions, professionals de diferents àmbits i veïns i veïnes, alertem del perill que suposa l'existència de grups d'extrema dreta al nostre país, i arreu del món. Però, tot i així, hem hagut de veure com el discurs de l'odi creixia i s'estenia mentre les administracions miraven cap a un altra banda.

No ens podem quedar aturades davant l'avanç de l'extrema dreta. I és responsabilitat de la societat civil exigir als governs de tots els nivells territorials i a les forces de seguretat pública que obrin el ulls davant aquesta realitat i garanteixin la seguretat personal de les persones que es troben en perill de ser assetjades, per molts motius, i en aquest cas, pel feixisme més ranci. Nosaltres farem el possible per seguir lluitant contra la xacra del feixisme i el racisme, perquè no callarem, no cessarem....

FET EN PROFUNDITAT

Una mirada a Europa, polítiques antiimmigració, partits d'extrema dreta i racisme. Paula Civit, estudiant de Sociologia de la UAB. Febrer 2014

Polítiques antiimmigració dels governs europeus

Moltes de les polítiques que s'estan duent a terme per part dels governs de països europeus, giren en torn als col·lectius d'immigrants que es troben en situació irregular. No només se'ls criminalitza pel fet que són considerats "d'il·legals", pel fet de no tenir papers, sinó que s'imposen polítiques d'internament i expulsió que en molts casos vulneren els drets humans.

El [Govern Britànic](#) mostra la seva mà dura contra la població immigrant, llençant una campanya amenaçadora amb el lema: "*Al Regne Unit il·legalment? Torni al seu país o el detindrem*". Vàries furgonetes es passejaven per sis districtes de Londres amb aquests cartells. El Ministeri d'Interior animava als immigrants en situació irregular a tornar voluntàriament al seu país d'origen enviant SMS amb la paraula "Home" a un número de telèfon que figurava a l'anunci. (*ABC*)

El passat mes d'octubre, seguint aquesta mateixa línia de persecució de les persones immigrants en situació irregular, es va aprovar una llei on s'obliga a metges i banquers a delatar als indocumentats. Segons la responsable d'Interior Theresa May, l'objectiu de la nova llei és "*crear un entorn hostil per als immigrants il·legals*" per forçar la seva marxa i facilitar la deportació dels detinguts. Des de les organitzacions humanitàries però es va criticar aquesta mesura ja que consideraven que això portarà als sense papers a una situació de més desigualtats quotidianes i dificultats econòmiques i igualment no marxaran. (*El País*)

Paral·lelament, en vista de les eleccions a l'alcaldia de [Moscou](#) del 8 de setembre, els candidats es van apoderar del discurs nacionalista i xenòfob centrant-se principalment en la política d'immigració i la lluita contra els immigrants en situació irregular. Es tracta d'un discurs que no afecta només a la capital russa, sinó que a tot el país s'escampa l'onada xenòfoba i antiimmigració. Un mes previ a les eleccions, més de 600 persones en situació irregular van ser detingudes en batudes realitzades en una base agrícola a les afores de la ciutat.

Un polígon industrial d'un barri a les afores de Moscou es va convertir en un Centre d'Internament per a Immigrants a l'espera de ser deportats. Centenars d'immigrants hi malvivien en tendes de campanyes del Ministeri de Situacions d'Emergència (MCHS), després de ser interceptats en batudes dutes a terme pels carrers de la ciutat. Entre ells s'hi trobaven dos sirians, els quals havien de ser deportats al seu país en guerra. Grups radicals d'extrema dreta, sota el nom de Russkie (russos) es van organitzar a les ciutats de Moscou i Sant Petersburg per realitzar batudes pel seu compte, inspeccionant la documentació d'immigrants en petits comerços.

El Servei Federal de Migració a Rússia (SFM) va preparar un projecte de llei per crear 83 centres especials on internar a aquells immigrants pendents de deportació. Actualment a Rússia hi ha 23 centres i l'únic centre d'internament existent a la ciutat de Moscou, amb capacitat per 400 persones es trobava desbordat, d'aquí la creació

del campament de Galiànovu. Segons ONGs es tracta d'una campanya populista i "políticament motivada". (*El País*)

El passat mes d'agost, [França](#) estudiava la prohibició del vel islàmic a la Universitat. Segons alguns estudis, el 78% de la ciutadania aprovaria aquesta mesura, que ja des del 2004 és vigent a secundària. El 2010 es va prohibir l'ús de "burka" o niqab" a l'espai públic, amb multes per a les infractores i amb penes de fins un any de presó per a aquells que obliguessin a les dones a dur-ne. Al mateix temps, el Consell per la Integració va recomanar la retirada de símbols que mostressin "ostensiblement" una adhesió religiosa de les aules universitàries apel·lant a l'educació pública i laica. (*La Voz de Galicia*)

El passat mes de setembre, la Comissió Europea va amenaçar amb sancionar a París si expulsava als immigrants gitanos romanesos. Després de les polèmiques declaracions del ministre d'exterior Manuel Valls on vinculava aquest col·lectiu amb la mendicitat i la delinqüència i afirmava que "*la única solució del problema*" era desmantellar els campaments il·legals i expulsar als seus ocupants ja que, "*la majoria no vol integrar-se perquè el seu mode de vida és extremadament diferent al nostre*", la Comissió Europea va amenaçar amb sancionar França si no complia amb els tractats europeus; recordant que els gitanos són ciutadans europeus i com a tals tenen dret a circular lliurement pels estats membres de la UE.

Actualment a França es calcula que hi habiten entre 5.000 i 20.000 gitanos europeus. Tot i que Romania i Bulgària no pertanyen a l'espai europeu sense fronteres Schengen això no els impedeix circular lliurement pels països de la Unió Europea, però s'han de sotmetre a controls quan entren al país, tal i com passa amb els britànics.

Amnistia Internacional ha denunciat l'expulsió forçosa de "més de 10.000 gitanos" en campaments durant la primera meitat de 2013 a França. (*El País i Forum Libertas*)

Als afores de la ciutat de Kosice, a [Eslovàquia](#), s'hi va aixecar un mur amb l'objectiu de separar la població romanesa d'ètnia gitana, de l'eslovaca. Es tractava de la mateixa ciutat candidata a ser ciutat europea de la cultura i la Comissió Europea va assegurar que s'estaven estudiant prendre mesures legals per tal d'enderrocar la balla.

El mur va ser aixecat al districte de Zapad, a les afores de la ciutat degut a queixes dels veïns i veïnes de la zona en contra la població gitana, denunciant que viuen en situacions precàries i sense treball estable. A les regions de Kosice i Presov, que és on es concentra la major part de població d'ètnia gitana, hi havien fins a 8 murs, i en tot Eslovàquia 14. Tot i així molts estaven pendents de ser retirats degut a nombroses queixes d'organitzacions per als drets humans. (*La Voz de Galicia*)

Després de la tragèdia de [Lampedusa](#), el passat mes d'octubre el Govern italià va acordar desplegar cinc vaixells de la Marina amb helicòpters i "drones", aparells dissenyats per a la vigilància (UAV) per controlar els fluxos d'immigració clandestina i poder detectar embarcacions a altra mar. (*Lo cierto sin censura*)

Emergència de partits polítics d'extrema dreta i xenòfobs

L'emergència de partits d'extrema dreta als països europeus també és una realitat cada vegada més estesa i que va agafant força entre la població. Partits que van escampant discursos d'odi i xenofòbia, dividint a la població. En un context de crisi econòmica, l'extrema dreta intenta culpabilitzar a les persones d'origen estranger de les altes taxes d'atur, presentant-les com una amenaça per a la nació. Es declaren profundament nacionalistes, i consideren que el seu sistema de valors es veu amenaçat per l'arribada d'immigrants, defensen que sigui el Govern de l'Estat-nació l'únic amb dret a decidir sobre els seus habitants. Per això molts d'aquests partits són també antieuropeistes.

[Grècia](#) s'ha convertit en la principal porta d'entrada d'immigrants a Europa i està ofegada pels ajustos imposats per la Troika. Una situació aprofitada per Aurora Dorada, partit d'extrema dreta i antiimmigració, que cada cop guanya més seguidors entre els nacionalistes grecs, s'ha convertit en la tercera força política del país deixant enrere el PASOK.

Al mes de febrer, Eleni Zarulia, membre del partit neonazi Aura Daurada es va presentar al Consell d'Europa com a representant grega. Això va provocar una pluja de crítiques sobre l'ambigüitat de la postura del Govern d'Atenes davant la presència de partits d'extrema dreta, feixistes i racistes, a les seves institucions.

Els grups antiracistes europeus van criticar l'Executiu per no vetar la participació de Zarulia, que en el seu dia va qualificar a les persones immigrants com "subhumans", a la Assemblea Parlamentària d'aquest organisme. El primer ministre, Samaràs, ja es va comprometre a vetar la seva presència. (*El País*)

Al mes de setembre, la cúpula del partit grec neonazi Aura Daurada, va ser detinguda per una ordre de la Fiscalia acusats de diversos actes violents i assassinats, un dels quals el cantant de hip hop Pavlos Fyssos. Se'ls imputava de la creació d'una organització criminal amb l'objectiu d'atemptar i assassinar. Es van emetre 32 ordres d'arrest, que a una setmana del judici se n'havien dut a terme 20. Tant a la casa del líder del partit, Mijaloliakos, com a la d'un sergent de Policia detingut, s'hi van trobar armes de foc sense llicència, armes blanques, bombes de fum i munició. El ministre d'Ordre Públic no dóna per acabades les investigacions de l'entramat criminal del partit neonazi i continuarà investigant fins al final. (*Público*)

L'extrema dreta també agafa força al [Regne Unit](#), fins al punt de condicionar l'agenda política del país. Nigel Farage, líder del Partit per la Independència del Regne Unit (UKIP), amb el seu discurs euroescèptic i antiimmigració està forjant un canvi en la política migratòria nacional. Des del recent enduriment de les polítiques d'acollida d'immigrants dutes a terme pel primer ministre David Cameron, fins a les declaracions del líder dels liberals-demòcrates, Nick Clegg, que va renunciar a una de les propostes bandera del seu programa electoral, que consistia en la regularització dels indocumentats amb deu anys al país. El partit ultranacionalista, euroescèptic i antiimmigració UKIP ha capgirat la política britànica i amenaça amb convertir-se en la força estrella a les properes eleccions municipals. A les enquestes sobre intenció de vot, el partit obté un 17% dels vots, quedant en tercera posició per davant dels liberal-demòcrates. (*El País, Público, ABC*)

A [França](#), el partit d'ultradreta i antieuropeista que guanya força és el Front Nacional, que ha aconseguit situar-se com a segona força en els sondejos d'intenció de vot.

Això significaria deixar enrere a Holanda. Aquest nou ascens s'explica degut a les polítiques d'austeritat imposades a França. Le Pen, líder del partit, assegura que pot treure a França de les "tenebres d'Europa" perquè "cal un cap que lideri el país sense estar sotmès a les condicions de Berlín". (*La Vanguardia*)

Racisme i xenofòbia en la societat europea

Al mateix temps l'extrema dreta també es manifesta en grups i col·lectius neonazis, que moltes vegades actuen en total impunitat per part de l'Estat.

El passat mes d'agost, a [Rússia](#), un grup neonazi del moviment Occupy Pedofilyaj, van assetjar i torturar adolescents gais i en difonien les agressions per Internet. Primer contactaven amb les seves víctimes per Internet o bé pel carrer, els assetjaven, el llançaven orina i els obligaven a trucar a familiars i als seus llocs de treball explicant que eren homosexuals. Segons una ONG en defensa dels drets humans, un dels agredits va morir a causa de les tortures. La mateixa ONG va assegurar que les autoritats no van fer res al respecte i que sota les lleis antihomosexuals imposades pel govern de Putin aquestes agrupacions actuen amb total impunitat. (*El País*)

[Alemanya](#) es disposa, finalment, a jutjar el grup neonazi Clandestinitat Nacionalsocialista (NSU) que va actuar durant 10 anys amb total impunitat. L'única supervivent del grup respondrà dels nou assassinats d'estrangers per part d'aquesta organització entre el 2000 i el 2006. A més dels homicidis, executats amb la mateixa pistola, i diversos atemptats amb bombes, la banda va tirotejar a un agent de la policia i va robar més de deu bancs. El grup no va ser descobert fins al 2011, després de la mort de dues persones més en una caravana. Es tracta de casos que mai van ser investigats per la policia. Aquest serà un procés en què no només es jutjarà la presumpta autora dels crims racistes que van commoure Alemanya, sinó també, encara que indirectament, la ineficàcia o deixadesa de les forces de seguretat davant l'ultradreta. (*Ara, El País*)

El passat mes d'agost del 2013, es van produir diverses protestes i enfrontaments en torn a un alberg per a refugiats en un barri de Berlín. Es va decidir habilitar un alberg provisional per a sol·licitants d'asil de països que es trobaven en conflictes armats com Síria i l'Afganistan. El dia que van arribar els primers sol·licitants d'asil, es van trobar amb una protesta de grups de veïns: uns que protestaven en contra de l'alberg i d'altres que s'oposaven a la protesta. Fins i tot membres de grups d'extrema dreta van agredir als nouvinguts amb ampolles de cervesa. A conseqüència d'aquests fets es va realitzar una segona protesta que va durar hores i es va crear un campament, on diversos ciutadans intentaven protegir als refugiats d'altres protestes i agressions. Moltes ONGs critiquen les males condicions en que han de viure els refugiats i l'opacitat d'aquests centres. (*El Diario.es*)

Durant el 2008 i el 2009, quatre homes van agredir i van matar a diversos membres d'una família gitana a [Hongria](#). Els atacs moguts per motius racistes i xenòfobs van ser planejats i executats en un període de 13 mesos. Tant els advocats de la minoria ètnica com diverses ONGs denunciaven la passivitat en que la policia va investigar els fets en el seu moment. El tribunal hongarès va condemnar a tres dels acusats a cadena perpètua i al quart a 13 anys de presó. (*Gara*)

[Grècia](#) es disposa a endurir les lleis contra el racisme per combatre l'augment dels grups neonazis. El ministre de Justícia grec prepara una nova llei per endurir les penes sobre actes racistes. La llei va dirigida principalment a combatre l'ascens del partit neonazi Aura Daurada; i permetrà imposar penes d'entre 3 a 6 mesos de presó o multes de fins 20.000 euros i privació de drets polítics, fins un màxim de tres anys, per aquells que públicament, sigui de manera verbal o a través de mitjans de comunicació, promoguin l'odi o atacs contra grups identificats per la seva raça, color, religió o orientació sexual. L'esborrany de la llei també preveu castigar la negació de crims contra la humanitat i genocidis, així com la propaganda i l'ús de símbols nazis i feixistes, i es considerarà agreujant la utilització del Parlament per a difondre aquest tipus de discursos.■

ARTICLE

Ultradreta: quan l'odi entra als hemicicles. La crisi econòmica ha donat ales a les forces reaccionàries, que es consoliden als parlaments europeus a base de culpabilitzar la immigració i de posar en risc el benestar i la identitat cultural d'Occident.

Àlex Romaguera, Periodista.

Un article realitzat per la revista Colors de SOS Racisme, estiu de 2013.

La ultradreta ja figura en la majoria d'institucions europees. Avui, dels 27 estats de la UE, 15 d'ells tenen eurodiputats xenòfobs, populistes o ultraconservadors, i en alguns d'ells han arribat al poder o el condicionen de forma notòria. Presentant-se com l'antídoto del suposat perill islàmic i de la corrupció que afecta als partits tradicionals, l'extrema dreta atrau la ciutadania que vol respostes dràstiques a l'actual desencís. Així s'ha comprovat a Grècia, on la xenòfoba Alba Daurada ha assolit 18 diputats a les darreres eleccions legislatives, i a Itàlia, en què el populisme de Silvio Berlusconi manté un elevat suport electoral.

La situació a Grècia i Itàlia, on les desigualtats i els atacs racistes colpegen el dia a dia, encarna la fallida del sistema a la qual ens ha dut el neoliberalisme impulsat per les grans potències i els agents econòmics a Europa. Lluny de garantir el laïcisme, la solidaritat i la justícia social, aquestes polítiques desreguladores i antisocials només han fet que incrementar la xenofòbia, l'atur i la corrupció política.

És en aquest context que els partits ultres han trobat l'aliment per aparèixer com els grans salvadors. Només els ha calgut utilitzar la immigració com a boc expiatori per desplegar propostes que atempten contra la diversitat i els drets humans. La crisi esdevé, doncs, la benzina amb la qual han atiat l'odi a la diferència. I si abans aquesta es focalitzava en el jueu o el comunista, avui ho fa sobre la immigració musulmana i altres minories, com els gitanos, contra les quals planteja un conflicte cultural que condueix a la demonització d'aquests col·lectius.

L'enemic com a coartada

A mesura que la crisi s'ha instal·lat en la societat europea, la deriva autoritària no ha fet més que accentuar-se. Les democràcies del Nord assisteixen atònites a la irrupció de personatges com Geert Wilders, relleu del desaparegut Pim Fortuyn en la creuada contra la població musulmana als Països Baixos.

Wilders va donar-se a conèixer el 2006, tot aprofitant les alarmes provocades a Europa pels atemptats islamistes a Madrid (2004) i a Londres (2005) i la reacció al món àrab davant les caricatures contra Mahoma publicades en un diari danès. A l'escalf d'aquest clima, que ja venia alimentat pels atemptats a les Torres Bessones el 2001, el líder de l'holandès Partit de la Llibertat (PVV) ha abanderat polítiques "preventives" respecte la comunitat musulmana. Entre aquestes, la prohibició de construir mesquites o d'exhibir el vel islàmic en escoles i espais públics. Unes polítiques no basades en la retòrica supremacista o biològica, sinó en la màxima dels prejudicis que, suposadament, els musulmans causen en la identitat d'Occident. Seguint, doncs, la tesi del xoc de civilitzacions que Samuel Huntington va formular el 1993.

Així, l'ofensiva racista que Jean Marie Le Pen va entronitzar els anys 90 i que ha permès al Front Nacional francès arribar al 17% de suport, avui l'encarna Wilders. Tant és així que la seva doctrina de presentar el món musulmà com l'antítesi del progrés, el podria fer president d'Holanda el 2014, tota vegada que és imitat per la nova generació de líders ultres apareguts a França, Alemanya, Àustria, Bèlgica i a la rica Escandinàvia. Dirigents xenòfobs que, amb una estètica i un llenguatge moderns, no qüestionen obertament la democràcia però sí la debiliten amb propostes excloents.

Així ha passat a Suècia, on la ultradreta ha assolit 20 diputats a base de repetir que el benestar i la identitat nòrdica perillen perquè les ajudes als més necessitats van a l'immigrant.

També a Finlàndia, el suposat "perill islàmic" ha donat peu a prohibir el vel islàmic i la construcció de mesquites. Mesures amb què els Autèntics Filandesos s'han erigit en la quarta força del país després d'assolir 20% dels vots, mentre que a Noruega ha sigut l'ultraconservador Partit del Progrés qui s'ha obert pas amb un missatge que acusa els estrangers de perjudicar el benestar. Tot i els macabres assassinats comesos pel *llop solitari* Anders Breivik a Oslo l'any 2011, aquesta formació no ha perdut pistonada. Ben al contrari: ha posat a l'agenda parlamentària la necessitat de "revisar" el model multicultural que sempre ha distingit les democràcies del Nord.

Finalment, a Dinamarca, el pacte amb els liberals-conservadors, ha permès l'ultra Partit del Poble Danès imposar els controls fronterers i defensar l'expulsió de famílies d'origen forà. Tal i com explica el president del Moviment contra la Intolerància, Esteban Ibarra, aquests partits utilitzen el principi de la "Tetrologia de l'odi", consistent a vincular la immigració amb la delinqüència, la inseguretat, l'atur i la pèrdua d'identitat nacional.

Així doncs, l'Escandinàvia, model de diversitat i benestar, es desdibuixa com un castell de sorra, una vegada l'arribada de la crisi i d'una suposada civilització enemiga ha donat ales als posicionaments més autoritaris.

Un continent sense rumb

Si al nord Geert Wilders i els ultres escandinaus entren la islamofòbia a les institucions, a l'est és el primer ministre hongarès, Viktor Orbán, qui ensorra el mite de l'Europa del benestar.

Sobre la base d'exacerbar el sentiment d'humiliació que el país va patir quan les grans potències van dividir l'imperi austrohongarès, Orbán s'ha postulat com el garant de l'orgull patriòtic del país. Des de l'accés al càrrec, a mitjan de 2010, el líder del Fidesz-Unió Cívica Hongaresa ha impulsat una Carta Magna que professa l'adhesió a "la Corona, la cristiandat i la família tradicional". Sota la retòrica de la identitat i de la lluita contra la crisi, Orbán imposa una "moral pública" ultraconservadora recolzada per la jerarquia eclesiàstica i per la formació Jobbik, que a través de les seves milícies persegueix la població turca i gitana perquè marxi del país.

D'aquesta lògica també hi participen els presidents rus Vladimir Putin i el bielorrús Alexander Lukashenko. Governants que, com Viktor Orbán, imposen règims autàrquics en què la divisió de poders i la llibertat de premsa es difuminen poc a poc, alhora que insuflen entre la població el ressentiment a Occident, a l'europeisme i a la immigració musulmana. Un extrem al qual també hi ha arribat Polònia, on la coalició formada per Llei i Justícia, la Lliga de les Famílies i els camperols de l'Autodefensa de

la República decreta un règim de restriccions que té com a grans perjudicats el col·lectiu gai i els immigrants àrabs.

La situació tampoc no és gaire diferent a les repúbliques bàltiques, on els respectius governs exclouen les minories de la vida pública. Així ha passat a Lituània, quan a instàncies del diputat homòfob Petras Grauzulis, s'ha prohibit la Marxa de l'Orgull Bàltic, una celebració que també s'ha abolit a l'Estònia i Letònia. Sense oblidar la deriva xenòfoba que es consolida als països de l'Est que van viure les "revolucions coloraines", liderades per polítics conservadors sota la tutela de la UE. És el cas de Geòrgia, on Mijeíl Saakashvili va encapçalar la "revolució rosa" el 2003, i Ucraïna, en què Viktor Yuschenko va encarregar-se la "revolució taronja". En un i altre país, l'increment de les desigualtats socials que han provocat les polítiques neoliberals ha donat oxigen a l'extrema dreta per presentar-se com els irredemptes salvadors.

En un context similar es troba Romania, on el Partit de la Gran Romania, del colèric Corneliu Vadim Tudor, ha irromput al Parlament gràcies a la seva promesa d'eradicar la corrupció i la pobresa, de la qual culpabilitza els partits tradicionals i la minoria gitana; i Bulgària, on després de dècades aplicant polítiques inflacionistes, les forces xenòfobes s'han convertit en l'antídote del descontent social. El principal beneficiari ha estat el partit Ataka, del periodista Volen Siderov, famós per haver menyspreat les minories turca i gitana, a les quals acusa del daltabaix econòmic.

És així com a Europa, on el flagell del neoliberalisme provoca greus estralls socials, la ultradreta s'obre pas als hemicicles. Un escenari que, alimentat per la crisi i la corrupció, contamina la vida d'intolerància i d'odi al nouvingut. L'ofensiva racista que Jean Marie Le Pen va entronitzar els anys 90 i que ha permès al Front Nacional francès arribar al 17% de suport, avui l'encarna l'holandès Geert Wilders

Feixisme negre, les forces de xoc

L'extrema dreta europea s'ha adaptat ràpidament al context de crisi en què es troba el continent. Prova d'això ha sigut el naixement de nous grups extremistes que, sota la bandera del rebuig a la partitocràcia i a la globalització econòmica, plantegen règims totalitaris. A Alemanya, aquest feixisme es vehicula a través dels anomenats Autònoms Nacionalistes, un moviment connectat amb el partit neonazi NPD que arrela a les barriades més depauperades per la crisi. Emulant la iconografia dels *black block* altermundistes i d'esquerres, els Autònoms Nacionalistes es nodreixen de joves atrets per la indumentària més negra i antagonista, mitjançant la qual exhibeixen la seva força al carrer i el rebuig a la immigració.

A Itàlia, és la xarxa de locals autogestionats Casa Pound qui enarbora aquesta deriva neofeixista. Amb Mussolini com a símbol, passeja pels carrers un discurs de tipus nacional revolucionari que ataca el gran capital, alhora que promou l'expulsió dels immigrants. Les campanyes de recollida d'aliments i les festes obertes al jovent fascinat pel fervor identitari permeten a Casa Pound esdevenir l'artilleria social de Fiamma Tricolore, Forza Nuova, del sindicat Blocco Studentesco i d'altres formacions obertament feixistes. Un model de penetració política que a Grècia recau en Alba Daurada i les seves cel·lules paramilitars, a Hongria amb les milícies del partit Jobbik, i a l'Estat espanyol mitjançant casals socials i clubs de lluita lliure. Són el cas del Casal Tramuntana, a Barcelona, de la Vieja Escuela, a Madrid o de plataformes com Respuesta Estudiantil, Área Identitaria o Proyecto Impulso. Espai que, sota l'apadrinament de la Plataforma per Catalunya (PxC), d'Alianza Nacional (AN) o del Moviment Social Republicà (MSR), promouen aquest "Feixisme negre" o del "Tercer Mil·lenni" que ataca el sistema democràtic i la nova immigració. ■

REFLEXIÓ

Alba Daurada: un altre cop, el cant de les sirenes.

Roger Garcia, activista de SOS Racisme, *Un article realitzat per la revista Colors de SOS Racisme, estiu de 2013.*

“Tots drets! Respecteu al líder!”. D’aquesta manera, uns individus amb l’estètica pròpia dels caps rapats anunciaren als periodistes la presència de Nikolaos Michaloliakos, líder del partit polític Alba Daurada (Chrisí Avgí), que a les eleccions legislatives del 6 de maig de 2012 obtingué el suport de més de 400.000 votants (7%) i entrà al Parlament grec amb 21 diputats. En només tres anys, un partit que es declara nazi (amb el que això significa a Grècia, un país que patí en extrem els efectes de l’ocupació alemanya durant la II Guerra Mundial), ha passat de ser un grupuscle políticament marginal a cinquena força parlamentària del país.

Des del 2008, una profunda crisi arrossega Grècia a l’abisme, en part, en nom de l’austeritat imposada per la UE i l’FMI i el deute contret pels governs del PASOK i Nova Democràcia, partits que s’han alternat en el poder durant els darrers quaranta anys gràcies a un corrupte clientelisme.

Crisi financera, recessió econòmica, atur galopant (especialment entre els joves), retallades brutals de despesa pública, depauperització social i humiliació nacional derivada de la pèrdua de sobirania econòmica (visible amb l’adveniment dels “homes de negre”), han donat lloc a l’afebliment i implosió dels grans partits, així com a una radicalització política, però sobretot han generat por, incertesa, angoixa i exasperació entre els grecs, els ingredients perfectes perquè el feixisme, en versió postindustrial, irrompi de nou.

Amb clares connexions ideològiques amb el règim feixista de Ioannis Metaxàs (1936-41) i la Dictadura dels Coronels (1967-74), la resposta d’Alba Daurada a aquesta situació és la pròpia dels partits populistes d’extrema dreta que, amb més o menys èxit, trobem arreu: l’explotació del concepte “ni-ni” (ni de dretes ni d’esquerres), l’ultranacionalisme (en el cas grec, antitúrc i antiislam) i un discurs antipolític (contra les elits, “culpables” de la situació), antiglobalització (contra l’euro i la UE) i antiimmigració, amb la voluntat de liderar una regeneració social i nacional (fer “neteja”, en un període de decadència). Fins aquí, res de nou. Però tres aspectes diferencien Alba Daurada de la nova dreta radical: en primer lloc, no renega del feixisme clàssic, tot el contrari (“sang, honor i alba daurada” és el seu lema, a imitació de les SS, i el seu símbol, una mena d’esvàstica); en segon lloc, el seu discurs xenòfob va més enllà de la idea de “preferència nacional” o “xovinisme del benestar” (“primer els de casa”), per tornar al racisme biològic; per últim, l’ús de la violència, sistemàtica i planificada, com a mètode d’acció política, especialment contra els estrangers i les minories. Aquests, com a bocs expiatoris de tots els mals, pateixen una onada creixent d’agressions racistes i xenòfobes, amb certa permissivitat de les autoritats, el que posa de manifest els llargs tentacles de l’organització. Amb el terror, les “esquadres” d’Alba Daurada pretenen fer-se amb el control del carrer i obtenir la claudicació de l’imperi de la llei, usant mètodes mafiosos i estudiades posades en escena plenes de simbologia feixista.

L’èxit del partit, però, rau especialment en un populista activisme social de carrer, que ha donat com a resultat una xarxa de solidaritat (a l’estil de Hamàs): distribució d’aliments, serveis de seguretat, serveis mèdics i ajudes econòmiques pels grecs (i

només grecs) desfavorits. Així, com un Robin Hood del segle XXI, Alba Daurada ocupa els espais que l'Estat abandona, en compliment de les nefastes receptes neoliberals, que han portat a la degradació màxima conceptes com "res publica", servei públic i espai públic.

El missatge que ens arriba de Grècia és clar: una societat desesperada s'aferra a qualsevol cosa i el feixisme, acostumat a "cavalcar el tigre de la modernitat" espera pacientment la seva oportunitat. El cert, però, és que la societat grega, igual que una bona part de la societat europea, va començar ja molt abans del 2012 el camí de la normalització de la violència: corrupció, evasió fiscal, aprofundiment de les diferències socials i, especialment, la tolerància cap als discursos d'odi i els actes racistes contra els nousvinguts. Què és si no violència xenòfoba la denominació "persones il·legals"? Què hi ha darrera la conceptualització d'"immigrant", si no la voluntat de crear persones de segona categoria? Què és, si no xenofòbia, deixar a certes persones fora del sistema de salut pública, només per ser estrangers i no tenir "papers"? Malauradament, el neoliberalisme i la dreta, amb la complicitat de bona part de l'esquerra, han fomentat l'odi cap a l'estranger i han coquetejat amb el discurs xenòfob i, quan l'odi i la violència es normalitzen, en un procés de "lepenització dels esperits" que porta al crepuscle de la raó, l'únic que pot aparèixer és una Alba Daurada. I la UE, Premi Nobel de la Pau, continua preocupant-se de Grècia; això sí, només per garantir que, amb puntualitat prussiana, els seus creditors segueixin cobrant. Mentrestant, el cant hipnòtic del feixisme, com el de les sirenes mitològiques, ens arrossega a tots, inexorablement, contra les roques. ■

REFLEXIÓ

L'extrema dreta italiana, històricament desunida i fragmentada

Organització italiana Maldestra.

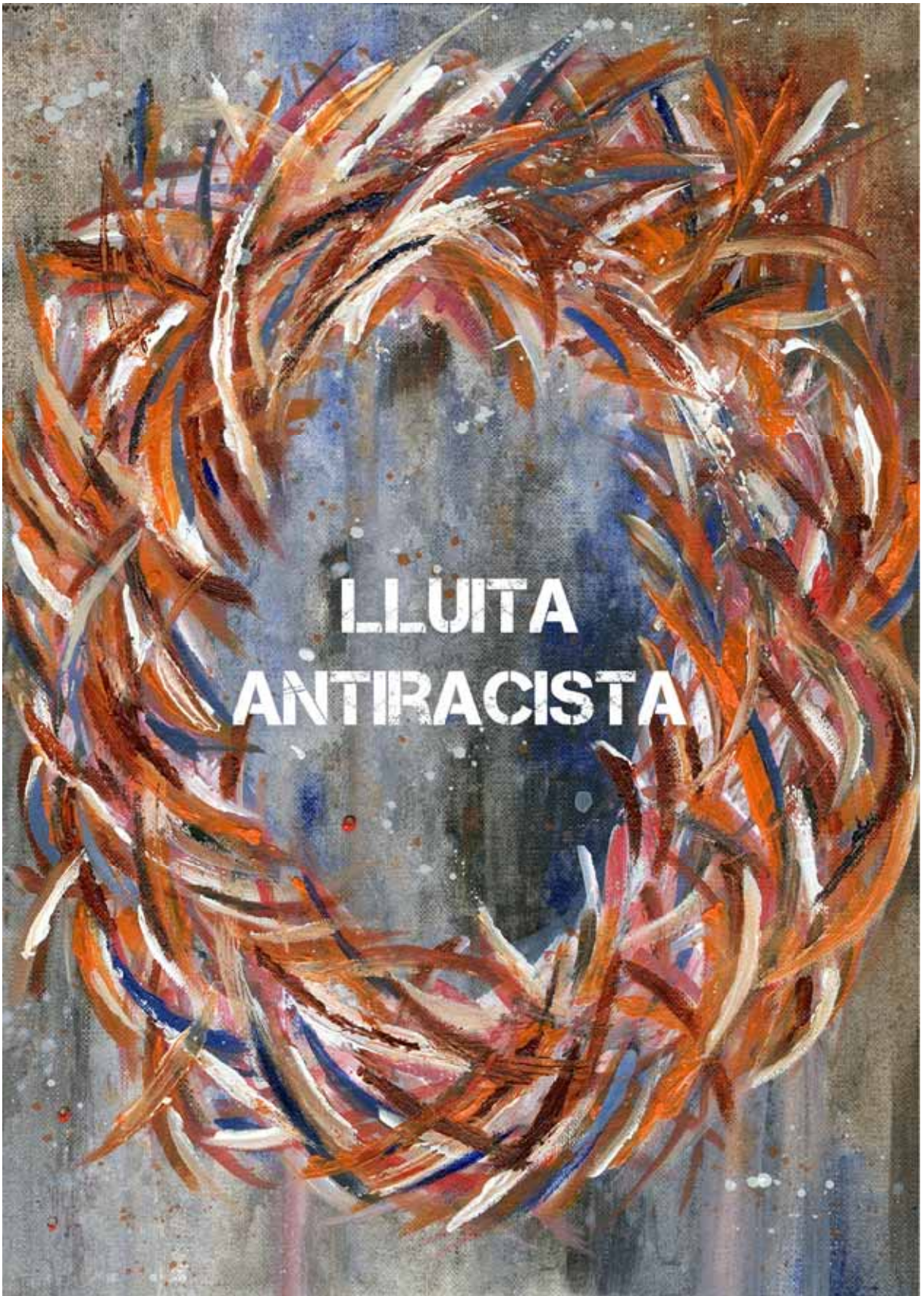
Un article realitzat per la revista Colors de SOS Racisme, estiu de 2013.

En els últims 20 anys, les polítiques culturals revisionistes de la centre-dreta, l'identitarisme agressiu de la Lega Nord i l'empobriment d'una gran part de la societat, han abonat el terreny que ha permès a l'extrema dreta renéixer i retornar al territori.

La tradició política del neonazisme italià té les seves arrels en la història de la República de Saló (República Social Italiana), l'estat titella d'Alemanya constituït el 1943 al nord d'Itàlia, i en la "Terza Posizione" dels anys 70, de la qual ha heretat la pràctica esquadrista, l'atenció a temàtiques socials com la de l'habitatge, i en alguns casos la laïcitat religiosa.

Casapound, en la contínua temptativa d'esdevenir referència per als neonazis italians, ha canviat moltes vegades el seu perfil, presentant-se segons l'ocasió com a radicalment esquadrista o "democràtica". Malgrat ser responsables de nombroses agressions a activistes d'esquerres o contra les mobilitzacions dels escolars, han buscat sempre la imatge de "presentables", donant un suport aparent a Silvio Berlusconi i buscant dialogar amb una part del món LGBT o grups de l'univers de l'esquerra. Aquestes operacions, coherents amb la seva visió "orgànica" de la societat, han estat completament desmuntades pel doble homicidi de transfons xenòfob ocorregut a Florència el desembre del 2011. L'assassí, Gianluca Casseri, que es va suïcidar després dels fets, era un punt de referència de Casapound a la Toscana. Després del crim, l'organització va perdre molts suports, Tot i així, a Roma encara gaudeix de la simpatia d'alguns sectors de la majoria del ple municipal: el mateix fill de l'alcalde Gianni Alemanno és un activista de la Casapound.

En les passades eleccions, la formació Casapound va intentar presentar-se sola amb l'objectiu de generar consens davant de la manca de credibilitat dels partits tradicionals. El seu resultat, però, ha estat extremadament decepcionant (0,79% a la regió del Lazio i 0,14% a la Cambra dels Diputats); si sumem les diverses sigles de la dreta feixista (Fratelli d'Italia, La Destra, Forza Nuova, Casapound) no arriben a un valor rellevant. Com ja és sabut, gran part del descontentament popular ha estat recollit pel Movimento 5 Stelle, una realitat força demagògica però sense clares connotacions ideològiques. Si bé el perill d'una Alba Daurada italiana és encara llunyà, és alhora també improbable que hi hagi un moviment que surti de les places i sigui independent. ■

BLOC 5 LLUITA CONTRA EL RACISME

Iniciatives de la societat civil a Catalunya

BARCELONA. Gener. **Concentració: Feixisme Mai Més. En suport a la jornada internacional antifeixista convocada des de Grècia.** El 19 de gener de 2013, la plataforma unitària contra el feixisme i el racisme a Grècia; amb el suport d'un conjunt de moviments socials, associacions d'immigrants i gent de la cultura, convoca un dia d'acció contra els neonazis d'Alba Daurada, i les idees racistes que fomenten.

"FEIXISME MAI MÉS!". COMUNICAT. Unitat Contra el Feixisme i el Racisme, 19 de gener de 2013. *convocatòria per a la mobilització.* Pàg. 175.

BARCELONA. Gener. **Commemoració víctimes Holocaust.** El dia 27 es commemorava el Dia Internacional de les Víctimes de l'Holocaust, una data per recordar la necessitat de la lluita ferma contra el feixisme i el nazisme.

Contra els crims de l'odi, avui i sempre. REFLEXIO. SOS Racisme, 28 de gener de 2013. *En record de les víctimes de l'Holocaust.* Pàg. 176.

LLEIDA. Febrer. **Neix HAWAA, revista de la dona àrab.** Neix a Lleida una revista escrita per dones musulmanes lleidatanes que volen donar veu a aquest col·lectiu ampli i silenciats a Lleida. L'objectiu de la revista serà donar a conèixer la realitat des del seu punt de vista, donar veu a dones musulmanes reconegudes en l'art i la cultura, la lluita per la millora de les condicions de vida als seus països i els problemes d'integració en altres comunitats. A més volen fer visible les dones que al món àrab-musulmà han estat silenciades pel masclisme i que han estat rellevants des d'escriptores i artistes a caps d'estat.

Coordinadora-ongd-lleida.cat

BARCELONA. Març. **La metròpoli de la ferralla al Poblenou.** Una festa a l'assentament de Poblenou ha reivindicat que arribi l'aigua corrent a aquesta nau industrial per tal d'aconseguir una millora en la qualitat de vida de la gent que hi viu. Aquest acte també ha obert al públic la realitat que viuen les persones instal·lades a aquest assentament de Poblenou número 127 que treballen i es guanyen la vida principalment amb el negoci de la ferralla, però també amb la reparació d'electrodomèstics o vehicles.

El Punt Avui

BARCELONA. Abril. **Es constitueix la Comissió Jurídica d'Estudi i Pensament de SOS Racisme.** L'11 d'abril va quedar constituïda la Comissió Jurídica d'Estudi i Pensament de SOS Racisme, en una reunió que va tenir lloc al Campus de la Ciutadella de la Universitat Pompeu Fabra a Barcelona. La Comissió, coordinada pels membres de SOS Racisme Maria Helena Bedoya i Gonzalo Escobar, jurista i professor de Dret a la Universitat de Girona respectivament, sorgeix de la motivació i la necessitat de l'associació de treballar des d'una perspectiva jurídica per ampliar i millorar la tasca relacionada amb la lluita contra el racisme i per la igualtat de drets.

SOS Racisme

BARCELONA. Abril. **"Aprenem a ser racistes".** L'escriptor Ben Jallou i l'exfutbolista Thuram reflexionen sobre la xenofòbia. Thuram, en una xerrada a la ciutat de

Barcelona, ha comentat “A Itàlia també em feien sorolls de micos. Ens fixem en la pell, l’idioma, i oblidem que l’ésser humà és molt més complex”.

L’escriptor Jallou, a l’acte organitzat per la Fundació FC Barcelona sota el títol ‘El racisme segueix aquí, nosaltres també’, va remarcar que “la crisi, fabricada per gàngsters, ha posat de relleu que hi ha depredadors que han jugat amb diners. Però també s’han accentuat els instints dolents. I s’odia al veí...es busquen caps de turc. Continua el racisme”

El País

BARCELONA. Maig. **L’obra Llibertat, i el racisme, ahir i avui.** Al Teatre Nacional de Catalunya, després d’una de les funcions de l’obra Llibertat de Santiago Rusiñol, es va fer un col·loqui en el que va participar la directora de SOS Racisme, Alba Cuevas, Matthew Tree (escriptor i periodista) i Sergi Belbel (dramaturg) L’obra de teatre “Llibertat!” escrita per Santiago Rusiñol a principis del 1900, explica una història on els conflictes entre els personatges, les conseqüències del racisme... es podrien traslladar tal qual a la societat actual.

SOS Racisme

LLEIDA. Juny. **Advocats de Lleida deixen plantada la subdelegada del Govern per defensar batudes a immigrants.** Un grup d’advocats de Lleida ha abandonat la sala del Caixa Forum durant la intervenció de la subdelegada del govern, Imma Manso, en la *Trobada de l’Advocacia sobre dret d’estrangeria*, en el que la popular ha assegurat que a les batudes la policia “no buscava delinqüents sinó immigrants sense documentació.”

Lainformación.com

BARCELONA. Juny. **Jornada informativa contra els CIE.** Diverses organitzacions han organitzat una jornada reivindicativa en contra dels Centres d’Intermanent per a persones Estrangeres. Es durant a terme diferents activitats que donin visibilitat a l’existència d’aquests centres.

SOS Racisme.

BARCELONA. Juny. **SOS Racisme t’explica què són els CIE en un trajecte del bus 109.** L’associació SOS Racisme Catalunya fa temps que organitza una activitat de sensibilització i informació al voltant dels Centres d’Internament de persones Estrangeres. Es tracta d’un trajecte de bus que fa el recorregut que porta al CIE de la Zona Franca. 30 minuts de trajecte en els que s’explica que és exactament un CIE, on està situat el que tenim a la nostra ciutat, i es resolen tots aquells dubtes que es puguin plantejar.

SOS Racisme.

BARCELONA. Juny. **La música ens fa lliures.** El dijous 27 de juny, Pau Alabajos i Jordi Montañez van omplir l’Espai Jove Boca Nord de bona música amb un objectiu ben clar: combatre el racisme i les idees de l’odi; durant el concert es van fer nombroses al·lusions al tancament dels CIE, que són una mostra flagrant de racisme institucional, i espais en els que es vulnereu de forma sistemàtica els Drets Humans. Una activitat organitzada per les entitats del Consell de Joventut d’Horta i Guinardó i SOS Racisme.

SOS Racisme Catalunya

EL VENDRELL. Juny. **Manifestació a El Vendrell contra el racisme i el feixisme.** El 29 de juny una manifestació pels carrers de El Vendrell va aplegar a centenars de persones que cridaven contra el racisme i defensaven la riquesa de la diversitat i

necessitat d'apostar per una societat igualitària i justa, on el feixisme i el racisme no hi tinguin cabuda.

SOS Racisme Catalunya

CATALUNYA. Juliol. **Entitats socials s'oposen a la prohibició del vel integral** Després de la moció presentada per CiU i aprovada pel ple del Parlament per a regular l'ús del burka i el niqab als espais públics, una desena d'organitzacions socials i de drets humans (entre elles SOS Racisme, Amnistia Internacional o CCOO) han expressat el seu rebuig a una llei que comportarà l'estigmatització i marginació de les dones i la cultura musulmana.

El País, La Razón

OLOT Juliol. **Alerta antifeixista a Olot per una trobada falangista.** Unitat contra el Feixisme i el Racisme ha convocat una assemblea oberta a tots els que vulguin participar en una resposta civil contra l'acte falangista que commemora l' 'Alzamiento' de Franco.

Unitat Contra el Feixisme i el Racisme

GIRONA. Juliol. **Oci i discriminacions.** Fa unes setmanes la CUP de Girona va iniciar una campanya que vol implicar a associacions, a persones a títol individual i establiments compromesos, per promoure un model d'oci no discriminatori. La iniciativa combina la denúncia amb l'assessorament i la sensibilització i respon a una problemàtica molt estesa a molts establiments on es discrimina per característiques personals com l'orientació sexual, la discapacitat o l'ètnia.

Avui

BARCELONA. Octubre. **Un trozo invisible de este mundo.** Una obra de teatre que parla d'històries de migracions sovint massa desconegudes per a tothom, i que ha estat unes setmanes, omplint pràcticament a cada funció, al Teatre Lliure.

Maletes invisibles. REFLEXIÓ. Mar Carrera i Alba Gómez, Periodistes, activistes de SOS Racisme. Pàg. 177

SANTA COLOMA DE GRAMANET. Octubre. **El Saló del Còmic Social contra el racisme.** La quarta edició del Saló del Còmic Social, celebrada a Santa Coloma de Gramenet, ha estat dedicada a la lluita contra el racisme, la relació del còmic amb les ONG i al paper de la dona en el món del còmic. Un dels apartats va estar dedicat exclusivament al tema del racisme "Còmic contra el racisme", hi van participar els autors del còmic "Khalid" (Norma), Damian Campanario i Jordi Pastor o Carme Capdevila, membre del Centre d'Acollida per Estrangers de Santa Coloma de Gramenet que va parlar de les diverses iniciatives per lluitar contra el racisme des dels barris.

La Vanguardia

CATALUNYA. Octubre. **Pobresa Zero demana a les administracions més implicació per eradicar la pobresa.** La plataforma Pobresa Zero, formada per unes 4200 entitats, va presentar, en forma de carta gegant, un missatge als polítics per tal de demanar-los una major implicació en la lluita contra la pobresa. La plataforma denuncia que la pobresa cada cop és més freqüent, degut a la crisi, i que a la vegada que l'accés als serveis públics és més difícil, el mercat laboral ofereix menys oportunitats i pitjors condicions.

BTV Notícies.

BARCELONA. Octubre. **Presentació del manifest 'Per la dignitat democràtica davant la banalització del nazisme' i de les actuacions judicials que se'n deriven.** La Fundació Catalunya Fons, l'Associació Catalana per la Defensa dels Drets Humans i la Comissió per la Dignitat presentaran aquest dijous, 10 d'octubre, a les 16.00 hores, al Col·legi de Periodistes de Catalunya, el manifest "Per la dignitat democràtica davant la banalització del nazisme" i les actuacions ciutadanes, administratives i judicials que se'n deriven.

El manifest ha estat impulsat per la Fundació Catalunya Fons, l'Associació Catalana per a la Defensa dels Drets Humans i la Comissió per la Dignitat i compta amb l'adhesió de 23 entitats: Acció Cultural del País Valencià; Amical de Mauthausen; Ara o mai; CADCI; CAL; Catalunya diu prou; CCOO de Catalunya; CGT; CIEMEN; Comissió de Defensa ICAB; Fundació Congrés de Cultura Catalana; Institut d'Estudis Catalans; Intersindical-CSC; La Xarxa d'Entitats; Obra Cultural Balear; Plataforma pel Dret a Decidir; Plataforma per la Llengua; SOS Racisme; UGT Catalunya, i USTEC.

A la roda de premsa hi intervindran la presidenta de la Fundació Catalunya Fons, Xesca Oliver; el representant de l'Associació Catalana per a la Defensa dels Drets Humans, Robert Sabata i el portaveu de la Comissió per la Dignitat, Josep Cruanyes. L'acte comptarà amb la presència de representants de les entitats adherides.

SOS Racisme Catalunya **COMUNICAT**. **Manifest per la dignitat democràtica davant la banalització del nazisme.** Fundació Catalunya, 10 d'octubre de 2013. Pàg. 179

12 d'octubre, res a celebrar i moltes coses per les quals lluitar. **COMUNICAT**. SOS Racisme, 12 d'octubre de 2012. *L'entitat no tanca les seves portes, el 12 d'octubre és un dia laboral.* Pàg. 180

BARCELONA. Octubre. **Concentració contra les deportacions a França.** A causa de les deportacions de gitanos a França i en concret a la injusta, racista i deplorable detenció i deportació de la nena gitana Leonarda Dibrani que el govern francès va dur a terme el passat 9 d'octubre. Unió Romani, SOS Racisme, Fundació Pere Closa, Fundación Secretariado Gitano i la FAGIC, van organitzar el passat 28 d'octubre una concentració de protesta enfront del consolat francès.
SOS Racisme Catalunya

BARCELONA. Novembre. **Ruta contra el feixisme.** El passat 9 de novembre en commemoració de la nit dels vidres trencats, Unitat Contra el Feixisme i el Racisme, amb el suport de SOS Racisme Catalunya i Amical de Mauthausen i altres camps i de totes les víctimes del nazisme d'Espanya; van organitzar una ruta guiada amb explicacions, per tal que no s'oblidi la brutalitat del feixisme, ni la història de la lluita antifeixista.
SOS Racisme Catalunya

En record de la nit dels vidres trencats. **ARTICLE**. Carlos Jiménez Villarejo, Ex Fiscal Anticorrupció i membre del Consell Assessor de SOS Racisme. *La seva intervenció a l'inici de la Ruta contra el Feixisme del passat 9 de novembre, organitzada per UCFR, Amical de Mauthausen i altres camps i de totes les víctimes del nazisme a Espanya i SOS Racisme.* 9 de novembre de 2013. Pàg. 181

BARCELONA. Novembre. **Torna el cicle de cinema i debat antiracista.** "CINEXCLUSIÓN, cinema de realitats" és un cicle de cinema organitzat pel Grup de Cultura de SOS Racisme. En aquesta ocasió, cada sessió de cine estarà centrada en una cultura o un país diferent. Per conèixer a través seu cinema les diferents realitats.

Es debatrà i compartiran opinions, també amb entitats o persones relacionades amb el tema.

SOS Racisme Catalunya.

BARCELONA. Novembre. 1a trobada del Moviment Associatiu Juvenil Antiracista. Dissabte dia 30 de novembre a l'Espai Jove La Fontana es va celebrar la 1a Trobada del Moviment Associatiu Juvenil Antiracista de Barcelona. Una trobada impulsada per SOS Racisme, el Consell de la Joventut de Barcelona (CJB) i Boca Ràdio (una emissora comunitària gestionada per l'Associació d'Amics de la Ràdio a Horta i Guinardó) que va servir a més a més, per declarar La Fontana com a Espai Lliure de Racisme! La proposta neix de l'impuls de les tres associacions per generar una xarxa que uneixi a les associacions juvenils en la lluita contra el racisme, on aquestes comparteixin un mateix segell, on trobin recursos per a treballar internament, i des d'on es pugui donar resposta a aquells esdeveniments de caire racista, xenòfob o discriminatori que es produeixen als nostres barris i al conjunt de la ciutat.
SOS Racisme Catalunya

CATALUNYA. Desembre. Manifestacions al Parlament en contra dels "pressupostos antisocials" i "de la misèria". Diverses entitats es van reunir davant el Parlament per protestar contra els pressupostos destinats als serveis socials per part del Govern de Catalunya. La campanya "Juntres Podem!", va convocar una manifestació que va recórrer alguns carrers de Barcelona per protestar contra els pressupostos que anomenen "de la misèria", i per reclamar Artur Mas que no pagui als bancs ni als fons d'inversió. Altres organitzacions, reunides al Parlament sota el lema "aturem els pressupostos antisocials", o persones convocades per la Marea Roja, també es manifestaven en contra dels pressupostos que el Govern d'Artur Mas està destinant als serveis socials.

La Directa

Avui més que mai: no a l'apartheid! Mandela, no t'oblidem. **COMUNICAT.** SOS Racisme, 6 de desembre de 2013. *Arrel de la mort de Mandela.* Pàg. 184

CATALUNYA. Desembre Migranland, viatge a l'experiència de la immigració il·legal. La nova obra del director Àlex Rigola permet als seus "espectadors" viure en carn pròpia el drama de ser un immigrant sense papers al nostre país. Amb la col·laboració de persones d'origen estranger que han patit aquesta experiència, *Migranland* és una aventura. Els participants estan en una casa de colònies on són dirigits per les diferents estàncies de l'edifici, a les quals els esperen persones immigrades que, malauradament, han viscut el procés d'arribar a Espanya sense papers, i els expliquen les seves vivències. L'aventura, plena d'incerteses per als espectadors, té l'objectiu de que el públic pugui posar-se a la pell d'un immigrant il·legal.

El Punt Avui.

5 anys de Directiva de la Vergonya. **REFLEXIÓ.** SOS Racisme, 16 de desembre de 2013. Pàg. 185

MONTCAFA I REIXAC. Desembre Una exposició fotogràfica a un barri obrer de Montcada i Reixac uneix els veïns, de nacionalitats diverses. L'associació Mescladís, destinada a cohesionar les persones de col·lectius immigrants i autòctons, ha dut a terme un projecte al barri de La Ribera (Montcada i Reixac) per tal d'apropar els seus veïns, que provenen de diferents països. La majoria dels habitants d'aquest barri són persones immigrades (provinents d'altres parts d'Espanya, del Marroc, del Pakistan o de l'Equador) que han vingut per motius laborals. Tot i que tots els

col·lectius tenen en comú el motiu d'arribada, existeix un cert distanciament entre diferents comunitats. És per això que Mescladís, juntament amb el fotògraf Juan Tomás, han realitzat una exposició fotogràfica a un aparcament del barri que reflecteix alguns testimonis dels veïns i veïnes de La Ribera, fet que per al director de l'associació, Martín Habiague, està fomentant l'apropament entre els habitants del barri. Habiague creu que els problemes de convivència del barri són causats pel racisme institucional, que acaba traslladant-se en racisme social.

El País.

Iniciatives de les institucions a Catalunya

CATALUNYA. Febrer. **Esquerra no pactarà mai més a Vic un pressupost amb Josep Anglada.** ERC ha dit que no pactarà a l'Ajuntament de Vic cap més pressupost amb PxC, tal com ha fet per a l'exercici 2013. Tampoc donarà suport a cap de les mocions que presenti la formació liderada per Josep Anglada, a no ser que siguin d'interès general per a la ciutat.

Osona.com

RIPOLLÈS. Febrer. **A la comarca del Ripollès es va presentar la primera campanya del programa Veritat o Mentida.** El programa "Veritat o Mentida" té com objectiu desmuntar els rumors i estereotips en relació a les persones d'origen estranger. Consta de diverses campanyes de sensibilització i pretén evitar l'exclusió social d'aquets col·lectiu. A través d'un procés participatiu amb professionals i entitats dels àmbits social, cultural i juvenil, educatiu, comercial i de la salut, van detectar els rumors més freqüents relacionats amb la població immigrada. Amb la informació obtinguda es va realitzar una anàlisi per tal de verificar o desmentir cada rumor i posteriorment es va publicar la informació contrastada i objectiva.

Consorci de Benestar social del Ripollès

CATALUNYA. Febrer. **AMIC publica una guia informativa per a les persones estrangeres del servei domèstic.** L'Associació d'Ajuda Mútua d'Immigrants a Catalunya (AMIC), adscrita al sindicat UGT, va publicar un fulletó informatiu "*¿Trabajas en el servicio del hogar familiar y tienes nacionalidad extranjera no comunitaria? Te interesa saber...*". Es tracta d'una guia, adreçada a les persones estrangeres que treballen en el servei domèstic a Catalunya. El text ofereix respostes a dubtes sobre la nova normativa, com ara qui té l'obligació de donar d'alta al treballador a la Seguretat Social o si el treballador pot seguir cotitzant pel seu compte. El full es troba disponible al web de l'associació.

Butlletí de la Direcció General per a la Immigració

BARCELONA. Març. **L'Espai Avinyó organitza a Barcelona la xerrada "Dones migrades: actives i visibles" amb motiu del Dia Internacional de la Dona.** En motiu del Dia Internacionals de la Dona, l'Espai Avinyó – Llengua i Cultura va realitzar la xerrada "Dones migrades: actives i visibles". L'objectiu de la sessió era donar a conèixer la participació activa de les dones immigrades, que en els últims anys han estat protagonistes en la tendència migratòria a Catalunya. Diferents entitats van exposar les seves experiències de promoció de la perspectiva de gènere i la visió positiva de la interculturalitat entre la població nascuda a Catalunya.

Butlletí de la Direcció General per a la Immigració

BARCELONA. Març. **El còmic antirumors "Blanca Rosita Barcelona" inspira una exposició a Barcelona.** El còmic "Blanca Rosita Barcelona" creat per Miguel Gallardo i publicat per l'Estratègia BCN Antirumors de l'Ajuntament de Barcelona per a lluitar

contra els rumors vinculats amb la població immigrada; va inspirar una exposició que durant el mes de març es podia visitar a l'espai Avinyó. La mostra descriu el procés de creació d'aquest material i l'impacte que ha tingut, destacant tant la seva funció d'acció intercultural com el seu atractiu com a producte artístic.

Butlletí de la Direcció General per a la Immigració

CATALUNYA. Març. **Deu anys del programa Voluntariat per la llengua.** El programa Voluntariat per la llengua, impulsat pel Departament de Cultura i gestionat territorialment pel Consorci per a la Normalització Lingüística, celebra el seu 10è aniversari. Durant la seva trajectòria s'han creat fins a 71.478 parelles lingüístiques, formades per aprenents amb uns mínims coneixements de la llengua i voluntaris. Es tracta d'un programa per promoure la cohesió social i el coneixement de la llengua i que ja s'ha estès a les Illes Balears, al País Valencià, Andorra i a la Vall d'Aran. A nivell internacional s'han creat programes semblants a Bolzano (Itàlia) i a la regió de Flandes (Bèlgica).

Butlletí de la Direcció General per a la Immigració

BARCELONA. Abril. **Contes per la diversitat.** L'Associació Punt d'Intercanvi, la Direcció General per a la Immigració del Departament de Benestar Social i Família i la Direcció d'Immigració de l'Ajuntament de Barcelona van organitzar un acte de presentació de la col·lecció de contes "Tu i jo, nosaltres". Són contes multilingües, cada conte està escrit en català, castellà, romanès, xinès, wòlof, quítxua i urdú, adreçats a infants d'entre 8 i 14 anys. Es tracta de cinc històries per educar en valors a favor de la diversitat, l'empatia vers la diferència i el tractament dels prejudicis i estereotips amb la finalitat de combatre'ls.

Butlletí de la Direcció General per a la Immigració

BARCELONA. Setembre. **Més de 400 voluntaris i 3 anys de la Xarxa Antirumors on hi col·laboren diferents entitats i l'Ajuntament de Barcelona.** La Xarxa Antirumors de Barcelona és una iniciativa que té com a objectiu informar i educar trencant amb els prejudicis i tòpics de la població immigrant i apostant per la cohesió "per no tenir diverses Barcelones sinó una Barcelona diversa". Actua a peu de carrer, formant voluntaris, organitzant activitats de sensibilització i es van distribuir més de 90.000 exemplars del còmic Blanca Rosita Barcelona.

20 minutos

RIPOLL. Setembre. **Exercici contra la xenofòbia en un ple municipal a Ripoll.** Durant un ple a l'Ajuntament de Ripoll, el portaveu socialista Enric Pérez va demanar al secretari que llegís la llista dels infants que rebien ajuts pel transport escolar a la vila. Com a resultat es va poder comprovar que tots eren alumnes autòctons i només un estranger. Després Pérez va explicar que havia volgut fer un exercici per trencar amb els mites que aquests ajuts només van destinats als nouvinguts.

El Punt-Avui

GIRONA. Octubre. **Segones Jornades sobre Estrangeria i Immigració de la Càtedra d'Immigració, Drets i Ciutadania.** Les Jornades sobre Estrangeria i Immigració, que organitza la Càtedra d'Immigració, Drets i Ciutadania es van celebrar el passat 18 d'octubre al Col·legi d'Advocats de Girona. L'acte consistia en tres ponències on els temes a tractar eren "La Intervenció penal davant del racisme i la xenofòbia: la perspectiva de la Fiscalia" i finalment "La posició jurídica de l'estranger davant de l'expulsió, la devolució protecció internacional."

UdG

CATALUNYA. Octubre. **Recursos per a persones nouvingudes.** El DIXIT Centre de Documentació de Serveis Socials, va elaborar un dossier temàtic amb la finalitat de crear una guia tant per a les persones nouvingudes com per als professionals de l'àmbit dels serveis socials que les atenen i assessoren. Es tracta d'un recull de recursos web, entitats, publicacions, articles i legislació per tal de cobrir les seves necessitats d'informació.

Butlletí de la Direcció General per a la Immigració

ALT EMPORDÀ. Octubre. **Tallers lingüístics i inclusius a l'Alt Empordà.** El Pla Territorial de Ciutadania i Immigració del Consell Comarcal de l'Alt Empordà ha posat en marxa sis tallers lingüístics per a la població d'origen estranger, amb l'objectiu de fomentar l'aprenentatge de les llengües oficials i augmentar el nivell d'autonomia de la població nouvinguda. Es tracta de tallers d'una durada de 45 minuts on un màxim de 10 persones podran aprendre i practicar l'idioma. Els primers municipis que se beneficiaran són Vilajuïga, La Jonquera, Sant Pere pescador, Llançà i Castelló d'Empúries.

324.cat

CATALUNYA. Octubre. **PIMEC va engegar una campanya de difusió de la col·lecció "Nosaltres també fem ciutat".** La campanya "Nosaltres també fem ciutat" té com a objectiu promoure la visualització positiva del comerç nouvingut i fomentar la integració i coneixement entre comerciants. Es tracta de tres títols que pretenen abordar diferents problemàtiques i rumorologia entorn aquest col·lectiu: "Els comerciants nouvinguts de Barcelona", "Horaris comercials i comerç nouvingut" i "Parlem de comerç i nouvinguts" on es recullen diverses entrevistes sobre la integració dels comerciants migrants.

Butlletí de la Direcció General per a la Immigració

CATALUNYA. Novembre. **Campanya antirumors per tot el territori català.** La Generalitat de Catalunya, per mitjà del Departament de Benestar Social i Família; la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona, la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis han signat un nou conveni per segon any consecutiu amb la finalitat de col·laborar en una estratègia per a tot Catalunya amb la qual es pretén trencar rumors i tòpics infundats que existeixen sobre la diversitat i promoure la convivència, la igualtat de tracte i la no discriminació entre les persones. La via d'actuació serà l'intercanvi de materials, compartint i facilitant la difusió d'informació i promovent la realització de campanyes.

Per una banda s'ha destacat la importància que la campanya antirumors iniciada a Barcelona s'estengui per tot el territori i que el projecte és una eina clau per combatre els conflictes socials i xenòfobs i assolir un país cohesionat acceptant la diversitat.

Butlletí de la Direcció General per a la Immigració

ESTAT ESPANYOL. Novembre. **El diputat Joan Tardà d'ERC va presentar al Congrés un llistat amb 150 preguntes referents a la immigració.** Les preguntes, presentades pel Diputat d'Esquerra Republicana per Catalunya al Congrés dels Diputats, feien referència a qüestions com els permisos de residència i treball, l'asil, la sanitat i el racisme; i tenien com a objectiu evidenciar els dèficits de la llei d'estrangeria. També denunciaven l'oasi jurídic en que es troben els CIES i defensaven la construcció d'una "societat més lliure" i on tots els ciutadans tinguessin els seus drets garantits.

ABC

Recull de bones pràctiques arreu

ESTAT ESPANYOL. Gener. **Veïns de Carabanchel reclamen la posada en llibertat del CIE d'Aluche del seu rei Baltasar.** Gamou Dieng, d'origen senegalès, que ha participat com a rei negre a la cavalcada del barri de Carabanchel, es troba al CIE d'Aluche, en el qual romandrà tancat els pròxims 60 dies fins que s'efectuï l'ordre d'expulsió al seu país d'origen. La delegada del govern de la Comunitat de Madrid, Cristina Cifuentes ha assegurat que està intern per haver comés un robatori amb violència.

Eldiario.es

FRANÇA. Març. **Mango retira a França la paraula 'esclava' d'una línia de joies.** Les associacions franceses SOS Racisme i Cran i algunes actrius com Sonia Rolland i Aïssa Maïga, i la presentadora i activista pels drets humans Rokhaya Diallo van llançar una petició per internet a través de Change.org per fer que Mango retirés una publicitat on sortia l'expressió "style esclava" per referir-se a una col·lecció de joies. Mango ha retirat el nom i ha demanat disculpes referint-se al fet com un error de traducció sense mala intenció.

El Punt Avui

EUROPA. Abril. **El comissari de Drets Humans alerta del racisme i la xenofòbia a Europa.** El comissari europeu de Drets Humans, Nils Muiznieks, ha alertat que a Europa les formes de discriminació, de racisme i de xenofòbia, el tracte als immigrants, les restriccions a la llibertat d'expressió i la ineficàcia dels sistemes judicials "són preocupants". El comissari ha visitat quinze països europeus i el següent en fer aparició serà l'Estat Espanyol.

ABC

ÀLABA. Abril. **SOS Racismo denuncia a un local de Vitória per negar l'entrada a immigrants.** SOS Racismo d'Àlaba ha denunciat a un bar del centre de Vitória pel seu tracte racista al impedir l'entrada de dues persones per raons d'origen.

ABC

COLÒMBIA. Abril. **"La idea d'un món emmurallat portarà a la societat al fracàs".** Laura Restrepo, escriptora colombiana, ha publicat un llibre sobre el viacrucis que viuen aquelles persones que se'n van del seu lloc d'origen en busca d'oportunitats. La novel·la titulada 'Hot Sur' vol reflectir les situacions que pateixen aquestes persones i vol fer reflexionar sobre aquesta situació i sobre el que comporta la creació de 'murs', tant físics com ideològics, entre països.

El País

BIZACAIA. Abril. **SOS Racismo Bizkaia contra l'examen d'espanyolitat.** SOS Racismo Bizkaia rebutgen l'examen argumentant que la finalitat última del Govern és endurir les condicions per accedir a la nacionalitat tenint en compte que el Codi Civil fixa un període de residència de deu anys per poder adquirir la nacionalitat. A més, diuen, que si es tracta de conèixer quins són els valors d'aquesta societat s'haurien de fixar, primer, quin són aquests valors d'igualtat, democràcia, tolerància...

Deia

ESTAT ESPANYOL. Maig. **El Consejo Superior de Deportes (CSD) reconeix que no existeix l'Observatori que per llei ha de lluitar contra el racisme.** L'Observatori de la Violència, el Racisme, la Xenofòbia i la Intolerància a l'Esport va ser creat al 2007 davant les actituds racistes viscudes al futbol i des de 2010 havia de rebre un

pressupost que garantís el seu funcionament. No obstant la seva última reunió data de finals de 2010 i el propi Javier Durán, qui en teoria es el president de l'organisme, reconeix no saber si encara existeix l'Observatori.

El País

EUROPA. Maig. **LA FIFA endurirà les sancions contra el racisme i la discriminació.** El grup de treball contra el racisme i la discriminació, presidit pel vicepresident de la FIFA, Jeffrey Webb, ha proposat que hi hagi als estadis una persona que identifiqui els actes discriminatoris entre altres propostes.

Sport

FRANÇA. Juliol. **Twitter col·labora amb França per detectar 'twit-racismo'.** Twitter ha donat a les autoritats franceses informació que pot ajudar a identificar els autors de varis tuits racistes i antisemites. Twitter també ha acceptat la proposta de treballar amb un grup d'estudiants jueus que van demanar informació a Twitter per poder combatre les expressions racistes. Això respon a una demanda de 50 milions de dòlars presentada per la Unió d'Estudiants Jueus de França per pressionar contra la indiferència de Twitter.

Vertigiopolitico.com

HUNGRIA. Agost. **Pel·lícula sobre racisme i xenofòbia basada en fets reals.** "Sólo el viento" és una pel·lícula dirigida i amb el guió de Benedek Fliegau, un drama, quasi documental, que recrea els nombrosos assassinats de gitanos comesos a Hungria durant el 2008 i 2009 per part d'una banda neonazi. Va ser pel·lícula revelació al Festival de Berlín del 2012.

La Vanguardia

PAÍS BASC. Agost. **El Govern basc desplega una campanya amb l'objectiu d'eliminar l'estigmatització negativa vers els immigrants i realçar les virtuts de la interculturalitat.** El govern basc tira endavant una campanya que té com objectiu desmuntar l'estigmatització negativa vers les persones d'origen immigrant i posar en alt els valors positius de ser una societat diversa. Al mateix temps volien impulsar un Pacte Social sobre Immigració entre institucions, partits i ONGs. Segons l'Observatori Basc de la Immigració, els últims anys ha augmentat el recel de la població vers les persones d'origen estranger, ha disminuït, també, l'opinió favorable a que aquestes accedeixin a la sanitat, la justícia i l'educació en igualtat de condicions.

Observatorio de la Diversidad de Mugak

ALEMANYA. Agost. **La lluita contra la violència dels grups d'ultradreta a Alemanya havia estat un "desastre històric".** Un informe presentat per la Comissió Parlamentària, que ha estat investigant els crims de la banda terrorista neonazi NSU; critica l'actuació de les autoritats que va suposar que nou assassinats, en mas de grups d'ultradreta, quedessin impunes. La Comissió també presenta recomanacions per evitar noves onades de violència neonazi; així com també la planteja reformes en el sistema de seguretat nacional per lluitar contra el racisme de les institucions i evitar nous episodis terroristes.

El País

ESTATS UNITS. Agost. **La immigració es posa al capdavant dels drets civils.** En l'acte de celebració del 50è aniversari del discurs de Martin Luther King "I have a dream", John Lewis en el seu discurs va equiparar la lluita per la igualtat amb la dels 11 milions de "sense papers" que als Estats Units estan a l'espera de convertir-se en ciutadans. Segons Lewis "no té cap sentit que milions de persones segueixin vivint a les ombres" i va reivindicar "traieu-les de les ombres i doneu-los accés a la ciutadania".

Segons King III, ara “no és el moment de celebrar, sinó de continuar” i va afirmar que “cal aprovar la reforma migratòria als EUA per tal d’acabar amb l’assetjament que pateixen els nostres germans i germanes i proporcionar-los-hi un camí cap a la ciutadania”.

Muñoz, des de la Casa Blanca, va equiparar la lluita dels actuals estudiants indocumentats amb el moviment pels drets civils. “Des del 2000, que és quan va començar la reforma del sistema d’immigració als EUA, el moviment ha recorregut un llarg camí, tal i com ho va fer el de drets civils”.

El País

ESTATAL. Setembre. **La Federación de Asociaciones SOS Racismo de l’estat espanyol alerta de l’augment de denúncies d’abús policial.** L’organització ha presentat l’Informe Anual del 2012, en el qual constata que han augmentat les denúncies per discriminació però també per abusos policials.

També van denunciar la presència de discursos racistes i xenòfobs per part d’alguns partits polítics i l’augment d’opinions reticents a la immigració per part de la societat. Finalment van exigir al Govern que elimini l’any d’empadronament per accedir a l’assistència sanitària i criticaven que es limiti l’accés a les escoles d’idiomes i a les ajudes de lloguer.

Tot i així, destaquen positivament la iniciativa de l’Ajuntament d’Astigarraga per la integració del col·lectiu de gitanos romanesos que s’assentin al poble.

El Diario.es

ESTAT ESPANYOL. Octubre. **ONG demanen al president del Govern un canvi en les polítiques europees d’asil i immigració.** L’organització Ferrocarril Clandestino i la Federación de SOS Racismo de l’estat espanyol, van sol·licitar a través d’una carta al president del Govern, que aprofités la Cimera europea per plantejar un canvi de rumb de les polítiques europees d’asil i immigració davant les últimes tragèdies que han tingut lloc al mar Mediterrani. Les dues organitzacions critiquen les polítiques dutes a terme fins al moment, com els mecanismes d’intercepció marítima o l’Agència de la Unió Europea Frontex, restringeixen l’accés a immigrants a les costes europees. També van denunciar l’augment de les xarxes de tràfic de persones per la manca de vies legals d’entrada al territori europeu i la deslocalització del control sobre les fronteres que no garanteixen els drets de les persones migrades.

El Diario.es

PAÍS BASC. Octubre. **Informació i formació per combatre els rumors contra els immigrants.** Diferents entitats, amb el suport de l’administració municipal, han creat una xarxa per combatre els rumors i estereotips que generen “discriminació i un clima social negatiu” segons Agustín Unzurrunzaga, president de SOS Arrazakeria-Racismo a Gipuzkoa. La Xarxa organitza tallers i formacions en diferents localitats, que tenen com a objectiu combatre els rumors a partir d’informar correctament, amb l’ús d’estadístiques i dades. Alerten que els estereotips i els prejudicis són el primer esgraó de la xenofòbia i el racisme.

DiarioVasco.com

CARTAGENA. Octubre. **Campanya per prevenir el racisme als instituts.** La ONG Accem, que treballa per la inserció de persones migrades i refugiades, ha realitzat una campanya als instituts de la ciutat de Cartagena que té com a objectiu reduir els prejudicis racials entre l’alumnat d’ESO. Sobretot es treballava el racisme a les xarxes socials i Internet així com les diferents formes de discriminació.

Laverdad.es

Per Aprofundir

COMUNICAT

“FEIXISME MAI MÉS!”.

Manifest Unitat Contra el Feixisme i el Racisme, 19 de gener de 2013. convocatòria per a la mobilització.

Ni a Grècia, ni aquí, ni enlloc! Suport a la jornada internacional antifeixista convocada pels moviments grecs.

El 19 de gener de 2013, la plataforma unitària contra el feixisme i el racisme a Grècia —amb el suport d'un conjunt de moviments socials, associacions d'immigrants i gent de la cultura— convoca un dia d'acció contra els neonazis d'Alba Daurada, i contra les idees racistes que ells fomenten.

Donada la situació de crisi, aquest partit ha crescut molt ràpidament. L'any 2009, va rebre el 0,3% dels vots; a les últimes eleccions va aconseguir prop del 7% i 18 diputats. Mentre, militants d'Alba Daurada duen a terme pogroms racistes, apunyalen persones estrangeres, destrueixen botigues d'immigrants...

Els nazis han contribuït a estendre el racisme. Segons la crida per al 19-G, ara els governants grecs “culpen els immigrants de la crisi i els converteixen en els bocs expiatoris, com Hitler va fer amb els jueus. Aquesta política va acabar a Dachau i Auschwitz, a cambres de gas i crematoris amb el resultat de milions de morts jueus, gitanos, comunistes, homosexuals...”

Aquí la crisi encara no és tan greu com a Grècia, però el perill és real. Els feixistes de Plataforma per Catalunya (PxC) i diversos grups neonazis ja estan imitant les tàctiques d'Alba Daurada —amb processons paramilitars, i repartint menjar al carrer, no en funció de la necessitat, sinó segons criteris racistes— o fins i tot es reivindiquen seguidors dels nazis grecs. Tanmateix, PxC ha tornat a fracassar en el seu intent d'entrar al Parlament, però no podem abaixar la guàrdia.

Per això, Unitat Contra el Feixisme i el Racisme dóna suport a la jornada internacional del 19-G. Una victòria dels nazis a Grècia enfortiria el feixisme arreu d'Europa. Però si els aturen allà, també és una victòria per a nosaltres.

La bona notícia és que a Grècia, “durant els últims mesos ha crescut un moviment antifeixista sense precedents”. Les protestes massives del 28 d'octubre “van mostrar qui controla els carrers, enviant els neonazis d'Alba Daurada de nou a les clavegueres. ‘Ni al parlament ni enlloc, els nazis fora dels nostres barris’, van cridar milers de persones a tota Grècia.”

El 19 de gener, els moviments socials a Grècia donaran un nou pas per desfer-se de la brutícia feixista. Des de Catalunya, estarem amb ells.

REFLEXIÓ

Contra els crims de l'odi, avui i sempre.

SOS Racisme, 28 de gener de 2013. En record de les víctimes de l'Holocaust.

Ahir, 27 de gener, es commemorava el Dia Internacional de les Víctimes de l'Holocaust, una data per recordar la necessitat de la lluita continua i ferma contra el feixisme i el nazisme.

Fa 68 anys que van alliberar les persones que encara sobreviuen al camp de concentració d'Auschwitz. Però malauradament el malson del feixisme es va mantenir més enllà. De fet, en l'actualitat, encara hem de lamentar víctimes de l'odi i hem de cridar per la unitat en la lluita.

Les víctimes dels camps nazis són un dels drames més punyents de la història moderna. La majoria de la població internacional, estem d'acord en treballar perquè no es repeteixi mai més. La vergonya d'Europa. Però encara hi ha qui nega el drama i fins i tot qui anhela aquests temps d'odi. I malauradament en alguns indrets ho estan aconseguint.

Mirem amb preocupació l'auge de grups d'extrema dreta Grècia i a Itàlia, assassinats racistes a Alemanya i Noruega. Però sobretot la permissivitat amb activitats feixistes a València, Madrid... i a casa nostra.

Es comença permetent un concert de grups d'ideologia nazi a Sabadell, o la creació de centres socials d'extrema dreta al Clot de Barcelona i es passa a lamentar l'agressió a un nen al barri de Sant Antoni. No podem obviar que aquests fets estan relacionats, ni girar la cara a la realitat, tot i que ens sigui incòmoda. I és responsabilitat d'institucions, partits polítics i societat civil. És responsabilitat de tots i totes.

L'aire viciat del feixisme recorre Europa i altres parts del món, alimentat per la desesperació que genera la crisi econòmica i els discursos de l'odi. Però podem celebrar i mirar amb esperança com la societat es mobilitza per fer front aquesta resurrecció feixista i retrograda.

En memòria a totes les víctimes del nazisme, històriques i presents: no passaran!

REFLEXIÓ

Maletes invisibles.

Mar Carrera i Alba Gómez, Periodistes, activistes de SOS Racisme.

L'obra *Un trozo invisible de este mundo* comença en una sala desenglada de recollida d'equipatges, en un espai de trànsits, on les maletes -mida XL, petites, roses, fosques, estampades- s'amunteguen al final d'una cinta transportadora en un desordre desacompassat que recorda la humanitat.

Els mons invisibles de cinc personatges amb maletes personals ben diferents afloren en la peça teatral escrita per l'actor i dramaturg Juan Diego Botto i dirigida per Sergio Peris-Mencheta, representada durant el setembre al Teatre Lliure de Barcelona. Una obra teatral sobre la immigració, l'exili, els somnis i el compromís, inspirada en històries reals.

El director, Peris Mencheta, considera que una persona "migrant" és "tot aquell/a que es mou, transita, que busca, que no s'acontenta, que posa en dubte i es posa en dubte" (...); "aquell/a que permanentment no pertany, que a cada estona reinventa casa seva, que es reinventa en cada casa, que començant de zero, reneix".

L'obra podria reproduir els clixés sobre què és emigrar, les vicissituds de les persones que emprenen un viatge que els ha de portar obligatòriament a una vida millor, sense la qual no hi ha retorn possible. En canvi, l'espectador/a topa amb cinc personatges rodons que verbalitzen anhels i dubtes gens arquetípics. El primer, un home amb opinions racistes sofisticades, forjades en una pretesa bona educació. El segon, un immigrant argentí que treballa precàriament a l'Estat espanyol i envia diners a la seva dona per muntar un bar. La tercera persona, una emigrant que va passar pel Centre d'Internament per a Estrangers on va morir la congolenya Samba Martine. Encara un quart monòleg, un oncle delator, torturat durant la brutal repressió del dictador argentí Jorge Rafael Videla i el cinquè, un alter ego de Juan Diego Botto, que representa un nebot del penúltim personatge.

Quatre dels cinc monòlegs són interpretats pel mateix Botto, que els basteix amb pinzellades autobiogràfiques. Un petit Juan Diego que un bon dia, quan només tenia tres anys, va haver d'exiliar-se després de perdre el seu pare (un dels 30.000 desapareguts a mans de l'estat argentí). Va ser aquest un viatge diferent al dels mal anomenats "immigrants econòmics"? Era distinta la maleta de Botto de la que portava Samba quan va arribar a l'Estat espanyol?

El tercer monòleg, interpretat cirurgianament per l'actriu Astrid Jones, és un petit homenatge a Samba Martine, una congolenya de 32 anys que va morir el 19 de desembre de 2011 al Centre d'Internament per a Estrangers (CIE) d'Aluche, per manca d'assistència mèdica. Tot i que a l'obra això no consta, Samba primer va passar per un Centre d'Estada Temporal per a Immigrants (CETI), però a causa de la sobreocupació del mateix, va ser traslladada a Madrid. En el cas que havia impulsat la família de Martine, l'acusació popular de l'associació Ferrocarril Clandestino i SOS Racisme, i que es va arxivar fa un any, es va saber que al CETI sí que sabien que aquesta ciutadana era seropositiva. Al CIE, però, només va rebre tractaments inadequats, i després de visitar el servei mèdic del centre en dotze ocasions, va morir. Ara bé, segons el jutge, "els errors de diagnòstic no són tipificables com a infracció penal menys que constitueixin una equivocació inexcusable".

Juan Diego Botto, per coincidències vitals, va poder assistir als funerals de Samba Martine: En el seu enterrament estava la seva mare. Entre llàgrimes va repetir aquesta frase una i una altra vegada 'jo que t'he parit, no et puc abraçar; jo que et vaig veure créixer, no et puc abraçar'. Les seves paraules van fer retronir les meves orelles durant dies. Vaig decidir aleshores escriure alguna cosa al respecte. Després, van arribar els canvis legislatius que afectaven les persones immigrades i aleshores les ganes d'escriure van créixer fins a fer-se necessitat. ”

El resultat, un tercer monòleg -recollit, com els altres en l'obra Invisibles, publicada recentment per Botto- que com en la resta de textos de l'obra abraça les contradictòries relacions familiars.

Un trozo invisible de este mundo és moltes coses, però Peris Mencheta s'atreveix a traçar-ne algunes. És una obra retrat dels “Marco Polos moderns”, i “de pas, un homenatge als nostres pares i mares, àvies i avis,...els que van haver de marxar, els que mai més van tornar...i els que es van quedar esperant....; i encara un altre “de pas”, una obra ben útil pel context actual: “un recordatori que demà ja és avui, i que en qualsevol moment ens toca fer les maletes i marxar”.■

COMUNICAT

Manifest per la dignitat democràtica davant la banalització del nazisme.

Fundació Catalunya, 10 d'octubre de 2013.

Darrerament s'està incrementant el nombre i la gravetat dels greus atacs verbals, de caràcter agressiu, vexatori i ofensiu, contra ciutadanes i ciutadans de Catalunya, contra el poble català, contra entitats catalanes i contra els nostres dirigents polítics. Se'ns acusa de ser racistes, feixistes i fins i tot nazis i hitlerians, pel fet d'aspirar a la sobirania de la nostra nació.

La inhibició de la policia, del ministeri fiscal i de les administracions públiques, afavoreix l'augment d'aquestes acusacions i declaracions, i fomenta el discurs de l'odi, la xenofòbia i la confrontació entre els pobles.

Aquesta passivitat està derivant en una situació en què ja s'han donat senyals d'accions violentes i d'intolerància com l'atac a la llibreria Blanquerna a Madrid l'11 de Setembre, mentre que la impunitat ha facilitat la creació d'un clima en què es dimonitza l'exercici per part dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya dels seus drets nacionals. En definitiva, cal actuar contra la incitació a l'odi.

La banalització de l'ús del terme "nazi" és vexant per a qualsevol ciutadà i especialment per als milions de víctimes dels terribles crims de l'Holocaust jueu, el Prorrajmos gitano i d'altres col·lectius entre ells molts catalans durant el règim nacional socialista. I ho és quan s'equiparen els catalans amb "nazis" i seguidors de Hitler.

Per tot això, les entitats signants, defensores dels drets humans, de la convivència dels pobles, de la tolerància i de la cultura, ens hem reunit amb l'objectiu de denunciar aquesta situació davant l'opinió pública i els organismes estatals i internacionals.

Ens comprometem a actuar d'ara endavant, conjuntament, amb totes les eines del sistema democràtic, encetant accions judicials en defensa de la ciutadania, donant suport als particulars, entitats i col·lectius d'arreu dels Països Catalans afectats per aquestes mostres d'odi i menyspreu, i estimulants les institucions públiques a donar suport a les nostres demandes.

COMUNICAT

12 d'octubre, res a celebrar i moltes coses per les quals lluitar.

SOS Racisme, 12 d'octubre de 2012. L'entitat no tanca les seves portes, el 12 d'octubre és un dia laboral

SOS Racisme Catalunya manifesta el seu rebuig a la commemoració del genocidi contra el poble indígena d'Amèrica que es va iniciar amb el desembarcament de la Corona de Castella al continent americà, el 12 d'octubre del 1492. Aquell dia començà un període d'espoli i de destrucció de la riquesa cultural del continent, i un genocidi que es va saldar amb la mort de més de 20 milions de persones.

Per aquest motiu considera que és dia per continuar treballant, més que mai, per la igualtat de drets i contra el racisme. De fet, fa anys que Consell i equip de treballadores de l'entitat va decidir eliminar aquesta festivitat del seu calendari laboral.

Així mateix, denunciem que aquesta data és utilitzada des de fa anys per grups feixistes per ocupar els carrers amb el seu discurs d'odi, racista i homòfob i la seva violència. I alertem del perill que suposa que enguany hagin anunciat el seu "desembarcament" a Barcelona grups de tot l'Estat amb la voluntat d'enarborar el seu esperit "d'Hispanitat i de raça", que aglutina la festivitat nacional del 12 d'octubre.

La presència de manifestacions feixistes és indignant i intolerable, ja que no es pot permetre l'atac a la llibertat i la democràcia que suposen els seus lemes i discursos. Ni al barri de Sants, ni a Plaça Catalunya, ni enlloc. Ni el 12 d'octubre ni cap altre dia de l'any.

Per tant, exigim a la Conselleria d'Interior i a l'Ajuntament de Barcelona que no permeti les mobilitzacions feixistes ni a Barcelona ni a cap indret de Catalunya. De la mateixa manera, demanem a les institucions espanyoles que aturin i que penalitzin les manifestacions d'odi a altres indrets de l'Estat espanyol.

En un país democràtic que tingui respecte als drets humans, no es poden permetre ni les accions d'enaltiment del nazisme i el franquisme que diferents membres del Partit Popular han protagonitzat, ni l'atac continuïtat al poble català vinculant la voluntat de sobirania amb el feixisme, dut a terme per mitjans de comunicació i responsables polítics els darrers mesos. Per aquest motiu ens hem adherit al manifest "Per la dignitat democràtica davant la banalització del nazisme", que es presenta avui públicament.

Volem fer arribar el nostre suport a les organitzacions socials i entitats veïnals que, fent un pas al davant de les administracions, s'han organitzat arreu en la lluita contra el feixisme. Fem una crida a la ciutadania per acudir a les concentracions i mobilitzacions organitzades al barri de Sants, per avui dijous i pel mateix dissabte 12. I també participarem a l'acte unitari contra el feixisme i el racisme convocat a la Plaça Sant Jaume el dissabte a les 17h., una manera pacífica de demostrar el rebuig al discurs de l'odi.

ARTICLE

En record de la nit dels vidres trencats.

Carlos Jiménez Villarejo, Ex Fiscal Anticorrupció i membre del Consell Assessor de SOS Racisme. La seva intervenció a l'inici de la Ruta contra el Feixisme del passat 9 de novembre, organitzada per UCFR, Amical de Mauthausen i altres camps i de totes les víctimes del nazisme a Espanya i SOS Racisme.

Con motivo del 75 aniversario de la Noche de los Cristales Rotos de 9 de Noviembre de 1938 bajo el dominio nazi en Alemania y Austria

El Diario de Ana Frank es una excelente expresión de la memoria de aquella fecha, ya que su clandestinidad, persecución, sufrimiento y muerte constituyen un símbolo del peligro, la crueldad y la destrucción de los derechos humanos que representó el nazismo, en particular, la ola de violencia desatada en aquella fecha y, ahora, cualquier forma de fascismo.

Ana Frank, por razón de ser judía, permaneció oculta, con siete personas más, en Ámsterdam desde Junio de 1942, cuando solo contaba trece años, hasta el cuatro de Agosto de 1944 en que todos fueron detenidos por la Gestapo. Desde allí, Ana fue trasladada a los campos de exterminio de Auschwitz y Bergen-Belsen, donde murió entre Febrero y Marzo de 1945 a causa de una epidemia de tifus. Tenía 15 años. Parece que sus restos permanecen en las fosas comunes del campo donde falleció.. Su Diario- desde el 12 de Junio de 1942 a 1 de Agosto de 1944- pasará a la historia como ejemplo de entereza, lucidez y testimonio de las atrocidades sufridas por ella y tantos millones de judíos a manos del nacionalsocialismo. Por ello, es necesario citar, aunque muy brevemente, su sobrecogedor relato sobre el que siempre sobrevoló la esperanza y hasta la alegría de una adolescente.

Decía así: “Después de mayo de 1940, los buenos tiempos quedaron definitivamente atrás: primero la guerra, luego la capitulación, la invasión alemana, y así comenzaron las desgracias para nosotros los judíos. Los judíos deben llevar una estrella de David; deben entregar sus bicicletas; no les está permitido viajar en tranvía; no les está permitido viajar en coche, tampoco en coches particulares; los judíos solo pueden hacer la compra desde las tres hasta las cinco de la tarde; solo pueden ir a una peluquería judía; no pueden salir a la calle desde las ocho de la noche hasta las seis de la madrugada; no les está permitida la entrada en los teatros, cines y otros lugares de esparcimiento público;...” Y así sucesivamente.

Y, más adelante, precisa, al referirse a un campo de concentración: “Debe de ser un sitio horroroso. A la gente no le dan casi de comer y menos de beber. Sólo hay agua una hora al día y no hay más que un retrete y un lavabo para varios miles de personas. Hombres y mujeres duermen todos juntos y a estas últimas y a los niños a menudo les rapan la cabeza”.

Pero todo ese horror, no le impide decir, ya en vísperas de su detención, en Junio de 1944: “*No es ninguna fantasía cuando digo que ver el cielo, las nubes, la luna y las estrellas me da paciencia y me tranquiliza*”. Y expresa su esperanza de que “en octubre ya podré ocupar nuevamente mi lugar en las aulas”.

¡Qué tremenda, por parcial que sea, esta narración de dolor y esperanza desde su condición “clandestina”!

Palabras necesarias para mantener viva la memoria de que la sublevación militar de 1936, la dictadura fascista implantada por el general Franco- que solo merece el calificativo de Criminal de Guerra- con el apoyo de las clases dominantes, de Falange Española y de las JONS y de la Jerarquía católica, no está definitivamente superada.

Es incomprensible e inaceptable que tras restauración de la democracia en 1978, se mantuvieran en la legalidad organizaciones y partidos claramente fascistas que debían haber quedado prohibidos y fuera de la Ley. Sobre todo, cuando la ONU, en 1946, identificó el régimen franquista a los regímenes totalitarios de Hitler y Mussolini.

Pero las debilidades de transición trajeron estas consecuencias incompatibles con los “principios democráticos” que deben presidir un partido político constitucional. Qué razón tenía aquel superviviente de Auschwitz, testigo en un juicio penal celebrado en Frankfurt en 1964 contra responsables del exterminio, cuando afirmó: *“Yo salí del campo. Pero el campo sigue entre nosotros”*.

En este estado de cosas, han proliferado organizaciones de extrema derecha y de inspiración fascista. Ha sido su creciente expansión y sus acciones violentas las que han llevado a un Gobierno conservador, como el del PP, a plantearse, con motivo de la reforma del Código Penal, que serán delictivas las conductas de personas y asociaciones que “fomenten, promuevan o inciten directa o indirectamente al odio, hostilidad, discriminación o violencia contra personas o asociaciones por razón de su ideología, religión, o creencias o la pertenencia de sus miembros a una etnia, raza o nación, su sexo, orientación sexual, situación familiar, enfermedad o discapacidad”. Ya veremos, cuando esta propuesta se apruebe, cómo la aplican los tribunales.

Porque la tolerancia de la democracia y sus Gobiernos con el fascismo condujo también a permitir que, dentro del marco legal, pudieran abrirse locales comerciales, como librerías, que eran un altavoz para la difusión del nazismo y la xenofobia, como lo fueron las Librerías Europa y Kalki. Y aquella tolerancia llegó al extremo de que se admitiesen como lícitas conductas que enaltecían o incluso negaban el exterminio producido por el nazismo. Con el apoyo de los tribunales, incluido el Tribunal Constitucional (TC), que garantizaron la impunidad de los responsables de la propaganda fascista difundida por aquellas librerías. Así lo hizo el TC, que anuló la condena del titular de la librería Europa por entender justificada- y, por tanto, no delictiva- la “negación” de exterminio judío. La mera negación de genocidios constatados y acreditados, implica un grave y evidente menosprecio hacia las personas que los sufrieron y un atentado contra toda la sociedad en cuanto constituye una incitación al odio contra determinados colectivos por razones racistas o xenófobas. Y, además, consiste no sólo en la mera difusión de ideas u opiniones sobre los fenómenos genocidas, sino que, inspirándose en un propósito discriminador y ofensivo para las víctimas tratan de generar un estado de opinión favorable al genocidio planificado y sistemático. La posición del TC fue muy grave ante el resurgimiento en los últimos tiempos de movimientos xenófobos -claramente inspirados en los postulados defendidos en su día por el nacionalsocialismo- cuya expansión pudiera generar un notable riesgo de desestabilización del sistema democrático,

Afortunadamente, en cumplimiento de una Decisión de la Unión Europea de 2007, parece que va a volverse a castigar penalmente a quienes “nieguen, trivialicen

gravemente o enaltezcan los delitos de genocidio, de lesa humanidad...” u otros similares.

Pero, hoy, debemos exigir que además de las medidas penales, se reforme la Ley de Partidos, de 2002, para disolver inmediatamente las formaciones políticas de signo fascista e impedir que puedan constituirse en el futuro. Y, desde luego, impidiendo que estén presentes en las instituciones democráticas. Son, todas ellas, un serio peligro para la democracia y la ciudadanía democrática como, lamentablemente, se acredita cada vez con más frecuencia.

Permitirme concluir con unas palabras de Violeta Friedman, superviviente de Auschwitz, que ante las palabras de León Degrelle de menosprecio de la comunidad judía y enaltecimiento del nazismo presentó una demanda judicial en defensa de su honor, el de su familia y el de su pueblo. Se encontró durante varios años con un irritante respaldo judicial a dicho dirigente nazi que solo concluyó gracias a una histórica sentencia del Tribunal Constitucional. Sentencia que, además, de reconocerle sus derechos y otorgarle el amparo judicial que se le había negado, se expresó así; “Se trata, con toda evidencia de unas afirmaciones que manifiestamente poseen una connotación racista y antisemita, y que no pueden interpretarse más que como una incitación antijudía, con independencia de cualquier juicio de opinión sobre la existencia de hechos históricos. Esta incitación racista constituye un atentado al honor de la actora y al de todas aquellas personas que, como ella, y su familia, estuvieron internadas en los campos nazis de concentración, puesto que el juicio que se hace sobre los hechos históricos, desgraciados y aborrecibles, por ella sufridos y padecidos, como con desgarró se exponen en la demanda, no comporta exclusivamente correcciones personales de la historia sobre la persecución de los judíos, dando una dimensión histórica o moral sino antes al contrario y esencialmente conllevan imputaciones efectuadas en descrédito y menosprecio de las propias víctimas, esto es, las integrantes del pueblo judío que sufrieron los horrores del nacionalsocialismo y, dentro de ellas, la hoy recurrente, razón por la cual exceden del ámbito en el que debe entenderse prevalente el derecho a expresar libremente los pensamientos, ideas y opiniones consagrados en el art. 20.1 C.E”.(Sentencia 214/1991).Desde entonces, ningún tribunal se ha pronunciado con tanta contundencia.

Luego, esto dijo Violeta Friedman: *“Durante treinta y nueve años, yo había guardado silencio. Había tratado de olvidar lo inolvidable, de convencerme a mí misma de que jamás había vivido todo aquel horror sin límites. Pero era en vano: los recuerdos seguían ahí, el mercado de Marghita, el tren, los brazos que me separaron de mi madre, y el espanto, el hambre, el dolor, la muerte... Yo había vivido todo eso. Y como yo, otros muchos millones de personas. La mayor parte jamás pudieron contarlo: fueron asesinados antes de poder decir nada, antes de poder recordar. Ahora, alguien estaba intentando engañar. Engañarme a mí, que lo había vivido, y al mundo entero. Entonces comprendí que tenía una obligación, la de recordarlo y contarlo”*.

La memoria expuesta, razones de justicia y respeto inexcusable de todos los derechos humanos justifican y hacen indispensables actos como el de hoy.■

COMUNICAT

Avui més que mai: no a l'apartheid! Mandela, no t'oblidem.

SOS Racisme, 6 de desembre de 2013. *Arrel de la mort de Mandela.*

Ahir a la nit moria Nelson Mandela a Sudàfrica, un dels símbols de dignitat i lluita més importants del segle XX; la defensa per la igualtat de drets i l'antiracisme van marcar la seva trajectòria vital. Convertint-se, sens dubte, en un referent per a totes aquelles persones i organitzacions que pensem que una societat justa i igualitària és possible.

Pensem que el seu llegat és avui més que vàlid, doncs lamentablement avui dia a arreu, i Catalunya no n'és una excepció, es viuen situacions de racisme. L'apartheid, del que n'és un exponent la llei d'estrangeria, els centres d'internament per a persones estrangeres, el Decret del govern espanyol que deixa sense dret a la salut a les persones sense papers... Així com també els discursos racistes de polítics i mitjans de comunicació, els control policials per perfil ètnic, la denegació d'accés a les discoteques pel color de pell.... entre moltes altres situacions que pateixen els nostres veïns i veïnes.

La lluita contra el racisme, és doncs, com va demostrar Nelson Mandela, un camí imprescindible per avançar cap una societat democràtica i igualitària. I en aquest sentit, des de SOS Racisme Catalunya no defallirem, per coherència amb la nostra trajectòria i per donar continuïtat a una lluita que ara més que mai és més que necessària.

Gràcies Madiba.

REFLEXIÓ

5 anys de Directiva de la Vergonya.

SOS Racisme, 16 de desembre de 2013.

Avui es compleixen 5 anys de l'aprovació per part del Parlament de la Unió Europea de la denominada Directiva de Retorn (115/2008), més coneguda en el context dels Drets Humans com a Directiva de la Vergonya. Aquesta Directiva autoritza la privació de llibertat de tota persona estrangera no comunitària que es trobi de manera irregular al territori europeu, per un període de fins a 18 mesos (1 any i mig), pel sol fet de no tenir papers i no ser europeu de la unió.

Si considerem que els Drets Humans han d'estar a l'eix central del debat sobre les migracions, i que justament el respecte i la garantia dels Drets Fonamentals és un element que ha d'identificar tots els Estats Democràtics, la Directiva de Retorn és una norma jurídica que ha de fer avergonyir a la Unió Europea i a qualsevol sistema democràtic que consideri el respecte als drets humans. És una norma que legalitza, sense cap legitimitat, la discriminació per raó de nacionalitat. És una Directiva que viola i autoritza la violació dels Drets Humans.

5 anys després d'aquesta violació "legal" dels drets humans i l'autorització de discriminació per part de la Unió Europea, des de SOS Racisme expressem el nostre rebuig al seu contingut i mandat, perquè cap persona és il·legal, perquè ni avui ni mai, una norma europea, ni de cap altra naturalesa, ha d'atemptar contra el principi bàsic de la no discriminació establert a tots els ordenaments jurídics nacionals e internacionals. Perquè ni avui ni mai, el Parlament Europeu, ni cap altra institució Europea, estan legitimades per atemptar y transgredir, sota el discurs de la regulació migratòria, contra els drets humans de les persones.